

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Þolmörk ferðamanna

á átta vinsælum ferðamannastöðum

á Suður- og Vesturlandi

Anna Dóra Sæþórsdóttir,
Anna Mjöll Guðmundsdóttir
Þorkell Stefánsson

© Ferðamálastofa, mars 2016

Útgefandi: Ferðamálastofa
Geirsgötu 9, 101 Reykjavík / Hafnarstræti 91, 600 Akureyri
Sími: 535-5500 Tölvupóstur: upplýsingar@ferdamalastofa.is

Titill: Þolmörk ferðamanna á átta vinsælum ferðamannastöðum á Suður- og Vesturlandi

Höfundar: © Anna Dóra Sæþórsdóttir, Anna Mjöll Guðmundsdóttir og Þorkell Stefánsson

Kápa: Porthönnun

Prentun: Stell

ISBN: 978-9979-9524-7-3

Forsíðumynd: Frá Þingvöllum © Ragnar Th. Sigurðsson

Öll réttindi áskilin. Skýrslu þessa má ekki afrita með neinum hætti, svo sem með ljósmyndun, prentun, hljóðritun eða á annan sambærilegan hátt, að hluta eða í heild, án skriflegs leyfis höfunda og útgefanda.

Þolmörk ferðamanna
á átta vinsælum ferðamannastöðum
á Suður- og Vesturlandi

Anna Dóra Sæpórsdóttir,
Anna Mjöll Guðmundsdóttir
og
Þorkell Stefánsson

Formáli

Vegna mikillar fjölgunar ferðamanna hér á landi og þess álags sem af henni skapast hafa spurningar vaknað um hvort ferðamenn séu nú þegar of margir á vinsælustu áfangastöðum landsins. Í ljósi þessa fjármagnaði Ferðamálastofa rannsókn þar sem könnuð eru viðhorf ferðamanna á átta fjölförnum ferðamannastöðum á Suður- og Vesturlandi undir verkstjórn dr. Önnu Dóru Sæþórsdóttur dósents í ferðamálafræði við Háskóla Íslands. Staðirnir sem valdir voru til skoðunar eru: Djúpalónssandur, Geysir, Þingvellir, Hraunfossar, Þórsmörk, Jökulsárlón, Seltún og Sólheimajökull. Gerð var spurningalistakönnun þar sem spurningalistum var dreift á þremur tímabilum; sumar og haust 2014 og vetur 2015. Í þessari skýrslu birtast heildarniðurstöður rannsóknarinnar, en áður hafa verið birtar niðurstöður sumarsins.

Ferðamálastofu eru færðar þakkir fyrir fjárstuðninginn og frumkvæðið að því að þessi rannsókn var gerð. Ólöfu Ýrr Atladóttur ferðamálastjóra er þökkuð samvinnan við að útfæra verkið og góð ráð á meðan á vinnunni stóð. Gyðu Þórhallsdóttur doktorsnema í ferðamálafræði, meistaranemunum Margréti Sævarsdóttur, Zsófia Cságoly og Silju Gunnarsdóttur og BS-nemandanum Kristjáni Smárasyni og landfræðingunum Ingunni Árnadóttur og Gísla Bjarka Guðmundssyni eru þökkuð röskleg framgangur við að dreifa spurningalistum til ferðamanna. Rögvaldi Ólafssyni dósent (*emeritus*) í eðlisfræði við Háskóla Íslands, stjórnarformanni Rannsóknamiðstöðvar ferðamála og fyrrum forstöðumanns Stofnunar rannsóknasetra Háskóla er þakkað samstarfið og lán á korti. Jafnframt er leiðsögumönnum, fararstjórum, bílstjórum og staðarhöldurum þökkuð aðstoðin við dreifingu spurningalista. Þeim er einnig þakkað fyrir að hvetja ferðamenn til að taka þátt í rannsókninni og fyrir að senda útfyllta lista með pósti til baka. Guðrúnu Rósu Þorsteinsdóttur og Evu Halapi hjá Rannsóknamiðstöð Háskólans á Akureyri er þökkuð aðstoðin við að skanna inn spurningalista. Ingibjörg Elsa Björnsdóttir las yfir handritið og veitti góð ráð varðandi málfar. Ferðamönnum sem svöruðu spurningalistunum er þakkað fyrir að fórna hluta af frítíma sínum í þágu vísindanna. Síðast en ekki síst þakka ég Þorkeli Stefánssyni MS nema í ferðamálafræði og Önnu Mjöll Guðmundsdóttur MS í ferðamálafræði fyrir samvinnuna í þessu mikla verki. Þorkell sá um alla tölfræðiúrvinnslu, greiningu gagna og framsetningu þeirra. Anna Mjöll kom að verkinu undir lokin og vann við textaskrif og lýsingu niðurstaðna.

Verkefnisstjóri vonar að þær niðurstöður sem hér eru birtar verði nýttar sem grundvöllur ákvörðunartöku um hvernig nýta skuli náttúruperlu landins til ferðamennsku og útivistar.

Anna Dóra Sæþórsdóttir

Efnisyfirlit

Töfluskrá.....	iii
Myndaskrá	v
1 Inngangur	1
2 Þolmörk ferðamennsku og sjálfbærni	3
2.1 Vaxandi náttúruferðamennska.....	3
2.2 Sjálfbær ferðamennska.....	4
3 Fjölgun ferðamanna á Íslandi	7
4 Spurningalistakönnun	11
5 Niðurstöður.....	13
5.1 Kyn, aldur og endurkoma.....	13
5.2 Þjóðerni.....	14
5.3 Ferðamáti.....	20
5.4 Ferðafélagar.....	25
5.5 Gistimáti.....	29
5.6 Ánægja með ferð, náttúru, þjónustu og innviði	34
5.6.1 Ánægja með ferðina.....	34
5.6.2 Ánægja með náttúruna	38
5.6.3 Ánægja með göngustíga	42
5.6.4 Ánægja með bílastæði.....	45
5.6.5 Ánægja með merkingar á skoðunarverðum stöðum.....	49
5.6.6 Ánægja með þjónustu.....	53
5.6.7 Ánægja með skilti.....	57
5.6.8 Ánægja með salernisaðstöðu	61
5.7 Viðhorf til fjölda ferðamanna og bifreiða.....	65
5.7.1 Fjöldi ferðamanna almennt	66
5.7.2 Fjöldi íslenskra ferðamanna	70
5.7.3 Fjöldi fólksbifreiða.....	74
5.7.4 Fjöldi erlendra ferðamanna	77
5.7.5 Fjöldi hópferðabifreiða	81
5.7.6 Fjöldi hópferðamanna.....	85
5.8 Neikvæð áhrif ferðamennsku á umhverfi	89
5.8.1 Rusl	90
5.8.2 Skemmdir á jarðvegsmyndunum	94
5.8.3 Gróðurskemmdir	97
5.8.4 Rof úr göngustígum.....	102
5.9 Skynjun ferðamanna á umhverfinu.....	106
5.9.1 Manngert eða náttúrulegt.....	106
5.9.2 Óöruggt eða öruggt	110
5.9.3 Sódalegt eða hreint	114
5.9.4 Hávært eða kyrrt	118
5.9.5 Óaðgengilegt eða aðgengilegt.....	122
5.9.6 Ljött eða fallegt.....	126
5.10 Áhrifaþættir á ákvörðunartöku ferðamanna um heimsókn á staðinn.....	130
5.10.1 Áhrif náttúru.....	131
5.10.2 Áhrif skipulagðrar hópferðar	134
5.10.3 Áhrif norðurljósa	138

5.10.4	Þingvellir: Áhrif heimsminjaskrár UNESCO og köfunar í Silfru	142
5.10.5	Þórsmörk: Áhrif áhugaverðs göngusvæðis.....	143
5.11	Áhrifaþættir á ákvörðunartöku um Íslandsheimsókn.....	143
5.11.1	Áhrif frís frá vinnu.....	144
5.11.2	Áhrif veðurfars	148
5.11.3	Áhrif námsferðar.....	152
5.11.4	Áhrif góðs verðs eða sértíloboðs	156
5.11.5	Áhrif menningarviðburða	161
5.11.6	Áhrif næturlífs	165
5.11.7	Áhrif ráðstefnu- eða vinnuferðar.....	169
6	Umræður og ályktanir.....	174
6.1	Áhrif vaxandi náttúruferðamennsku.....	174
6.2	Viðhorf ferðamanna á vinsælum náttúruskoðunarstöðum	175
6.3	Helstu niðurstöður frá hverjum rannsóknarstað	176
6.3.1	Djúpalónssandur	176
6.3.2	Geysir.....	176
6.3.3	Hraunfossar	177
6.3.4	Jökulsárlón	177
6.3.5	Seltún	178
6.3.6	Sólheimajökull	178
6.3.7	Þingvellir.....	178
6.3.8	Þórsmörk.....	179
6.4	Áskorun stefnumótunar.....	179
7	Heimildir.....	182

Töfluskrá

1. tafla. Fjöldi svaraðra spurningalista á hverjum stað eftir árstíðum.	11
2. tafla. Dæmi um greiningu niðurstaðna: Ánægja með göngustíga, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	12
3. tafla. Kyn og endurkoma (%).	13
4. tafla. Meðalaldur á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.	14
5. tafla. Yfirlit yfir þjóðerni.	15
6. tafla. Yfirlit yfir ferðamáta.....	20
7. tafla. Yfirlit yfir ferðafélaga.....	25
8. tafla. Yfirlit yfir gístimáta.....	29
9. tafla. Ánægja með ferðina, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	35
10. tafla. Ánægja með náttúruna, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	38
11. tafla. Ánægja með göngustíga, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	42
12. tafla. Ánægja með bílastæði, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	46
13. tafla. Ánægja með merkingar á skoðunarverðum stöðum, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	50
14. tafla. Ánægja með þjónustu, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	54
15. tafla. Ánægja með skilti, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	58
16. tafla. Ánægja með salernisaðstöðu, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	62
17. tafla. Viðhorf til fjölda ferðamanna, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	66
18. tafla. Viðhorf til fjölda íslenskra ferðamanna, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.	70
19. tafla. Viðhorf til fjölda fólksbifreiða, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	74
20. tafla. Viðhorf til fjölda erlendra ferðamanna, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.	78
22. tafla. Viðhorf til fjölda hópferðabifreiða, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	82
21. tafla. Viðhorf til fjölda hópferðamanna, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	86
23. tafla. Rusl, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.	90
24. tafla. Skemmdir á jarðvegsmyndunum, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	94
25. tafla. Gróðurskemmdir, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	98
26. tafla. Rof úr göngustígum, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	102

27. tafla. Náttúrulegt eða manngert umhverfi, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	107
28. tafla. Öryggi umhverfisins, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	111
29. tafla. Hreinleiki umhverfisins, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	115
30. tafla. Kyrrð umhverfisins, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	119
31. tafla. Aðgengi á svæðin, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	123
32. tafla. Fegurð svæðanna, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	127
33. tafla. Áhrif náttúru á ákvarðanatöku um heimsókn á svæðið, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.	131
34. tafla. Áhrif skipulagðrar hópferðar á ákvarðanatöku um heimsókn á svæðið, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	135
35. tafla. Áhrif norðurljósa á ákvarðanatöku um heimsókn á svæðið, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	139
36. tafla. Áhrif frís frá vinnu á ákvarðanatöku um Íslandsheimsókn, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	145
37. tafla. Áhrif veðurfars á ákvarðanatöku um Íslandsheimsókn, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.	149
38. tafla. Áhrif námsferðar á ákvarðanatöku um Íslandsheimsókn, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.	153
39. tafla. Áhrif góðs verðs eða sértílsboðs á ákvarðanatöku um Íslandsheimsókn, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	157
40. tafla. Áhrif menningarviðburðar á ákvarðanatöku um Íslandsheimsókn, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	161
41. tafla. Áhrif næturlífs á ákvarðanatöku um Íslandsheimsókn, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.	165
42. tafla. Áhrif ráðstefnu eða vinnuferðar á ákvarðanatöku um Íslandsheimsókn, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.....	169

Myndaskrá

1. mynd. Rannsóknastaðirnir átta.....	2
2. mynd. Fjöldi erlendra ferðamanna til Íslands og framreikningur á mögulegum fjölda til ársins 2025.....	8
3. mynd. Fjöldi erlendra ferðamanna til Íslands og framreikningur á mögulegum fjölda til ársins 2025, auk 40% vaxtar.	8
4. mynd. Fjöldi erlendra ferðamanna greindur eftir árstíðum.....	8
5. mynd. Hlutfallsleg skipting fjölda erlendra ferðamanna greind eftir árstíðum.	9
6. mynd. Vinsælustu áfangastaðir erlendra ferðamanna sumarið 2014 og veturinn 2013-14.....	10
7. mynd. Þjóðerni á Djúpalónssandi.....	18
8. mynd. Þjóðerni við Geysi.	18
9. mynd. Þjóðerni við Hraunfossa.	18
10. mynd. Þjóðerni við Jökulsárlón.	18
11. mynd. Þjóðerni við Seltún.	19
12. mynd. Þjóðerni við Sólheimajökul.	19
13. mynd. Þjóðerni á Þingvöllum.....	19
14. mynd. Þjóðerni í Þórsmörk.	19
15. mynd. Ferðamáti á Djúpalónssandi.....	23
16. mynd. Ferðamáti við Geysi.	23
17. mynd. Ferðamáti við Hraunfossa.	23
18. mynd. Ferðamáti við Jökulsárlón.....	23
19. mynd. Ferðamáti við Seltún.	24
20. mynd. Ferðamáti við Sólheimajökul.....	24
21. mynd. Ferðamáti á Þingvöllum.....	24
22. mynd. Ferðamáti í Þórsmörk.	24
23. mynd. Ferðafélagar á Djúpalónssandi.....	27
24. mynd. Ferðafélagar við Geysi.....	27
25. mynd. Ferðafélagar við Hraunfossa.	27
26. mynd. Ferðafélagar við Jökulsárlón.....	27
27. mynd. Ferðafélagar við Seltún.....	28
28. mynd. Ferðafélagar við Sólheimajökul.....	28
29. mynd. Ferðafélagar á Þingvöllum.....	28
30. mynd. Ferðafélagar í Þórsmörk.....	28
31. mynd. Gistimáti á Djúpalónssandi.	32
32. mynd. Gistimáti við Geysi.	32
33. mynd. Gistimáti við Hraunfossa.....	32
34. mynd. Gistimáti við Jökulsárlón.	32
35. mynd. Gistimáti við Seltún.	33
36. mynd. Gistimáti við Sólheimajökul.	33
37. mynd. Gistimáti á Þingvöllum.....	33
38. mynd. Gistimáti í Þórsmörk.	33
39. mynd. Yfirlit yfir ánægju með ferð, náttúru, þjónustu og innviði - allir staðir saman.....	34
40. mynd. Ánægja með ferðina á Djúpalónssandi.	35
41. mynd. Ánægja með ferðina við Geysi.....	36
42. mynd. Ánægja með ferðina við Hraunfossa.....	36
43. mynd. Ánægja með ferðina við Jökulsárlón.....	36

44. mynd. Ánægja með ferðina við Seltún.....	37
45. mynd. Ánægja með ferðina við Sólheimajökul.....	37
46. mynd. Ánægja með ferðina á Þingvöllum.....	37
47. mynd. Ánægja með ferðina í Þórsmörk.....	38
48. mynd. Ánægja með náttúruna á Djúpalónssandi.....	39
49. mynd. Ánægja með náttúruna við Geysi.....	39
50. mynd. Ánægja með náttúruna við Hraunfossa.....	40
51. mynd. Ánægja með náttúruna við Jökulsárlón.....	40
52. mynd. Ánægja með náttúruna við Seltún.....	40
53. mynd. Ánægja með náttúruna við Sólheimajökul.....	41
54. mynd. Ánægja með náttúruna á Þingvöllum.....	41
55. mynd. Ánægja með náttúruna í Þórsmörk.....	41
56. mynd. Ánægja með göngustíga á Djúpalónssandi.....	42
57. mynd. Ánægja með göngustíga við Geysi.....	43
58. mynd. Ánægja með göngustíga við Hraunfossa.....	43
59. mynd. Ánægja með göngustíga við Jökulsárlón.....	43
60. mynd. Ánægja með göngustíga við Seltún.....	44
61. mynd. Ánægja með göngustíga við Sólheimajökul.....	44
62. mynd. Ánægja með göngustíga á Þingvöllum.....	45
63. mynd. Ánægja með göngustíga í Þórsmörk.....	45
64. mynd. Ánægja með bílastæði á Djúpalónssandi.....	46
65. mynd. Ánægja með bílastæði við Geysi.....	47
66. mynd. Ánægja með bílastæði við Hraunfossa.....	47
67. mynd. Ánægja með bílastæði við Jökulsárlón.....	47
68. mynd. Ánægja með bílastæði við Seltún.....	48
69. mynd. Ánægja með bílastæði við Sólheimajökul.....	48
70. mynd. Ánægja með bílastæði á Þingvöllum.....	49
71. mynd. Ánægja með bílastæði í Þórsmörk.....	49
72. mynd. Ánægja með merkingar á skoðunarverðum stöðum á Djúpalónssandi.....	50
73. mynd. Ánægja með merkingar á skoðunarverðum stöðum á Geysi.....	51
74. mynd. Ánægja með merkingar á skoðunarverðum stöðum við Hraunfossa.....	51
75. mynd. Ánægja með merkingar á skoðunarverðum stöðum við Jökulsárlón.....	51
76. mynd. Ánægja með merkingar á skoðunarverðum stöðum í Seltúni.....	52
77. mynd. Ánægja með merkingar á skoðunarverðum stöðum við Sólheimajökul.....	52
78. mynd. Ánægja með merkingar á skoðunarverðum stöðum á Þingvöllum.....	53
79. mynd. Ánægja með merkingar á skoðunarverðum stöðum í Þórsmörk.....	53
80. mynd. Ánægja með þjónustu á Djúpalónssandi.....	54
81. mynd. Ánægja með þjónustu við Geysi.....	55
82. mynd. Ánægja með þjónustu við Hraunfossa.....	55
83. mynd. Ánægja með þjónustu við Jökulsárlón.....	55
84. mynd. Ánægja með þjónustu við Seltún.....	56
85. mynd. Ánægja með þjónustu við Sólheimajökul.....	56
86. mynd. Ánægja með þjónustu á Þingvöllum.....	57
87. mynd. Ánægja með þjónustu í Þórsmörk.....	57
88. mynd. Ánægja með skilti á Djúpalónssandi.....	58
89. mynd. Ánægja með skilti á Geysi.....	59
90. mynd. Ánægja með skilti við Hraunfossa.....	59
91. mynd. Ánægja með skilti við Jökulsárlón.....	59
92. mynd. Ánægja með skilti í Seltúni.....	60
93. mynd. Ánægja með skilti við Jökulsárlón.....	60
94. mynd. Ánægja með skilti á Þingvöllum.....	61

95. mynd. Ánægja með skilti í Þórsmörk.	61
96. mynd. Ánægja með salernisaðstöðu á Djúpalónssandi.....	62
97. mynd. Ánægja með salernisaðstöðu við Geysi.	63
98. mynd. Ánægja með salernisaðstöðu við Hraunfossa.	63
99. mynd. Ánægja með salernisaðstöðu við Jökulsárlón.	63
100. mynd. Ánægja með salernisaðstöðu við Seltún.	64
101. mynd. Ánægja með salernisaðstöðu við Sólheimajökul.	64
102. mynd. Ánægja með salernisaðstöðu á Þingvöllum.....	65
103. mynd. Ánægja með salernisaðstöðu í Þórsmörk.	65
104. mynd. Yfirlit yfir viðhorf til fjölda ferðamanna og bifreiða, allir staðir saman.....	66
105. mynd. Fjöldi ferðamanna á Djúpalónssandi.	67
106. mynd. Fjöldi ferðamanna við Geysi.	67
107. mynd. Fjöldi ferðamanna við Hraunfossa.....	68
108. mynd. Fjöldi ferðamanna við Jökulsárlón.	68
109. mynd. Fjöldi ferðamanna við Seltún.	68
110. mynd. Fjöldi ferðamanna við Sólheimajökul.	69
111. mynd. Fjöldi ferðamanna á Þingvöllum.	69
112. mynd. Fjöldi ferðamanna í Þórsmörk.	70
113. mynd. Fjöldi íslenskra ferðamanna á Djúpalónssandi.	71
114. mynd. Fjöldi íslenskra ferðamanna við Geysi.....	71
115. mynd. Fjöldi íslenskra ferðamanna við Hraunfossa.	71
116. mynd. Fjöldi íslenskra ferðamanna við Jökulsárlón.....	72
117. mynd. Fjöldi íslenskra ferðamanna við Seltún.....	72
118. mynd. Fjöldi íslenskra ferðamanna við Sólheimajökul.....	73
119. mynd. Fjöldi íslenskra ferðamanna á Þingvöllum.	73
120. mynd. Fjöldi íslenskra ferðamanna í Þórsmörk.....	73
121. mynd. Fjöldi fólksbifreiða á Djúpalónssandi.	74
122. mynd. Fjöldi fólksbifreiða við Geysi.....	75
123. mynd. Fjöldi fólksbifreiða við Hraunfossa.	75
124. mynd. Fjöldi fólksbifreiða við Jökulsárlón.....	76
125. mynd. Fjöldi fólksbifreiða við Seltún.....	76
126. mynd. Fjöldi fólksbifreiða við Sólheimajökul.....	76
127. mynd. Fjöldi fólksbifreiða á Þingvöllum.	77
128. mynd. Fjöldi fólksbifreiða í Þórsmörk.....	77
129. mynd. Fjöldi erlendra ferðamanna á Djúpalónssandi.....	78
130. mynd. Fjöldi erlendra ferðamanna við Geysi.	79
131. mynd. Fjöldi erlendra ferðamanna við Hraunfossa.	79
132. mynd. Fjöldi erlendra ferðamanna við Jökulsárlón.....	79
133. mynd. Fjöldi erlendra ferðamanna við Seltún.	80
134. mynd. Fjöldi erlendra ferðamanna við Sólheimajökul.....	80
135. mynd. Fjöldi erlendra ferðamanna á Þingvöllum.....	81
136. mynd. Fjöldi erlendra ferðamanna í Þórsmörk.	81
137. mynd. Fjöldi hópferðabifreiða á Djúpalónssandi.....	82
138. mynd. Fjöldi hópferðabifreiða við Geysi.	83
139. mynd. Fjöldi hópferðabifreiða við Hraunfossa.	83
140. mynd. Fjöldi hópferðabifreiða við Jökulsárlón.	83
141. mynd. Fjöldi hópferðabifreiða við Seltún.	84
142. mynd. Fjöldi hópferðabifreiða við Sólheimajökul.	84
143. mynd. Fjöldi hópferðabifreiða á Þingvöllum.....	85
144. mynd. Fjöldi hópferðabifreiða í Þórsmörk.	85
145. mynd. Fjöldi hópferðamanna á Djúpalónssandi.	86

146. mynd. Fjöldi hópferðamanna við Geysi.....	87
147. mynd. Fjöldi hópferðamanna við Hraunfossa.....	87
148. mynd. Fjöldi hópferðamanna við Jökulsárlón.....	87
149. mynd. Fjöldi hópferðamanna við Seltún.....	88
150. mynd. Fjöldi hópferðamanna við Sólheimajökul.....	88
151. mynd. Fjöldi hópferðamanna á Þingvöllum.....	89
152. mynd. Fjöldi hópferðamanna í Þórsmörk.....	89
153. mynd. Yfirlit yfir ummerki eftir ferðamenn, allir staðir saman.....	90
154. mynd. Rusl á Djúpalónssandi.....	91
155. mynd. Rusl við Geysi.....	91
156. mynd. Rusl við Hraunfossa.....	91
157. mynd. Rusl við Jökulsárlón.....	92
158. mynd. Rusl við Seltún.....	92
159. mynd. Rusl við Sólheimajökul.....	93
160. mynd. Rusl á Þingvöllum.....	93
161. mynd. Rusl í Þórsmörk.....	93
162. mynd. Skemmdir á jarðvegsmyndunum á Djúpalónssandi.....	94
163. mynd. Skemmdir á jarðvegsmyndunum við Geysi.....	95
164. mynd. Skemmdir á jarðvegsmyndunum við Hraunfossa.....	95
165. mynd. Skemmdir á jarðvegsmyndunum við Jökulsárlón.....	96
166. mynd. Skemmdir á jarðvegsmyndunum við Seltún.....	96
167. mynd. Skemmdir á jarðvegsmyndunum við Sólheimajökul.....	96
168. mynd. Skemmdir á jarðvegsmyndunum á Þingvöllum.....	97
169. mynd. Skemmdir á jarðvegsmyndunum í Þórsmörk.....	97
170. mynd. Gróðurskemmdir á Djúpalónssandi.....	98
171. mynd. Gróðurskemmdir við Geysi.....	99
172. mynd. Gróðurskemmdir við Hraunfossa.....	99
173. mynd. Gróðurskemmdir við Jökulsárlón.....	100
174. mynd. Gróðurskemmdir við Seltún.....	100
175. mynd. Gróðurskemmdir við Sólheimajökul.....	101
176. mynd. Gróðurskemmdir á Þingvöllum.....	101
177. mynd. Gróðurskemmdir í Þórsmörk.....	102
178. mynd. Rof úr göngustígum á Djúpalónssandi.....	103
179. mynd. Rof úr göngustígum við Geysi.....	103
180. mynd. Rof úr göngustígum við Hraunfossa.....	104
181. mynd. Rof úr göngustígum við Jökulsárlón.....	104
182. mynd. Rof úr göngustígum við Seltún.....	104
183. mynd. Rof úr göngustígum við Sólheimajökul.....	105
184. mynd. Rof úr göngustígum á Þingvöllum.....	105
185. mynd. Rof úr göngustígum í Þórsmörk.....	106
186. mynd. Náttúrulegt eða manngert umhverfi á Djúpalónssandi.....	107
187. mynd. Náttúrulegt eða manngert umhverfi við Geysi.....	108
188. mynd. Náttúrulegt eða manngert umhverfi við Hraunfossa.....	108
189. mynd. Náttúrulegt eða manngert umhverfi við Jökulsárlón.....	108
190. mynd. Náttúrulegt eða manngert umhverfi við Seltún.....	109
191. mynd. Náttúrulegt eða manngert umhverfi við Sólheimajökul.....	109
192. mynd. Náttúrulegt eða manngert umhverfi á Þingvöllum.....	110
193. mynd. Náttúrulegt eða manngert umhverfi í Þórsmörk.....	110
194. mynd. Öryggi umhverfisins á Djúpalónssandi.....	111
195. mynd. Öryggi umhverfisins við Geysi.....	112
196. mynd. Öryggi umhverfisins við Hraunfossa.....	112

197. mynd. Öryggi umhverfisins við Jökulsárlón.	112
198. mynd. Öryggi umhverfisins við Seltún.	113
199. mynd. Öryggi umhverfisins við Sólheimajökul.	113
200. mynd. Öryggi umhverfisins á Þingvöllum.	114
201. mynd. Öryggi umhverfisins í Þórsmörk.	114
202. mynd. Hreinleiki umhverfisins á Djúpalónssandi.	115
203. mynd. Hreinleiki umhverfisins við Geysi.	116
204. mynd. Hreinleiki umhverfisins við Hraunfossa.	116
205. mynd. Hreinleiki umhverfisins við Jökulsárlón.	116
206. mynd. Hreinleiki umhverfisins við Seltún.	117
207. mynd. Hreinleiki umhverfisins við Sólheimajökul.	117
208. mynd. Hreinleiki umhverfisins á Þingvöllum.	118
209. mynd. Hreinleiki umhverfisins í Þórsmörk.	118
210. mynd. Kyrrð umhverfisins á Djúpalónssandi.	119
211. mynd. Kyrrð umhverfisins við Geysi.	120
212. mynd. Kyrrð umhverfisins við Hraunfossa.	120
213. mynd. Kyrrð umhverfisins við Jökulsárlón.	121
214. mynd. Kyrrð umhverfisins við Seltún.	121
215. mynd. Kyrrð umhverfisins við Sólheimajökul.	121
216. mynd. Kyrrð umhverfisins á Þingvöllum.	122
217. mynd. Kyrrð umhverfisins í Þórsmörk.	122
218. mynd. Aðgengi að Djúpalónssandi.	123
219. mynd. Aðgengi að Geysi.	124
220. mynd. Aðgengi að Hraunfossum.	124
221. mynd. Aðgengi að Jökulsárlóni.	124
222. mynd. Aðgengi að Seltúni.	125
223. mynd. Aðgengi að Sólheimajökli.	125
224. mynd. Aðgengi að Þingvöllum.	125
225. mynd. Aðgengi að Þórsmörk.	126
226. mynd. Fegurð Djúpalónssands.	127
227. mynd. Fegurð Geysissvæðisins.	128
228. mynd. Fegurð við Hraunfossa.	128
229. mynd. Fegurð við Jökulsárlón.	128
230. mynd. Fegurð við Seltún.	129
231. mynd. Fegurð við Sólheimajökul.	129
232. mynd. Fegurð á Þingvöllum.	129
233. mynd. Fegurð umhverfisins í Þórsmörk.	130
234. mynd. Áhrif náttúru, hópferðar og norðurljósa á ákvörðunartöku um heimsókn á staðinn - allir staðir saman.	130
235. mynd. Áhrif náttúrunnar á ákvörðun um ferð á Djúpalónssand.	131
236. mynd. Áhrif náttúrunnar á ákvörðun um ferð á Geysi.	132
237. mynd. Áhrif náttúrunnar á ákvörðun um ferð að Hraunfossum.	132
238. mynd. Áhrif náttúrunnar á ákvörðun um ferð að Jökulsárlóni.	133
239. mynd. Áhrif náttúrunnar á ákvörðun um ferð að Seltúni.	133
240. mynd. Áhrif náttúrunnar á ákvörðun um ferð að Sólheimajökli.	133
241. mynd. Áhrif náttúrunnar á ákvörðun um ferð á Þingvelli.	134
242. mynd. Áhrif náttúrunnar á ákvörðun um ferð í Þórsmörk.	134
243. mynd. Áhrif þess að Djúpalónssandur var inni í skipulagðri ferð, á ákvarðanatöku um heimsókn á þangað.	135
244. mynd. Áhrif þess að Geysir var inni í skipulagðri ferð, á ákvarðanatöku um heimsókn þangað.	136

245. mynd. Áhrif þess að Hraunfossar voru inni í skipulagðri ferð, á ákvarðanatöku um heimsókn á þangað.....	136
246. mynd. Áhrif þess að Jökulsárlón var inni í skipulagðri ferð, á ákvarðanatöku um heimsókn á þangað.....	136
247. mynd. Áhrif þess að Seltún var inni í skipulagðri ferð, á ákvarðanatöku um heimsókn á þangað.....	137
248. mynd. Áhrif þess að Sólheimajökull var inni í skipulagðri ferð, á ákvarðanatöku um heimsókn á þangað.....	137
249. mynd. Áhrif þess að Þingvellir voru inni í skipulagðri ferð, á ákvarðanatöku um heimsókn á þangað.....	138
250. mynd. Áhrif þess að Þórsmörk var inni í skipulagðri ferð, á ákvarðanatöku um heimsókn á þangað.....	138
251. mynd. Áhrif norðurljósa á ákvörðun um ferð á Djúpalónssand.....	139
252. mynd. Áhrif norðurljósa á ákvörðun um ferð á Geysissvæðið.....	140
253. mynd. Áhrif norðurljósa á ákvörðun um ferð að Hraunfossam.....	140
254. mynd. Áhrif norðurljósa á ákvörðun um ferð að Jökulsárlóni.....	140
255. mynd. Áhrif norðurljósa á ákvörðun um ferð að Seltúni.....	141
256. mynd. Áhrif norðurljósa á ákvörðun um ferð að Sólheimajökli.....	141
257. mynd. Áhrif norðurljósa á ákvörðun um ferð á Þingvelli.....	141
258. mynd. Áhrif norðurljósa á ákvörðun um ferð í Þórsmörk.....	142
259. mynd. Áhrif heimsminjaskrár UNESCO á ákvörðun um ferð á Þingvelli.....	142
260. mynd. Áhrif köfunar í Silfru á ákvörðun um ferð á Þingvelli.....	143
261. mynd. Áhrif áhugaverðs göngusvæðis á ákvörðun um ferð í Þórsmörk.....	143
262. mynd. Áhrifaþættir á ákvörðunartöku erlendra ferðamanna um Íslandsheimsókn - allir staðir saman.....	144
263. mynd. Áhrif frís frá vinnu á ákvörðun erlendra ferðamanna á Djúpalónssandi um Íslandsheimsókn.....	145
264. mynd. Áhrif frís frá vinnu á ákvörðun erlendra ferðamanna við Geysi um Íslandsheimsókn.....	146
265. mynd. Áhrif frís frá vinnu á ákvörðun erlendra ferðamanna við Hraunfossa um Íslandsheimsókn.....	146
266. mynd. Áhrif frís frá vinnu á ákvörðun erlendra ferðamanna við Jökulsárlón um Íslandsheimsókn.....	147
267. mynd. Áhrif frís frá vinnu á ákvörðun erlendra ferðamanna við Seltún um Íslandsheimsókn.....	147
268. mynd. Áhrif frís frá vinnu á ákvörðun erlendra ferðamanna við Sólheimajökul um Íslandsheimsókn.....	147
269. mynd. Áhrif frís frá vinnu á ákvörðun erlendra ferðamanna á Þingvöllum um Íslandsheimsókn.....	148
270. mynd. Áhrif frís frá vinnu á ákvörðun erlendra ferðamanna í Þórsmörk um Íslandsheimsókn.....	148
271. mynd. Áhrif veðurfars á ákvörðun erlendra ferðamanna við Djúpalónssand um Íslandsheimsókn.....	149
272. mynd. Áhrif veðurfars á ákvörðun erlendra ferðamanna við Geysi um Íslandsheimsókn.....	150
273. mynd. Áhrif veðurfars á ákvörðun ferðamanna við Hraunfossa um Íslandsheimsókn.....	150
274. mynd. Áhrif veðurfars á ákvörðun erlendra ferðamanna við Jökulsárlón um Íslandsheimsókn.....	150
275. mynd. Áhrif veðurfars á ákvörðun erlendra ferðamanna við Seltún um Íslandsheimsókn.....	151

276. mynd. Áhrif veðurfars á ákvörðun erlendra ferðamanna við Sólheimajökul um Íslandsheimsókn.	151
277. mynd. Áhrif veðurfars á ákvörðun erlendra ferðamanna á Þingvöllum um Íslandsheimsókn.	152
278. mynd. Áhrif veðurfars á ákvörðun ferðamanna í Þórsmörk um Íslandsheimsókn.	152
279. mynd. Áhrif námsferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna á Djúpálónssandi um Íslandsheimsókn.	153
280. mynd. Áhrif námsferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Geysi um að Íslandsheimsókn.	154
281. mynd. Áhrif námsferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Hraunfossa um Íslandsheimsókn.	154
282. mynd. Áhrif námsferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Jökulsárlón um Íslandsheimsókn.	155
283. mynd. Áhrif námsferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Seltún um Íslandsheimsókn.	155
284. mynd. Áhrif námsferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Sólheimajökul um Íslandsheimsókn.	155
285. mynd. Áhrif námsferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna á Þingvöllum um Íslandsheimsókn.	156
286. mynd. Áhrif námsferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna í Þórsmörk um Íslandsheimsókn.	156
287. mynd. Áhrif góðs verðs eða sértíloboðs á ákvörðun erlendra ferðamanna á Djúpálónssandi um Íslandsheimsókn.	157
288. mynd. Áhrif góðs verðs eða sértíloboðs á ákvörðun erlendra ferðamanna við Geysi um Íslandsheimsókn.	158
289. mynd. Áhrif góðs verðs eða sértíloboðs á ákvörðun erlendra ferðamanna við Hraunfossa um Íslandsheimsókn.	158
290. mynd. Áhrif góðs verðs eða sértíloboðs á ákvörðun erlendra ferðamanna við Jökulsárlón um Íslandsheimsókn.	159
291. mynd. Áhrif góðs verðs eða sértíloboðs á ákvörðun erlendra ferðamanna við Seltún um Íslandsheimsókn.	159
292. mynd. Áhrif góðs verðs eða sértíloboðs á ákvörðun erlendra ferðamanna við Sólheimajökul um Íslandsheimsókn.	160
293. mynd. Áhrif góðs verðs eða sértíloboðs á ákvörðun erlendra ferðamanna á Þingvöllum um Íslandsheimsókn.	160
294. mynd. Áhrif góðs verðs eða sértíloboðs á ákvörðun erlendra ferðamanna í Þórsmörk um Íslandsheimsókn.	161
295. mynd. Áhrif menningarviðburðar á ákvörðun erlendra ferðamanna á Djúpálónssandi um Íslandsheimsókn.	162
296. mynd. Áhrif menningarviðburðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Geysi um Íslandsheimsókn.	162
297. mynd. Áhrif menningarviðburðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Hraunfossa um Íslandsheimsókn.	162
298. mynd. Áhrif menningarviðburðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Jökulsárlón um að ferðast til Íslands.	163
299. mynd. Áhrif menningarviðburðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Seltún um Íslandsheimsókn.	163
300. mynd. Áhrif menningarviðburðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Sólheimajökul um Íslandsheimsókn.	164
301. mynd. Áhrif menningarviðburðar á ákvörðun erlendra ferðamanna á Þingvöllum um Íslandsheimsókn.	164

302. mynd. Áhrif menningarviðburðar á ákvörðun erlendra ferðamanna í Þórsmörk um Íslandsheimsókn.	164
303. mynd. Áhrif næturlífs á ákvörðun erlendra ferðamanna á Djúpálónssandi um Íslandsheimsókn.	166
304. mynd. Áhrif næturlífs á ákvörðun erlendra ferðamanna við Geysi um Íslandsheimsókn.	166
305. mynd. Áhrif næturlífs á ákvörðun erlendra ferðamanna við Hraunfossa um Íslandsheimsókn.	166
306. mynd. Áhrif næturlífs á ákvörðun erlendra ferðamanna við Jökulsárlón um Íslandsheimsókn.	167
307. mynd. Áhrif næturlífs á ákvörðun erlendra ferðamanna við Seltún um Íslandsheimsókn.	167
308. mynd. Áhrif næturlífs á ákvörðun erlendra ferðamanna við Sólheimajökul um Íslandsheimsókn.	168
309. mynd. Áhrif næturlífs á ákvörðun ferðamanna á Þingvöllum um Íslandsheimsókn.	168
310. mynd. Áhrif næturlífs á ákvörðun erlendra ferðamanna í Þórsmörk um Íslandsheimsókn.	168
311. mynd. Áhrif ráðstefnu eða vinnuferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna á Djúpálónssandi um Íslandsheimsókn.	169
312. mynd. Áhrif ráðstefnu eða vinnuferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Geysi um Íslandsheimsókn.	170
313. mynd. Áhrif ráðstefnu eða vinnuferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Hraunfossa um Íslandsheimsókn.	170
314. mynd. Áhrif ráðstefnu eða vinnuferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Jökulsárlón um Íslandsheimsókn.	171
315. mynd. Áhrif ráðstefnu eða vinnuferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Seltún um Íslandsheimsókn.	171
316. mynd. Áhrif ráðstefnu eða vinnuferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Sólheimajökul um Íslandsheimsókn.	172
317. mynd. Áhrif ráðstefnu eða vinnuferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna á Þingvöllum um Íslandsheimsókn.	172
318. mynd. Áhrif ráðstefnu eða vinnuferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna í Þórsmörk um Íslandsheimsókn.	173

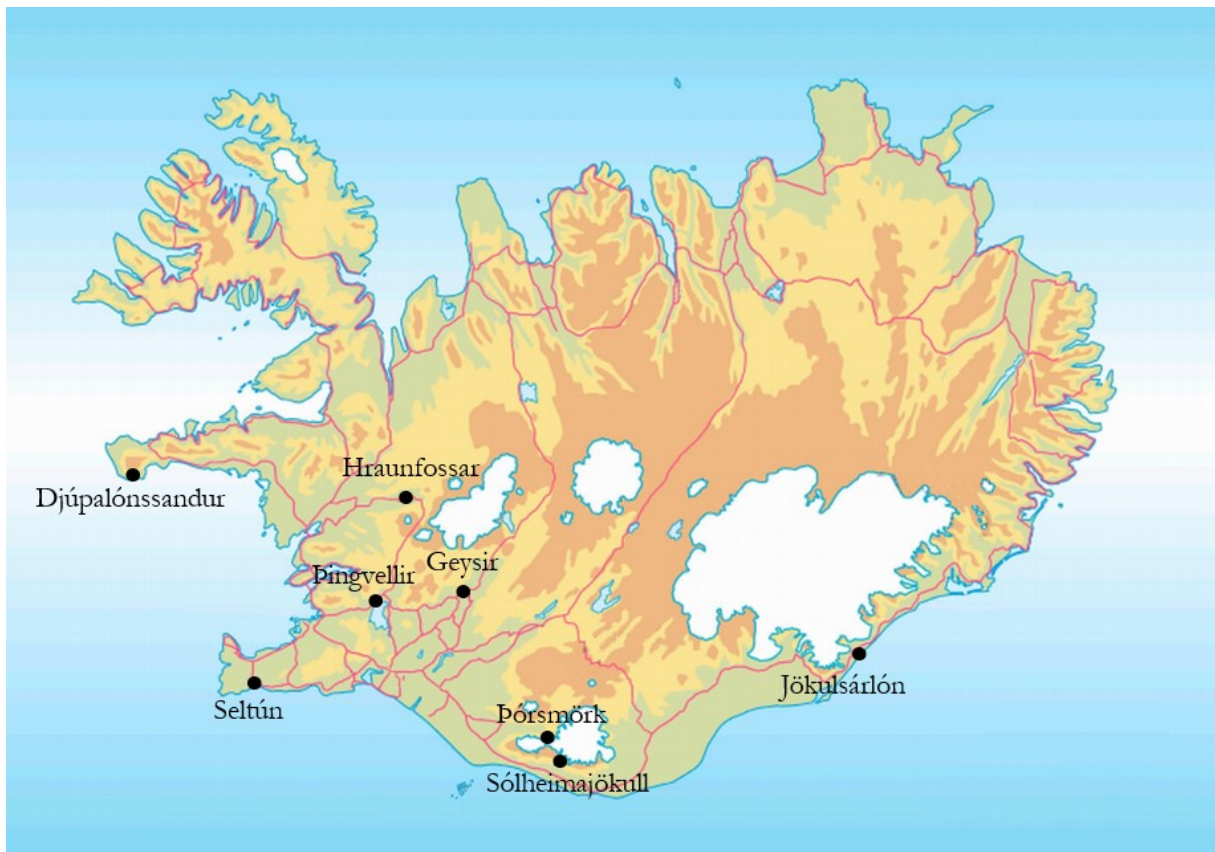
1 Inngangur

Náttúruferðamennska (e. nature tourism eða nature-based tourism) er einn helsti vaxtarbroddur ferðaþjónustunnar í heiminum (sjá t.d. Hall, Müller og Saarinen, 2009; Lovelock og Lovelock, 2013). Náttúruferðamennska byggir á fjölbreytilegri náttúruupplifun og er almennt meira háð gæðum umhverfisins en aðrar tegundir ferðamennsku (Fredman og Tyrväinen, 2010). Erlendar rannsóknir (t.d. Simón, Narangajavana og Marqués, 2004) hafa sýnt að ánægja ferðamanna á náttúruskoðunarstöðum minnkar með vaxandi fjölda ferðamanna. Erlendum ferðamönnum sem koma til Íslands hefur fjölgað mikið undanfarna áratugi og þá sérstaklega allra síðustu ár. Sérstæð og fjölbreytileg náttúra er aðal aðdráttarafl landsins, en um 80% erlendra ferðamanna koma til landsins vegna hennar að sumri til og um 77% að vetri (Ferðamálastofa, 2014a, 2014b). Tæplega helmingur erlendra ferðamanna sem kemur til landsins kemur yfir sumarmánuðina þrjá, en ferðamönnum sem koma á öðrum árstímum hefur fjölgað hratt undanfarin ár (Ferðamálastofa, 2015b). Vegna þessarar öru fjölgunar átti Ferðamálastofa frumkvæði að því að farið var af stað með rannsóknarverkefnið *Polmörk ferðamanna á átta vinsælum ferðamannastöðum á Suður- og Vesturlandi*. Staðirnir sem valdir voru til skoðunar voru: Djúpalónssandur, Geysir, Þingvellir, Hraunfossar, Þórsmörk, Jökulsárlón, Seltún og Sólheimajökull (1. mynd). Spurningalistunum var dreift meðal ferðamanna á þessum stöðum á þremur tímabilum; sumarið og haustið 2014 og veturinn 2015.

Markmið rannsóknarinnar var að kanna:

1. Hvaða ferðamenn heimsóttu fyrrgreinda staði með tilliti til þjóðernis, aldurs, ferðamáta, ferðafélaga og gistimáta.
2. Hvort ferðamönnum fannst vera of margir aðrir ferðamenn eða of mikið af bifreiðum á stöðunum.
3. Hversu ánægðir ferðamenn voru með heimsókn sína, náttúru, innviði og þjónustu á rannsóknarstöðunum átta.
4. Hvernig ferðamenn skynjuðu staðina og hvort ferðamenn sáu ummerki um skemmdir á náttúrunni vegna ferðamennsku.
5. Hvaða þættir höfðu helst áhrif á að ferðamenn völdu að heimsækja rannsóknarstaðina átta og hvaða þættir höfðu helst áhrif á að þeir komu til Íslands.
6. Hvort greina megi tölfræðilega marktækan mun á fyrrgreindum atriðum eftir árstíðum (sumar, haust og vetur) og eftir stöðunum átta.

Í þessari skýrslu er greint frá heildarniðurstöðum rannsóknarinnar, en áður hafa niðurstöður úr sumarkönnuninni verið birtar (Anna Dóra Sæþórsdóttir, 2015). Að loknum inngangi er sagt frá helstu kennistærðum varðandi fjölgun ferðamanna og dreifingu þeirra um landið í tíma og rúmi. Í þriðja kafla er greint frá aðferðum sem beitt var við gagnaöflun og úrvinnslu gagna. Fjórdi kafli hefur að geyma niðurstöður tölfræðigreiningarinnar. Að lokum er efni skýrslunnar dregið saman og rætt um þær vísbendingar sem efni skýrslunnar gefur um nauðsyn þess að grípa til aðgerða til að forðast ofnýtingu ferðamanna á náttúruskoðunarstöðum hér á landi.

1. mynd. Rannsóknastaðirnir átta.

2 Þolmörk ferðamennsku og sjálfbærni

2.1 Vaxandi náttúruferðamennska

Fjöldi ferðamanna (fólks sem hefur ferðast út fyrir sitt heimaland) hefur á heimsvísu nær fimmtugfaldast frá árinu 1950, farið úr 25 milljónum í 1133 milljónir árið 2014 (UNWTO, 2015). Þessi mikli fjöldi ferðamanna hefur mikil og margvísleg áhrif, bæði jákvæð og neikvæð. Sem dæmi um jákvæð áhrif ferðamennsku má nefna auknar tekjur, atvinnusköpun og herra þjónustustig á áfangastaðnum. Neikvæðar afleiðingar ferðamennsku geta hins vegar t.d. komið fram í herra fasteignaverði, aukinni mengun og umhverfisspjöllum. Samhliða vaxandi fjölda ferðamanna hafa neikvæð áhrif aukist og orðið áberandi á vinsælum ferðamannastöðum. Afleiðingar fjöldaferðamennsku byrjuðu t.d. að koma í ljós á sjöunda áratugnum við Miðjarðarhafið og ógnuðu tilveru staðanna og ímynd þeirra (sjá t.d. Robinson, 1996).

Náttúruferðamennska er víðtækt hugtak sem hefur verið skilgreint sem ferðamennska sem stunduð er í náttúrunni þar sem meginmarkmið ferðamanna er að njóta og upplifa náttúru og landslag (Boyd og Hall, 2005; Fennell, 2003; Fredman og Tyrväinen, 2010; Goodwin, 1996). Náttúruferðamennska er sú tegund ferðamennsku sem vex hraðast á heimsvísu og er nú um 10-30% af ferðamarkaði veraldarinnar og árlegur vöxtur um 20% á ári (Lovelock og Lovelock, 2013). Afleiðingar þessarar þróunar hafa meðal annars verið að afskekktir heimshlutar eins og t.d. heimskautasvæðin, sem áður voru óaðgengileg eru nú heimsótt af sívaxandi fjölda ferðamanna (Hall og Saarinen, 2010). Ferðaþjónustan sem atvinnugrein er því farin að nýta náttúruauðlindir á þessum svæðum eins og t.d. lítt spillta náttúru þeirra, vatn, orku, matvæli og land. Jafnframt hefur ferðaþjónustan sem atvinnugrein breytt umhverfi þeirra með uppbyggingu innviða til að taka á móti ferðamönnum. Loft- og sorpmengun fylgir komu ferðamanna ásamt skolpi. Dýralíf getur einnig orðið fyrir röskun og vistkerfi eyðilagst bæði þegar í þeim er byggð upp aðstaða fyrir ferðamenn og ekki síður þegar fótspor eða hjólför eftir ferðamenn raska gróðurfari eða setja af stað jarðvegseyðingu (sjá t.d. Weaver, 2013). Sérstaða atvinnugreinarinnar ferðaþjónustu er að hún er stunduð í sumum af viðkvæmstu vistkerfum heims og á stöðum þar sem annars konar atvinnustarfssemi myndi aldrei vera leyfð. Williams og Ponsford (2009) orðuðu þessa sérstöðu greinarinnar á eftirfarandi hátt:

Like most other industries, tourism stresses natural environments through a range of infrastructure development, resource consumption and waste generation processes. In contrast to many other industries, these processes occur in some of the most ecologically

fragile locations on the planet—coastal, montane and riverine environments.

(Williams og Ponsford, 2009, bls. 1).

Fáum myndi t.d. detta í hug að sækja um leyfi til að byggja framleiðsluiðnað eins og álver í Þjóðgarðinum á Þingvöllum. Leyfi til slíks yrði líklega aldrei veitt. Hins vegar þarf ekki að sækja um leyfi til að stunda atvinnugreinina ferðaþjónustu á helgistað Íslendinga, heldur þykir eðlilegt að ferðaþjónustan „geri út á staðinn“ þar sem söluvaran er einstök náttúra og saga.

2.2 Sjálfbær ferðamennska

Hugmyndin um sjálfbærni felur í sér að mannfólkið eigi að nýta náttúruauðlindir Jarðar í hófi og forðast að spilla umhverfinu við nýtingu þess (Du Pisani, 2006). Þessi hugmynd er grunnurinn að hugtakinu sjálfbær þróun, sem fjallað var fyrst um í skýrslunni Sameiginleg framtíð okkar (Our Common Future) sem gefin var út árið 1987 undir forystu Gro Harlem Brundtland (WCED, 1987). Hugtakið fékk enn meira vægi eftir heimsráðstefnu Sameinuðu þjóðanna um umhverfi og þróun sem haldin var í Rio de Janeiro árið 1992. Þar var samþykkt framkvæmdaáætlun, í daglegu tali kölluð Dagskrá 21 (e. Agenda 21). Þessi áætlun var síðan útfærð fyrir hinar ýmsu atvinnugreinar, þar með talið ferðaþjónustuna. WTTC (World Travel and Tourism Council), Alþjóðlegu ferðamálasamtökin (UNWTO), og Earth Council unnu slíka áætlun (1995) sem birtist í skýrslunni Dagskrá 21 fyrir ferðaþjónustuna - í átt að sjálfbærri þróun umhverfisins (Agenda 21 for the Travel & Tourism Industry - Towards Environmentally Sustainable Development). Íslensk stjórnvöld settu fram stefnu Íslands er varðar sjálfbæra þróun í ritinu Velferð til framtíðar árið 2002. Þar er sjálfbær þróun skilgreind „sem þróun sem mætir þörfum samtímans án þess að draga úr möguleikum komandi kynslóða til þess að mæta þörfum sínum“ (Umhverfisráðuneytið, 2002, bls. 9). Þar skuldbinda stjórnvöld sig einnig til að stuðla að sjálfbærni í ferðaþjónustu og viðurkennt er að ferðaþjónustan þarf eins og aðrar atvinnugreinar að verða sjálfbær með tilliti til félagslegra, umhverfislegra og efnahagslegra þátta.

Sjálfbær ferðamennska (e. sustainable tourism) hefur verið skilgreind af mörgum og á ýmsan hátt. Alþjóðlegu ferðamálasamtökin og Umhverfismálasjóður Sameinuðu þjóðanna (UNEP) (bls. 12, 2005) skilgreindu hana sem: „*tourism that takes full account of its current and future economic, social and environmental impacts, addressing the needs of visitors, the industry, the environment and host communities*“. Með öðrum orðum þá gengur sjálfbær ferðamennska ekki á náttúrulegar eða menningarlegar auðlindir Jarðar og er efnahagslega ásættanleg. Þar eru langtímasjónarmið höfð að leiðarljósi þannig að komandi kynslóðir geti notið sömu gæða og við gerum nú á tímum. Hún þarf jafnframt að taka tillit til þarfa heimamanna, ferðamanna og ferðaþjónustunnar. Hugmyndafræði sjálfbærrar ferðamennsku felur í sér viðurkenningu á því að ferðamennska geti

haft neikvæð áhrif á áfangastaðinn og að það séu takmörk fyrir því, hversu mörgum ferðamönnum hver ferðamannastaður getur tekið á móti (Saarinen, 2014).

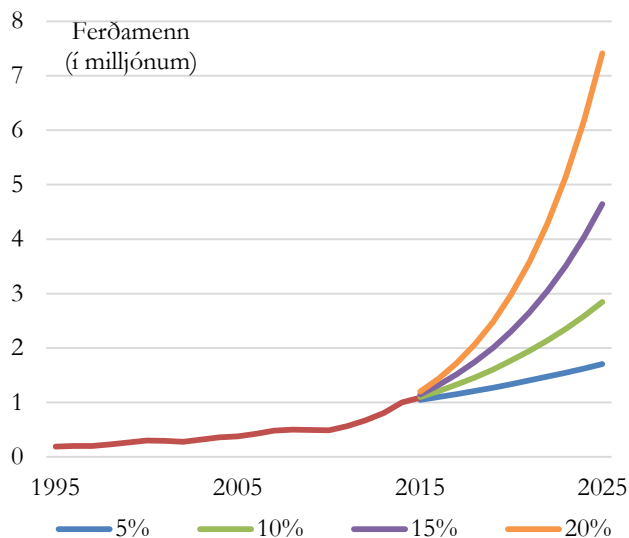
Hugtakið hefur verið gagnrýnt af ýmsum, meðal annars fyrir að vera flókið, óljóst og víðtækt auk þess sem því fylgja engar skýrar leiðbeiningar um hvernig hægt er að ná markmiðum um sjálfbærni. Engu að síður hefur hugtakið skapað grundvöll þar sem hinir fjölmörgu hagsmunaaðilar í ferðamennsku geta rætt saman um aðsteðjandi vanda, reynt að ná samkomulagi og aukið skilning á þeim afleiðingum sem ferðapjónustan getur haft á umhverfið (Saarinen, 2014).

Hugtakið þolmörk ferðamennsku (e. tourism carrying capacity) byggir á sömu hugmynd og sjálfbærni. Það hefur verið skilgreint sem „*Mesti fjöldi ferðamanna sem tiltekið svæði getur tekið á móti án þess að náttúran verði fyrir óásættanlegum breytingum og án þess að óásættanleg skerðing verði á upplifun ferðamanna*“ (Mathieson og Wall, 1982, bls. 21, þýðing höfundar). Hér á landi hafa þolmörk ferðamennsku verið rannsökuð heildstætt á nokkrum ferðamannastöðum (Anna Dóra Sæþórsdóttir o.fl., 2001; Anna Dóra Sæþórsdóttir o.fl., 2003; Anna Dóra Sæþórsdóttir, Rannveig Ólafsdóttir og Rögnvaldur Ólafsson, 2007; Bergþóra Aradóttir o.fl., 2003). Þolmörk ferðamanna eru sá þáttur þolmarka sem hefur verið mest rannsakaður hér á landi og þá sérstaklega á hálendinu (Anna Dóra Sæþórsdóttir, 2012; Anna Dóra Sæþórsdóttir og Þorkell Stefánsson, 2012). Notagildi þolmarkahugtaksins sem stjórnækis við uppbyggingu ferðamannastaða hefur verið gagnrýnt meðal annars vegna þess hversu huglæg þolmörkin eru (McCool og Lime, 2001). T.d. er matsatriði hvað teljast vera *óásættanlegar breytingar*, auk þess sem oftast er óljóst hver á að fella þann dóm. Eru það ferðamenn, heimamenn, stjórnendur svæðisins, vísindamenn, stjórnmalamenn eða aðrir hagsmunaaðilar? Viðhorf þessara hópa geta verið mjög ólík og erfitt eða ómögulegt getur verið að setta sjónarmið þeirra. Ef ætlunin er að ákvarða þolmörk út frá viðhorfi ferðamanna, er ekki nóg að meta hvort þeir telji fjöldann sem þangað kemur óásættanlegan, eða skoða hversu ánægðir þeir eru. Samkvæmt Butler (1997) myndi slík nálgun leiða til aukinnar þróunar staðarins og aukins fjölda ferðamanna, þar sem þeim sem líkar ekki staðurinn hætta að koma þangað og ferðast annað en í stað þeirra kemur annar markhópur sem hefur hærri þolmörk. Þannig að ef þolmörk eru miðuð út frá viðhorfum þeirra ferðamanna sem þar eru á hverjum tíma, myndi vera farið yfir þolmörk margra áfangastaða og þeir væru þar með ekki sjálfbærir (Butler, 1997). Það sem gerir enn erfiðara að ákvarða þolmörk ferðamennsku er sú staðreynd að með fjárfestingum og frekari uppbyggingu á innviðum má oft draga úr þeim áhrifum sem ferðamennska hefur á umhverfið. Við það breytist hins vegar ásýnd landsins og náttúrulegt yfirbragð getur minnkað. Við það getur staðurinn hætt að höfða til þeirra ferðamanna sem hafa fram að þessu heimsótt hann. Þess í stað getur annar notendahópur komið í staðinn og þar með færast staðurinn áfram eftir lífsferlinum. Því þarf að liggja fyrir stefna um *fyrir hvers konar ferðamenn og fyrir hvers konar*

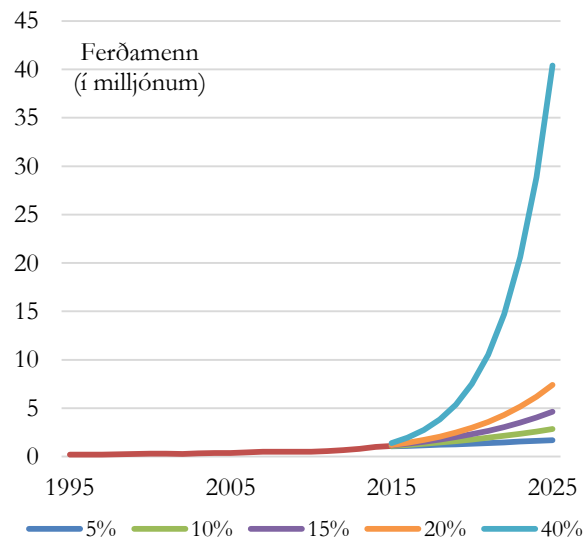
ferðamennsku viðkomandi svæði er ætlað og *hvers konar upplifun* því er ætlað að veita. Með öðrum orðum er nauðsynlegt að skýr markmið sé sett fyrir svæðið sem kveði á um hvað eigi að varðveita, hvers konar upplifun svæðið eigi að bjóða upp á og til hvaða markhópa það eigi að höfða. Þetta er nauðsynleg forsenda þess að hægt sé að ákvarða þolmörk svæðisins (Cole, 2004; McCool, Clark og Stankey, 2007). Vel ígrundaðar ákvarðanir þurfa hins vegar að byggja á staðreyndum. Því þarf að taka tillit til framlags rannsakenda sem hafa það hlutverk að afla upplýsinga og staðreynda sem ákvarðanirnar þurfa að byggja á (Cole, 2004). Sé þetta haft að leiðarljósi, getur hugmyndin um þolmörk ferðamennsku stuðlað að sjálfbærri þróun greinarinnar. Stundum er þó eina leiðin til að koma í veg fyrir hnignun áfangastaða að takmarka fjölda gesta (Butler, 1997, 2004; Martin og Uysal, 1990).

3 Fjölgun ferðamanna á Íslandi

Ísland er orðinn vinsæll áfangastaður. Fjöldi erlendra ferðamanna sem kemur til landsins hefur aukist að meðaltali um 9% á ári, undanfarin 30 ár. Á síðustu fimm árum hefur árleg aukning verið um 22% og árið 2015 komu um 1,3 milljónir erlendra ferðamanna til Íslands (Ferðamálastofa, 2015b). Allt stefnir í að fjöldi erlendra ferðamanna aukist enn frekar árið 2016 og gerir nýjasta farþegaspa Isavia (2016) ráð fyrir 37% aukningu í fjölda erlendra ferðamanna til landsins á árinu 2016. Það gerir rúmlega 1,7 milljónir ferðamanna. Gosið í Eyjafjallajökli vakti athygli heimsbyggðarinnar á Íslandi og markaðsátakið „*Inspired by Iceland*“ sem efnt var til í kjölfar eldgossins kom landinu sannarlega á kortið sem ferðamannastað. Ísland hefur birst á listum sem áhugaverðasti áfangastaðurinn á ýmsum ferðasiðum og var valið áfangastaður ársins af ferðatímaritinu *Luxury Travel Guide* árið 2016. Ísland var einnig efst á lista National Geographic sem besti áfangastaður ársins 2012 (*Best of the world 2012*) og „heitasti“ áfangastaður í Evrópu (*Best of Europe 2012 – Emerging Hot Spots*) samkvæmt vefsíðu Fodor's Travel (2012). Notendur/lesendur Lonely Planet (2012) völdu einnig Ísland og Reykjavík sem bestu áfangastaðina (*Best in Travel Readers' Choice award 2012*) þar sem kosið var annars vegar um land og hins vegar um borg. Loks má nefna að *Rough Guides*, setti Reykjavík efst á lista tíu bestu borganna til að heimsækja árið 2016. Þessi mikli áhugi á Íslandi sem áfangastað endurspeglast meðal annars í auknu framboði flugfélaga á ferðum til og frá landinu. Þar er sérstaklega um að ræða ferðir lággjaldaflugfélaga eins og Wow, Easy Jet og Ryanair. Veik staða íslensku krónunnar gerir líka fleirum en áður mögulegt að ferðast um landið. Ef gert er ráð fyrir sömu árlegu meðalfjölgun ferðamanna næstu ár og verið hefur undanfarna þrjá áratugi, þá munu um 2,6 milljónir erlendra ferðamanna koma til landsins árið 2025. Hins vegar ef miðað er við aukningu síðustu 5 ára, munu um 7,4 milljónir ferðamanna koma til landsins árið 2025. Ef spá Isavia myndi ganga eftir og aukningin yrði 40% á ári, myndu 7,5 milljónir erlendra ferðamanna koma til landsins árið 2020 og rúmlega 40 milljónir árið 2025. Ef hins vegar hægir á fjölguninni og hún yrði 5% kæmu 1,7 milljón erlendra ferðamanna til landsins árið 2025 (2. og 3. mynd).

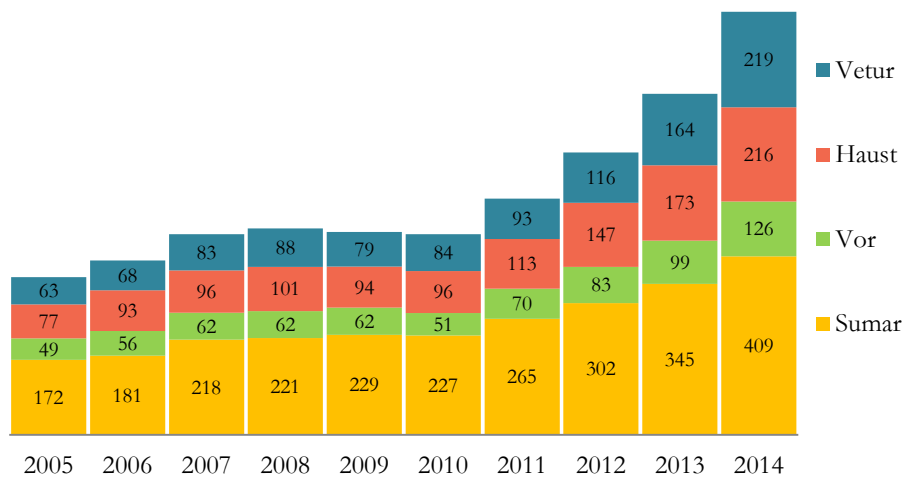

2. mynd. Fjöldi erlendra ferðamanna til Íslands og framreikningur á mögulegum fjölda til ársins 2025. Unnið úr gögnum Ferðamálastofu (2015b).

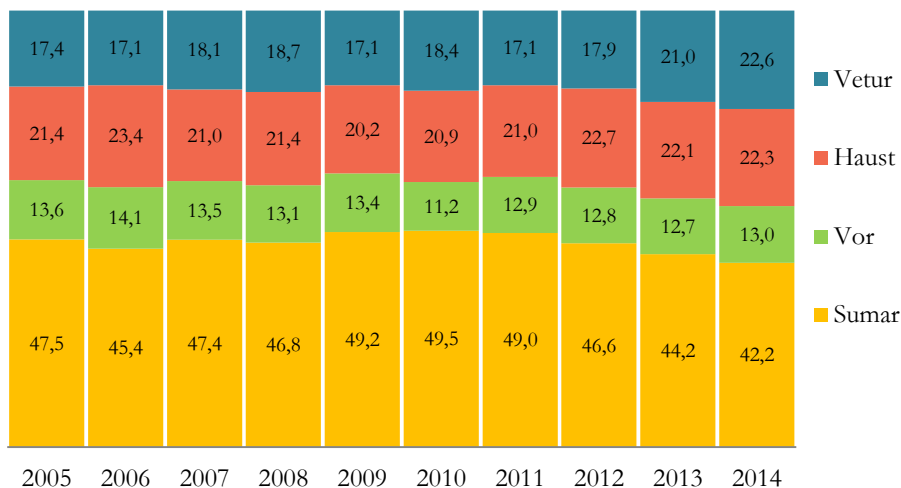

3. mynd. Fjöldi erlendra ferðamanna til Íslands og framreikningur á mögulegum fjölda til ársins 2025, auk 40% vaxtar. Unnið úr gögnum Ferðamálastofu (2015b).

Um 42% erlendra ferðamanna komu til landsins yfir sumarmánuðina þrjá, júní, júlí og ágúst árið 2014. Frá árinu 2011 hefur fjöldi þeirra sem ferðast utan hins svokallaða háannatíma verið að aukast, en 219 þúsund ferðamenn komu til landsins veturinn 2014 og 216 þúsund um haustið sem er um 38-40% aukning frá árinu 2010 (4. mynd). Auk þess komu tæplega 227 þúsund dagsgestir með skemmtiferðaskipum til landsins, þar af um 105 þúsund til Reykjavíkur og fer stór hluti þeirra í ýmis konar dagsferðir meðal annars Gullna hringinn (Ferðamálastofa, 2015a).

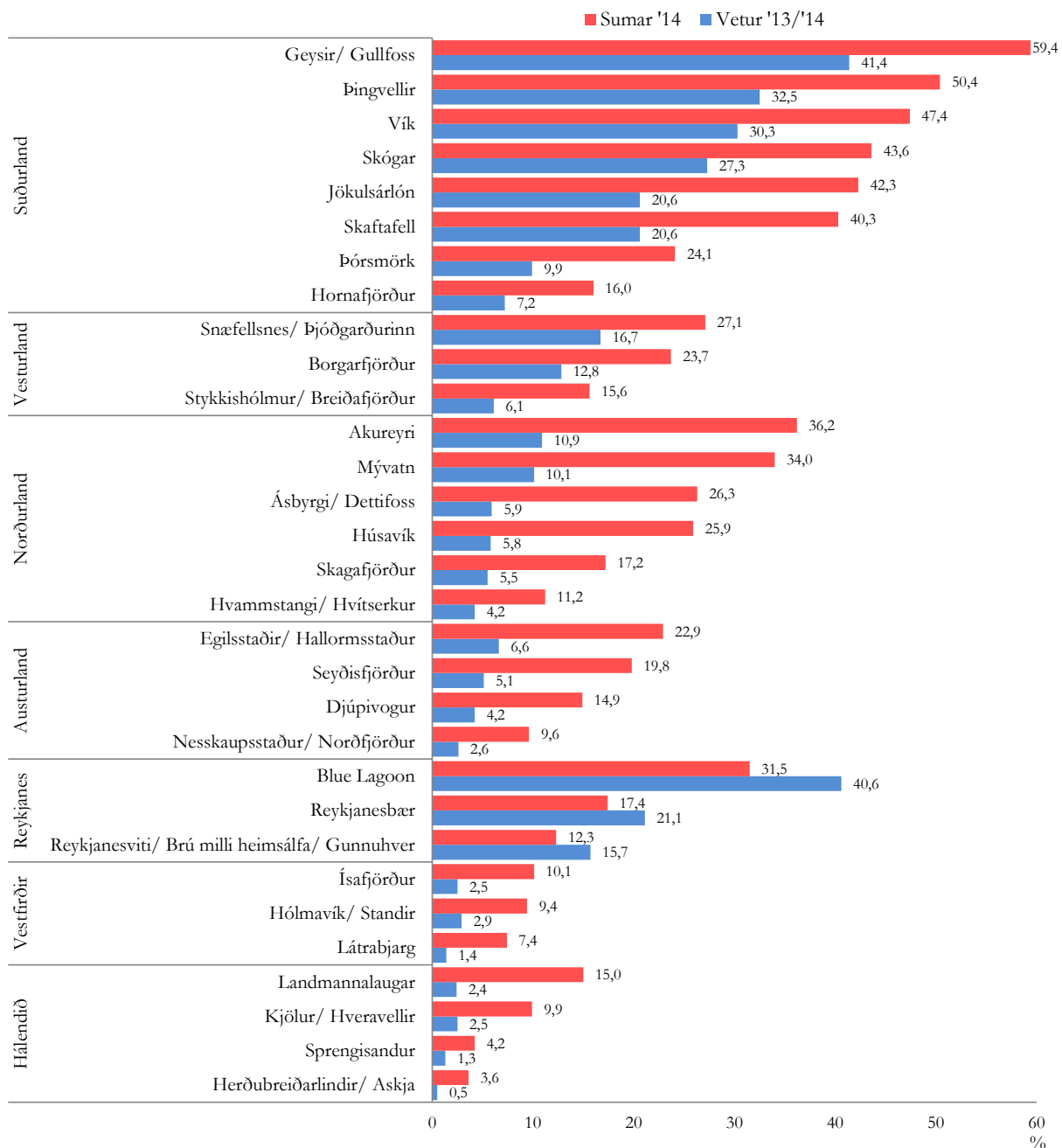

4. mynd. Fjöldi erlendra ferðamanna greindur eftir árstíðum. Heimild: Ferðamálastofa (2015a).

5. mynd. Hlutfallsleg skipting fjölda erlendra ferðamanna greind eftir árstíðum.
Heimild: Ferðamálastofa (2015a).

Yfir sumarmánuðina koma um 80% erlendra ferðamanna til landsins vegna náttúrunnar og er það fegurð náttúrunnar, að hún sé óspillt, sérstæð og fjölbreytileg sem heillar sérstaklega. Vinsælustu náttúruskoðunarstaðir erlendra ferðamanna yfir sumarið eru á Gullna hringnum, en tæp 60% erlendra ferðamanna skoðuðu Gullfoss og Geysi og 50% heimsóttu Þingvelli. Ýmsir staðir á Suðurlandi eru einnig fjölsóttir, en um 42% skoða Jökulsárlón, 44% Skóga og 24% ferðamanna fer í Þórsmörk. Um 27% erlendra ferðamanna ferðaðist um Snæfellsnes og 24% um Borgarfjörð (Ferðamálastofa, 2014a). Litlu lægra hlutfall eða um 77% erlendra ferðamanna kemur til landsins vegna náttúrunnar á veturna en ferðamenn fara minna á fyrrnefnda náttúruskoðunarstaði yfir vetrartímann samanborið við sumarmánuðina. Vinsælustu náttúruskoðunarstaðir erlendra ferðamanna yfir vetrartímann eru, líkt og yfir sumartímann, viðkomustaðir við Gullna hringinn en rúmlega 41% erlendra ferðamanna heimsótti Gullfoss og Geysi og um þriðjungur heimsótti Þingvelli. Um 21% heimsótti Jökulsárlón og um 10% erlendra ferðamanna fór í Þórsmörk yfir vetrartímann. Á Vesturlandi eru vinsælustu viðkomustaðir Snæfellsnes með 17% erlendra ferðamanna og Borgarfjörður þar sem um 13% erlendra ferðamanna ferðast yfir vetrartímann (Ferðamálastofa, 2014b).

6. mynd. Vinsælustu áfangastaðir erlendra ferðamanna sumarið 2014 og veturinn 2013-14.

Heimildir: (Ferðamálastofa, 2014a, 2014b).

Ferðamálayfirvöld hafa lengi stefnt að betri dreifingu ferðamanna bæði í tíma og rúmi og er það áfram gert í nýrri stefnu í ferðaþjónustu: „Áfram verði lögð sérstök áhersla á að kynna allt landið, ekki síst til að lada að ferðamenn utan háannatíma til allra landsbluta en einnig til að draga úr álagi á ásetnum áfangastöðum ferðamanna“ (Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið og Samtök ferðaþjónustunnar, 2015, bls. 24).

4 Spurningalistakönnun

Gagnasöfnun hófst með dreifingu spurningalista um miðjan júní 2014 á Þingvöllum og henni lauk seinni hluta marsmánaðar 2015. Dvalið var í eina viku á hverjum stað fyrir utan að um sumarið var gögnum safnað í 5-6 daga vegna slæms veðurs við Sólheimajökul, Jökulsárlón og Hraunfossa. Spyrjar dreifðu spurningalistum til ferðamanna að jafnaði allan daginn. Á fjölsóttustu ferðamannastöðunum voru þrjár til fjórir spyrjar að störfum, tveir á fámennari stöðum en í Þórsmörk var einn spyrill. Á Þingvöllum voru spyrjar staðsettir við gestastofuna á Hakinu, á bílplaninu við Kastala og við Nikulásargjá (Peningagjá). Í Þórsmörk var spyrill staðsettur í Húsadal og á hinum stöðunum voru spyrjar staðsettir við bílastæði eða þjónustuhús.

Alls fengust rúmlega 26 þúsund útfylltir spurningalistar, þar af tæplega helmingur um sumarið, um fjórðungur um haustið og annar fjórðungur um veturinn (1. tafla). Flest svör fengust frá ferðamönnum við Geysi (tæplega 7.700) og á Þingvöllum (um 6.900), sem eru með fjölsóttustu ferðamannastöðum landsins (Ferðamálastofa, 2014a, 2014b). Spurningalistinn var á íslensku, ensku, þýsku og frönsku. Spurt var meðal annars um ánægju og upplifun ferðamanna, í hverju aðráttarafl staðanna fælist, áhrif annarra ferðamanna á upplifun gesta, dvalarlengd og hvers vegna var komið til Íslands á þessum árstíma auk þess sem spurt var ýmissa bakgrunnsupplýsinga.

1. tafla. Fjöldi svaraðra spurningalista á hverjum stað eftir árstíðum.

Rannsóknarstaðir	Alls	Sumar		Haust		Vetur	
	Fjöldi svaraðra spurningalista	Gagnasöfnunardagar	Fjöldi svaraðra spurningalista	Gagnasöfnunardagar	Fjöldi svaraðra spurningalista	Gagnasöfnunardagar	Fjöldi svaraðra spurningalista
Djúpalónssandur	1.110	23.-29. júní	793	17.-23. október	185	2.-8. mars	132
Geysir	7.683	5.-11. ágúst	2.868	13.-19. október	2.394	2.-8. mars	2.421
Hraunfossar	2.096	9.-14. júlí	1.419	8.-14. október	317	17.-23. mars	360
Jökulsárlón	3.100	18.-22. júlí	2.056	6.-12. október	570	23. feb-1. mars	474
Seltún	2.016	12.-18. ágúst	934	1.-7. nóvember	553	17.-24. mars	529
Sólheimajökull	2.758	2.-6. júlí	521	24.-30. október	1.316	17.-23. febrúar	921
Þingvellir	6.893	16.-22. júní	3.608	29. sep - 5. okt	1.364	9.-15. febrúar	1.921
Þórsmörk	535	25.-31. júlí	446	6.-12. október	43	1.-6. mars	46
Alls	26.191		12.645		6.742		6.804

Geint er frá niðurstöðu könnunarinnar annars vegar með lýsandi tölfraði (t.d. myndir, töflur, meðaltöl og hlutföll) og hins vegar með ályktunartölfraði, þar sem kannað er hvort að úrtökin sem tekin voru endurspegli að öllum líkindum þýðið. Í umfjölluninni hér á eftir, er fyrst gefið heildaryfirlit fyrir hverja spurningu fyrir sig fyrir alla staðina saman og síðan er lýst niðurstöðu frá hverjum stað fyrir sig, þar sem þeir eru teknir fyrir í stafrófsröð. Þar sem niðurstöður eru sýndar sem hlutfallstölur er til einföldunar námundað í næstu heilu tölu.

Svarmöguleikar sumra spurninganna voru á fimm stiga Likert-kvarða, t.d. 1 = mjög óánægð(ur), 2 = óánægð(ur), 3 = hlutlaus, 4 = ánægð(ur), 5 = mjög ánægð(ur). Út úr þessu var reiknað meðaltal sem var notað til að bera saman hvort tölfræðilegur marktækur munur væri á milli staðanna sem og á milli árstíða. Dæmi um framsetningu á niðurstöðum má sjá í 2. töflu. Meðaltöl hvernar árstíðar og fyrir heildina eru vinstra megin í töflunni og er þar númer fyrir framan hvern stað (t.d. 1 Djúpálónssandur, 2 Geysir, 3 Hraunfossar o.s.frv.). Þessi númer eru síðan notuð í myndrænu framsetningunni („taflborðunum“) hægra megin í töflunni þar sem númerin á lóðréttu og láréttu línunni vísa til viðkomandi staðar. Í reitunum sjálfum (gulu og grænu) er greint frá niðurstöðum einhliða dreifigreiningar (e. one-way anova), þar sem marghliða samanburður var gerður með Games-Howell prófi, um hvort tölfræðilega marktækur munur hafi verið á milli staðanna - hver staður borinn saman við alla hina staðina. Þar táknar græni liturinn marktækan mun ($p < 0,05$) en guli liturinn táknar að munurinn sé ekki tölfræðilega marktækur ($p > 0,05$). Þetta er gert annars vegar fyrir heildarniðurstöðu viðkomandi spurningar (þ.e. „allar árstíðir“) og hins vegar fyrir niðurstöðuna eftir árstíðum (þ.e. sumar, haust og vetur). Til nánari skýringar má taka sem dæmi niðurstöður spurningarinnar um hversu ánægðir ferðamenn voru með göngustíga svæðanna. Ef niðurstöður haustsins eru t.d. skoðaðar sést á meðaltölunum að ánægjan er minnst við Jökulsárlón (4,06) og Geysi (4,15). Á „taflborðinu“ sést að allir reitir í línu 2 og línu 4 eru grænir fyrir utan einn. Það þýðir að það er tölfræðilega marktæk minni ánægja með göngustígana við Jökulsárlón og Geysi miðað við alla hina staðina en hins vegar er ekki marktækur munur á samanburði þessara tveggja staða (þ.e. guli reiturinn í línu 2, dálki 4 og í línu 4 dálki 2).

2. tafla. Dæmi um greiningu niðurstaðna: Ánægja með göngustíga, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktæktarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpálónssandur	4,26	4,28	4,33	4,02
2 Geysir	4,06	4,05	4,15	3,99
3 Hraunfossar	4,22	4,18	4,33	4,24
4 Jökulsárlón	3,95	3,90	4,06	4,01
5 Seltún	4,23	4,23	4,32	4,15
6 Sólheimajökull	4,26	4,17	4,28	4,27
7 Þingvellir	4,32	4,35	4,34	4,27
8 Þórsmörk	4,37	4,38	4,59	3,85
Allir staðir	4,18	4,17	4,24	4,14

Allar árstíðir		Sumar	
	1 2 3 4 5 6 7 8		1 2 3 4 5 6 7 8
1	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	1	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
2	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	2	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
3	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	3	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
4	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	4	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
5	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	5	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
6	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	6	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
7	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	7	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
8	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	8	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

Haust		Vetur	
	1 2 3 4 5 6 7 8		1 2 3 4 5 6 7 8
1	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	1	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
2	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	2	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
3	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	3	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
4	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	4	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
5	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	5	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
6	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	6	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
7	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	7	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
8	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	8	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

■ munur milli staða ■ ekki munur milli staða

5 Niðurstöður

5.1 Kyn, aldur og endurkoma

Á heildina litið voru fleiri konur að ferðast á svæðunum en karlar og athyglisvert var að hlutfall kvenna var enn hærra að vetri til en að sumarlagi eða um haust. Karlmenn voru þó í meirihluta í Þórsmörk á öllum árstíðum og við Seltún um haustið (3. tafla). Yfir 80% svarenda á öllum stöðum og tímum voru að koma í fyrsta skipti á staðinn sem þeir heimsóttu, nema í Þórsmörk um haustið og veturinn, þegar meirihluti hafði komið áður.

3. tafla. Kyn og endurkoma (%).

		Alls	Djúpalóns.	Geysir	Hraunf.	Jökulsárl.	Seltún	Sólheimaj.	Þingvellir	Þórsmörk	
Kyn	Sumar	kvk	53,1	55,1	51,0	55,2	54,8	50,2	52,2	54,3	45,5
		kk	46,9	44,9	49,0	44,8	45,2	49,8	47,8	45,7	54,5
	Haust	kvk	54,6	54,5	56,3	46,6	55,9	43,7	56,0	56,3	42,5
		kk	45,4	45,5	43,7	53,4	44,1	56,3	44,0	43,7	57,5
	Vetur	kvk	57,8	56,7	58,6	51,5	52,4	54,7	60,8	59,2	42,2
		kk	42,2	43,3	41,4	48,5	47,6	45,3	39,2	40,8	57,8
Komið áður	Sumar	já	13,6	14,5	14,5	18,5	14,1	11,8	7,1	12,0	11,2
		nei	86,4	85,5	85,5	81,5	85,9	88,2	92,9	88,0	88,8
	Haust	já	10,0	9,6	9,9	5,5	11,1	17,5	5,8	11,1	61,9
		nei	90,0	90,4	90,1	94,5	88,9	82,5	94,2	88,9	38,1
	Vetur	já	9,0	16,9	6,5	12,2	15,6	13,8	6,1	9,4	51,2
		nei	91,0	83,1	93,5	87,8	84,4	86,2	93,9	90,6	48,8

Meðalaldur var lang hæstur um sumarið og ívið hærri um veturinn en um haustið ($F=543,240$; $p<0,001$). Þetta á einnig við ef litið er á hvern stað fyrir sig, nema Þórsmörk - þar var meðalaldur lægstur um sumarið (36,59), og talsvert lægri en á öðrum stöðum. Yfir heildina litið var meðalaldur hæstur á Djúpalónssandi (47,23) og við Hraunfossa (45,39). Hann var lægstur við Sólheimajökul (31,84) og í Þórsmörk (37,43). Marktækur munur var á meðalaldri flestra staða um sumarið, en mun minna var um mun milli staða um haustið og veturinn. Um haustið var meðalaldur við Hraunfossa (42,52) hærri en á flestum öðrum stöðum. Lang lægsti meðalaldur um haust og vetur var við Sólheimajökul (28,27 og 31,90), en meðalaldur var einnig mjög lágur á Þingvöllum um veturinn (35,66).

4. tafla. Meðalaldur á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	47,23	50,40	40,77	37,91
2 Geysir	40,06	40,98	37,69	41,32
3 Hraunfossar	45,39	47,49	42,52	39,98
4 Jökulsárlón	41,39	42,68	38,59	39,20
5 Seltún	40,55	43,02	37,50	39,31
6 Sólheimajökull	31,84	40,86	28,27	31,90
7 Þingvellir	42,78	47,60	40,33	35,66
8 Þórsmörk	37,43	36,59	41,24	42,29
Allir staðir	40,78	44,42	36,80	37,97

Allar árstíðir								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Sumar								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Haust								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Vetur								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

■ munur milli staða ■ ekki munur milli staða

5.2 Þjóðerni

Á heildina litið voru Bretar fjölmennastir. Þeir voru 43% allra í úrtakinu um veturinn, tæpur þriðjungur um haustið en tæp 9% um sumarið. Bandaríkja- og Kanadamenn voru í nokkuð jöfnu hlutfalli yfir árið eða á bilinu 15-18%. Þjóðverjar voru fjölmennastir yfir sumartímann eða 22% úrtaksins, en hlutfall þeirra var talsvert lægra (7-8%) utan háannatíma. Sama má segja um Frakka sem voru fjölmennir um sumarið en færri um haustið og veturinn. Norðurlandabúar voru 10% um haustið og 7-8% á öðrum árstímum og Íslendingar á bilinu 4-8%. Flokkarnir: Hollendingar/Belgar, Svisslendingar/Austurríkismenn og Asíubúar voru hver og einn 5% allra í úrtakinu. Meðal Asíubúa voru algengustu þjóðernin Kínverjar (1%), Singapúrbúar (0,6%), Ísraelar (0,5%), Taívanir (0,4%), Japanir (0,4%), Hong Kongbúar (0,4%) og Indverjar (0,3%). Undir 5%, voru Ítalir/Spánverjar (4%) en þeir voru fjölmennari um sumarið (6%), Ástralir/Nýsjálendingar 2%, Pólverjar/Tékkar/Slóvenar/Ungverjar/Slóvakar 2% og Rússar ásamt íbúum frá Eystrasaltlöndunum 1%. Önnur þjóðerni voru samtals 2% úrtaksins (5. tafla).¹

¹ Í myndunum sem sýna þjóðernisskiptingu á hverjum stað (5. tafla) er þeim flokkum sem ekki ná meira en 5% á hverjum árstíma bætt við flokkinn „aðrir“ svo auðveldara sé að lesa í myndirnar.

5. tafla. Yfirlit yfir þjóðerni.

Þjóðerni	Alls		Sumar		Haust		Vetur	
	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall
Bretland/Írland	5.667	23,7	981	8,5	2.006	32,5	2.680	43,1
USA/Canada	3.795	15,9	1.760	15,3	1.078	17,5	957	15,4
Þýskaland	3.367	14,1	2.471	21,5	432	7,0	464	7,5
Frakkland	2.129	8,9	1.277	11,1	336	5,4	516	8,3
Norðurlönd	1.613	6,7	789	6,9	620	10,0	204	3,3
Ísland	1.335	5,6	943	8,2	235	3,8	157	2,5
Holland/Belgía	1.239	5,2	735	6,4	236	3,8	268	4,3
Sviss/Austurríki	1.176	4,9	805	7,0	191	3,1	180	2,9
Asía	1.100	4,6	329	2,9	413	6,7	358	5,8
Ítalía/Spánn	869	3,6	655	5,7	144	2,3	70	1,1
Ástralía/N-Sjáländ	525	2,2	192	1,7	204	3,3	129	2,1
Póll./Tékkland./Slóvenland./Ungv.	450	1,9	314	2,7	74	1,2	62	1,0
Rússland/Eystrasalt	166	0,7	84	0,7	61	1,0	21	0,3
Aðrir	467	2,0	165	1,4	145	2,3	157	2,5
	23.898	100	11.500	100	6.175	100	6.223	100

Mjög breytilegt var hvernig ferðamenn frá þessum þjóðum dreifðust eftir rannsóknastöðunum átta. Á Djúpalónssandi voru Bandaríkja- og Kanadamenn hlutfallslega stærsti hópurinn í heildarúrtakinu. Þeir voru lang stærsti hópurinn um haustið (31%) og veturinn (26%) og næst stærsti hópurinn um sumarið (18%). Þjóðverjar voru hlutfallslega flestir allra þjóðerna (20%) um sumarið og einnig fjölmennir um veturinn (19%), en voru aftur á móti fáir um haustið (2%). Íslendingar voru nokkuð stór hópur á öllum árstímum eða á bilinu 7-14%. Frakkar voru, líkt og Þjóðverjar, hlutfallslega margir um sumarið (12%) og veturinn (9%) en fáir um haustið (2%). Það sama má segja um Svisslendinga og Austurríkismenn. Minni sveiflur voru í fjölda Breta á svæðinu, en þeir voru á bilinu 8-14% á öllum árstíðum. Asíubúar voru fjölmennur hópur um haustið eða 18% svarenda en um sumarið og veturinn voru þeir aðeins í kringum 3% svarenda (7. mynd).

Við Geysi voru hlutfallslega margir Bretar eða þriðjungur svarenda um haustið og rúmlega helmingur svarenda um veturinn, en hlutfallslega mun færri um sumarið eða tæplega 8%. Um sumarið voru Þjóðverjar fjölmennasta þjóðernið eða um fjórðungur allra í úrtakinu en þeir voru fáir á öðrum árstímum. Nokkuð jafnt hlutfall Bandaríkja- og Kanadamanna var við Geysi á öllum árstíðum eða á bilinu 15-18%. Norðurlandabúar voru hlutfallslega margir um haustið (16%) og nokkuð margir um sumarið (8%) en fáir um veturinn (2%). Margir Frakkar voru við Geysi um sumarið (12%) en öllu færri um haustið og veturinn og það sama má segja um Ítali og Spánverja, sem voru 9% um sumarið en fáir á öðrum árstíðum. Íslendingar voru aðeins 3% svarenda við Geysi í heild og sérstaklega voru þeir fámennir um veturinn eða 1% (8. mynd).

Við Hraunfossa voru Þjóðverjar (21%) og Íslendingar (20%) fjölmennustu þjóðernin yfir sumarið en engir Íslendingar voru á svæðinu þegar könnunin var gerð um haustið. Talsvert var af

Þjóðverjum bæði um haustið (12%) og veturinn (21%). Bandaríkja- og Kanadamenn voru ekki fjölmennur hópur um sumarið en þeir voru stærsti hópurinn um haustið (23%) og sá næst stærsti um veturinn (18%). Svipaða sögu er að segja um Breta, Asíubúa og Belga/Hollendinga sem voru í hærra hlutfalli um haustið og veturinn en um sumarið. Hópurinn „aðrir“, þ.e.a.s. þeir hópar sem voru með 5% og minna á hverjum árstíma, var nokkuð stór við Hraunfossa um haustið og veturinn (9. mynd). Þar munaði mestu um Ítali, Spánverja, Ástrali, Litháa og Rússa um haustið og Brasilíumenn, Ástrali, Portúgali og Pólverja um veturinn.

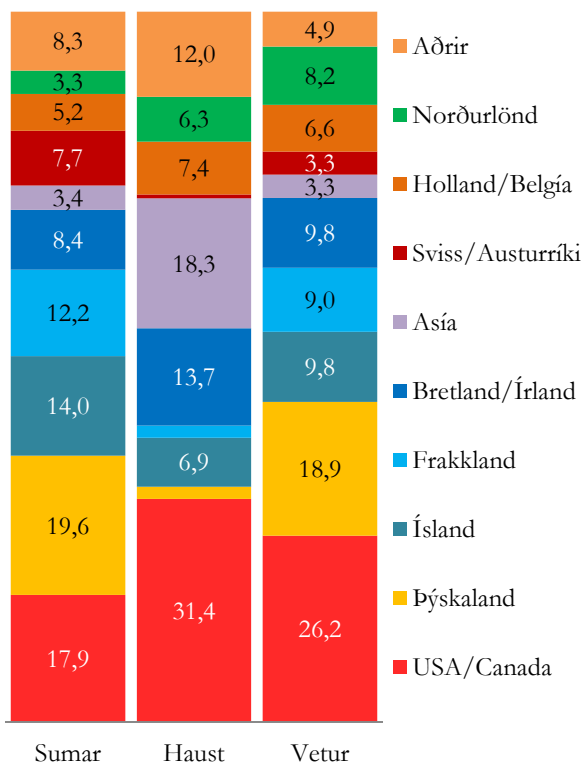
Við Jökulsárlón voru mjög margir Þjóðverjar um sumarið (22%) og nokkuð margir um haustið (12%) og veturinn (11%). Bandaríkja- og Kanadamenn voru einnig margir sérstaklega um haustið eða tæplega 21%. Frakkar voru um 15% svarenda um sumarið og tæplega 12% um veturinn en öllu færri um haustið (6%). Fáir Bretar voru við Jökulsárlón um sumarið (5%) en þeir voru aftur á móti fjölmennasti hópur aðspurðra um veturinn eða 22%. Asíubúar í heildina voru einnig fáir um sumarið (4%) en margir um haustið (15%) og veturinn (20%). Þeir voru flestir frá Kína bæði um haustið (4%) og veturinn (8%) en einnig Singapúrúar um haustið (2%) og veturinn (4%). Flokkurinn „aðrir“ var nokkuð fjölmennur um haustið eða tæplega 18% svarenda (10. mynd).

Við Seltún voru flestir svarenda frá Þýskalandi og næst flestir frá Frakklandi. Bretar voru einnig fjölmennur hópur sérstaklega um haustið (22%). Það sama má segja um Bandaríkja- og Kanadamenn sem voru ekki fjölmennur hópur um sumarið, fleiri um haustið og fjölmennasti hópurinn um veturinn (24%). Mikið var um Ítali og Spánverja þegar könnunin fór fram um sumarið (12%) en þeir voru fáir á öðrum árstíðum (11. mynd).

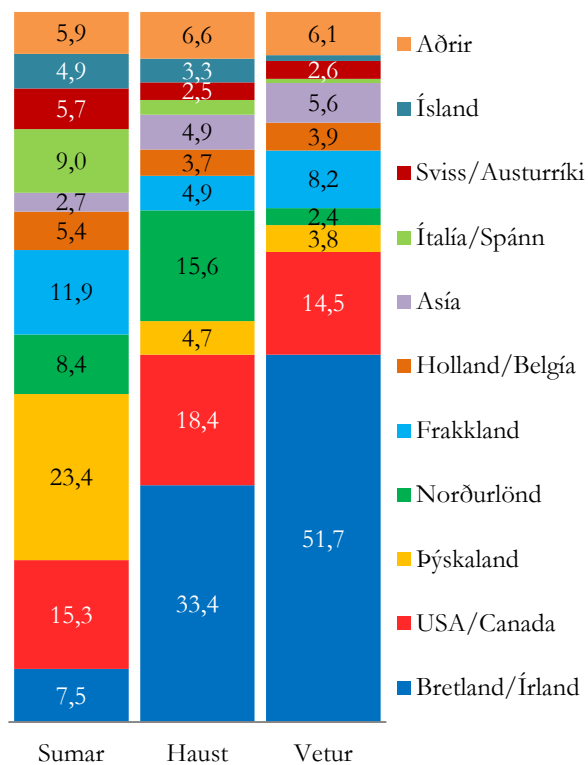
Við Sólheimajökul voru Bretar lang fjölmennasti hópurinn, og þá sérstaklega um haustið þegar þeir voru 62% allra. Þá voru þeir rétt tæplega helmingur svarenda um veturinn. Bandaríkja- og Kanadamenn voru rúmur fjórðungur gesta um sumarið og næst stærsti hópurinn um haustið og veturinn. Um sumarið tilheyrðu 22% floknum „aðrir“ og en þá voru Ástralir (5%), Svisslendingar (4%) og Spánverjar (3%) stærsti hópurinn (12. mynd).

Á Þingvöllum voru Bandaríkja- og Kanadamenn (21%) ásamt Þjóðverjum (21%) fjölmennustu hóparnir um sumarið. Bretar voru hlutfallslega fáir um sumarið (12%), en um haustið voru þeir tæpur fjórðungur og helmingur allra í könnuninni um veturinn. Norðurlandabúar voru nokkuð áberandi um sumarið (8%) og í enn hærra hlutfalli um haustið (13%). Flokkurinn „aðrir“ var nokkuð stór á Þingvöllum um sumarið og haustið (13. mynd) og þar munaði mestu um Ástrali, Svisslendinga, Spánverja, Austurríkismenn og Ítali.

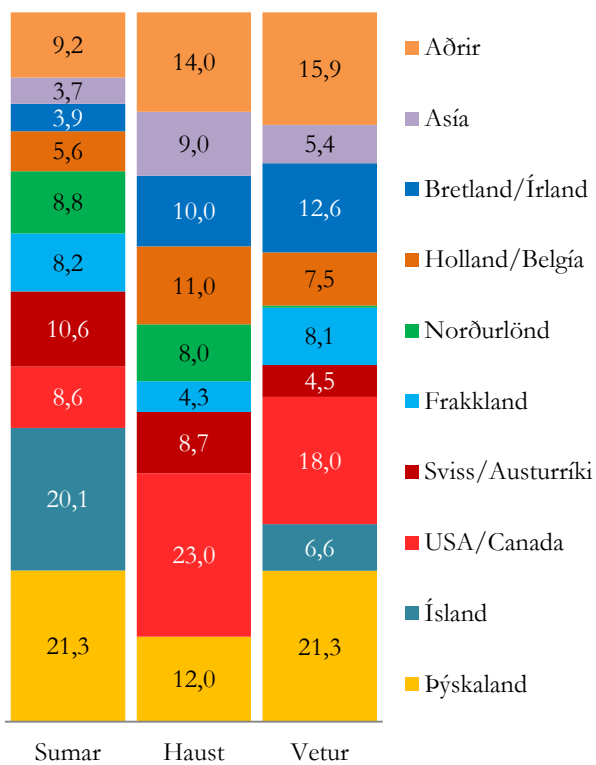
Í Þórsmörk voru Þjóðverjar (18%), Frakkar (15%) og Belgar/Hollendingar (12%) fjölmennastir um sumarið en um haustið voru Íslendingar (27%) fjölmennastir og Bretar um veturinn (43%) (14. mynd).

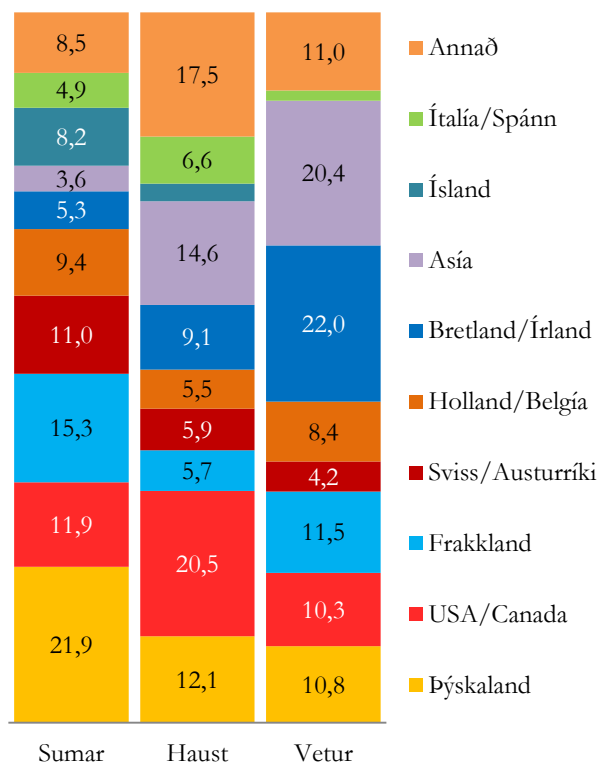
7. mynd. Þjóðerni á Djupalónssandi.

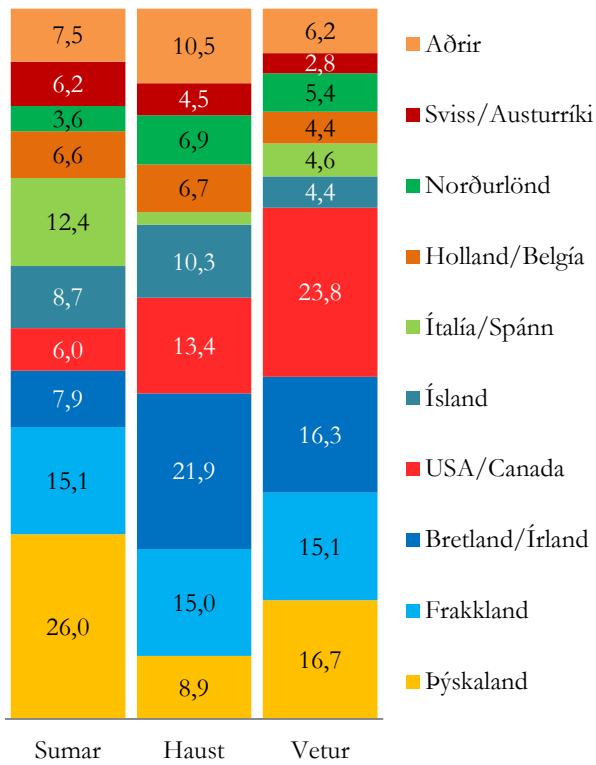
8. mynd. Þjóðerni við Geysi.

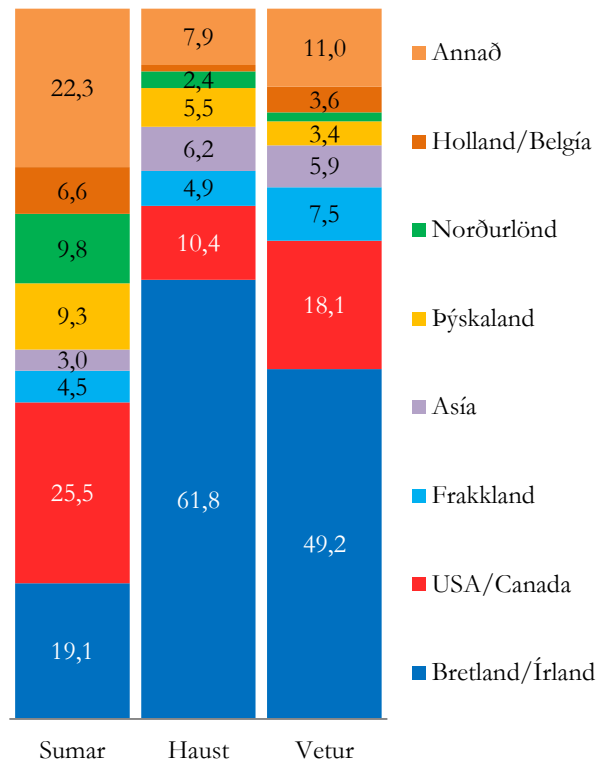
9. mynd. Þjóðerni við Hraunfossa.

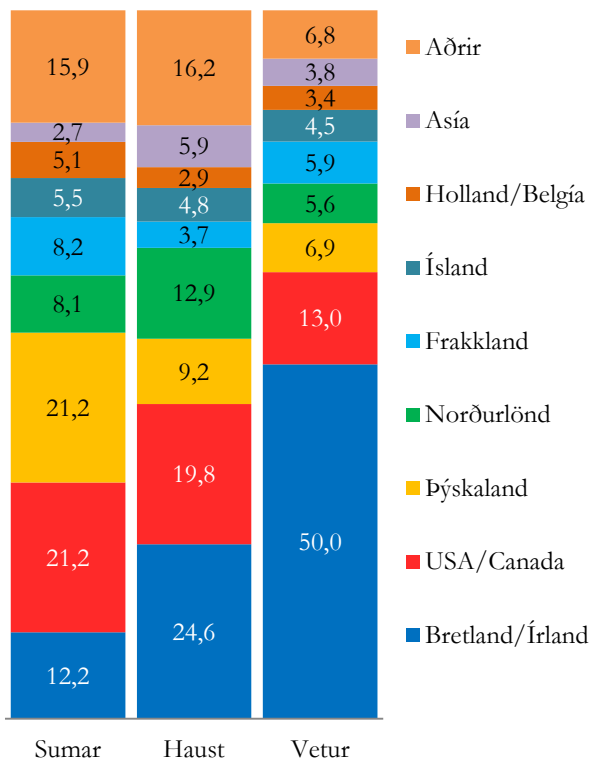
10. mynd. Þjóðerni við Jökulsárlón.

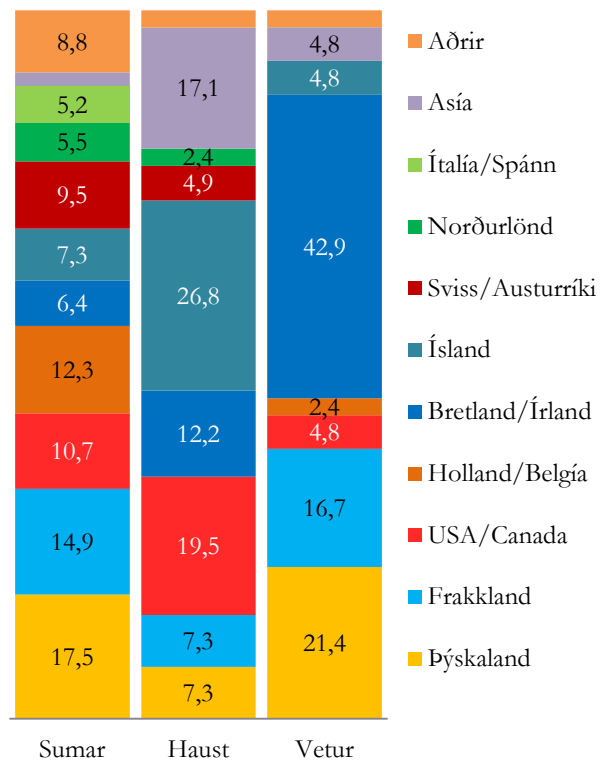
11. mynd. Þjóðerni við Seltún.

12. mynd. Þjóðerni við Sólheimajökul.

13. mynd. Þjóðerni á Þingvöllum.

14. mynd. Þjóðerni í Þórsmörk.

5.3 Ferðamáti

Algengast var að ferðamenn kæmu á staðina í hópferðabifreiðum, en 49% svarenda nýttu þann ferðamáta og heldur fleiri um haustið og veturinn en um sumarið. Margir (37%) voru á bílaleigubílum, en um sumartímamann var sá ferðamáti algengastur. Nokkrir voru á eigin bíl (12%) en hlutfall þeirra var lægra um haustið og veturinn en um sumarið. Um 10% kvaðst vera gangandi og það er áhugavert að hlutfall gangandi var nokkuð jafnt milli árstíma. Væntanlega voru svarendur að meina að þeir gengu um þegar þeir væru að skoða viðkomandi staði en ekki að þessi mikli fjöldi væri að ganga á milli staða. Farþegar skemmtiferðaskipa voru tæp 6% svarenda um sumarið. Þeir sem voru í jeppaferðum voru 4%, á mótórhjólí/fjór hjólí 1% og á reiðhjólí tæplega 1% á sumrin og mun færri á öðrum árstíma (6. tafla).

6. tafla. Yfirlit yfir ferðamáta

Ferðamáti	Alls		Sumar		Haust		Vetur	
	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall
Hópferðabíll	11.838	48,9	4.497	37,9	3.406	54,7	3.935	64,0
Bílaleigubíll	8.998	37,1	5.093	43,0	2.197	35,3	1.708	27,8
Eigin bíll	3.009	12,4	1.870	15,8	693	11,1	446	7,3
Gangandi	2.319	9,6	986	8,3	642	10,3	691	11,2
Jeppaferð	948	3,9	460	3,9	214	3,4	274	4,5
Skemmtiferðaskip	700	2,9	655	5,5	28	0,4	17	0,3
Mótórhjól/fjór hjól	265	1,1	177	1,5	35	0,6	53	0,9
Hjólandi	125	0,5	97	0,8	20	0,3	8	0,1
Alls (ath. fjölvalsspurning)	24.230	116	11.850	117	6.231	116	6.149	116

Á Djúpálónssandi voru hópferðabílar mest notaði ferðamátinn um sumarið (40%). Einnig ferðaðist hátt hlutfall gesta þar með hópferðabílum um haustið (36%) og veturinn (37%), en á þeim árstímum voru þó fleiri sem ferðuðust á bílaleigubílum (48% um haustið og 46% um veturinn). Þeir sem ferðuðust á eigin bíl voru á bilinu 16-19% og nokkuð var um að fólk væri gangandi, og þá sérstaklega um veturinn því þá var hlutfall þeirra sem var gangandi rúmlega 11%. Um sumarið voru farþegar skemmtiferðaskipa 5% gesta (15. mynd).

Við Geysi var rúmur þriðjungur gesta á ferð með hópferðabíl, en meirihluti allra nýtti þann ferðamáta um haustið (61%) og veturinn (80%). Bílaleigubíll var mest notaði ferðamáti þeirra sem svöruðu könnuninni um sumarið (45%), en minna var um að gestir væru á bílaleigubílum um haustið (28%) og enn minna um veturinn (14%). Þeir sem voru á ferð á eigin bíl voru 13% allra um sumarið en 11% um haustið og 4% um veturinn. Talsvert var um að gestir við Geysi voru gangandi, tæplega 10% um sumarið og 13% um haustið og veturinn. Tíundi hver svarandi könnunarinnar yfir sumarið var á ferð með skemmtiferðaskipi. Nokkuð bar á því um haustið og veturinn að ferðamenn væru í jeppaferðum (16. mynd).

Við Hraunfossa voru flestir á ferð á bílaleigubílum um haustið (66%) og veturinn (72%), en um sumarið voru þeir sem ferðuðust á bílaleigubíl álíka fjölmennur hópur og þeir sem komu á hópferðabíl (37%). Um haustið var hlutfall þeirra sem ferðuðust með hópferðabíl 26% og um veturinn voru þeir hlutfallslega fáir – aðeins tæplega 7%. Tæpur fjórðungur var á ferð við Hraunfossa á eigin bíl um sumarið og einnig um veturinn en hlutfallslega færri um haustið (12%). Lítið var um aðra ferðamáta, en þó var eitthvað um að svarendur væru í jeppaferð eða gangandi (17. mynd).

Við Jökulsárlón var um helmingur svarenda á öllum árstímum að ferðast með bílaleigubílum. Á bilinu 37-40% voru í hópferðabílum og talsvert var einnig um að gestir væru á eigin bílum eða gangandi. Nokkuð bar á ferðamönnum í jeppaferðum, hlutfallslega mest um veturinn (6%). Farþegar skemmtiferðaskipa voru 3% svarenda yfir sumartímamann (18. mynd).

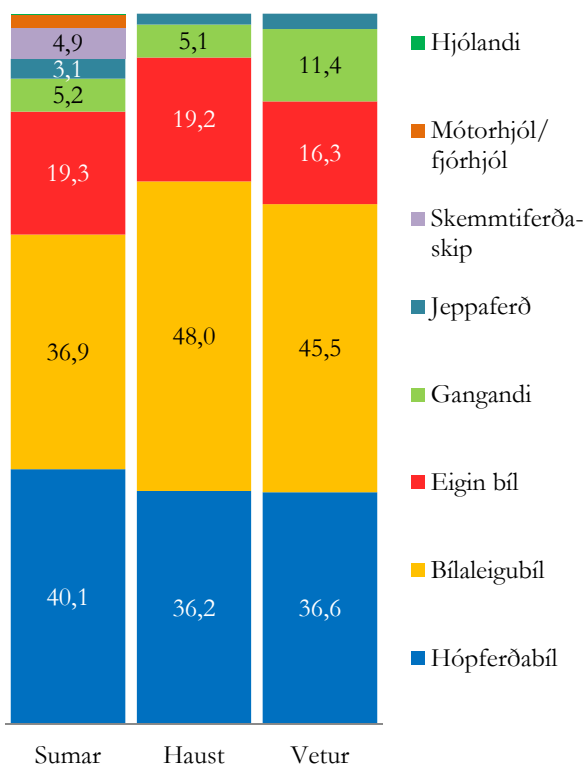
Við Seltún voru einnig flestir svarendur í bílaleigubílum. Þeir sem ferðuðust á eigin bíl voru 22% á sumrin og 27% um haustið, en eilítið færri um veturinn 17%. Hlutfall þeirra sem var á ferð með hópferðabíl var svipað um sumar og haust (17-18%) en hærra yfir veturinn (28%). Um sumarið voru 5% svarenda farþegar skemmtiferðaskipa, og aðeins færri gangandi eða í jeppaferðum. Talsvert var um að gestir við Seltún væru gangandi um haustið eða 9% svarenda (19. mynd).

Við Sólheimajökul var algengast að ferðamenn væru á bílaleigubílum um sumarið (45%), og næst algengast að þeir væru á hópferðabíl (42%). Hópferðabílar voru þó lang algengasti ferðamáttinn um haustið eða tæplega 76% og veturinn 66% en þá komu bílaleigubílar næst með 21% um haust og 28% um vetur. Margir voru á ferð á eigin bíl við Sólheimajökul að sumri til (15%), en fáir um haustið og veturinn. Um 8% svarenda var gangandi um haustið og 10% um veturinn (20. mynd).

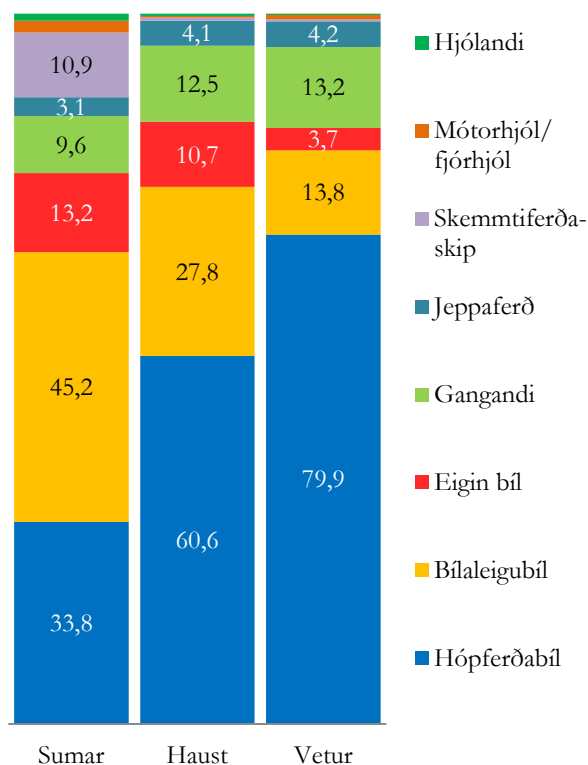
Á Þingvöllum var algengast að fólk ferðaðist með hópferðabílum á öllum árstímum, og þá helst um veturinn eða þrjú fjórðu hlutar svarenda. Bílaleigubílar voru næst algengasti ferðamáttinn en hlutfall þeirra sem nýttu sér þá var svipað um sumarið (39%) og haustið (36%) en aðeins lægra um veturinn (21%). Svipað má segja um hlutfall þeirra sem ferðuðust á eigin bíl, það var algengur ferðamátti yfir sumarið (13%), en heldur sjaldgæfari á öðrum árstíma. Hlutfall gangandi var hæst um haustið (12%) og veturinn (13%). Farþegar skemmtiferðaskipa voru 6% svarenda á Þingvöllum um sumarið (21. mynd).

Í Þórsmörk var algengast að fólk væri gangandi um sumarið (52%), en öllu færri voru gangandi um haust og vetur. Um helmingur svarenda var á ferð með hópferðabíl um sumarið og haustið en enginn að vetri til. Tæpur þriðjungur ferðaðist á bílaleigubílum um sumarið og veturinn en rúmur helmingur um veturinn. Jeppaferðir voru mjög algengar um veturinn (45%) og

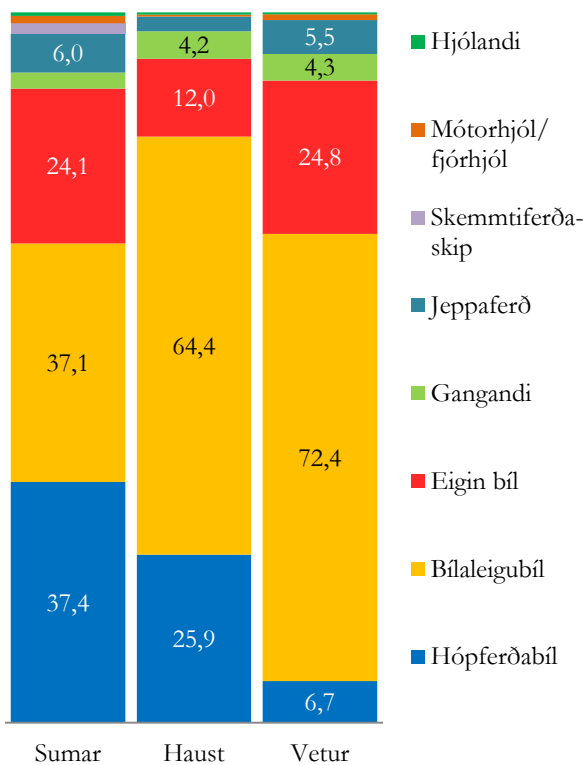
um haustið (24%), en minna fór fyrir farþegum slíkra ferða á sumrin (10%). Margir voru á eigin bíl á öllum árstímum, en hlutfall þeirra var lægst um sumarið (14%) en hæst um haustið (27%). Um veturinn var talsvert um að gestir væru á ferð á mótórhjólum/fjór hjólum (22. mynd).

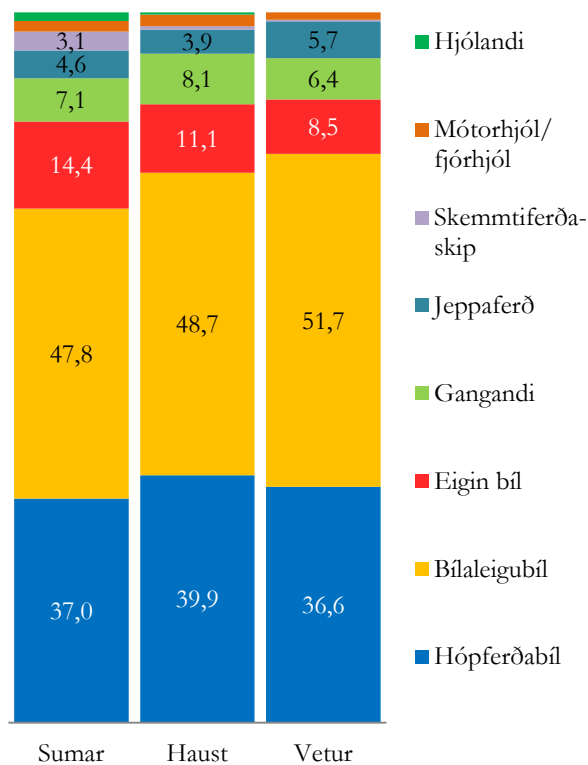
15. mynd. Ferðamátí á Djúpálónssandi.

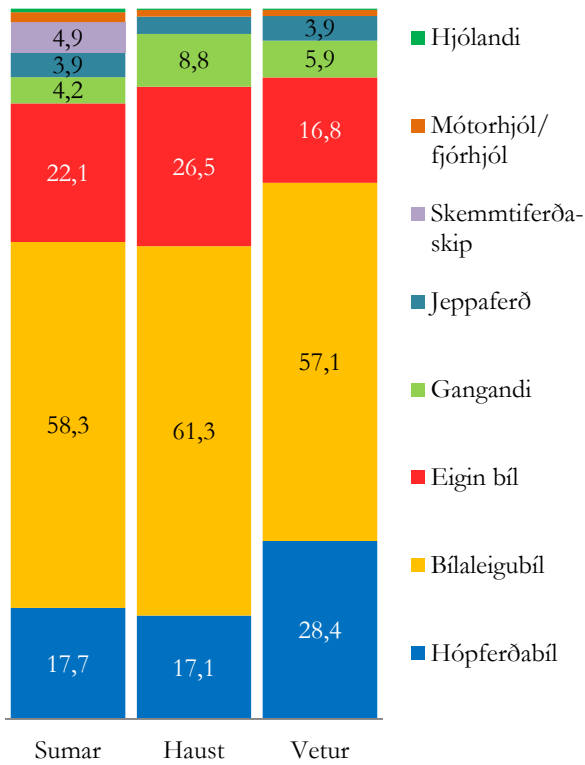
16. mynd. Ferðamátí við Geysi.

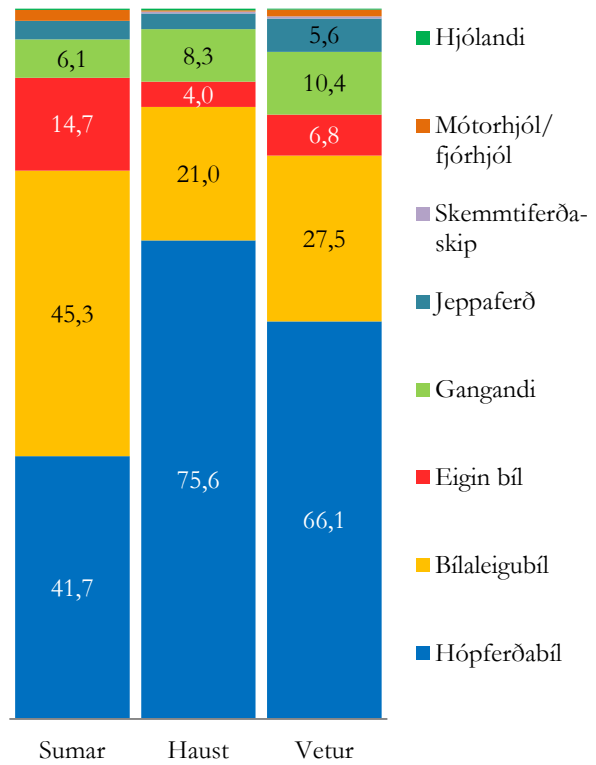
17. mynd. Ferðamátí við Hraunfossa.

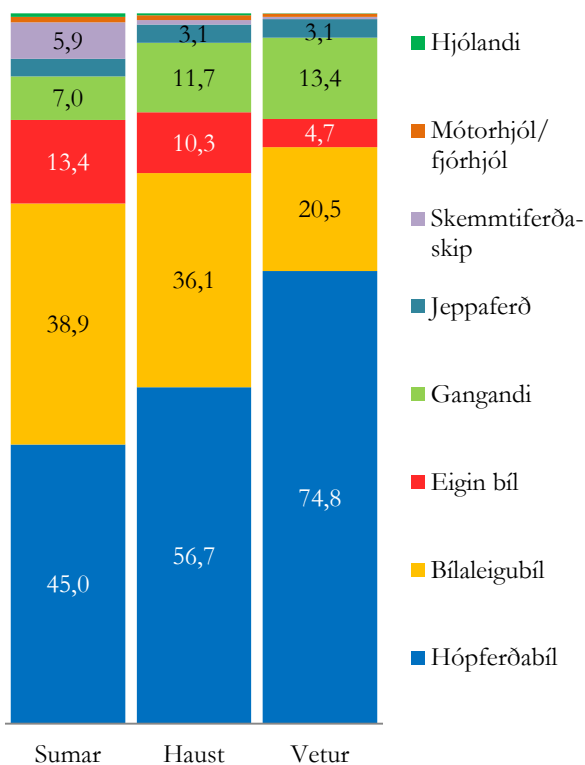
18. mynd. Ferðamátí við Jökulsárlón.

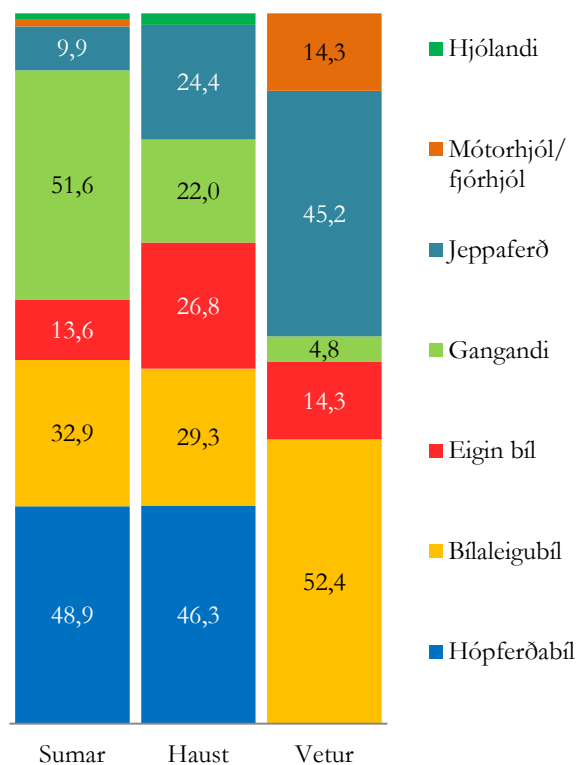
19. mynd. Ferðamáti við Seltún.

20. mynd. Ferðamáti við Sólheimajökul.

21. mynd. Ferðamáti á Þingvöllum.

22. mynd. Ferðamáti í Þórsmörk.

5.4 Ferðafélagar

Algengast var að svarendur væru á ferð með fjölskyldum sínum (45% í heildina), en næstum helmingur þeirra sem spurðir voru um sumarið voru í fjölskylduferðum. Næst flestir voru á ferð með ættingjum eða vinum (32%). Tæpur fjórðungur (23%) var í skipulögðum hópferðum, en talsvert minna var um að fólk væri á ferð eitt síns liðs (7%). Fáir voru á ferð með vinnu- eða klúbbfélögum (4%), en það var algengara um haustið en á öðrum árstíma. Tæplega 1% var í hvataferðum (7. tafla).

7. tafla. Yfirlit yfir ferðafélaga

Ferðafélagar	Alls		Sumar		Haust		Vetur	
	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall
Með fjölskyldunni	10.282	44,8	5.302	47,0	2.438	41,8	2.542	43,4
Ættingjum/ vinum	7.436	32,4	3.312	29,4	1.913	32,8	2.211	37,8
Skipulögð hópferð	5.328	23,2	2.966	26,3	1.243	21,3	1.119	19,1
Einn á ferð	1.524	6,6	666	5,9	503	8,6	355	6,1
Vinnu-/ klúbbfélagar	801	3,5	261	2,3	359	6,2	181	3,1
Hvataferð	155	0,7	71	0,6	44	0,8	40	0,7
Alls (ath. fjölvalsspurning)	22.956	111	11.274	112	5.827	112	5.855	110

Á Djúpalónssandi voru fjölskylduferðir algengastar að sumri til (42%), en hlutfall þeirra sem ferðaðist með ættingjum og vinum var hærra um haustið (41%) og veturinn (45%). Þeir sem voru í skipulögðum hópferðum voru 28% um sumarið, en það hlutfall var heldur lægra um haustið og veturinn. Þá var hlutfall þeirra sem voru einir á ferð hærra um haustið (13%) og veturinn (15%), en um sumarið (23. mynd).

Við Geysi var um helmingur allra svarenda á ferð með fjölskyldum sínum og um þriðjungur með ættingjum og vinum. Þetta hlutfall var hærra um veturinn eða 40%. Um 20% voru í skipulögðum hópferðum um sumarið, en það hlutfall lækkaði um haustið og enn meira um veturinn. Nokkrir voru einir á ferð, en það bar helst á þeim á haustin (9%) (24. mynd).

Við Hraunfossa var tæpur helmingur á ferð með fjölskyldum sínum. Þeir sem voru með ættingjum og vinum voru mun meira áberandi um veturinn (53%) en um sumarið og haustið. Mjög margir voru í skipulögðum hópferðum við Hraunfossa um sumarið (39%), en það var minna um það á öðrum árstíma, sérstaklega um veturinn (25. mynd).

Við Jökulsárlón var ekki mikill breytileiki milli árstíða hvað ferðafélaga varðar. Helst var að hlutfall þeirra sem ferðaðist með fjölskyldum sínum var hærra um sumarið en um haustið og, veturinn en þá var algengara að aðspurðir væru að ferðast með öðrum ættingjum og vinum. Stórt hlutfall svarenda var í skipulögðum hópferðum á öllum árstímum, á bilinu 26-31% (26. mynd).

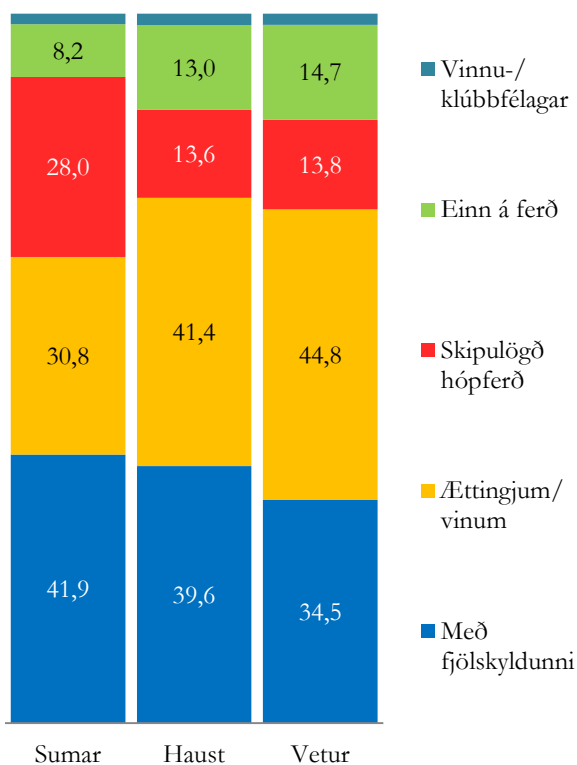
Við Seltún var meirihluti sumargesta á ferð með fjölskyldum sínum, en það hlutfall var heldur lægra um haust og vetur, en þá var algengara að fólk væri á ferð með öðrum ættingjum og

vinum. Skipulagðar hópferðir voru algengari um veturinn (21%) en á öðrum árstíðum. Nokkuð var um að gestir væru í vinnuferðum um haustið (8%) (27. mynd).

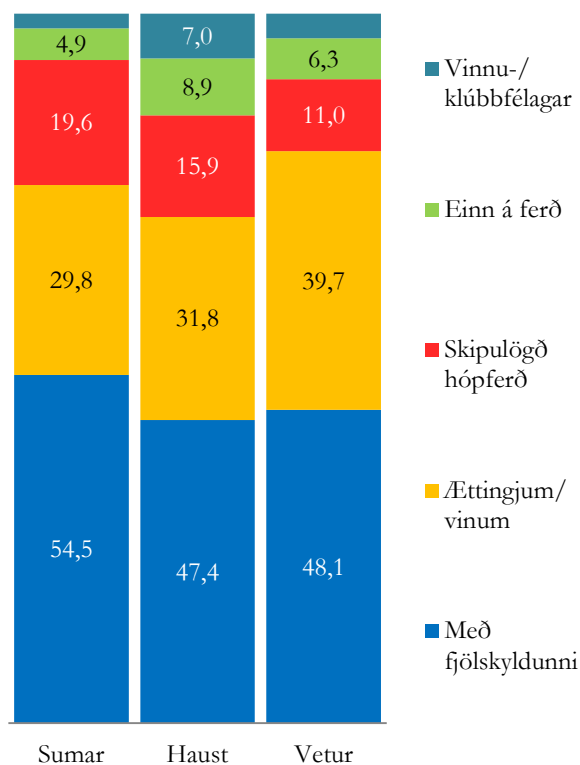
Fjölskylduferðir voru algengastar við Sólheimajökul um sumarið (56,5%) og veturinn (42%), en um haustið voru skipulagðar hópferðir algengastar (47%). Nokkuð jafnt hlutfall svarenda var á ferð með ættingjum eða vinum yfir tímabilin þrjú (25-34%). Um haustið var eitthvað af fólki á ferð með vinnu- og klúbbfélögum (28. mynd).

Á Þingvöllum voru þeir sem ferðast með fjölskyldum sínum á bilinu 40-45% og þeir sem voru á ferð með öðrum ættingjum og vinum á bilinu 29-34%. Margir voru í hópferð um sumarið (31%) og veturinn (25%), en aðeins færri um haustið (14%) (29. mynd).

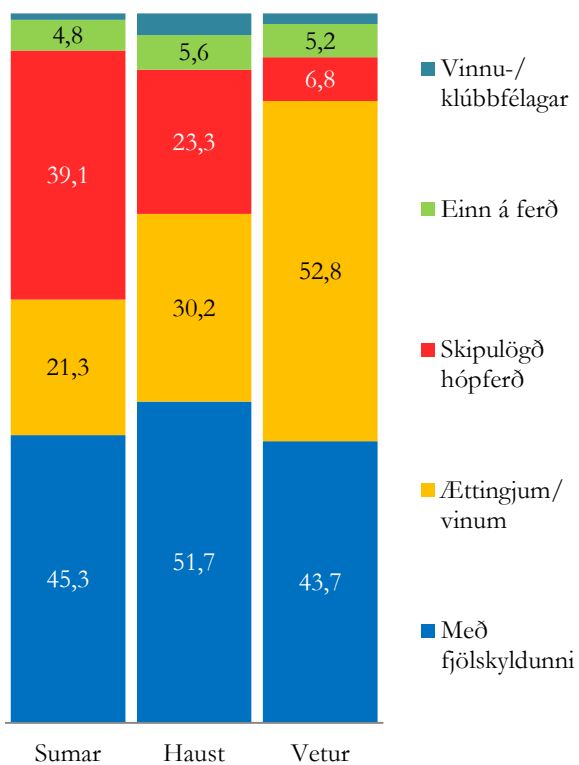
Í Þórsmörk voru flestir á ferð með ættingjum og vinum um sumar og haust (48%), en aðeins færri um veturinn (27%). Þeir sem voru í fjölskylduferð voru 38% um sumarið, öllu færri um haustið (23%) en fleiri um veturinn (43%). Nokkuð margir voru á ferð með vinnu- og klúbbfélögum (28%) eða einir á ferð (20%) um haustið. Þá voru nokkuð margir í skipulögðum ferðum (23%) og hvataferðum (14%) um veturinn (30. mynd).

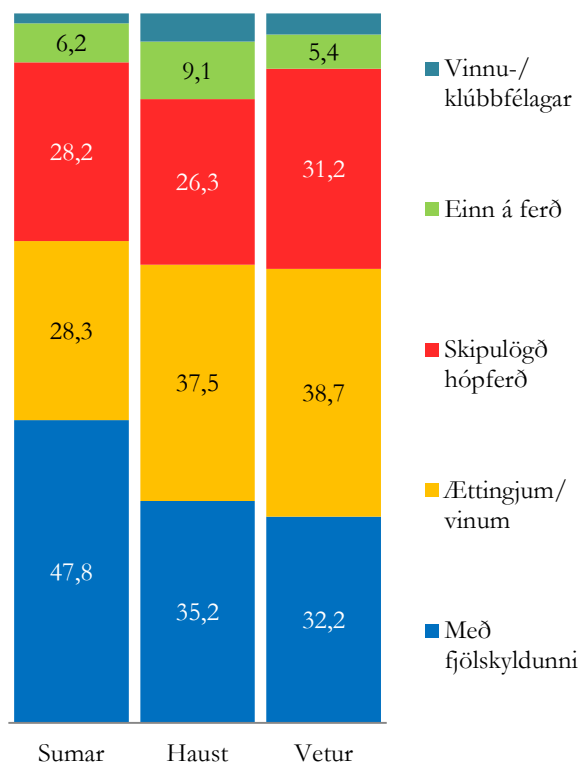
23. mynd. Ferðafélagar á Djúpalónssandi.

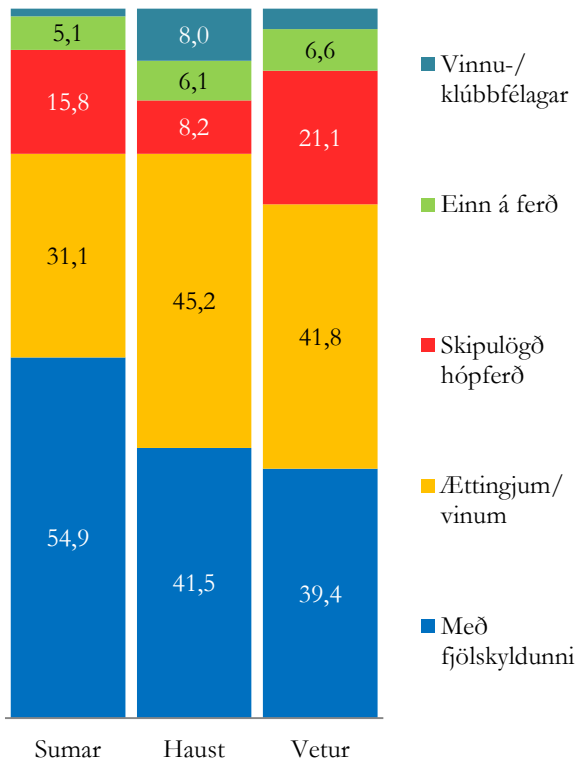
24. mynd. Ferðafélagar við Geysi.

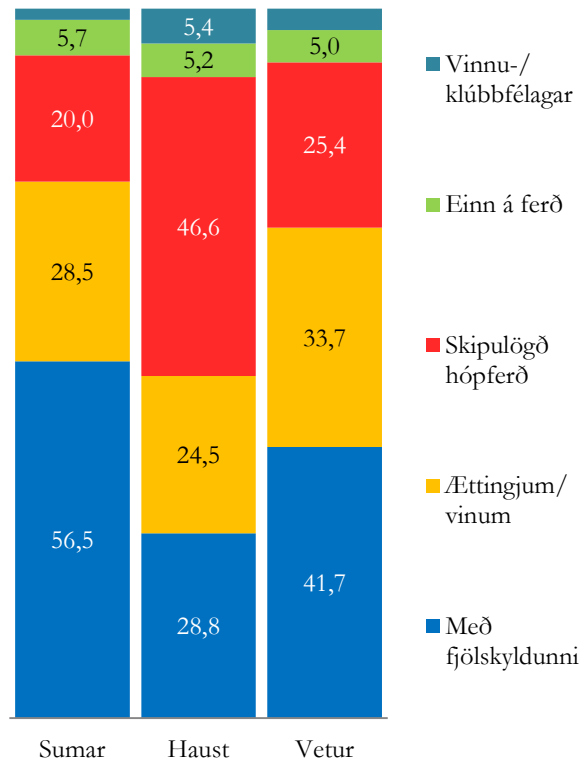
25. mynd. Ferðafélagar við Hraunfossa.

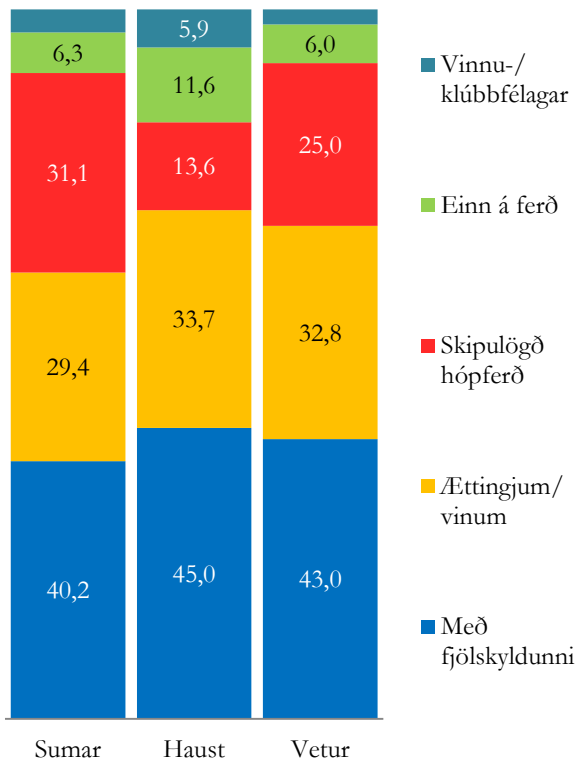
26. mynd. Ferðafélagar við Jökulsárlón.

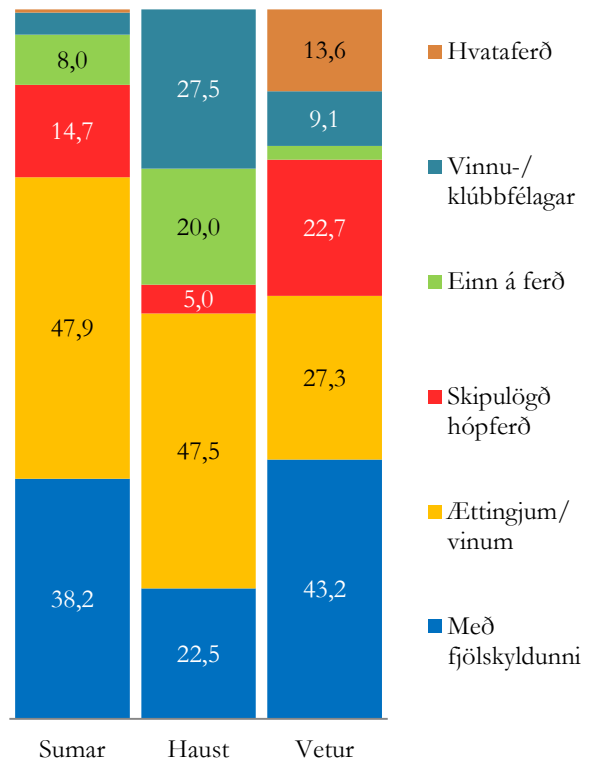
27. mynd. Ferðafélagar við Seltún.

28. mynd. Ferðafélagar við Sólheimajökul.

29. mynd. Ferðafélagar á Þingvöllum.

30. mynd. Ferðafélagar í Þórsmörk.

5.5 Gistimáti

Hótel og gistiheimili voru algengasti gistimáti þeirra sem svöruðu könnuninni, en 74% nýttu sér þann gistimáta. Þeir sem gistu á farfuglaheimili voru 18% og 7% í bændagistingu. Um 22% gistu í tjaldi um sumarið. Nokkuð var um að svarendur gistu hjá ættingjum eða vinum (6%) og nokkrir gistu í bílunum sínum (sennilega oftast húsbílum) og þá sérstaklega yfir sumartímenn (5%). Hægt var að merkja við fleiri en einn möguleika í þessari spurningu (8. tafla).

8. tafla. Yfirlit yfir gistimáta

Gistimáti	Alls		Sumar		Haust		Vetur	
	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall
Hótel/ gistiheimili	15.474	73,7	6.353	64,5	4.397	78,8	4.724	84,8
Farfuglaheimili	3.871	18,4	1.801	18,3	1.151	20,6	919	16,5
Tjald/ tjaldvagn/ fellihýsi	2.440	11,6	2.139	21,7	168	3,0	133	2,4
Bændagisting	1.810	8,6	1.132	11,5	330	5,9	348	6,2
Hjá ættingjum/ vinum	1.274	6,1	672	6,8	339	6,1	263	4,7
Í bílunum	713	3,4	475	4,8	150	2,7	88	1,6
Alls (fjölvalsspurning)	20.998	122	9.847	128	5.579	117	5.572	116

Á Djúpálónssandi var algengast að ferðamenn gistu á hóteli eða gistiheimili og hlutfallið var nokkuð jafnt milli árstíða (á bilinu 66-79%). Næst flestir gistu á farfuglaheimili, sérstaklega um haustið þegar 30% nýttu þann gistimöguleika. Algengt var að fólk gisti í tjaldi um sumarið (15%), en einnig voru nokkrir sem gistu í tjaldi um veturinn (10%). Á bilinu 8-12% gistu í bændagistingu og 6-10% gistu hjá ættingjum eða vinum. Um haustið gistu 5% í bíl (31. mynd).

Við Geysi var einnig algengast að ferðamenn gistu á hóteli eða gistiheimili. Hlutfallið var aftur á móti ójafnt milli árstíða. Mun fleiri gistu á hóteli eða gistiheimili um haustið og veturinn (á bilinu 83-91%) en hlutfallið var lægra um sumarið (58%). Hlutfall þeirra sem gistu á farfuglaheimili var herra um sumarið og haustið (18-21%) en lægra um veturinn (9%). Mikill munur var á fjölda þeirra sem gistu í tjaldi, tjaldvagni eða fellihýsi um sumarið (27%) en á öðrum árstíðum (2%). Bændagisting var einnig algengari gistimáti um sumarið (12%) en á öðrum árstíðum (2-3%). Hlutfall þeirra sem gistu hjá ættingjum eða vinum var svipað á milli árstíða (3-7%). Fleiri gistu í bílunum sínum um sumarið (6%) en á öðrum árstíðum (1-2%) (32. mynd).

Við Hraunfossa var algengast að ferðamenn gistu á hóteli eða gistiheimili og var hlutfallið jafnt milli árstíða (71-78%). Farfuglaheimili var næst algengasti gistimátinn en hlutfallslega flestir ferðamenn gistu á farfuglaheimili um veturinn (24%). Slíkt var óalgengara um sumarið og haustið (15-17%). Fleiri gistu í tjaldi, tjaldvagni eða fellihýsi um sumarið (13%) en á öðrum árstíðum (5%). Bændagisting var algengur gistimáti á öllum árstíðum (13-17%). Hlutfall ferðamanna sem gistu hjá ættingjum eða vinum var herra um veturinn (11%) en á öðrum árstíðum (5%). Hlutfall þeirra sem gistu í bílunum var svipaður á milli árstíða (4-6%) (33. mynd).

Við Jökulsárlón var algengast að ferðamenn gistu á hóteli eða gistiheimili en hlutfallið var ójafnt milli árstíða, 82% um veturinn og 74% um haustið en hlutfallslega lægra um sumarið (62%). Farfuglaheimili var algengur gistimáti um haustið og veturinn (21-26%) en færri gistu hlutfallslega á farfuglaheimili um sumarið (17%). Mun algengara var að ferðamenn gistu í tjaldi, tjaldvagni eða fellihýsi um sumarið (27%) en á öðrum árstíðum (4-6%). Á bilinu 13-19% gistu í bændagistingu og 4-7% gistu hjá ættingjum og vinum. Hlutfall þeirra sem gistu í bílnum sínum var svipað á milli árstíða (5%) (34. mynd).

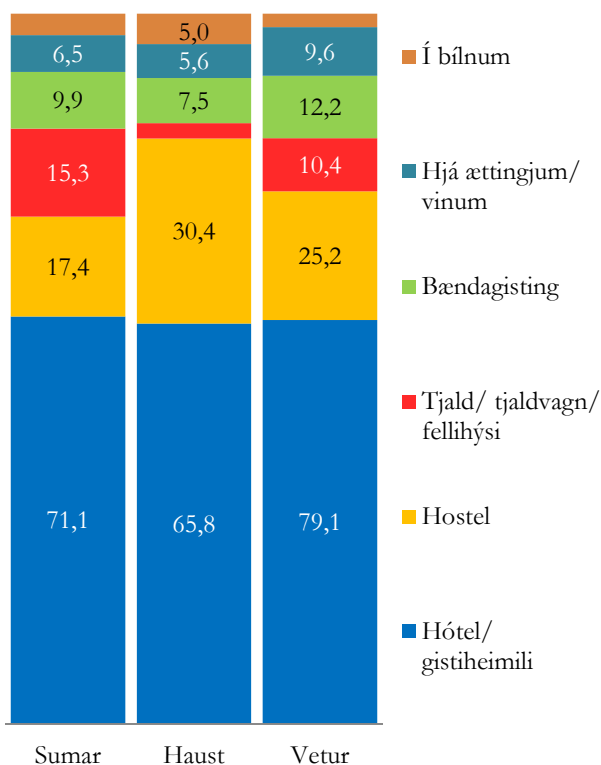
Við Seltún var greinilegt að ferðamenn notuðu fleiri en einn gistimáta á ferðum sínum og völdu því margir fleiri en einn valkost. Flestir ferðamenn gistu á hóteli eða gistiheimili um haustið og veturinn (67-70%) en færri um sumarið (58%). Farfuglaheimili var einnig algengur gistimáti á öllum árstímum (19-26%) en greinilegur munur var á fjölda ferðamanna sem gisti í tjaldi, tjaldvagni eða fellihýsi um sumarið (25%) miðað við aðrar árstíðir (3-4%). Á bilinu 10-15% gistu í bændagistinu og 9-14% gistu hjá ættingjum og vinum. Þeir sem gistu í bílnum sínum voru flestir um sumarið (10%) miðað við aðrar árstíðir (2-3%) (35. mynd).

Við Sólheimajökul voru hótél og gistiheimili algengasti gistimátinn á öllum árstíðum en þó algengari um veturinn og haustið (82-84,5%) en um sumarið (72%). Fleiri ferðamenn gistu hlutfallslega á farfuglaheimili um haustið (25%) en á öðrum árstíðum (17-18%). Fjöldi ferðamanna sem gisti í tjaldi, tjaldvagni eða fellihýsi var hlutfallslega hærri um sumarið (13%) en á öðrum árstíðum (2%). Hlutfallslega fleiri gistu í bændagistinu um sumarið (10%) en á öðrum árstíðum (4-5%). Á bilinu 3-6% gistu hjá ættingjum og vinum. Fáir gistu í bílnum sínum við Sólheimajökul en ívið fleiri um sumarið (4%) en á öðrum árstíðum (1%) (36. mynd).

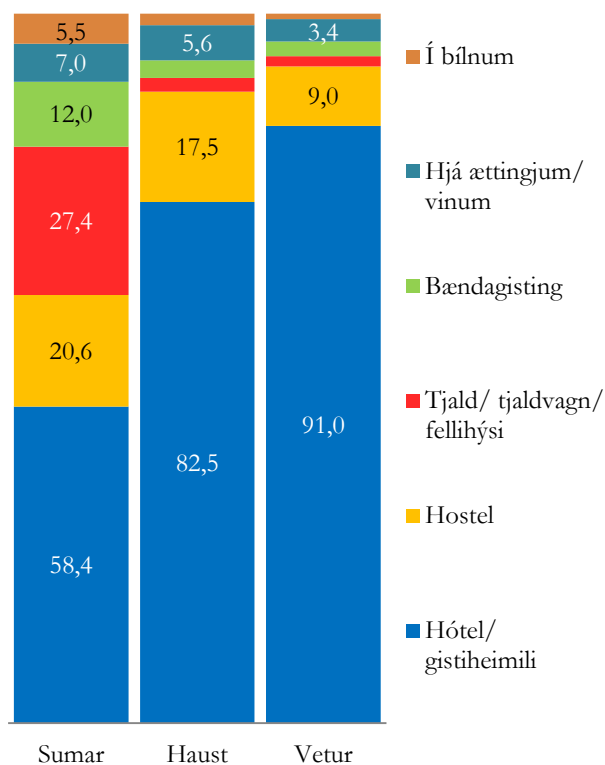
Á Þingvöllum var algengast að ferðamenn gistu á hóteli eða gistiheimili á öllum árstíðum (72-84%). Hlutfallslega var ekki mikill munur á þeim fjölda ferðamanna sem gistu á farfuglaheimili á milli árstíða (18-20%) en munur var á fjölda þeirra ferðamanna sem gistu í tjaldi, tjaldvagni eða fellihýsi um sumarið (12%) og á öðrum árstíðum (2-3%). Ekki var mikill munur á fjölda ferðamanna sem gistu í bændagistingu á milli árstíða (5-9%) eða þeim sem gistu hjá ættingjum og vinum (4-8%). Hlutfallslega fáir gistu í bílnum sínum á Þingvöllum (1-4%) (37. mynd).

Í Þórsmörk var mikill munur á gistimáta ferðamanna á milli árstíða. Um veturinn gistu 97% ferðamanna á hóteli eða gistiheimili á mótum 65% um haustið og 28% um sumarið. Fjöldi ferðamanna sem gisti á farfuglaheimili var nokkur um sumarið og haustið (27-29%) en aðeins 3% um veturinn. Mikill munur var á milli árstíða á þeim ferðamönnum sem gistu í tjaldi, tjaldvagni eða fellihýsi en það var algengasti gistimátinn um sumarið (71%) um haustið voru það tæplega 23% ferðamanna en enginn um veturinn. Bændagisting var nokkuð algeng um sumarið og

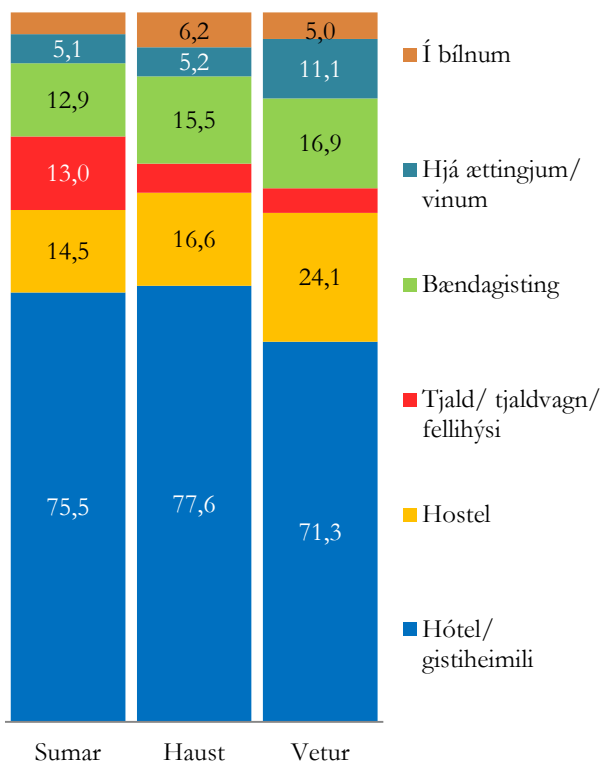
haustið (13-16%) en ekki um veturinn (3%). Algennt var að ferðamenn gistu hjá ættingjum eða vinum um haustið (23%) en óalgengara um sumarið (6%) og enginn um veturinn. Ekki var algennt að ferðamenn svæfu í bílnum í Þórsmörk óháð árstíðum (3%) (38. mynd).

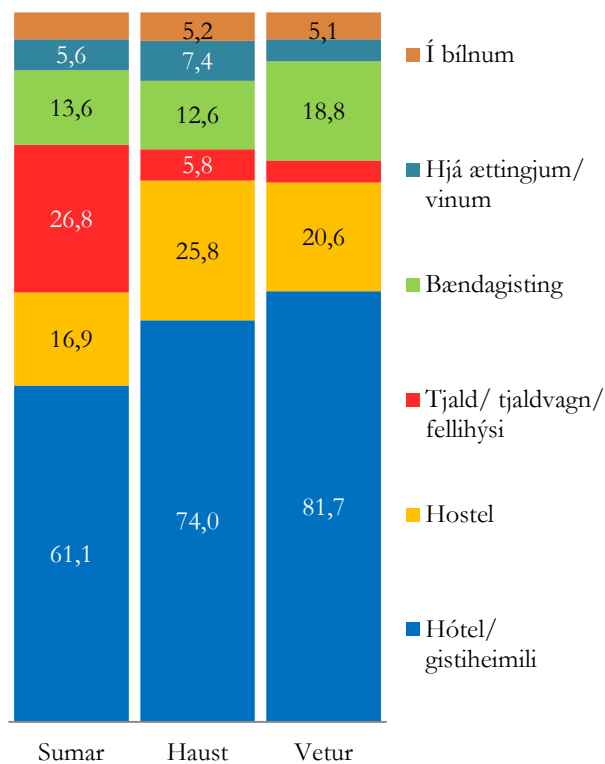
31. mynd. Gistimáti á Djúpalónssandi.

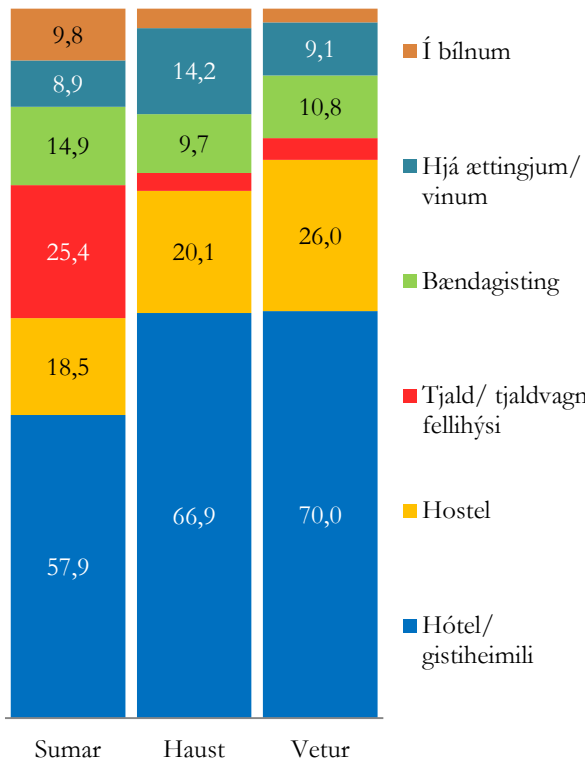
32. mynd. Gistimáti við Geysi.

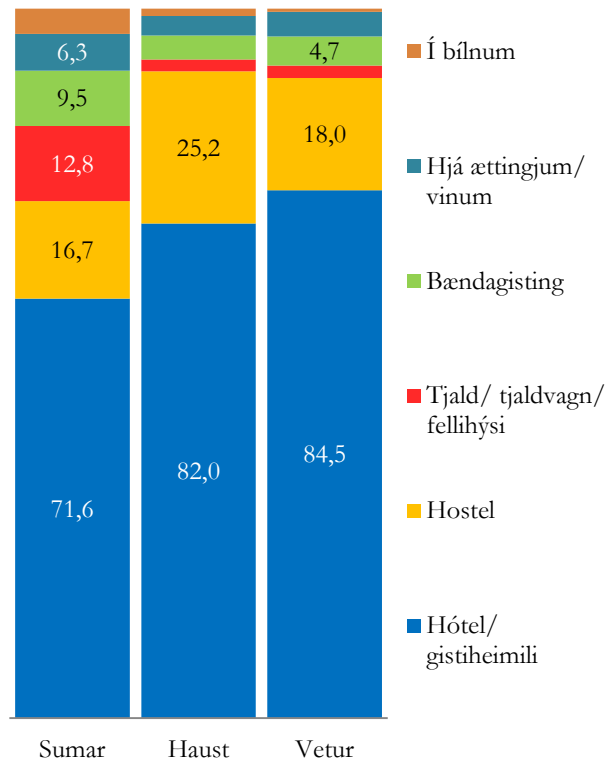
33. mynd. Gistimáti við Hraunfossa.

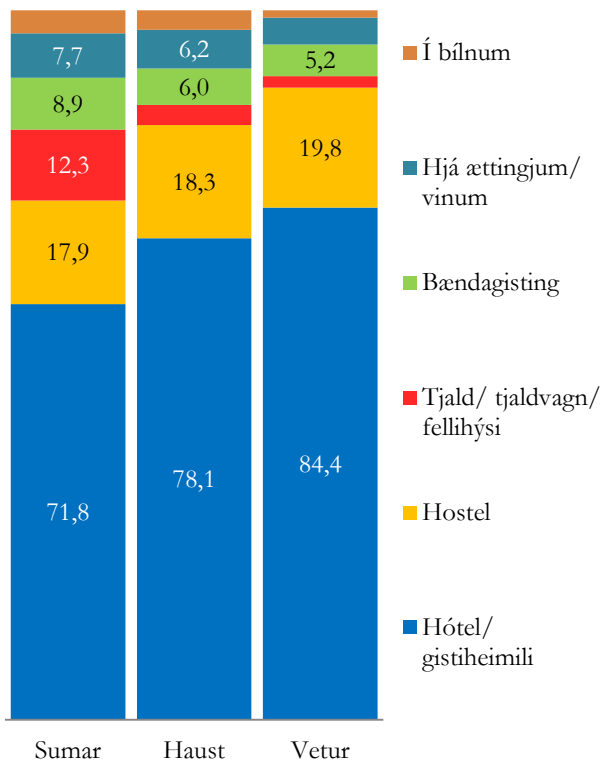
34. mynd. Gistimáti við Jökulsárlón.

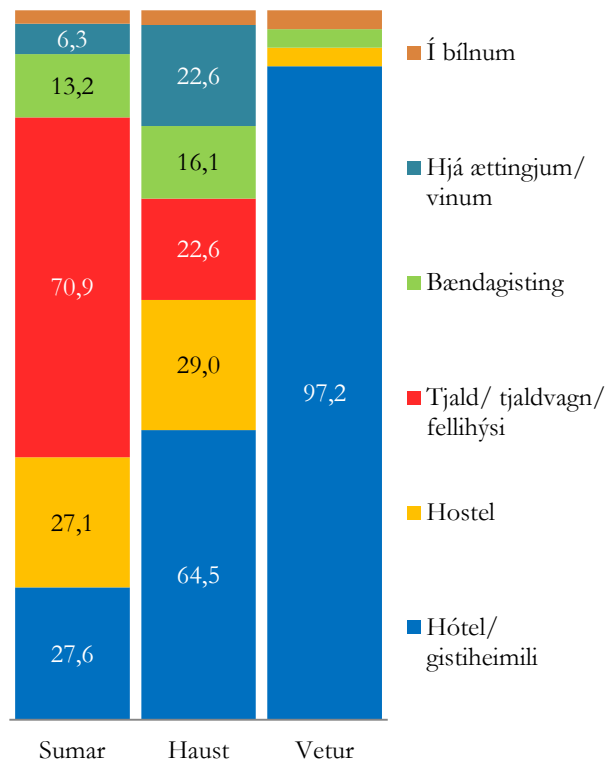
35. mynd. Gistimáti við Seltún.

36. mynd. Gistimáti við Sólheimajökul.

37. mynd. Gistimáti á Þingvöllum.

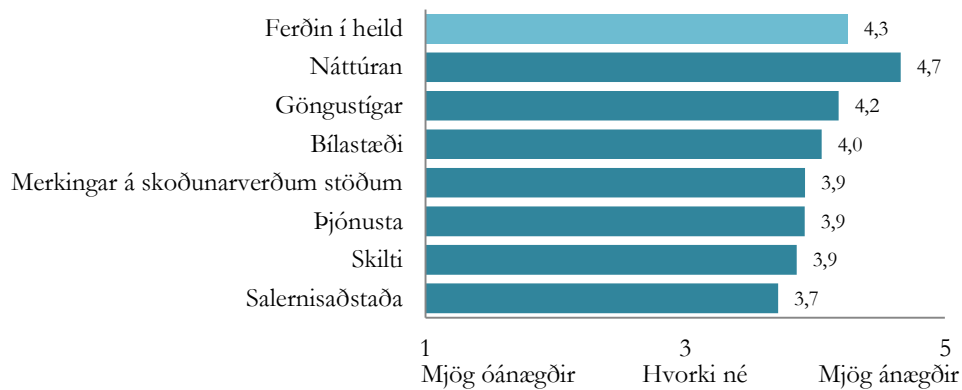

38. mynd. Gistimáti í Þórsmörk.

5.6 Ánægja með ferð, náttúru, þjónustu og innviði

Þátttakendur í könnuninni voru spurðir hversu ánægðir þeir væru með ferð sína á þeim svæðum sem þeir heimsóttu. Spurningin var á fimm stiga kvarða þar sem 1=mjög óánægð(ur) og 5=mjög ánægð(ur). Spurningin var í 8 liðum þar sem spurt var um ánægju með ferðina almennt, ánægju með náttúruna, með göngustíga, með bílastæði, merkingar á skoðunarverðum stöðum, þjónustu, skilti og salernisaðstöðu.

Mikill meirihluti ferðamanna var ánægður með þau atriði sem spurt var um. Mest var ánægja með náttúruna (4,7) og með ferðina í heild (4,3). Ánægja með þjónustu og innviði þ.e.a.s göngustíga, bílastæði og merkingar á skoðunarverðum stöðum auk skilta var nokkuð mikil eða á bilinu 3,9-4,2. Ferðamenn voru aftur á móti síst ánægðir með salernisaðstöðu (3,7) (39. mynd).

39. mynd. Yfirlit yfir ánægju með ferð, náttúru, þjónustu og innviði - allir staðir saman.

5.6.1 Ánægja með ferðina

Mikill meirihluti (88%) var ánægður með ferðina. Ánægjan var mest á Djúpalónssandi (4,32) en minnst við Geysi (4,19). Ef horft er á allar árstíðir saman var ánægja ferðamanna við Geysi marktækt minni en á flestum öðrum stöðum. Jafnframt var hún minni en á nokkrum stöðum þegar hver árstími fyrir sig var skoðaður. Um veturinn voru svaðendur við Hraunfossa marktækt ánægðari en við Geysi, Jökulsárlón og Þingvelli (9. tafla). Ekki var munur á milli árstíða hvað varðar ánægju með ferðina þegar svaðendur á öllum stöðum voru teknir saman ($F=2,257$; $p=0,105$).

9. tafla. Ánægja með ferðina, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	4,32	4,29	4,41	4,33
2 Geysir	4,19	4,17	4,19	4,19
3 Hraunfossar	4,29	4,23	4,36	4,45
4 Jökulsárlón	4,27	4,25	4,35	4,25
5 Seltún	4,29	4,27	4,31	4,32
6 Sólheimajökull	4,31	4,23	4,30	4,36
7 Þingvellir	4,26	4,27	4,24	4,25
8 Þórsörk	4,29	4,26	4,54	4,33
Allir staðir	4,25	4,24	4,26	4,26

Allar árstíðir								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

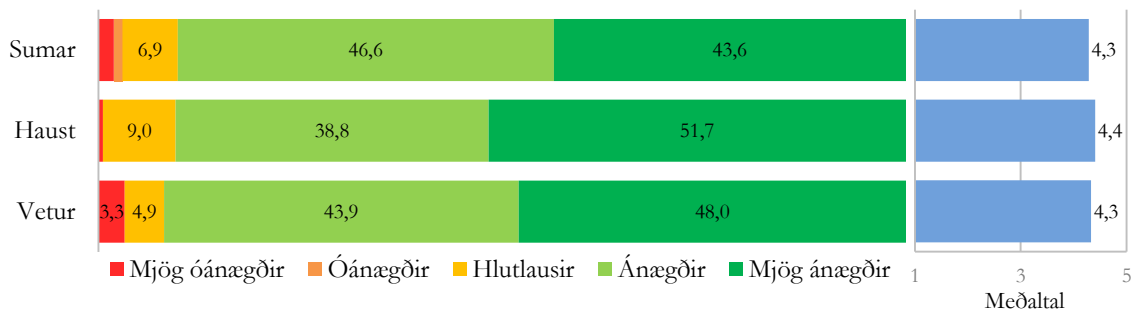
Sumar								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Haust								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Vetur								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

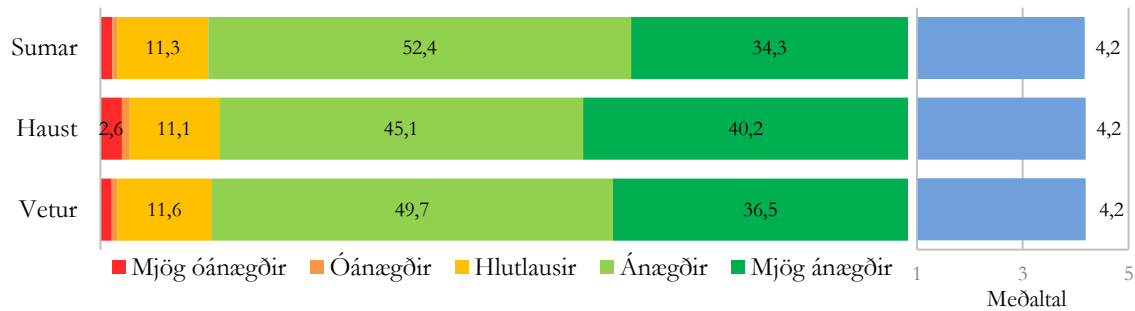
■ munur milli staða ■ ekki munur milli staða

Á Djúpalónssandi voru þeir sem voru ánægðir með ferðina 90-92% á öllum árstíðum. Hlutlausir voru 9% um haustið, 7% um sumarið og 5% um veturinn. Óánægð voru 3% ferðamanna um veturinn og sumarið og 1% var óánægð um haustið (40. mynd). Ekki var marktækur munur á ánægju ferðamanna eftir árstíðum ($F=1,726$; $p=0,178$).

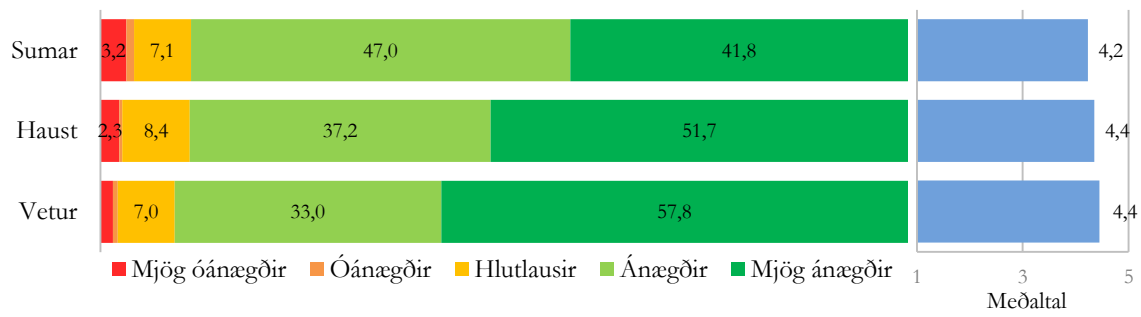
40. mynd. Ánægja með ferðina á Djúpalónssandi.

Við Geysi voru 85-87% ferðamanna ánægð með ferðina. Hlutlausir voru um 11% á öllum árstíðum og óánægð voru 3% um sumarið og veturinn og 1% var óánægð um haustið (41. mynd). Ekki var marktækur munur á ánægju ferðamanna milli árstíða ($F=0,468$; $p=0,627$).

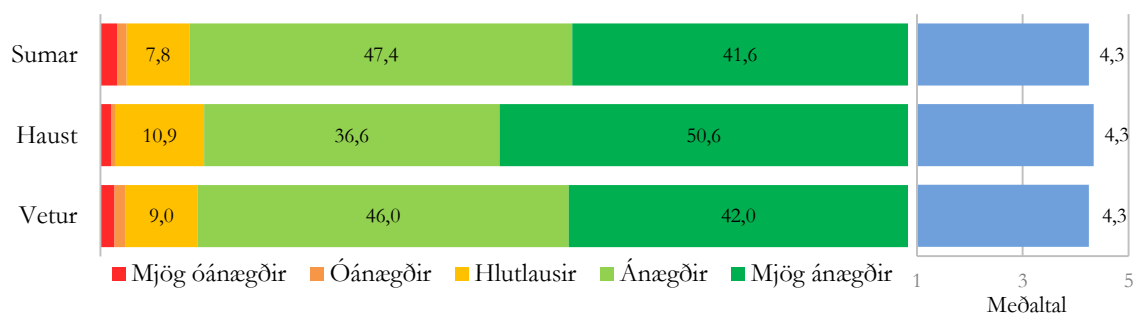
41. mynd. Ánægja með ferðina við Geysi.

Við Hraunfossa var 91% ferðamanna um veturinn og 89% um sumarið og haustið, ánægð með ferðina. Hlutlausir voru 7-8% á öllum árstíðum. Óánægðir voru 2-4% (42. mynd). Ferðamenn voru marktækt ánægðari um veturinn en um sumarið ($F=9,587$; $p<0,000$).

42. mynd. Ánægja með ferðina við Hraunfossa.

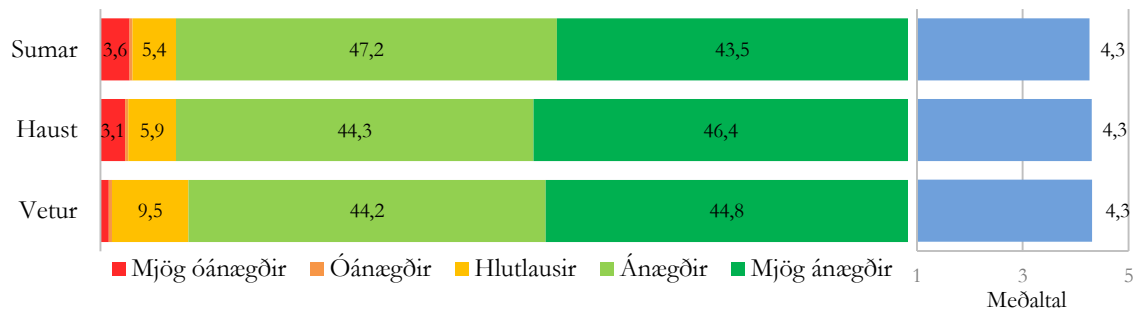
Við Jökulsárlón voru 87-89% ferðamanna ánægð með ferð sína á öllum árstíðum. Hlutlausir voru 11% um haustið, 9% um veturinn og 8% um sumarið. Óánægð voru um 3% á öllum árstíðum (43. mynd). Ferðamenn voru marktækt ánægðari með ferð sína um haustið en um sumarið ($F=2,873$; $p=0,057$).

43. mynd. Ánægja með ferðina við Jökulsárlón.

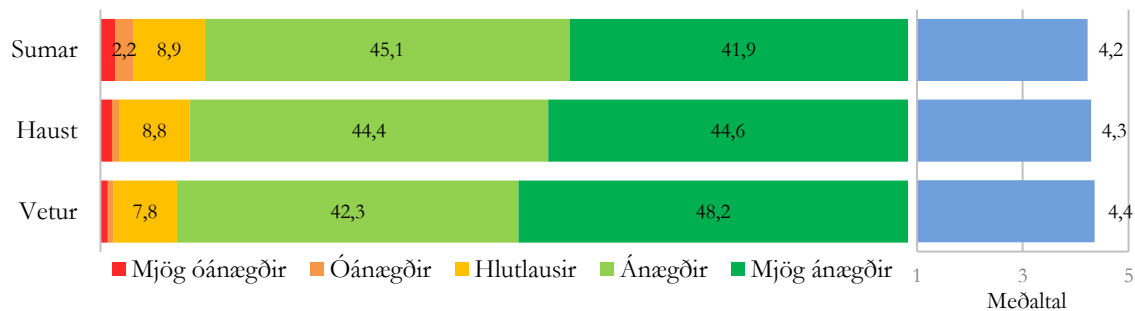
Við Seltún voru 91% ferðamanna um sumarið og haustið og 89% um veturinn, ánægð með ferð sína. Hlutlausir voru 10% um veturinn og um 5% á öðrum árstíðum. Óánægð voru 4% um

sumarið og haustið og 1% um veturinn (44. mynd). Ekki var marktækur munur á ánægju ferðamanna eftir árstíð (F=0,690; p=0,502).

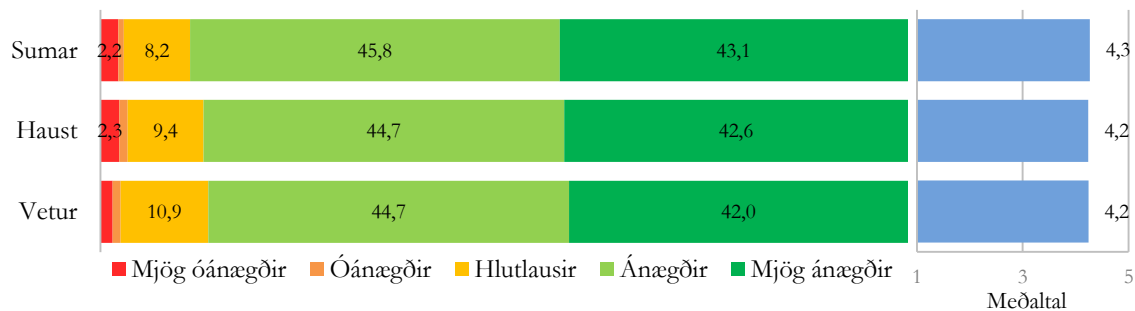
44. mynd. Ánægja með ferðina við Seltún.

Við Sólheimajökul var 91% ferðamanna um veturinn, 89% um haustið og 87% um sumarið, ánægð með ferð sína. Hlutlausir voru um 8%. Óánægðir voru 4% um sumarið, 2% um haustið og veturinn (45. mynd). Ferðamenn voru marktækt ánægðari með ferð sína um veturinn en um sumarið (F=4,644; p=0,010).

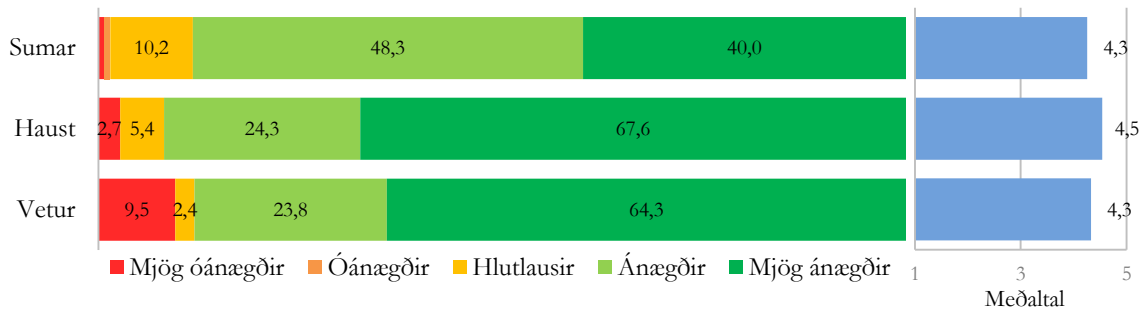
45. mynd. Ánægja með ferðina við Sólheimajökul.

Á Þingvöllum voru 87-89% ferðamanna ánægð með ferð sína. Hlutlaus voru 11% um veturinn, 9% um haustið og 8% um veturinn. Þeir sem voru óánægðir með ferð sína voru 3% á öllum árstímum (46. mynd) og ekki var marktækur munur á ánægju ferðamanna milli árstíða (F=0,768; p=0,464).

46. mynd. Ánægja með ferðina á Þingvöllum.

Í Þórsmörk voru 92% ferðamanna um haustið og 88% um sumarið og veturinn ánægð með ferð sína. Hlutlaus voru 10% um sumarið, 5% um haustið og 2% um veturinn. Óánægð voru 10% um veturinn, 3% um haustið og 1% um sumarið (47. mynd). Ekki var marktækur munur á ánægju ferðamanna eftir árstíðum ($F=2,212$; $p=0,111$).

47. mynd. Ánægja með ferðina í Þórsmörk.

5.6.2 Ánægja með náttúruna

Yfirgnæfandi meirihluti ferðamanna sagðist vera mjög ánægður (75%) eða ánægður (21%) með náttúruna en aðeins 2% voru mjög óánægð. Almennu voru svarendur ánægðastir með náttúruna við Jökulsárlón og Sólheimajökul. Ferðamenn voru síst ánægðir með náttúruna við Geysi á öllum árstímum en einnig var ánægja með náttúruna lægri við Seltún og Þingvelli um veturinn en á nokkrum öðrum stöðum (10. tafla). Ánægja með náttúruna var marktækt minni um sumarið en á hinum árstímum ($F=5,336$; $p=,005$).

10. tafla. Ánægja með náttúruna, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktæktarprófs milli staða.

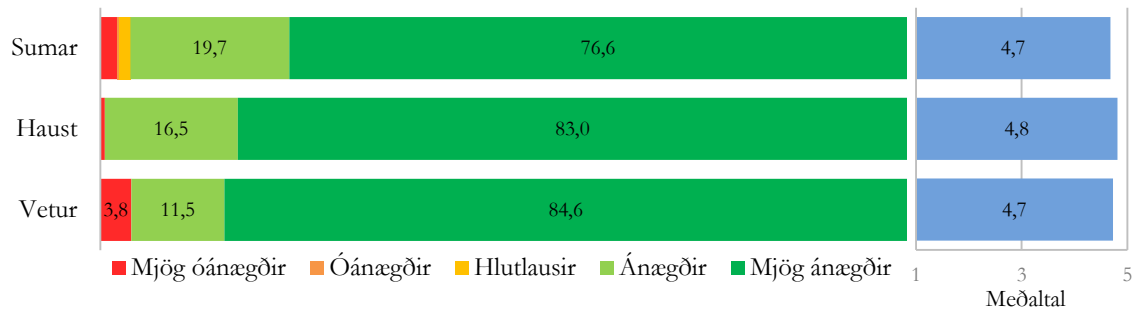
	Alls	Sumar	Haust	Vetur
Djúpalónssandur	4,71	4,68	4,81	4,73
Geysir	4,57	4,56	4,58	4,57
Hraunfossar	4,66	4,60	4,73	4,80
Jökulsárlón	4,74	4,70	4,82	4,80
Seltún	4,62	4,60	4,63	4,67
Sólheimajökull	4,75	4,69	4,75	4,78
Þingvellir	4,68	4,67	4,68	4,68
Þórsmörk	4,73	4,72	4,86	4,68
Allir staðir	4,66	4,64	4,67	4,67

	Allar árstíðir								Sumar							
	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

	Haust								Vetur							
	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

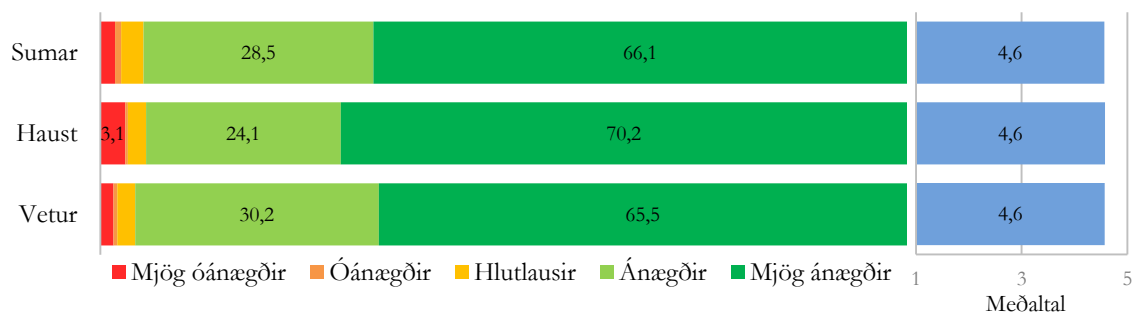
■ munur milli staða ■ ekki munur milli staða

Á Djúpalónssandi voru 99,5% ferðamanna um haustið og 96% um sumarið og veturinn, ánægð með náttúruna. Hlutlaus voru 1% um sumarið en enginn á öðrum árstíðum. Óánægð voru 4% um veturinn, 2% um sumarið og 0,5% um haustið (48. mynd). Ferðamenn voru marktækt ánægðari með náttúruna um haustið en um sumarið ($F=2,604$; $p=0,074$).

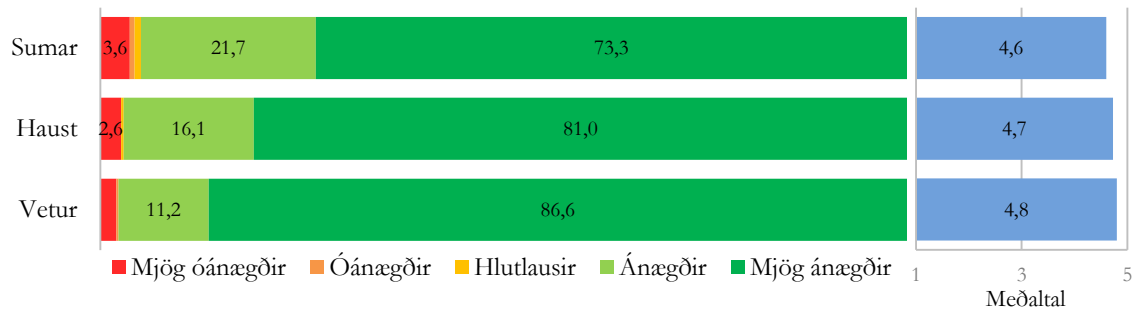
48. mynd. Ánægja með náttúruna á Djúpalónssandi.

Við Geysi voru 96% ferðamanna um veturinn, 95% um sumarið og 94% um haustið, ánægð með náttúruna. Hlutlaus voru 3% um sumarið og 2% um haustið og veturinn. Óánægð voru 3% um sumarið og haustið og 2% um veturinn (49. mynd). Ekki var marktækur munur á ánægju ferðamanna með náttúruna á milli árstíða ($F=0,317$; $p=0,728$).

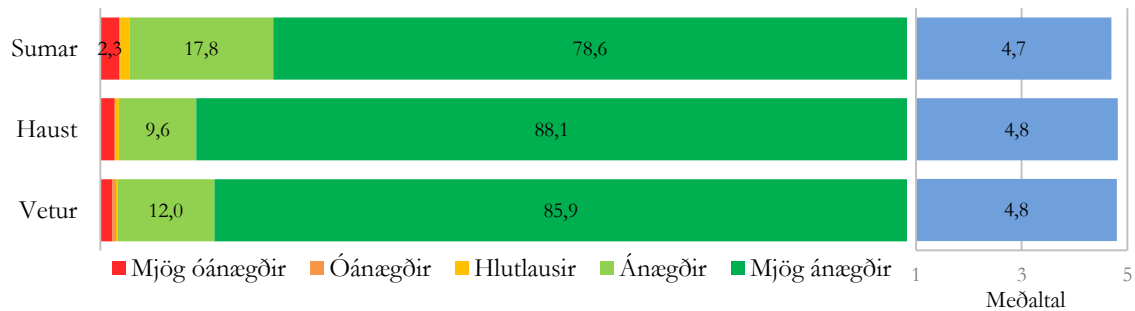
49. mynd. Ánægja með náttúruna við Geysi.

Við Hraunfossa voru 98% um veturinn, 97% um haustið og 95% um sumarið, ánægð með náttúru svæðisins. Hlutlaus voru 1% um sumarið en enginn um haustið og veturinn. Óánægð voru 4% um sumarið, 3% um haustið og 2% um veturinn (50. mynd). Ánægja ferðamanna með náttúruna var marktækt minni um sumarið en um haustið og veturinn ($F=10,079$; $p<0,001$).

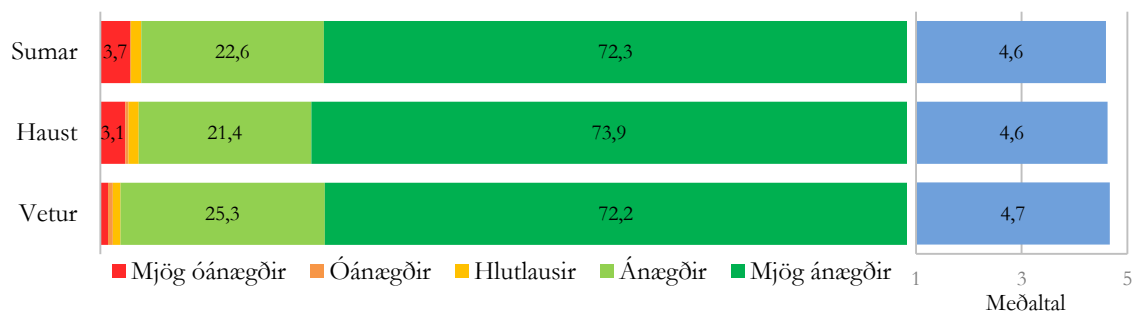
50. mynd. Ánægja með náttúruna við Hraunfossa.

Við Jökulsárlón voru 96-98% ferðamanna ánægð með náttúruna á svæðinu á öllum árstíðum. Hlutlaus voru 1% eða minna á öðrum árstíðum. Óánægð voru 2% á öllum árstíðum (51. mynd). Ferðamenn voru síður ánægðir með náttúruna um sumarið en um haustið og veturinn ($F=9,227$; $p<0,001$).

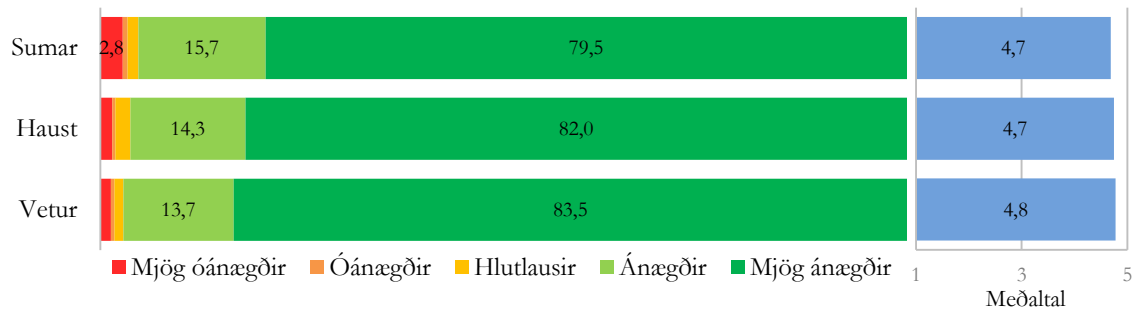
51. mynd. Ánægja með náttúruna við Jökulsárlón.

Við Seltún voru 95-97% ferðamanna ánægð og 1% hlutlaus með náttúruna á öllum árstíðum. Óánægð voru 4% um sumarið og haustið og 2% um veturinn (52. mynd). Ekki var marktækur munur á ánægju með náttúruna milli árstíða ($F=1,535$; $p=0,216$).

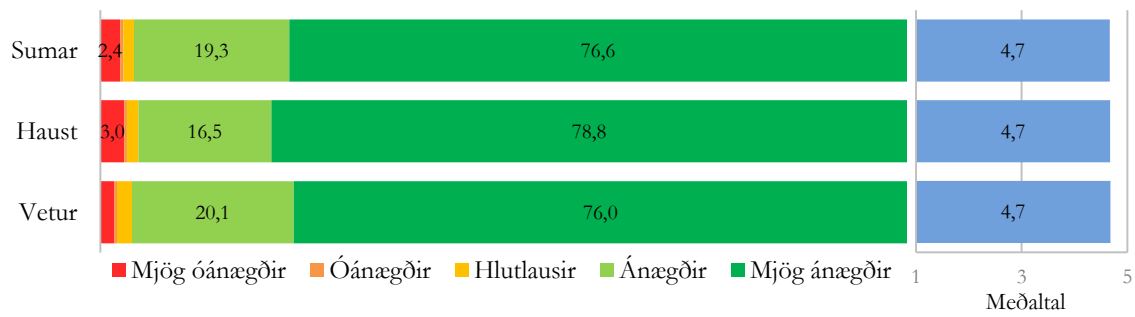
52. mynd. Ánægja með náttúruna við Seltún.

Við Sólheimajökul voru 95-97% ferðamanna ánægð með náttúru staðarins á öllum árstíðum. Hlutlaus voru 2-3% og óánægð voru 3% um sumarið og 2% um haust og vetur (53. mynd). Ekki var marktækur munur á ánægju með náttúruna á milli árstíma ($F=2,918$; $p=0,054$).

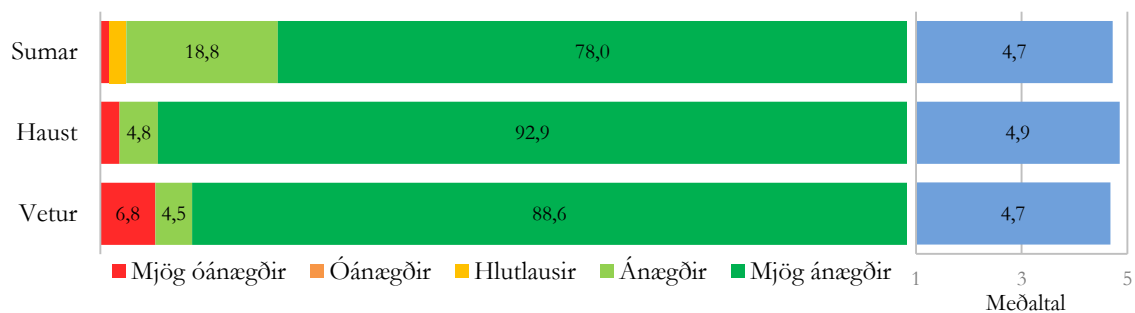
53. mynd. Ánægja með náttúruna við Sólheimajökul.

Á Þingvöllum voru um 95% ferðamanna ánægð með náttúru svæðisins. Hlutlaus voru á bilinu 1-2% og óánægðir 3% um haustið og sumarið og 2% um veturinn (54. mynd). Ekki var marktækur munur á ánægju með náttúruna eftir árstíma ($F=0,163$; $p=0,849$).

54. mynd. Ánægja með náttúruna á Þingvöllum.

Í Þórsmörk voru 93% ferðamanna um haustið, 89% um veturinn og 78% um sumarið ánægð með náttúruna á svæðinu. Hlutlaus voru 2% um sumarið en enginn á öðrum árstíðum. Óánægð voru 7% um veturinn, 2% um haustið og 1% um sumarið (55. mynd). Ekki var marktækur munur á ánægju með náttúruna á milli árstíða ($F=0,902$; $p=0,406$).

55. mynd. Ánægja með náttúruna í Þórsmörk.

5.6.3 Ánægja með göngustíga

Flestir ferðamenn voru ánægðir með göngustíga á rannsóknastöðunum átta. Ánægja ferðamanna með göngustíga við Geysi og Jökulsárlón var þó marktækt minni en á nánast öllum hinum stöðunum á flestum árstímum. Ánægja með göngustíga var mest á Þingvöllum og í Þórsmörk og var marktækt meiri en á flestum öðrum stöðum um sumarið (11. tafla). Þegar horft er á alla staði saman var ánægja með göngustíga minnst um veturinn en mest um haustið og er marktækur munur á meðaltölum allra árstíða ($F=22,274$; $p<0,001$).

11. tafla. Ánægja með göngustíga, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktæktarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	4,26	4,28	4,33	4,02
2 Geysir	4,06	4,05	4,15	3,99
3 Hraunfossar	4,22	4,18	4,33	4,24
4 Jökulsárlón	3,95	3,90	4,06	4,01
5 Seltún	4,23	4,23	4,32	4,15
6 Sólheimajökull	4,26	4,17	4,28	4,27
7 Þingvellir	4,32	4,35	4,34	4,27
8 Þórsmörk	4,37	4,38	4,59	3,85
Allir staðir	4,18	4,17	4,24	4,14

Allar árstíðir

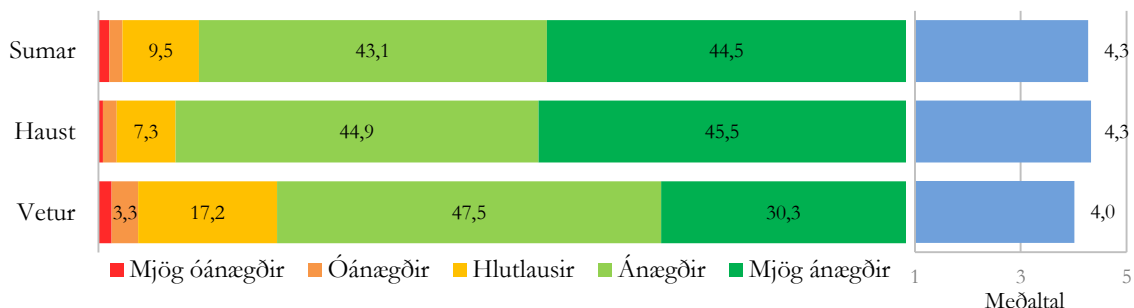
Sumar

Haust

Vetur

■ munur milli staða ■ ekki munur milli staða

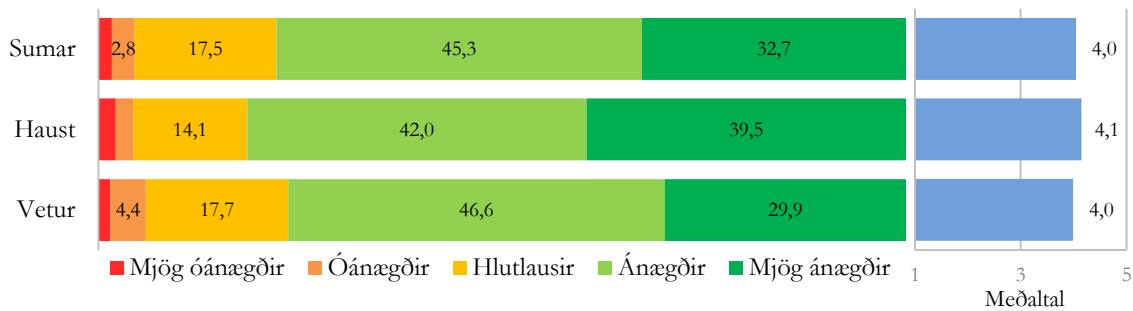
Á Djúpalónssandi voru 88-90% ferðamanna ánægð með göngustíga á öllum árstíðum. Hlutlaus voru 17% um veturinn, 10% um sumarið og 7% um haustið. Óánægð voru 5% um veturinn, 3% um sumarið og 2% um haustið (56. mynd). Ferðamenn voru marktækt óánægðari með göngustíga um veturinn en á öðrum árstíðum ($F=6,481$; $p=0,002$).

56. mynd. Ánægja með göngustíga á Djúpalónssandi.

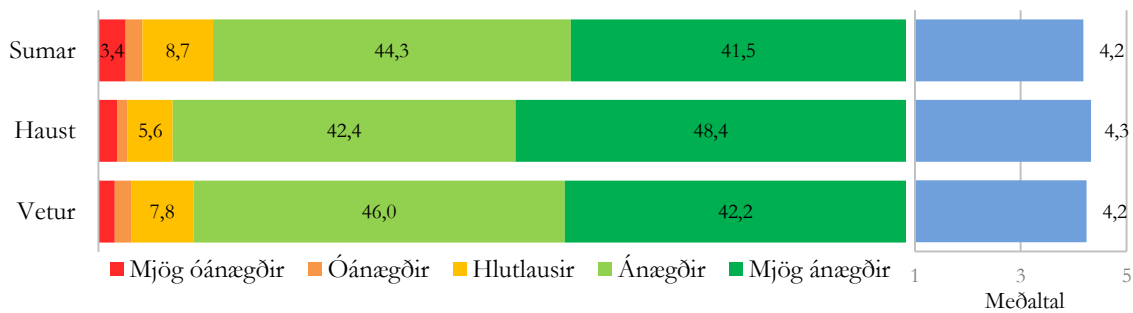
Við Geysi voru 81% um haustið, 78% um sumarið og 77% um veturinn ánægð með göngustíga á svæðinu. Hlutlaus voru 18% um sumarið og veturinn og 14% um haustið. Óánægð voru 6% um

veturinn, 5% um sumarið og 4% um haustið (57. mynd). Ferðamenn voru marktækt ánægðari með göngustíga um haustið en um sumarið og veturinn ($F=18,314$; $p<0,001$).

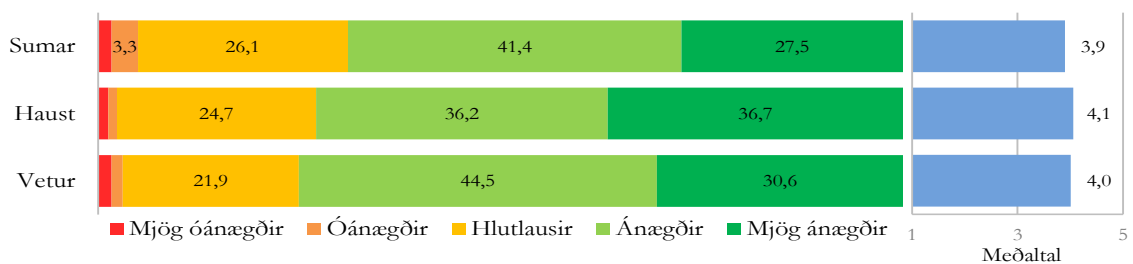
57. mynd. Ánægja með göngustíga við Geysi.

Við Hraunfossa var 91% ferðamanna um haustið, 88% um veturinn og 86% um veturinn ánægð með göngustíga á svæðinu. Hlutlaus voru 9% um sumarið, 8% um veturinn og 6% um haustið. Óánægð voru 5% um sumarið og 4% á öðrum árstíðum (58. mynd). Ferðamenn voru marktækt ánægðari með göngustíga um haustið en um sumarið ($F=3,514$; $p=0,030$).

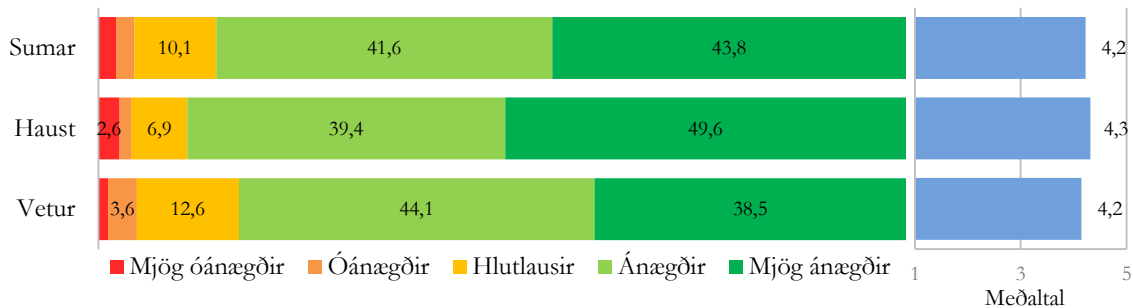
58. mynd. Ánægja með göngustíga við Hraunfossa.

Við Jökulsárlón voru 75% ferðamanna um veturinn, 73% um haustið og 69% um sumarið ánægð með göngustíga á svæðinu. Hlutlaus voru 26% um sumarið, 25% um haustið og 22% um veturinn. Óánægð voru 5% um sumarið, 3% um veturinn og 2% um haustið (59. mynd). Ferðamenn um sumarið voru marktækt síður ánægðir með göngustíga á svæðinu en á öðrum árstíðum ($F=7,368$; $p=0,001$).

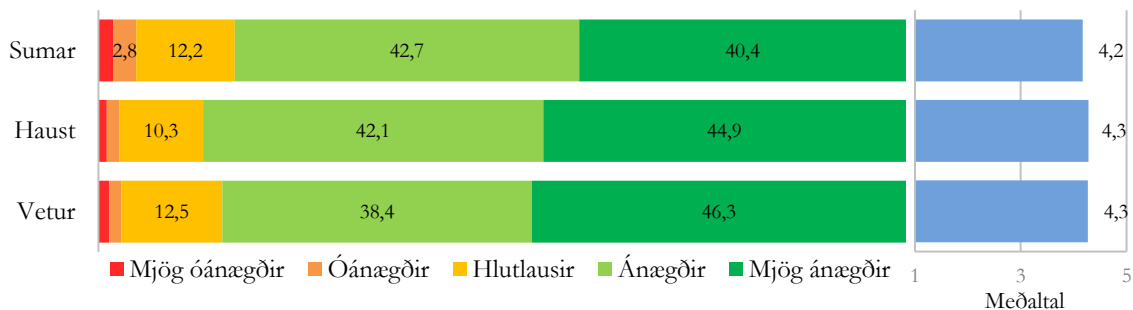
59. mynd. Ánægja með göngustíga við Jökulsárlón.

Við Seltún voru 89% ferðamanna um haustið, 85% um sumarið og 83% um veturinn ánægð með göngustíga á svæðinu. Hlutlaus voru 13% um veturinn, 10% um sumarið og 7% um haustið. Óánægð voru 5% um veturinn og 4% um haustið og sumarið (60. mynd). Ferðamenn um haustið voru marktækt ánægðari með göngustíga en ferðamenn um sumarið ($F=4,805$; $p=0,008$).

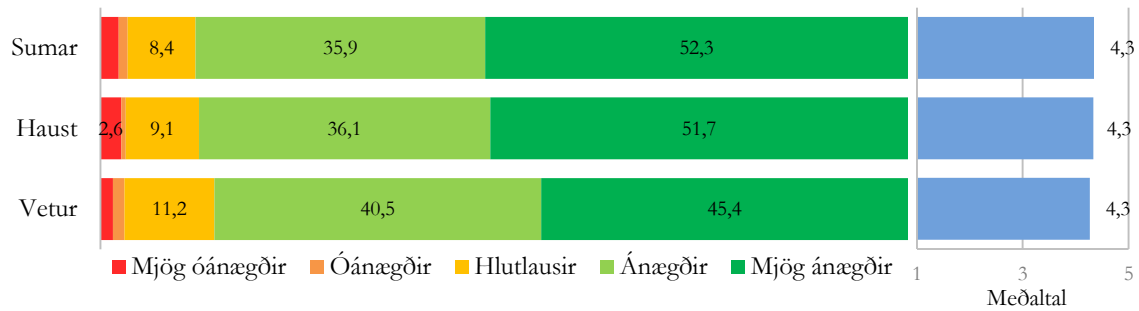
60. mynd. Ánægja með göngustíga við Seltún.

Við Sólheimajökul voru 87% ferðamanna um haustið, 85% um veturinn og 83% um sumarið ánægð með göngustíga á svæðinu. Hlutlaus voru 13% um veturinn, 12% um sumarið og 10% um haustið. Óánægð voru 5% um sumarið og 3% um veturinn og haustið (61. mynd). Ferðamenn um haustið voru marktækt ánægðari með göngustíga en ferðamenn um sumarið ($F=3,392$; $p=0,034$).

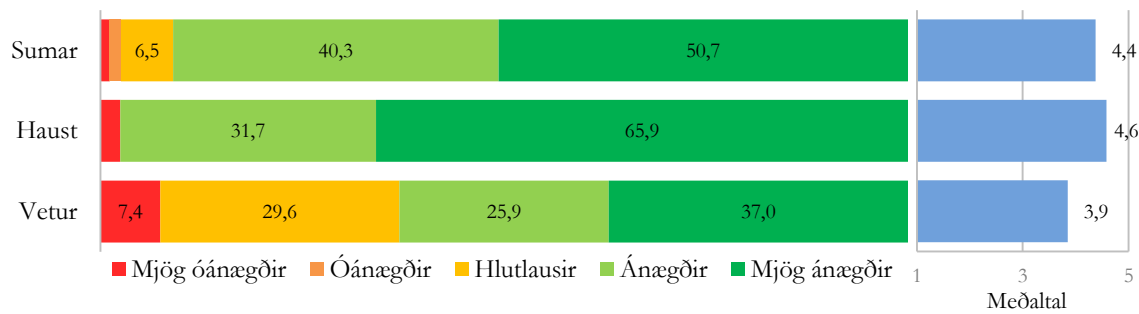
61. mynd. Ánægja með göngustíga við Sólheimajökul.

Á Þingvöllum voru 88% ferðamanna um sumarið og haustið og 86% um veturinn ánægð með göngustíga á svæðinu. Hlutlaus voru 11% um veturinn, 9% um haustið og 8% um sumarið. Óánægð voru 3% á öllum árstíðum (62. mynd). Ferðamenn um sumarið voru marktækt ánægðari með göngustíga en ferðamenn um veturinn ($F=5,661$; $p=0,003$).

62. mynd. Ánægja með göngustíga á Þingvöllum.

Í Þórsmörk voru 98% ferðamanna um haustið, 91% um sumarið og 63% um veturinn ánægð með göngustíga á svæðinu. Hlutlaus voru 30% um veturinn, 7% um sumarið en enginn um haustið. Óánægð voru 7% um veturinn, 3% um sumarið og 2% um haustið (63. mynd). Ferðamenn um haustið voru marktækt ánægðari með göngustíga en ferðamenn um veturinn ($F=7,361$; $p=0,001$).

63. mynd. Ánægja með göngustíga í Þórsmörk.

5.6.4 Ánægja með bílastæði

Lang flestir voru ánægðir eða mjög ánægðir með bílastæði á svæðunum átta. Um sumarið voru ferðamenn við Seltún ánægðastir og voru marktækt ánægðari en aðrir að undanskildum ferðamönnum við Djúpalónssand. Þá voru ferðamenn við Jökulsárlón, Sólheimajökul og Þórsmörk síst ánægðir með bílastæði, en marktækur munur var á flestum samanburðum um sumarið. Um haustið voru ferðamenn síður ánægðir með bílastæðið við Sólheimajökull en á öðrum stöðum. Um veturinn var mest ánægja með bílastæðin við Hraunfossa, Jökulsárlón og Seltún og reyndist marktækur munur á milli þessara staða og Geysis, Sólheimajökuls og Þingvalla (12. tafla). Séu allir staðir skoðaðir saman var ánægja með bílastæði marktækt meiri um haustið en um sumarið og veturinn ($F=20,952$; $p<0,001$).

12. tafla. Ánægja með bílastæði, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	4,13	4,09	4,25	4,16
2 Geysir	4,08	4,15	4,13	3,96
3 Hraunfossar	4,08	3,96	4,31	4,33
4 Jökulsárlón	3,92	3,81	4,14	4,15
5 Seltún	4,21	4,25	4,20	4,15
6 Sólheimajökull	3,98	3,98	3,99	3,97
7 Þingvellir	4,06	4,08	4,10	3,99
8 Þórsörk	3,51	3,40	3,86	4,11
Allir staðir	4,05	4,03	4,11	4,02

Allar árstíðir								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

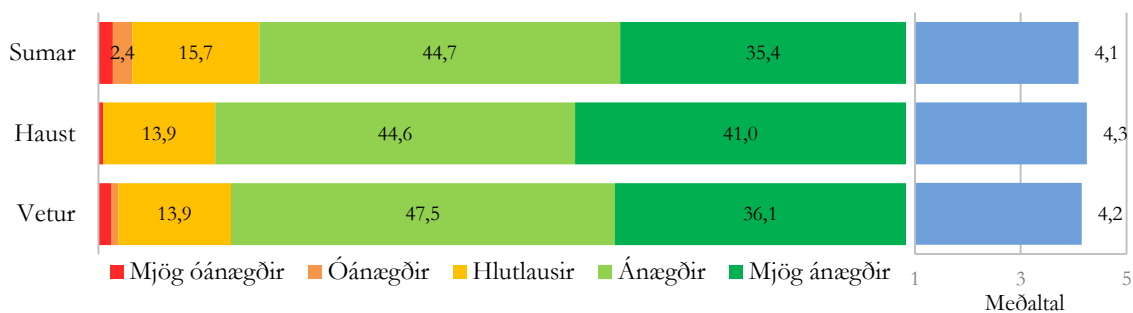
Sumar								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Haust								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Vetur								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

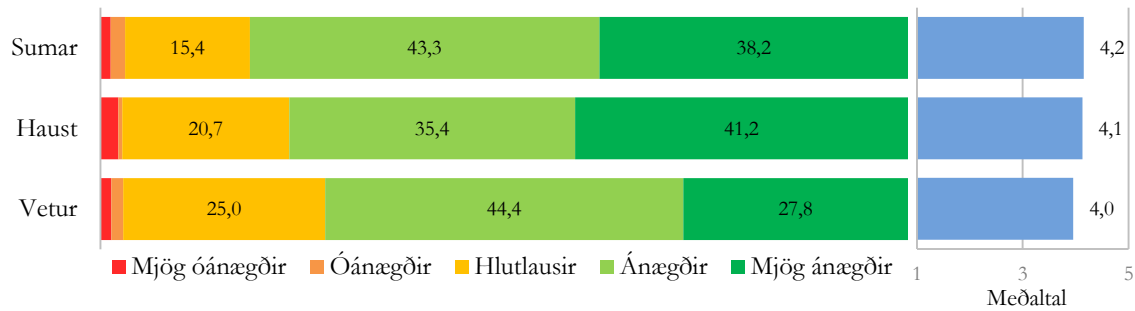
■ munur milli staða ■ ekki munur milli staða

Á Djúpalónssandi voru 86% ferðamanna um haustið, 84% um veturinn og 80% um sumarið ánægð með bílastæðin á svæðinu. Hlutlaus voru 16% um sumarið og 14% um haustið og veturinn. Óánægð voru 4% um sumarið, 2% um veturinn og 1% um haustið (64. mynd). Ferðamenn um haustið voru marktækt ánægðari með bílastæði en ferðamenn um sumarið ($F=2,456$; $p=0,086$).

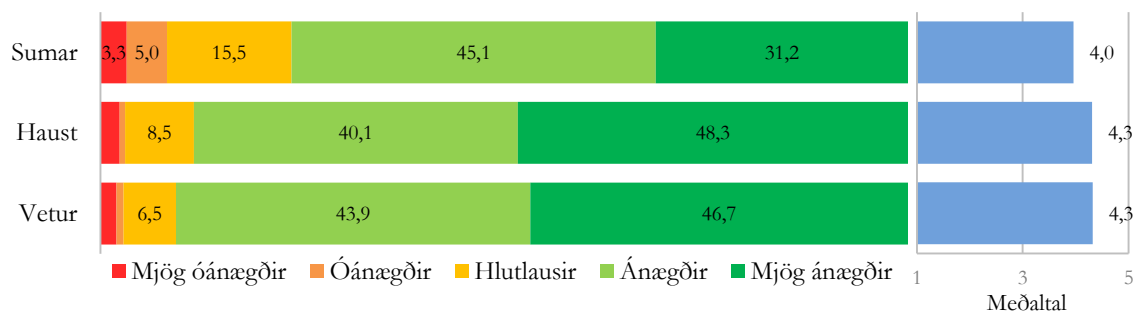
64. mynd. Ánægja með bílastæði á Djúpalónssandi.

Við Geysi voru 82% ferðamanna um sumarið, 77% um haustið og 72% um veturinn ánægð með bílastæðin á svæðinu. Hlutlaus voru 25% um veturinn, 21% um haustið og 15% um sumarið. Óánægð voru 3% á öllum árstíðum (65. mynd). Ferðamenn um veturinn voru marktækt síður ánægðir með bílastæðin en ferðamenn á öðrum árstíðum ($F=35,274$; $p<0,001$).

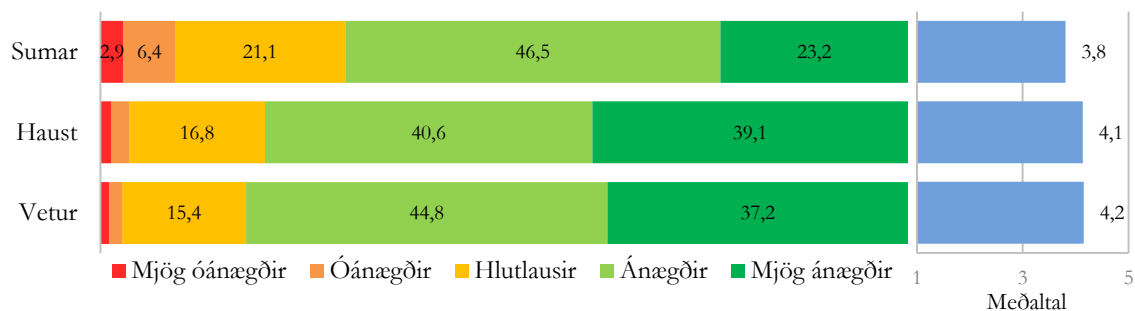
65. mynd. Ánægja með bílastæði við Geysi.

Við Hraunfossa voru 91% um veturinn, 88% um haustið og 76% um sumarið ánægð með bílastæðin á svæðinu. Hlutlaus voru 16% um sumarið, 9% um haustið og 7% um veturinn. Óánægð voru 8% um sumarið og 3% um haustið og veturinn (66. mynd). Ferðamenn um sumarið voru marktækt síður ánægðir með bílastæði en ferðamenn á öðrum árstíðum ($F=32,261$; $p<0,001$).

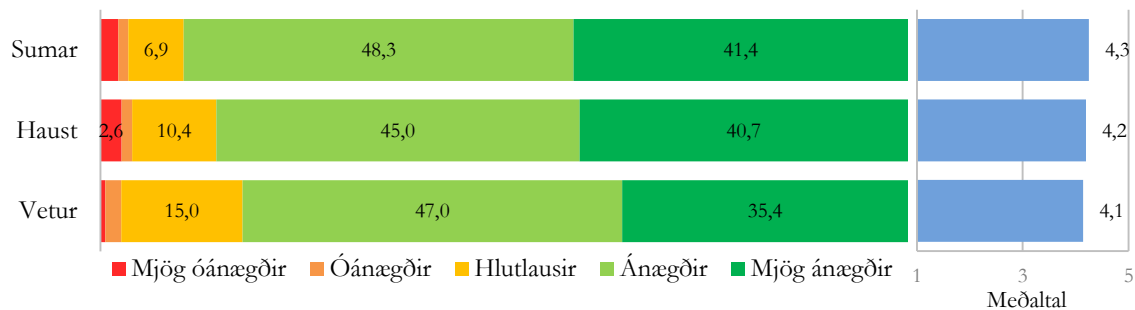
66. mynd. Ánægja með bílastæði við Hraunfossa.

Við Jökulsárlón voru 82% ferðamanna um veturinn, 80% um haustið og 70% um sumarið ánægð með bílastæði á svæðinu. Hlutlaus voru 21% um sumarið, 17% um haustið og 15% um veturinn. Óánægð voru 9% um sumarið, 4% um haustið og 3% um veturinn (67. mynd). Ferðamenn um haustið og veturinn voru marktækt ánægðari með bílastæðin en ferðamenn um sumarið ($F=43,455$; $p<0,001$).

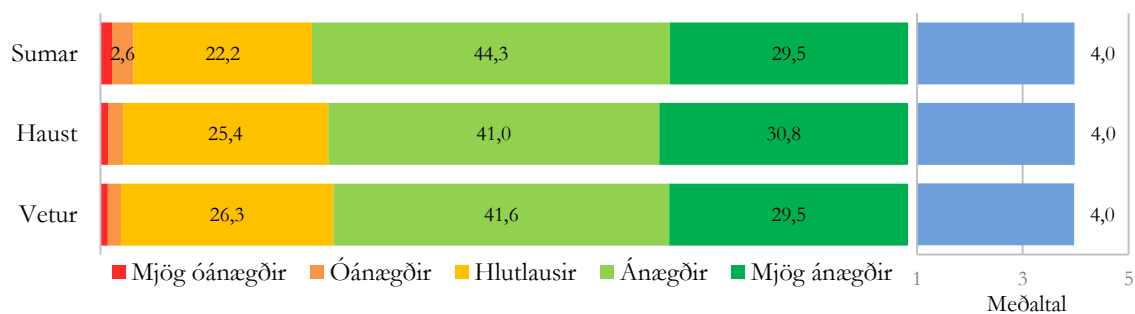
67. mynd. Ánægja með bílastæði við Jökulsárlón.

Við Seltún voru 90% ferðamanna um sumarið, 86% um haustið og 82% um veturinn ánægð með bílastæðin á svæðinu. Hlutlaus voru 15% um veturinn, 10% um haustið og 7% um sumarið. Óánægð voru 4% um haustið og 3% um sumarið og veturinn (68. mynd). Ferðamenn um sumarið voru marktækt ánægðari með bílastæðin en ferðamenn um veturinn ($F=2,863$; $p=0,057$).

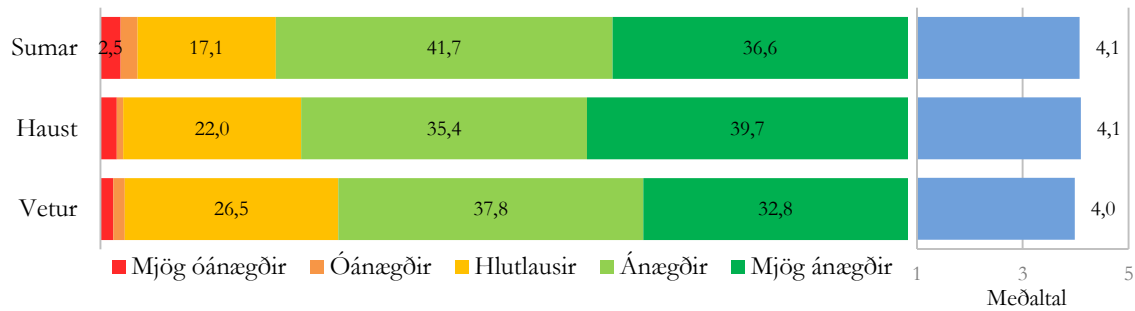
68. mynd. Ánægja með bílastæði við Seltún.

Við Sólheimajökul voru 74% um sumarið, 72% um haustið og 71% um veturinn ánægð með bílastæði á svæðinu. Hlutlaus voru 26% um veturinn, 25% um haustið og 22% um sumarið og óánægðir 3-4% (69. mynd). Ekki var munur á ánægju með bílastæði á milli árstíða ($F=0,093$; $p=0,912$).

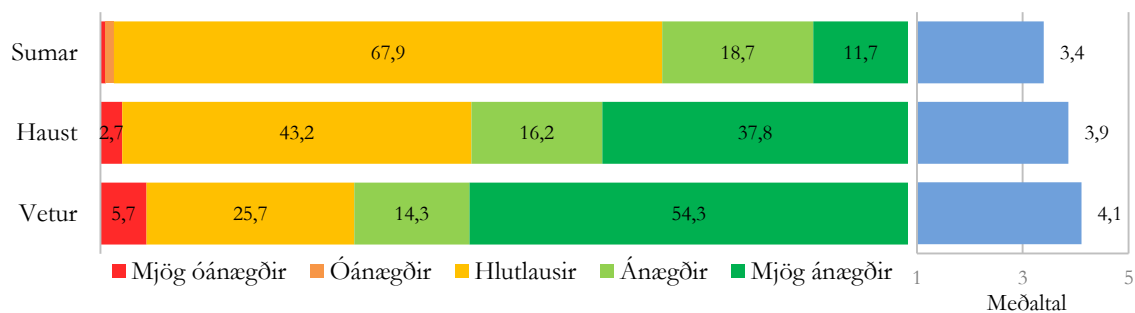
69. mynd. Ánægja með bílastæði við Sólheimajökul.

Á Þingvöllum voru 78% um sumarið, 75% um haustið og 71% um veturinn ánægð með bílastæðin á svæðinu. Hlutlaus voru 27% um veturinn, 22% um haustið og 17% um sumarið. Óánægð voru 5% um sumarið og 3% um haustið og um veturinn (70. mynd). Ferðamenn um sumarið og haustið voru ánægðari með bílastæði en ferðamenn um veturinn ($F=7,480$; $p=0,001$).

70. mynd. Ánægja með bílastæði á Þingvöllum.

Í Þórsmörk voru 69% ferðamanna um veturinn, 54% um haustið og 30% um sumarið ánægð með bílastæðin á svæðinu. Mjög stór hluti svarenda um sumarið var hlutlaus, eða 68%. Um haustið voru hlutlaus 43% og um veturinn 26%. Óánægð voru 6% um veturinn, 3% um haustið og 2% um veturinn (71. mynd). Ferðamenn um sumarið voru marktækt síður ánægðir með bílastæði en ferðamenn um haustið og veturinn ($F=16,011$; $p<0,001$).

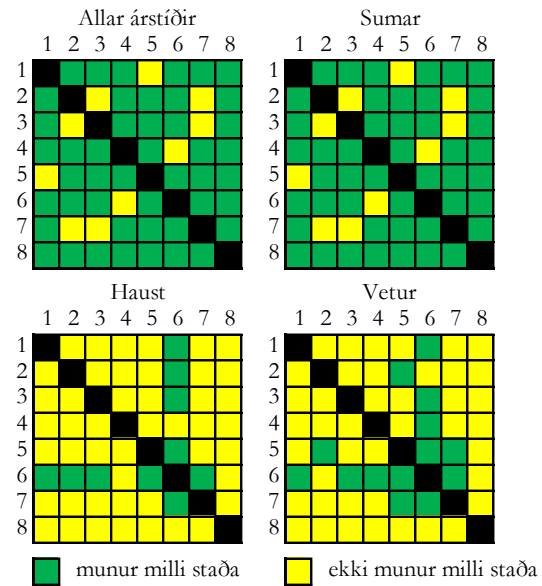
71. mynd. Ánægja með bílastæði í Þórsmörk.

5.6.5 Ánægja með merkingar á skoðunarverðum stöðum

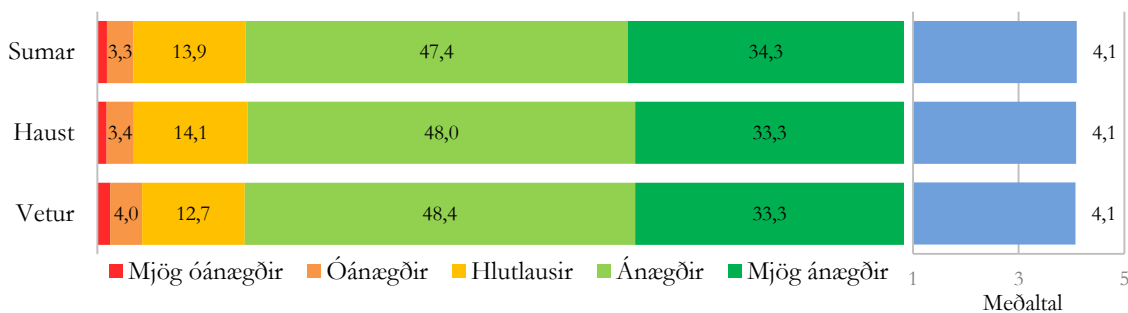
Svarendur á öllum stöðum voru ánægðir með merkingar á skoðunarverðum stöðum. Ánægja með merkingar var heldur meiri um haustið en á hinum árstímunum ($F=6,053$; $p=0,002$). Um sumarið var munur á milli flestra staða hvað varðar merkingar, en þá var mest ánægja með merkingar í Seltúni og á Djúpalónssandi, en minnst í Þórsmörk. Um haustið og veturinn var í mjög fáum tilfellum munur á milli staða, en þá voru ferðamenn við Sólheimajökul síður ánægðir með merkingar en á flestum öðrum stöðum (13. tafla).

13. tafla. Ánægja með merkingar á skoðunarverðum stöðum, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktæktarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	4,10	4,10	4,09	4,08
2 Geysir	3,94	3,97	3,97	3,88
3 Hraunfossar	3,96	3,92	4,07	4,02
4 Jökulsárlón	3,79	3,70	3,96	3,97
5 Seltún	4,10	4,14	4,07	4,06
6 Sólheimajökull	3,79	3,74	3,82	3,78
7 Þingvellir	3,95	3,96	3,98	3,90
8 Þórsmörk	3,53	3,49	3,86	3,61
Allir staðir	3,92	3,91	3,96	3,90

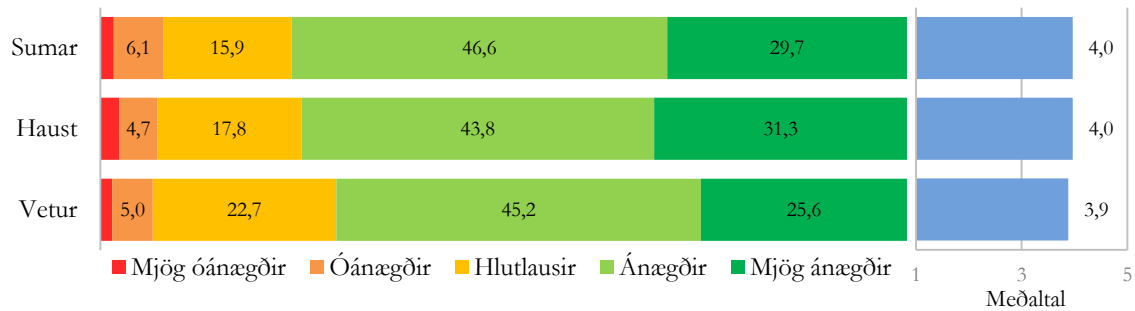

Á Djúpalónssandi voru um 82% ferðamanna ánægð, 13-14% hlutlaus og 5-6% óánægð með merkingar á skoðunarverðum stöðum á öllum árstíðum (72. mynd) og ekki marktækur munur milli árstíða ($F=0,048$; $p=0,953$).

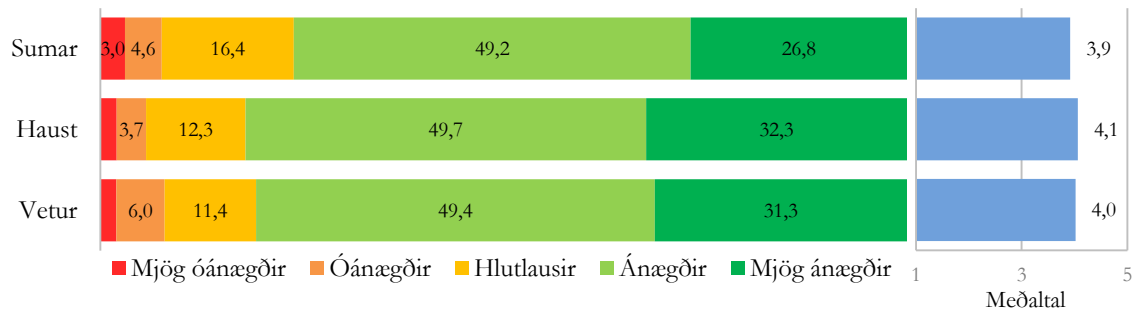
72. mynd. Ánægja með merkingar á skoðunarverðum stöðum á Djúpalónssandi.

Við Geysi voru 76% ferðamanna um sumarið, 75% um haustið og 71% um veturinn ánægð með merkingar á skoðunarverðum stöðum á svæðinu. Hlutlaus voru 23% um veturinn, 18% um haustið og 16% um sumarið, en óánægð voru á bilinu 7-8% á öllum árstímum (73. mynd). Ferðamenn voru síður ánægðir með merkingar um veturinn en um sumarið og haustið ($F=6,720$; $p=0,001$).

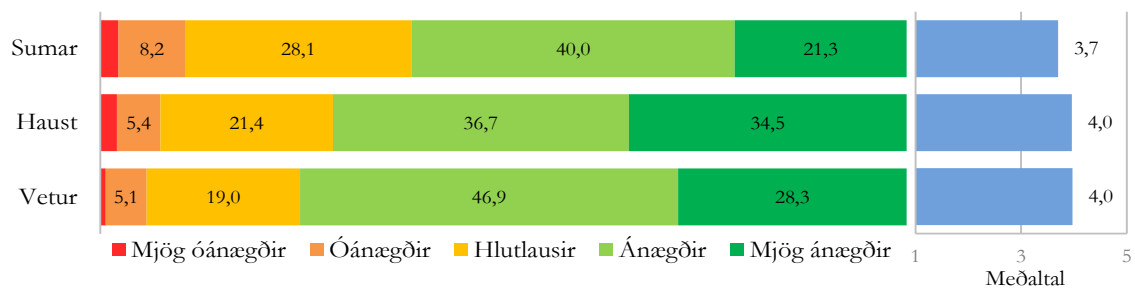
73. mynd. Ánægja með merkingar á skoðunarverðum stöðum á Geysi.

Við Hraunfossa voru 82% ferðamanna um haustið, 81% um veturinn og 76% um sumarið ánægð með merkingar á skoðunarverðum stöðum á svæðinu. Hlutlaus voru 16% um sumarið og 11-12% á öðrum árstíðum. Óánægð voru á bilinu 6-8% (74. mynd). Ferðamenn voru marktækt ánægðari með merkingar um haustið en um sumarið ($F=3,839$; $0,022$).

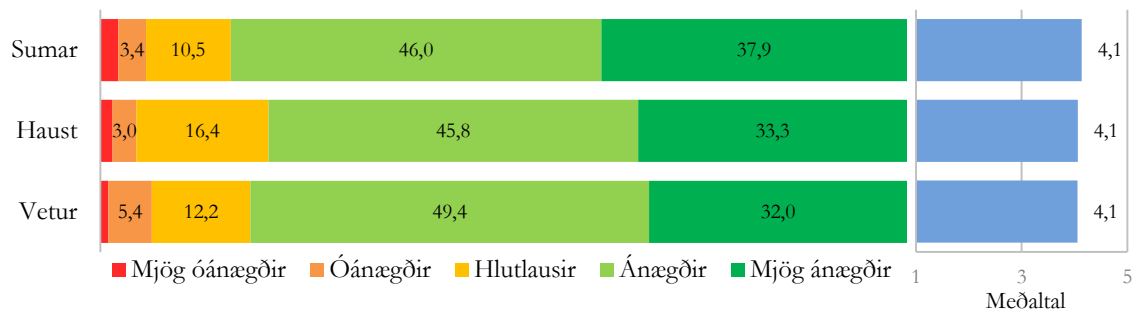
74. mynd. Ánægja með merkingar á skoðunarverðum stöðum við Hraunfossa.

Við Jökulsárlón voru 75% um veturinn, 71% um haustið og 61% um sumarið ánægð með merkingar á skoðunarverðum stöðum á svæðinu. Hlutlaus voru 28% um sumarið, 21% um haustið og 19% um veturinn. Óánægð voru 11% um sumarið en um 7% um veturinn og haustið (75. mynd). Ferðamenn um sumarið voru síður ánægðir með merkingar en ferðamenn á öðrum árstíðum ($F=25,202$; $p<0,001$).

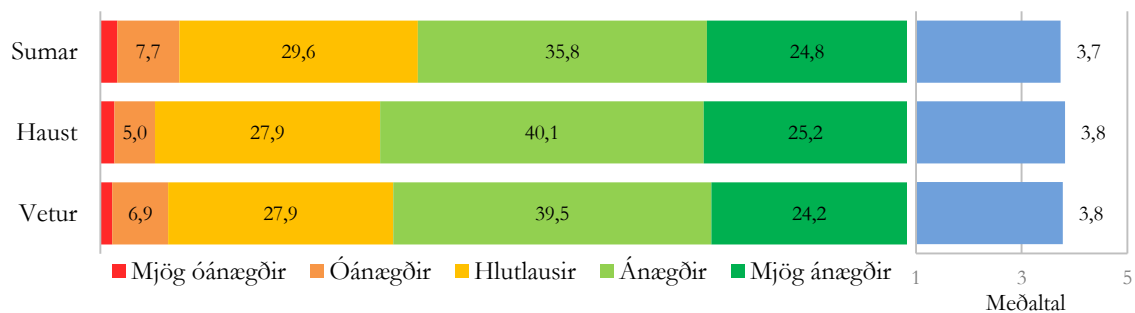
75. mynd. Ánægja með merkingar á skoðunarverðum stöðum við Jökulsárlón.

Við Seltún voru 84% ferðamanna um sumarið, 81% um veturinn og 79% um haustið ánægð með merkingar á skoðunarverðum stöðum á svæðinu. Hlutlaus voru 16% um haustið en 11-12% á öðrum árstíðum. Óánægð voru um 5% (76. mynd). Ekki var marktækur munur milli árstíða á ánægju með merkingar við Seltún ($F=1,811$; $p=0,164$).

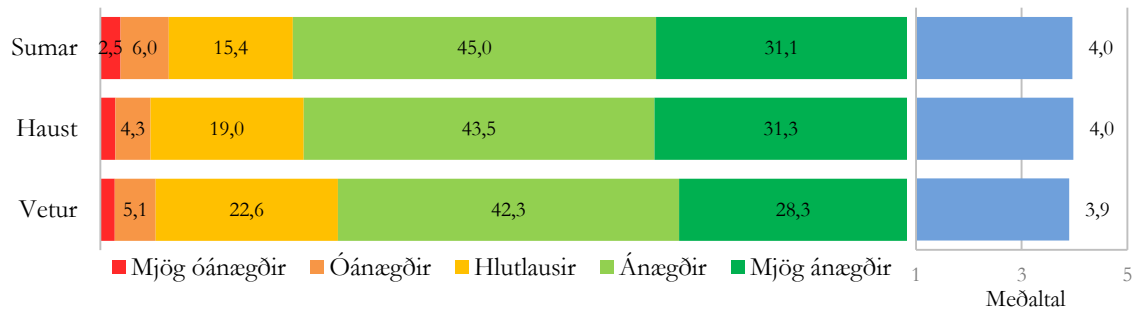
76. mynd. Ánægja með merkingar á skoðunarverðum stöðum í Seltúni.

Við Sólheimajökul voru 65% ferðamanna um haustið, 64% um veturinn og 61% um sumarið ánægð með merkingar á skoðunarverðum stöðum á svæðinu. Hlutlaus voru 30% um sumarið og 28% um haustið og veturinn. Óánægð voru 10% um sumarið og á bilinu 7-8% á öðrum árstíðum (77. mynd). Ekki var marktækur munur milli árstíða á ánægju með merkingar við Sólheimajökul ($F=1,487$; $p=0,226$).

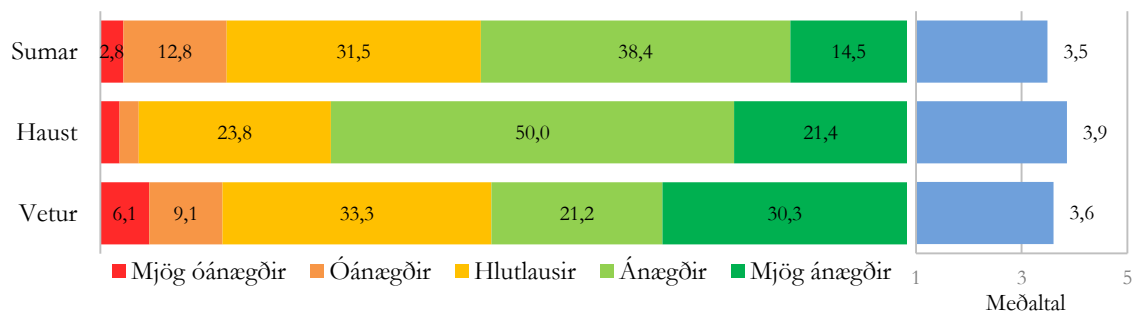
77. mynd. Ánægja með merkingar á skoðunarverðum stöðum við Sólheimajökul.

Á Þingvöllum voru um 75% um haustið og sumarið og 71% um veturinn ánægð með merkingar á skoðunarverðum stöðum á svæðinu. Hlutlaus voru 23% um veturinn, 19% um haustið og 15% um sumarið. Óánægð voru 9% um sumarið en um 6% um veturinn og haustið (78. mynd). Ferðamenn um veturinn voru síður ánægðir með merkingar en ferðamenn um haustið ($F=3,402$; $p=0,033$).

78. mynd. Ánægja með merkingar á skoðunarverðum stöðum á Þingvöllum.

Í Þórsmörk voru 71% ferðamanna um haustið og um 52% um veturinn og sumarið ánægð með merkingar á skoðunarverðum stöðum. Hlutlaus voru 24% um haustið og um þriðjungur um sumarið og veturinn. Óánægð voru 15-16% um veturinn og sumarið en 5% um haustið (79. mynd). Ferðamenn um haustið voru marktækt ánægðari með merkingar en ferðamenn um sumarið ($F=2,764$; $p=0,064$).

79. mynd. Ánægja með merkingar á skoðunarverðum stöðum í Þórsmörk.

5.6.6 Ánægja með þjónustu

Flestir ferðamenn voru ánægðir með þjónustu á rannsóknastöðunum átta (14. tafla). Ánægja ferðamanna með þjónustu við Seltún og Hraunfossa var þó marktækt minni en á hinum stöðunum. Ánægja með þjónustu var mest við Geysi og í Þórsmörk og var marktækt meiri en á flestum öðrum stöðum (nema í Þórsmörk um veturinn, en þá var úrtakið of lítið til að marktækni næðist). Á heildina lítið var ánægja með þjónustu marktækt minni um sumarið heldur en um haustið og veturinn ($F=41,349$; $p<0,001$).

14. tafla. Ánægja með þjónustu, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	3,82	3,85	3,79	3,65
2 Geysir	4,10	4,02	4,12	4,17
3 Hraunfossar	3,67	3,66	3,70	3,67
4 Jökulsárlón	3,90	3,83	4,03	3,99
5 Seltún	3,61	3,68	3,59	3,53
6 Sólheimajökull	3,91	3,94	3,91	3,89
7 Þingvellir	3,90	3,85	3,91	3,96
8 Þórsmörk	4,05	4,02	4,32	4,07
Allir staðir	3,92	3,87	3,96	3,98

Allar árstíðir								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

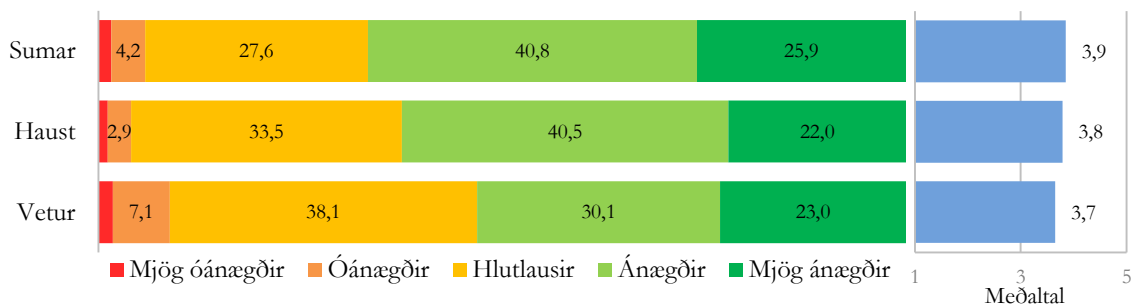
Sumar								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Haust								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Vetur								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

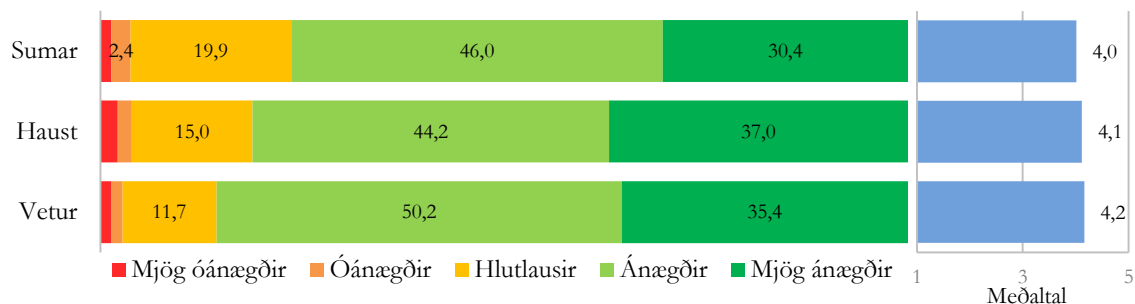
■ munur milli staða ■ ekki munur milli staða

Á Djúpalónssandi voru 67% ferðamanna um sumarið, 63% um haustið og 53% um veturinn ánægð með þjónustuna á svæðinu. Hlutlaus voru 38% um veturinn, 34% um haustið og 28% um sumarið. Óánægð voru 9% um veturinn, 6% um sumarið og 4% um haustið (80. mynd). Ekki var marktækur munur á milli árstíða ($F=2,363$; $p=0,095$).

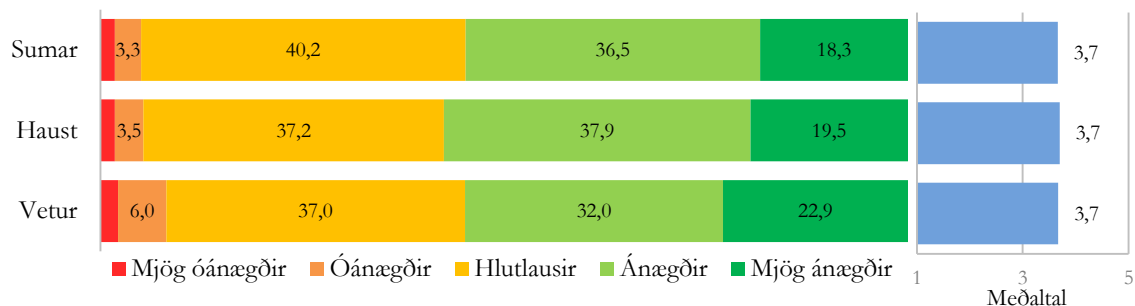
80. mynd. Ánægja með þjónustu á Djúpalónssandi.

Við Geysi voru 86% ferðamanna um veturinn, 81% um haustið og 76% um sumarið ánægð með þjónustuna á staðnum. Hlutlaus voru 20% um sumarið, 15% um haustið og 12% um veturinn. Óánægð voru 4% um sumarið og 3% um haustið og veturinn (81. mynd). Ferðamenn um veturinn og haustið voru ánægðari með þjónustuna en ferðamenn um sumarið ($F=22,215$; $p<0,001$).

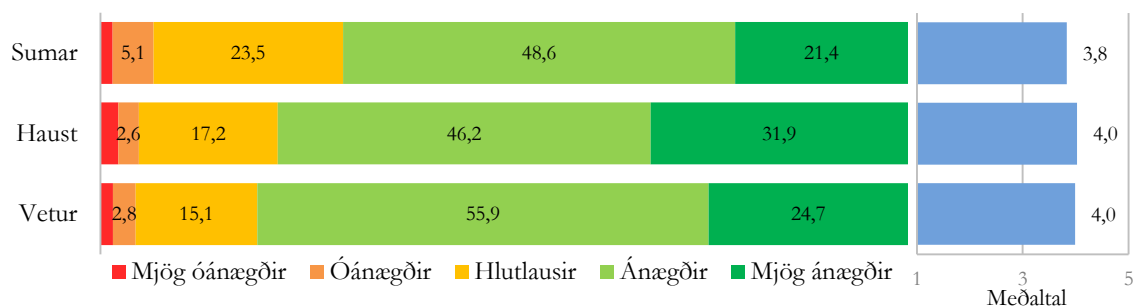
81. mynd. Ánægja með þjónustu við Geysi.

Við Hraunfossa voru 57% ferðamanna um haustið, 55% um sumarið og 54% um veturinn ánægð með þjónustu á svæðinu. Hlutlaus voru 40% um sumarið og 37% um haustið og veturinn. Óánægð voru 8% um sumarið og 5% um haustið og veturinn (82. mynd). Ekki var marktækur munur á ánægju með þjónustu á milli árstíða ($F=0,187$; $p=0,829$).

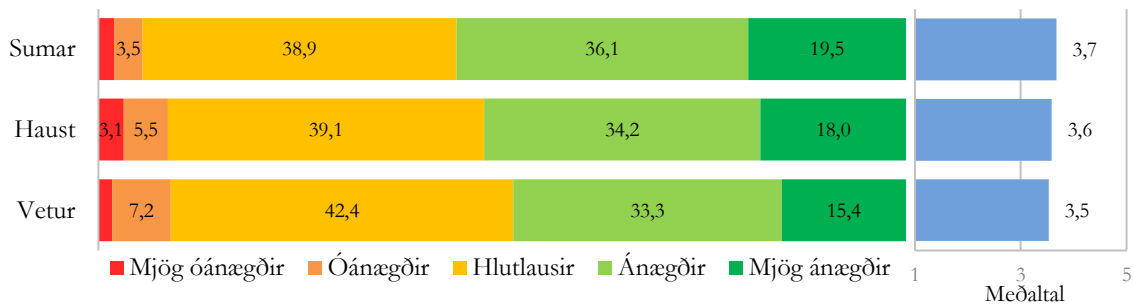
82. mynd. Ánægja með þjónustu við Hraunfossa.

Við Jökulsárlón var 81% um veturinn, 78% um haustið og 70% um sumarið ánægð með þjónustuna á svæðinu. Hlutlaus voru 24% um sumarið, 17% um haustið og 15% um veturinn. Óánægð voru 7% um sumarið, 5% um haustið og 4% um veturinn (83. mynd). Ferðamenn um sumarið voru síður ánægðir með þjónustu við Jökulsárlón en ferðamenn á öðrum árstíðum ($F=14,390$; $p<0,001$).

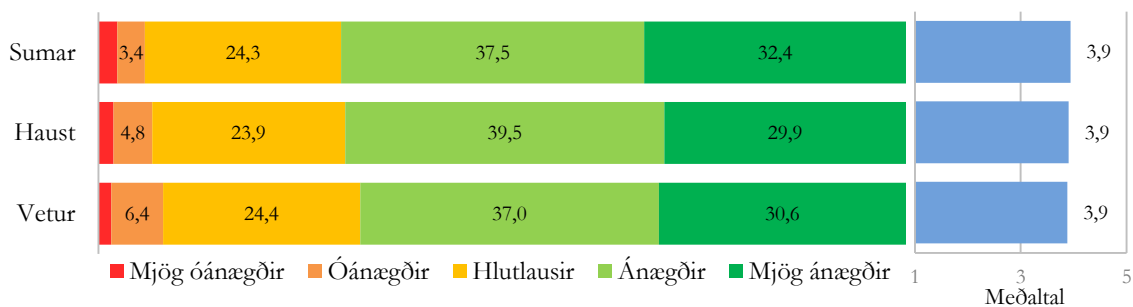
83. mynd. Ánægja með þjónustu við Jökulsárlón.

Við Seltún voru 56% um sumarið, 52% um haustið og 49% um veturinn ánægð með þjónustu á svæðinu. Hlutlaus voru 42% um veturinn og 39% um sumarið og haustið. Óánægð voru 9% um haustið og veturinn og 5% um veturinn (84. mynd). Ferðamenn um sumarið voru ánægðari með þjónustu við Seltún en ferðamenn um veturinn ($F=4,124$; $p=0,016$).

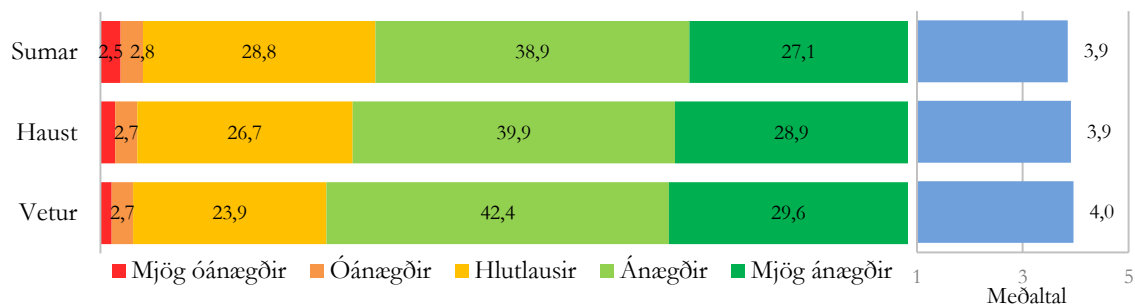
84. mynd. Ánægja með þjónustu við Seltún.

Við Sólheimajökul voru á bilinu 68-70% svarenda ánægð með þjónustuna og 24% hlutlaus á öllum árstíðum. Óánægð voru 8% um veturinn, 7% um haustið og 6% um sumarið (85. mynd). Ekki var marktækur munur á ánægju ferðamanna með þjónustu eftir árstíðum ($F=0,541$; $p=0,582$).

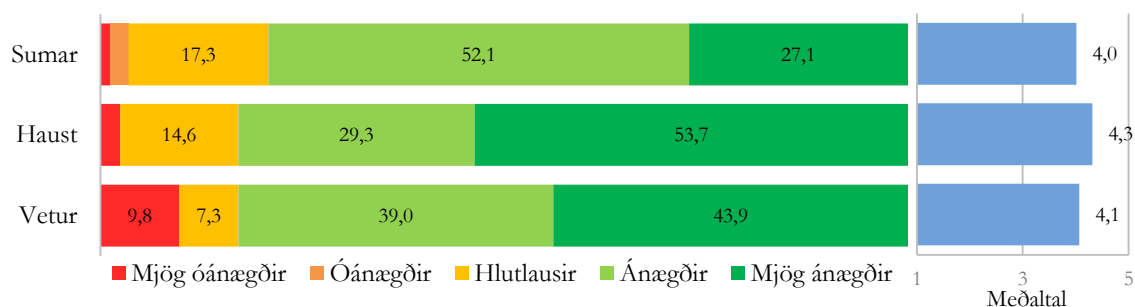
85. mynd. Ánægja með þjónustu við Sólheimajökul.

Á Þingvöllum voru 72% um veturinn, 69% um haustið og 66% um sumarið ánægð með þjónustu á staðnum. Hlutlaus voru 24% um veturinn, 27% um haustið og 29% um sumarið. Óánægð voru á bilinu 4-5% (86. mynd). Ferðamenn um veturinn voru marktækt ánægðari með þjónustuna en ferðamenn um sumarið ($F=8,528$; $p<0,001$).

86. mynd. Ánægja með þjónustu á Þingvöllum.

Í Þórsmörk voru 83% ferðamanna um haustið og veturinn og 80% um sumarið ánægð með þjónustu á svæðinu. Hlutlaus voru 17% um sumarið, 15% um haustið og 7% umn veturinn. Óánægð voru 10% um veturinn, 4% um sumarið og 2% um haustið (87. mynd). Ekki var marktækur munur á ánægju ferðamanna með þjónustu í Þórsmörk á milli árstíða ($F=2,377$; $p=0,094$).

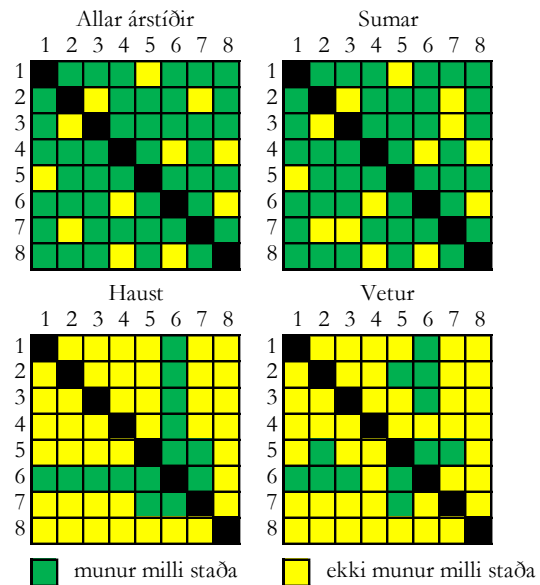
87. mynd. Ánægja með þjónustu í Þórsmörk.

5.6.7 Ánægja með skilti

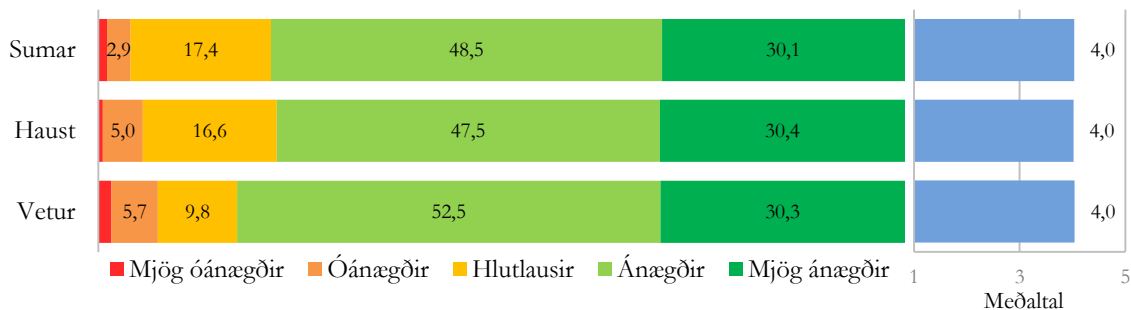
Ánægja með skilti var almennt mikil, og var meiri um haustið en á hinum árstímumunum ($F=7,344$; $p=0,001$). Þó var sjaldnast munur á milli árstíða á einstökum stöðum. Sumarið var eini árstíminn þar sem mikið var um marktækan mun á milli staða, en þá var mest ánægja með skilti á Djúpalónssandi og við Seltún en minnst í Þórsmörk og við Sólheimajökul. Um veturinn og haustið var í fáum tilfellum munur á milli staða nema að því leyti að við Sólheimajökul var ánægja með skilti minni en á flestum öðrum stöðum (13. tafla).

15. tafla. Ánægja með skilti, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	4,03	4,04	4,02	4,04
2 Geysir	3,89	3,90	3,92	3,85
3 Hraunfossar	3,93	3,89	4,01	3,98
4 Jökulsárlón	3,71	3,63	3,91	3,81
5 Seltún	4,02	4,03	4,04	3,98
6 Sólheimajökull	3,73	3,66	3,75	3,74
7 Þingvellir	3,85	3,86	3,89	3,83
8 Þórsmörk	3,63	3,61	3,83	3,52
Allir staðir	3,86	3,84	3,89	3,84

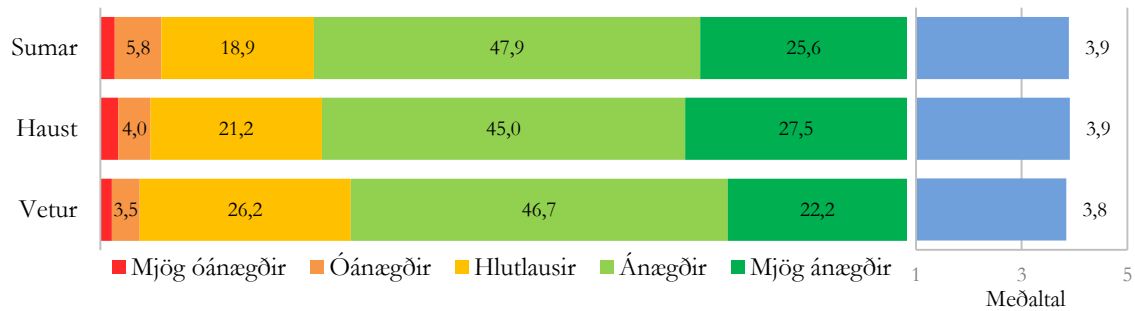

Við Djúpalónssand voru 83% ferðamanna um veturinn og um 78% á öðrum árstíðum ánægð með skiltin á svæðinu. Hlutlaus voru 17% um sumarið og haustið og 10% um veturinn. Þá voru 4-6% ferðamanna óánægð (88. mynd). Ekki var marktækur munur á ánægju með skilti á Djúpalónssandi milli árstíða ($F=0,025$; $p=0,976$).

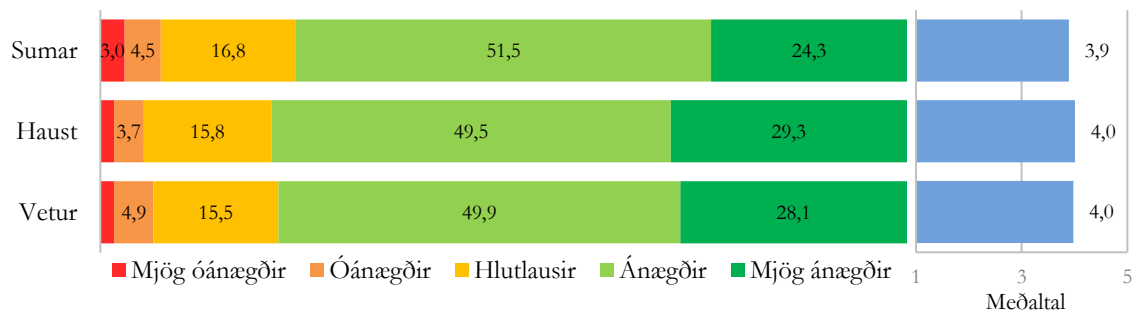
88. mynd. Ánægja með skilti á Djúpalónssandi.

Við Geysi voru um 74% ferðamanna um sumarið og haustið og 69% um veturinn ánægð með skilti á svæðinu. Hlutlaus voru 19-21% um sumarið og haustið og 26% um veturinn. Óánægð voru á bilinu 6-8% (89. mynd). Ferðamenn voru marktækt ánægðari með skiltin um haustið en um veturinn ($F=3,435$; $p<0,001$).

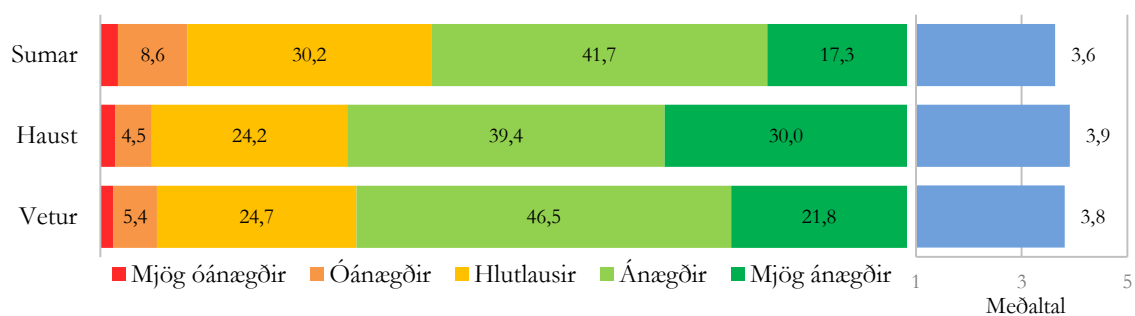
89. mynd. Ánægja með skilti á Geysi.

Við Hraunfossa voru á bilinu 76-79% ferðamanna ánægð með skiltin á svæðinu. Um 17% voru hlutlaus og á bilinu 5-8% voru óánægð (90. mynd). Ekki var marktækur munur á ánægju með skilti við Hraunfossa eftir árstíðum ($F=2,584$; $p=0,076$).

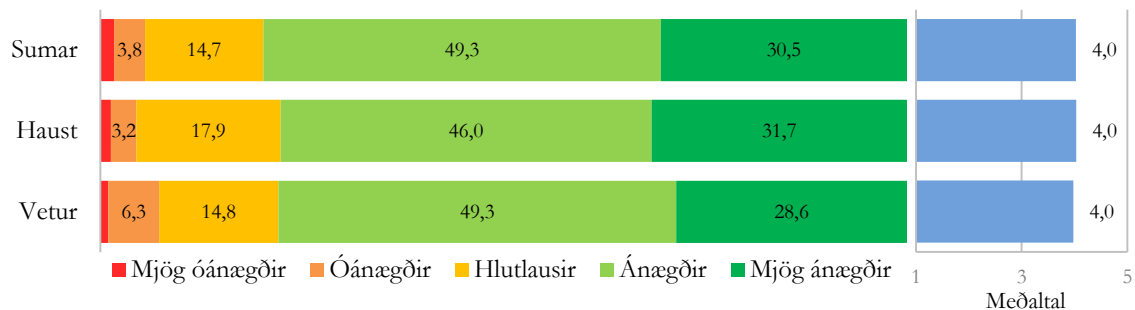
90. mynd. Ánægja með skilti við Hraunfossa.

Við Jökulsárlón voru um 69% um haustið og veturinn og 59% um sumarið ánægð með skilti á svæðinu. Hlutlaus voru 30% um sumarið og um fjórðungur á öðrum árstíðum. Óánægð voru 11% um sumarið og í kringum 6% um haustið og veturinn (91. mynd). Ferðamenn um sumarið voru síður ánægðir með skilti en ferðamenn á öðrum árstíðum ($F=21,478$; $p<0,001$).

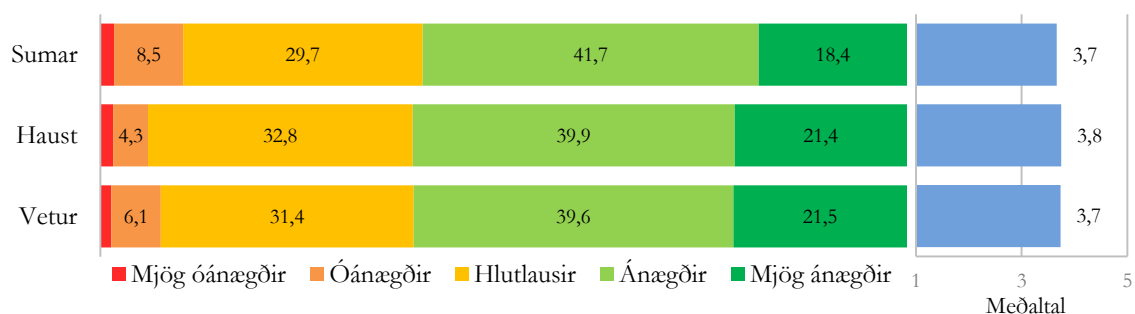
91. mynd. Ánægja með skilti við Jökulsárlón.

Við Seltún voru 80% ferðamanna um sumarið og 78% um haustið og veturinn ánægð með skilti á svæðinu. Hlutlaus voru 15-18% á öllum árstíðum. Óánægð voru 7% um veturinn en í kringum 5% um haustið og veturinn (92. mynd). Ekki var marktækur munur milli árstíða á ánægju með skilti við Seltún ($F=0,624$; $p=0,536$).

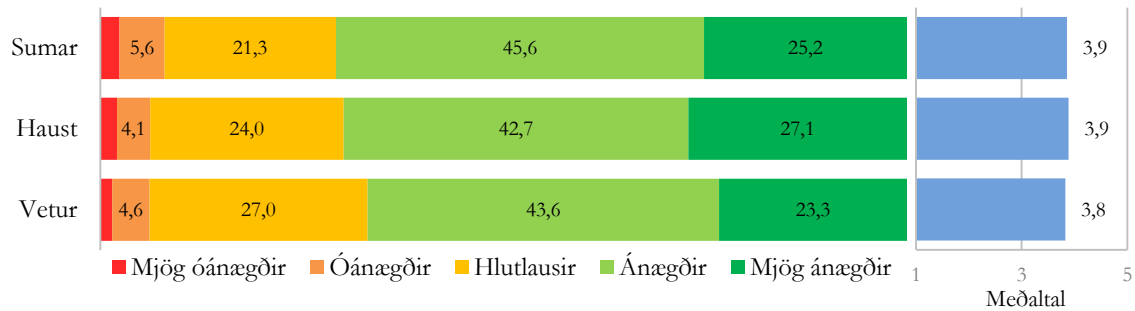
92. mynd. Ánægja með skilti í Seltúni.

Við Sólheimajökul voru um 60% ferðamanna ánægð með skilti á svæðinu á öllum árstíðum. Á bilinu 30-33% voru hlutlaus. Þá sögðust 10% um sumarið, 8% um veturinn og 6% um haustið vera óánægð (93. mynd). Ekki var marktækur munur á ánægju með skilti við Jökulsárlón milli árstíða ($F=1,601$; $p=0,202$).

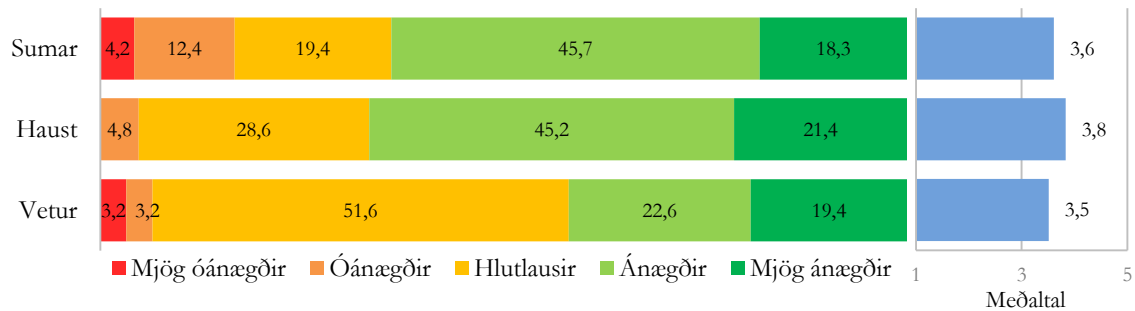
93. mynd. Ánægja með skilti við Jökulsárlón.

Á Þingvöllum voru um 70% ferðamanna um haustið og sumarið og 67% um veturinn ánægð með skilti á svæðinu. Hlutlaus voru 27% um veturinn, 24% um haustið og 21% um sumarið. Óánægð voru 8% um sumarið, 6% um haustið og veturinn (94. mynd). Ekki var marktækur munur á ánægju með skilti á Þingvöllum milli árstíða ($F=1,651$; $p=0,192$).

94. mynd. Ánægja með skilti á Þingvöllum.

Í Þórsmörk voru 67% ferðamanna um haustið, 64% um sumarið og 42% um veturinn ánægð með skilti á svæðinu. Hlutlaus voru 52% um veturinn, 29% um haustið og 19% um sumarið. Óánægð voru 17% um sumarið og 5-6% um haustið og veturinn (95. mynd). Ekki var marktækur munur á ánægju með skilti í Þórsmörk milli árstíða ($F=1,059$; $p=0,348$).

95. mynd. Ánægja með skilti í Þórsmörk.

5.6.8 Ánægja með salernisaðstöðu

Ánægja með salerni var ekki jafn mikil og með flesta aðra þætti en hins vegar var nokkur munur á milli staða og árstíða. Ánægja með salerni var mest við Geysi á öllum árstíðum, en einnig var viðhorfið jákvætt í Þórsmörk um haust og vetur. Þeir staðir þar sem salernisaðstaða þótti síst voru Djúpalónssandur og Sólheimajökull um vetur og Seltún um haust og vetur. Marktækur munur var á milli nánast allra staða á öllum árstímum (16. tafla). Almennur marktækur munur á ánægju með salerni milli sumars og hausts, en ekki milli veturs og hinna árstíðanna ($F=3,841$; $p=0,021$).

16. tafla. Ánægja með salernisaðstöðu, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktæktarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	3,68	3,82	3,46	3,10
2 Geysir	4,12	4,07	4,11	4,18
3 Hraunfossar	3,51	3,44	3,63	3,69
4 Jökulsárlón	3,67	3,56	3,88	3,92
5 Seltún	3,42	3,75	3,14	3,12
6 Sólheimajökull	3,31	3,36	3,40	3,14
7 Þingvellir	3,57	3,55	3,63	3,55
8 Þórsmörk	3,89	3,84	4,20	4,03
Allir staðir	3,71	3,70	3,74	3,72

Allar árstíðir								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

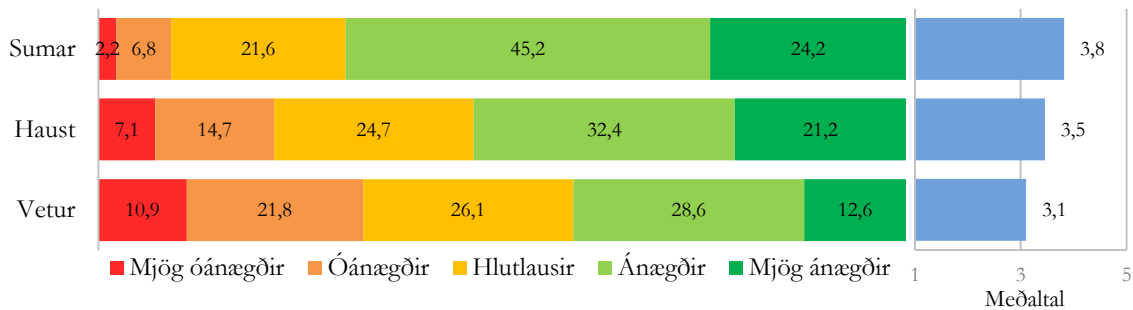
Sumar								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Haust								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Vetur								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

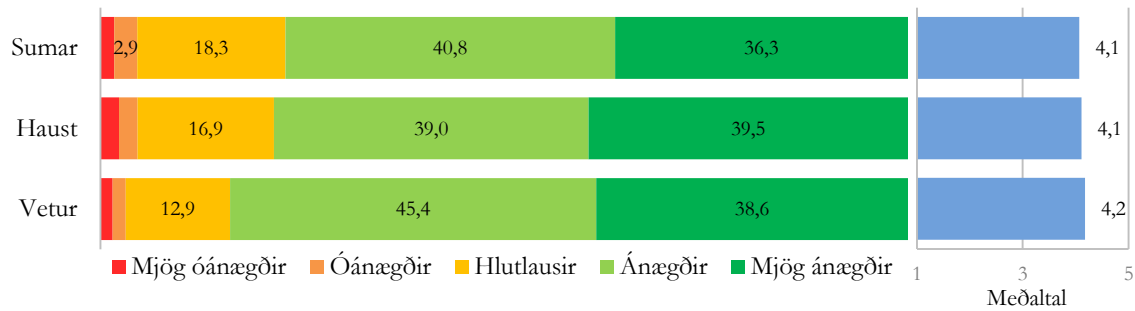
■ munur milli staða ■ ekki munur milli staða

Á Djúpalónssandi voru 69% um sumarið, 54% um haustið og 41% um veturinn ánægð með salernisaðstöðu á svæðinu. Hlutlaus voru 26% um veturinn, 25% um haustið og 22% um sumarið. Óánægð voru 37% um veturinn, 22% um haustið og 9% um sumarið (96. mynd). Marktækur munur var milli allra árstíða hvað þetta varðar ($F=30,182$; $p<0,001$).

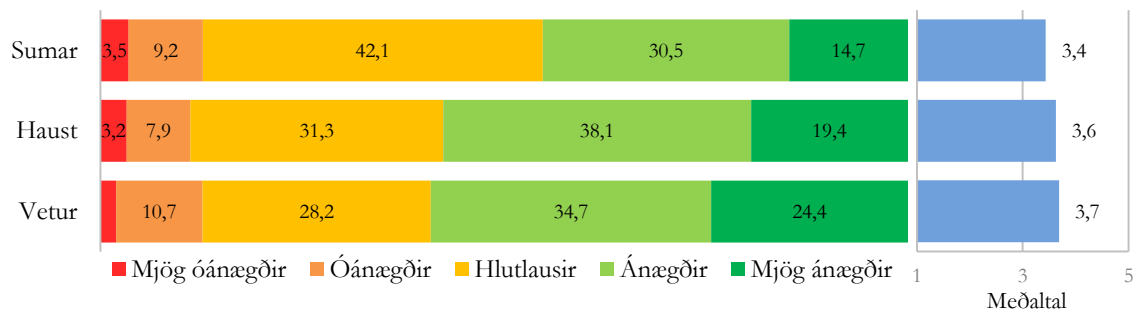
96. mynd. Ánægja með salernisaðstöðu á Djúpalónssandi.

Við Geysi voru 84% ferðamanna um veturinn, 79% um haustið og 77% um sumarið ánægð með salernisaðstöðu á svæðinu. Hlutlaus voru 18% um sumarið, 17% um haustið og 13% um veturinn. Óánægð voru 5% um sumarið og haustið og 3% um veturinn (97. mynd). Um veturinn voru ferðamenn marktækt ánægðari með salerni við Geysi en á öðrum árstíðum ($F=9,077$; $p<0,001$).

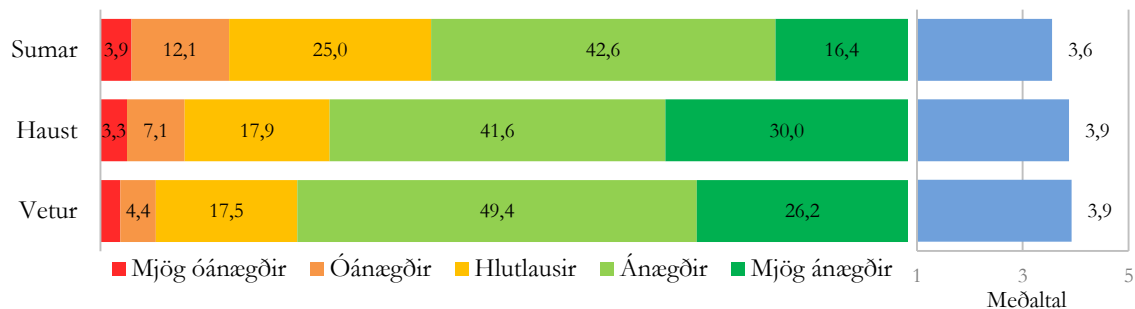
97. mynd. Ánægja með salernisaðstöðu við Geysi.

Við Hraunfossa voru 59% um veturinn, 58% um haustið, 45% um sumarið ánægð með salernisaðstöðu á svæðinu. Hlutlaus voru 42% um sumarið, 31% um haustið og 28% um veturinn. Óánægð voru 13% um sumarið og veturinn og 11% um haustið (98. mynd). Ferðamenn um sumarið voru síður ánægðir með salerni en ferðamenn á öðrum árstíðum ($F=10,177$; $p<0,001$).

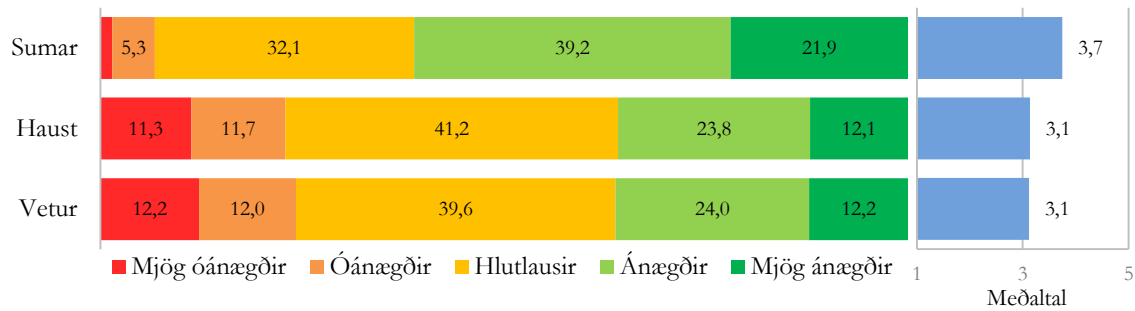
98. mynd. Ánægja með salernisaðstöðu við Hraunfossa.

Við Jökulsárlón voru 76% ferðamanna um veturinn, 72% um haustið og 59% um sumarið ánægð með salernisaðstöðu á svæðinu. Hlutlaus voru 25% um sumarið og 18% um haustið og veturinn. Óánægð voru 16% um sumarið, 10% um haustið og 7% um veturinn. (99. mynd). Um sumarið voru ferðamenn síður ánægðir með salerni við Jökulsárlón en á öðrum árstíðum ($F=38,123$; $p<0,001$).

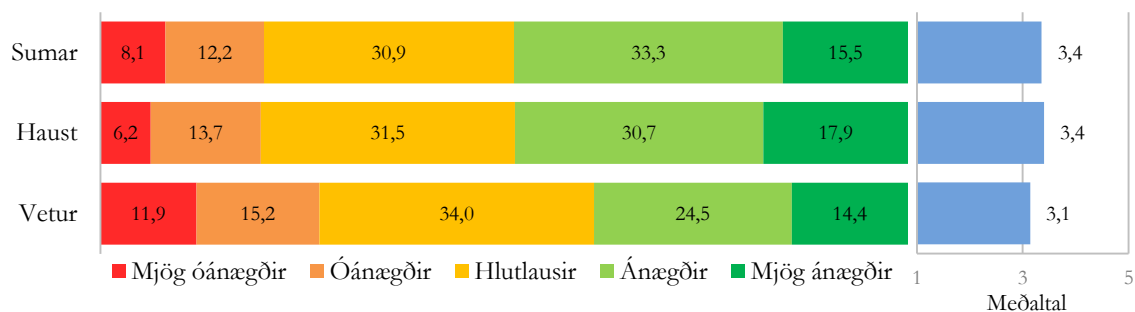
99. mynd. Ánægja með salernisaðstöðu við Jökulsárlón.

Við Seltún var 61% ferðamanna um sumarið og 36% um haustið og veturinn ánægð með salernisaðstöðu á svæðinu. Hlutlaus voru 41% um haustið, 40% um veturinn og 32% um sumarið. Óánægð voru 24% um veturinn, 23% um haustið og 7% um sumarið (100. mynd). Um sumarið voru ferðamenn marktækt ánægðari með salerni við Seltún en á öðrum árstíðum ($F=77,093$; $p<0,001$).

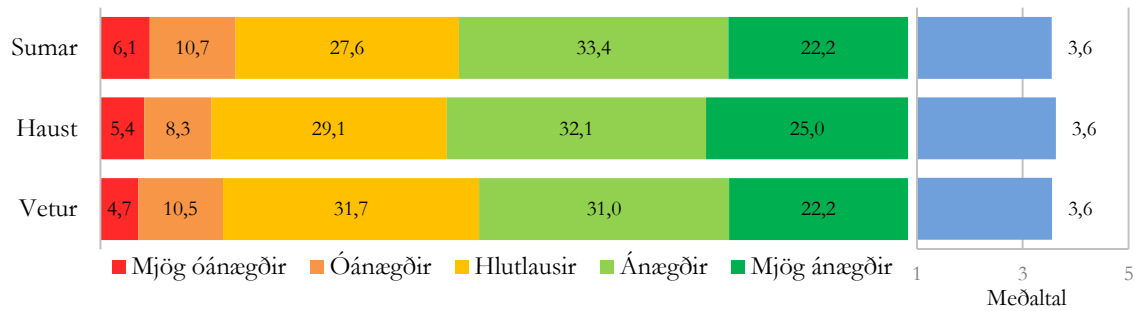
100. mynd. Ánægja með salernisaðstöðu við Seltún.

Við Sólheimajökul voru 49% ferðamanna um sumarið og haustið og 39% um veturinn ánægð með salernisaðstöðu á svæðinu. Hlutlaus voru 34% um veturinn en um 31% um haustið og sumarið. Óánægð voru 27% um veturinn og 20% um haustið og sumarið (101. mynd). Ferðamenn um veturinn voru síður ánægðir með salernisaðstöðu við Sólheimajökul en ferðamenn á hinum árstíðunum ($F=13,587$; $p<0,001$).

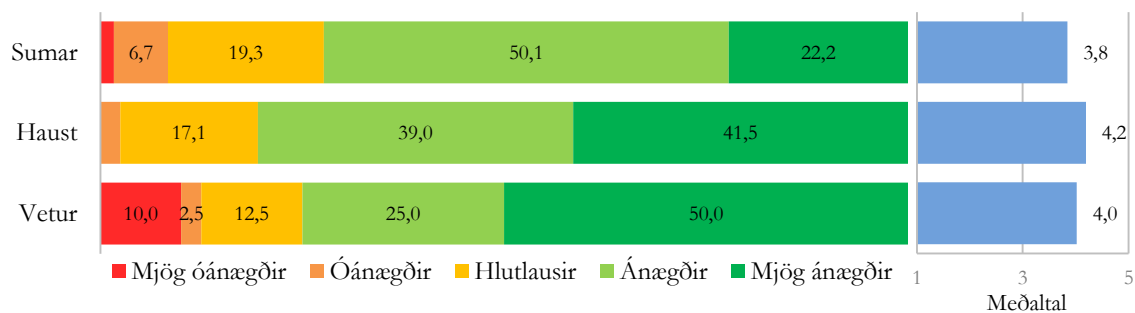
101. mynd. Ánægja með salernisaðstöðu við Sólheimajökul.

Á Þingvöllum voru 57% ferðamanna um haustið og sumarið og 53% um veturinn ánægð með salernisaðstöðu á svæðinu. Hlutlaus voru 32% um veturinn, 29% um haustið og 28% um sumarið. Óánægð voru 17% um sumarið og um 15% um veturinn og haustið (102. mynd). Ekki var marktækur munur á ánægju með salerni á Þingvöllum á milli árstíða ($F=2,434$; $p=0,088$).

102. mynd. Ánægja með salernisaðstöðu á Þingvöllum.

Í Þórsmörk voru 81% ferðamanna um haustið, 75% um veturinn og 72% um sumarið ánægð með salernisaðstöðu á svæðinu. Hlutlaus voru 19% um sumarið, 17% um haustið og 13% um veturinn. Óánægð voru 13% um veturinn, 8% um sumarið og 2% um haustið (103. mynd). Ferðamenn voru marktækt ánægðari með salernisaðstöðu í Þórsmörk um haustið en um sumarið ($F=3,117$; $p=0,045$).

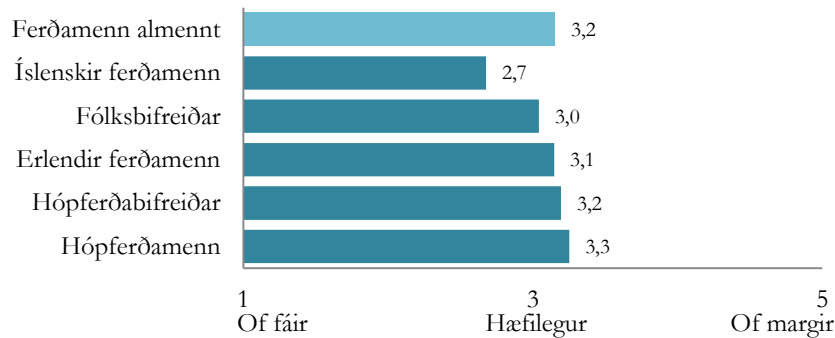

103. mynd. Ánægja með salernisaðstöðu í Þórsmörk.

5.7 Viðhorf til fjölda ferðamanna og bifreiða

Þátttakendur í könnuninni voru spurðir hver skoðun þeirra væri á fjölda ferðamanna á staðnum sem þeir voru að heimsækja, á fimm stiga kvarða þar sem 1=of fáir og 5=of margir. Spurningin var í 6 liðum þar sem spurt var um fjölda ferðamanna almennt, fjölda íslenskra ferðamanna, fjölda erlendra ferðamanna og fjölda hópferðamanna auk fjölda hópferðabifreiða og fólksbifreiða.

Mikill meirihluti svarenda taldi fjölda ferðamanna og bifreiða hæfilegan og því var meðaltalið oftast í kringum 3. Helst þótti fjöldi hópferðamanna, hópifreiða og ferðamanna almennt vera mikill, en meðaltalið fyrir þau atriði var á bilinu 3,2 til 3,3. Síð þótti of mikið af íslenskum ferðamönnum (104. mynd).

104. mynd. Yfirlit yfir viðhorf til fjölda ferðamanna og bifreiða, allir staðir saman.

5.7.1 Fjöldi ferðamanna almennt

Í samanburði á rannsóknastöðunum átta kom í ljós að á öllum árstímum fannst ferðamönnum við Geysi heldur vera of mikið af ferðamönnum en á öðrum stöðum. Næst algengast var að ferðamenn við Jökulsárlón teldu of margir ferðamenn vera á svæðinu og um sumarið var marktækur munur á milli lónsins og flestra annarra staða. Á Þingvöllum var einnig talsvert um að ferðamenn þættu of margir og einnig var nokkuð um það í Þórsmörk um sumarið. Síst upplifðu ferðamenn fjölmenni við Seltún (um sumarið og veturinn) og Djúpalónssand (yfir heildina lítið og um haustið) þar sem álíka fáir upplifðu fjölmenni. Marktækur munur var á milli allra árstíða þegar horft er á alla rannsóknarstaði saman ($F=541,992$; $p<0,001$) (17. tafla). Þ.e. ferðamenn upplifðu helst að það væri of mikið af öðrum ferðamönnum á sumrin og síst á haustin.

17. tafla. Viðhorf til fjölda ferðamanna, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktæktarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	2,99	3,07	2,66	2,94
2 Geysir	3,25	3,49	3,05	3,17
3 Hraunfossar	3,02	3,13	2,76	2,79
4 Jökulsárlón	3,31	3,45	2,98	3,13
5 Seltún	2,97	3,05	2,86	2,93
6 Sólheimajökull	3,02	3,06	2,96	3,07
7 Þingvellir	3,15	3,24	2,99	3,10
8 Þórsmörk	3,11	3,16	2,81	2,89
Allir staðir	3,15	3,29	2,97	3,09

Allar árstíðir								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

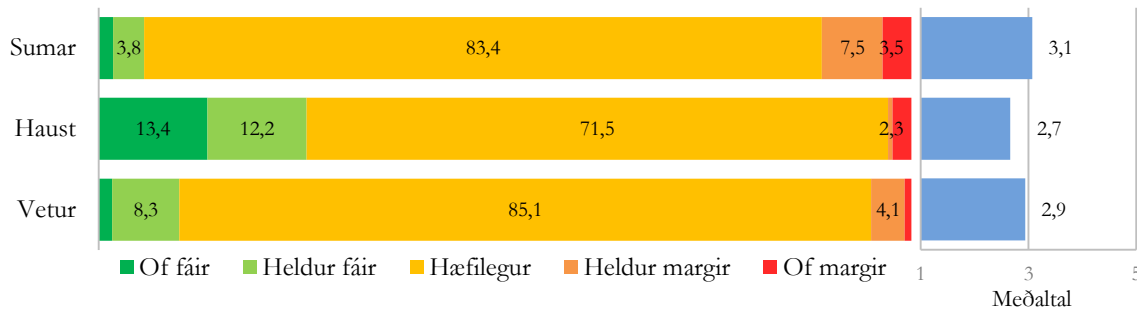
Sumar								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Haust								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Vetur								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

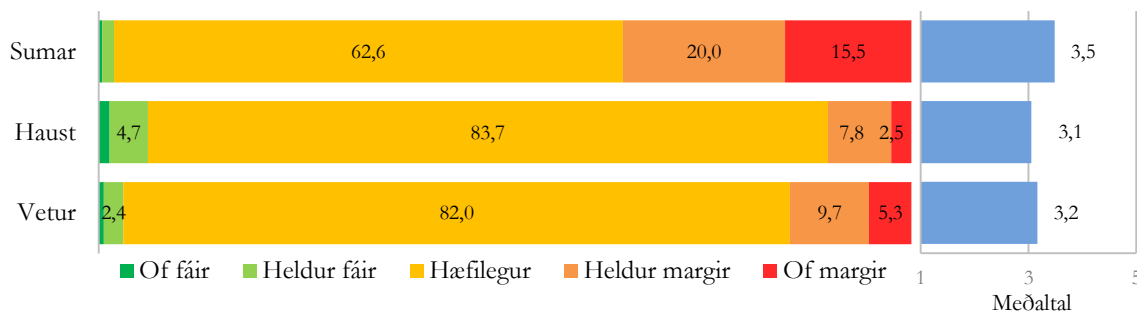
■ munur milli staða ■ ekki munur milli staða

Á Djúpálónssandi töldu 11% svarenda um sumarið, 5% um veturinn og 3% um veturinn marga ferðamenn á svæðinu. Fjöldi ferðamanna var hæfilegur að mati 85% um veturinn, 83% um sumarið og 72% um haustið. Þeir sem töldu ferðamenn fáa voru 26% um haustið, 10% um veturinn og 6% um sumarið (105. mynd). Ferðamenn um haustið þóttu marktækt færri en á öðrum árstíðum ($F=32,556$; $p<0,001$).

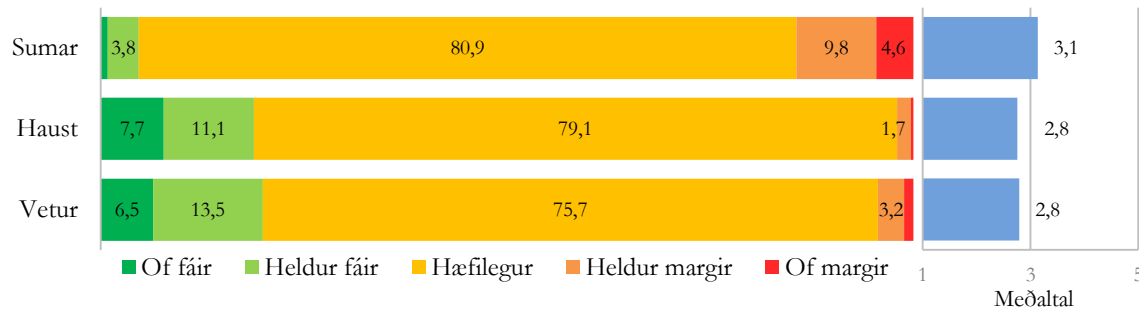
105. mynd. Fjöldi ferðamanna á Djúpálónssandi.

Við Geysi töldu 36% aðspurðra um sumarið, 15% um veturinn og 10% um haustið marga ferðamenn á svæðinu. Fjöldi ferðamanna var hæfilegur að mati 84% um haustið, 82% um veturinn og 63% um sumarið. Þeir sem töldu ferðamenn fáa voru 6% um haustið, 3% um veturinn og 2% um sumarið (106. mynd). Marktækur munur var milli allra árstíðanna hvað varðar fjölda ferðamanna við Geysi ($F=305,778$; $p<0,001$).

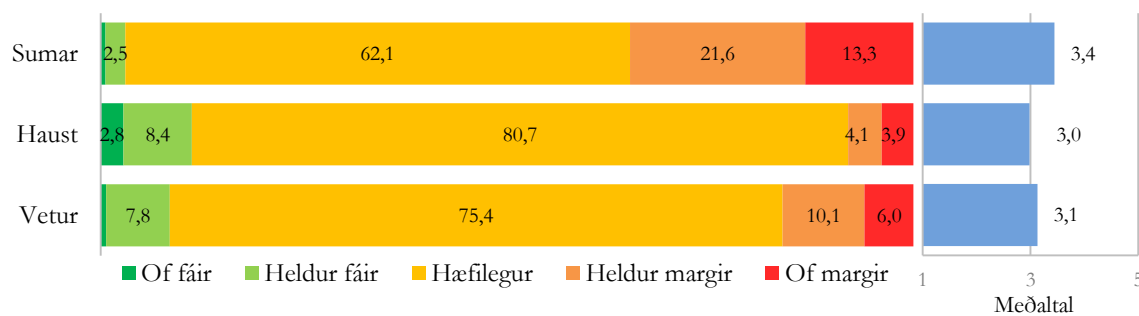
106. mynd. Fjöldi ferðamanna við Geysi.

Við Hraunfossa töldu 14% aðspurðra um sumarið, 4% um veturinn og 2% um haustið marga ferðamenn á svæðinu. Fjöldi ferðamanna var hæfilegur að mati 81% um sumarið, 79% um haustið og 76% um veturinn. Þeir sem töldu ferðamenn fáa voru í kringum 20% um veturinn og haustið, en 3% um sumarið (107. mynd). Ferðamenn þóttu marktækt fleiri um sumarið en á öðrum árstíðum ($F=76,087$; $p<0,001$).

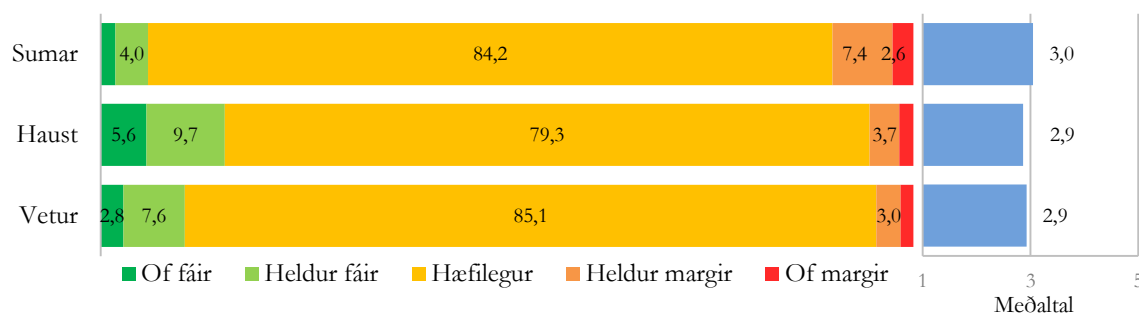
107. mynd. Fjöldi ferðamanna við Hraunfossa.

Við Jökulsárlón töldu 35% aðspurðra um sumarið, 16% um veturinn og 8% um haustið marga ferðamenn á svæðinu. Fjöldi ferðamanna var hæfilegur að mati 81% um haustið, 75% um veturinn og 62% um sumarið. Þeir sem töldu ferðamenn fáa voru 11% um haustið, 9% um veturinn og 3% um sumarið (108. mynd). Marktækur munur er var á milli allra árstíða við Jökulsárlón ($F=102,222$; $p<0,001$).

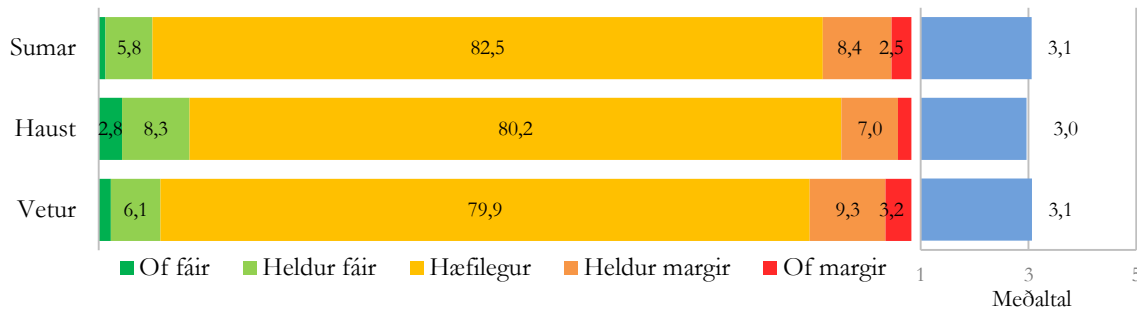
108. mynd. Fjöldi ferðamanna við Jökulsárlón.

Við Seltún töldu 10% aðspurðra um sumarið en um 5% um haustið og veturinn marga ferðamenn vera á svæðinu. Fjöldi ferðamanna var hæfilegur að mati um 85% um veturinn og sumarið, en 79% um haustið. Þeir sem töldu ferðamenn fáa voru 15% um haustið, 10% um veturinn og 6% um sumarið (109. mynd). Ferðamenn þóttu marktækt fleiri um sumarið en á hinum árstíðunum ($F=19,435$; $p<0,001$).

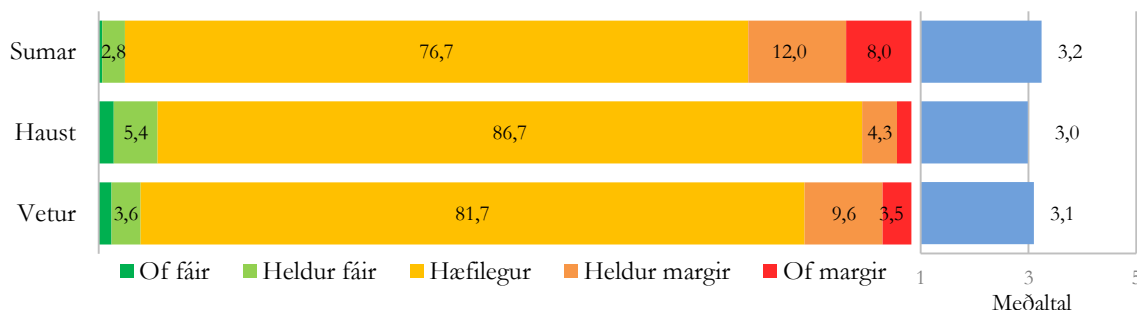
109. mynd. Fjöldi ferðamanna við Seltún.

Við Sólheimajökul töldu 13% aðspurðra um veturinn, 11% um sumarið og 9% um haustið marga ferðamenn á svæðinu. Fjöldi ferðamanna var hæfilegur að mati 83% um sumarið og 80% um haustið og veturinn. Þeir sem þóttu ferðamenn fáir voru 11% um haustið, 8% um veturinn og 7% um sumarið (110. mynd). Ferðamenn þóttu marktækt fleiri um sumarið og veturinn en um haustið ($F=10,432$; $p<0,001$).

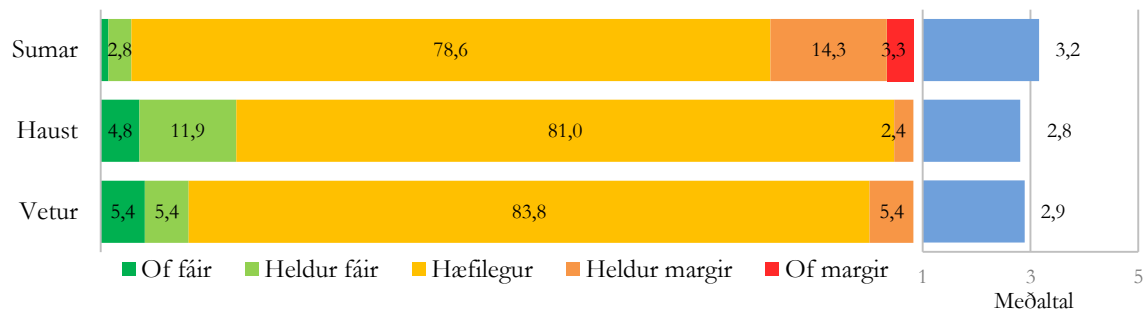
110. mynd. Fjöldi ferðamanna við Sólheimajökul.

Á Þingvöllum töldu 20% aðspurðra um sumarið, 13% um veturinn og 6% um haustið marga ferðamenn vera á svæðinu. Fjöldi ferðamanna var hæfilegur að mati 87% um haustið, 82% um veturinn og 77% um sumarið. Þeir sem þóttu ferðamenn fáir voru 7% um haustið, 5% um veturinn og 3% um sumarið (111. mynd). Marktækur munur var milli allra árstíða á Þingvöllum ($F=95,415$; $p<0,001$).

111. mynd. Fjöldi ferðamanna á Þingvöllum.

Í Þórsmörk töldu 14% aðspurðra um sumarið, 5% um veturinn og 2% um haustið marga ferðamenn á svæðinu. Fjöldi ferðamanna var hæfilegur að mati 84% um veturinn, 81% um haustið og 79% um sumarið. Þeir sem töldu ferðamenn vera fáa voru 17% um haustið, 11% um veturinn og 3% um sumarið (112. mynd). Ferðamenn um sumarið þóttu marktækt fleiri en á öðrum árstíðum ($F=10,650$; $p<0,001$).

112. mynd. Fjöldi ferðamanna í Þórsmörk.

5.7.2 Fjöldi íslenskra ferðamanna

Ferðamönnum þóttu íslenskir ferðamenn vera heldur fáir á öllum stöðum og árstíðum. Um sumarið þóttu íslenskir ferðamenn síður fáir á Þingvöllum og við Jökulsárlón en á flestum öðrum stöðum. Um haustið þóttu þeir síst fáir á Þingvöllum og við Geysi og um veturinn var það einungis við Geysi þar sem mældist munur miðað við aðra staði. Íslenskir ferðamenn þóttu marktækt fleiri um sumarið en á öðrum árstíðum ($F=50,384$; $p<0,001$) (18. tafla).

18. tafla. Viðhorf til fjölda íslenskra ferðamanna, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktæktarprófs milli staða.

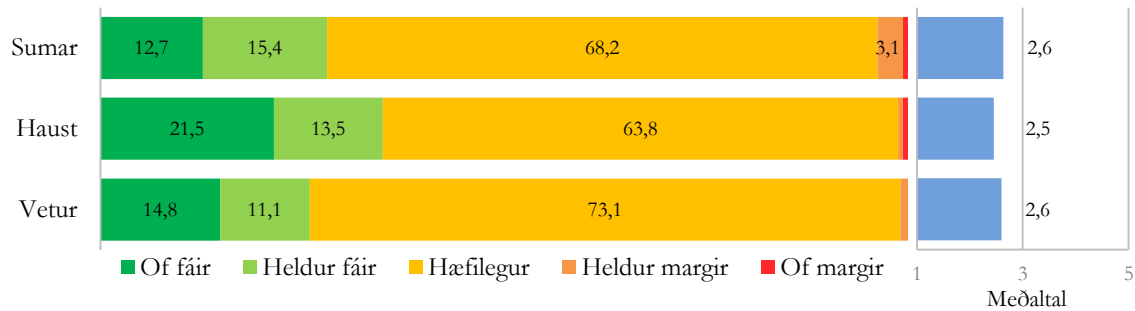
	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	2,60	2,64	2,45	2,60
2 Geysir	2,72	2,75	2,71	2,70
3 Hraunfossar	2,64	2,71	2,51	2,49
4 Jökulsárlón	2,69	2,80	2,50	2,48
5 Seltún	2,56	2,53	2,61	2,59
6 Sólheimajökull	2,59	2,65	2,57	2,60
7 Þingvellir	2,71	2,79	2,67	2,62
8 Þórsmörk	2,65	2,64	2,59	2,74
Allir staðir	2,68	2,73	2,63	2,63

	Allar árstíðir								Sumar							
	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

	Haust								Vetur							
	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

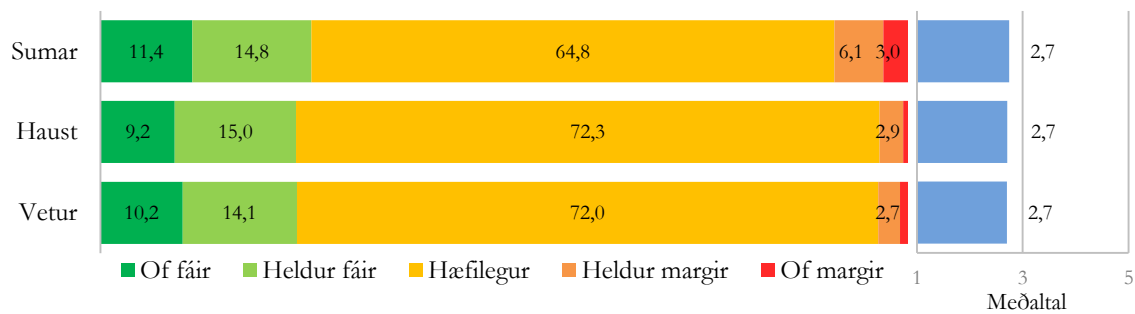
■ munur milli staða ■ ekki munur milli staða

Á Djúpalónssandi töldu 4% aðspurðra um sumarið og 1% um haustið og veturinn marga íslenska ferðamenn á svæðinu. Fjöldi íslenskra ferðamanna var hæfilegur að mati 73% um veturinn, 68% um sumarið og 64% um haustið. Þeir sem töldu íslenska ferðamenn fáa voru 35% um haustið, 28% um sumarið og 26% um veturinn (113. mynd). Íslenskir ferðamenn á Djúpalónssandi þóttu marktækt fleiri um sumarið en um haustið ($F=3,545$; $p=0,029$).

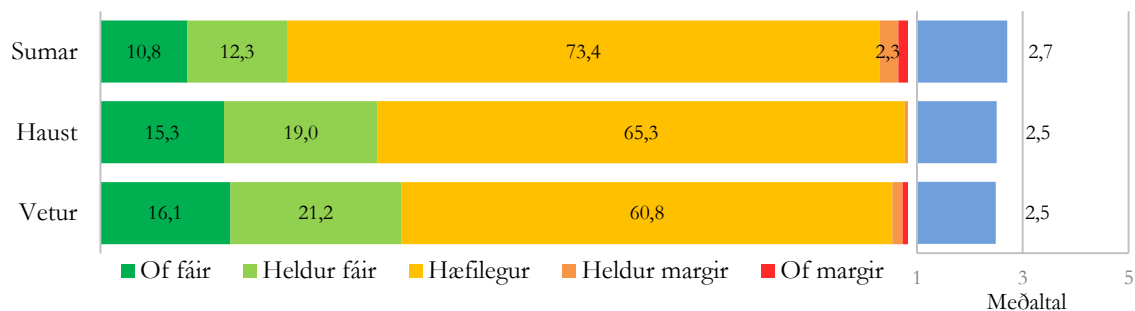
113. mynd. Fjöldi íslenskra ferðamanna á Djúpalónssandi.

Við Geysi töldu 9% aðspurðra um sumarið og 4% um veturinn og haustið marga íslenska ferðamenn vera á svæðinu. Fjöldi íslenskra ferðamanna var hæfilegur að mati 72% um haustið og veturinn og 65% um sumarið. Þeir sem töldu íslenska ferðamenn fáa voru 26% um sumarið, 24% um haustið og veturinn (114. mynd). Ekki var marktækur munur á milli árstíða ($F=2,424$; $p=0,089$).

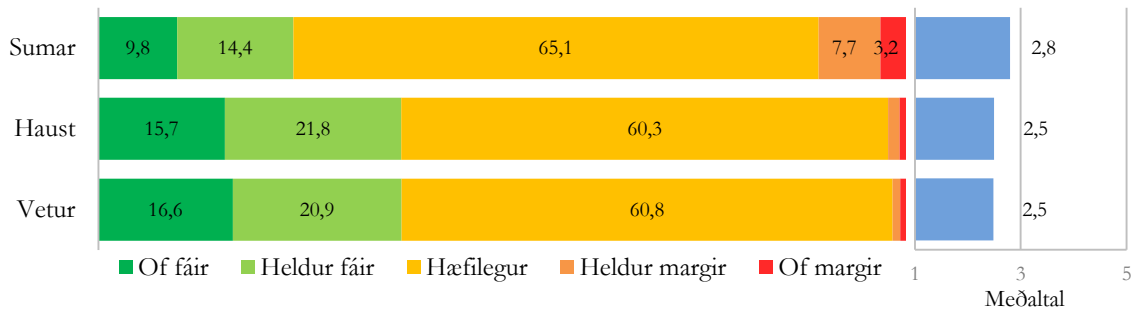
114. mynd. Fjöldi íslenskra ferðamanna við Geysi.

Við Hraunfossa töldu 3% aðspurðra um sumarið, 2% um veturinn og enginn um haustið marga íslenska ferðamenn á svæðinu. Fjöldi íslenskra ferðamanna var hæfilegur að mati 73% um sumarið, 65% um haustið og 61% um veturinn. Þeir sem töldu íslenska ferðamenn fáa voru 37% um veturinn, 34% um haustið og 23% um sumarið (115. mynd). Íslenskir ferðamenn þóttu marktækt fleiri um sumarið en á öðrum árstíðum ($F=14,695$; $p<0,001$).

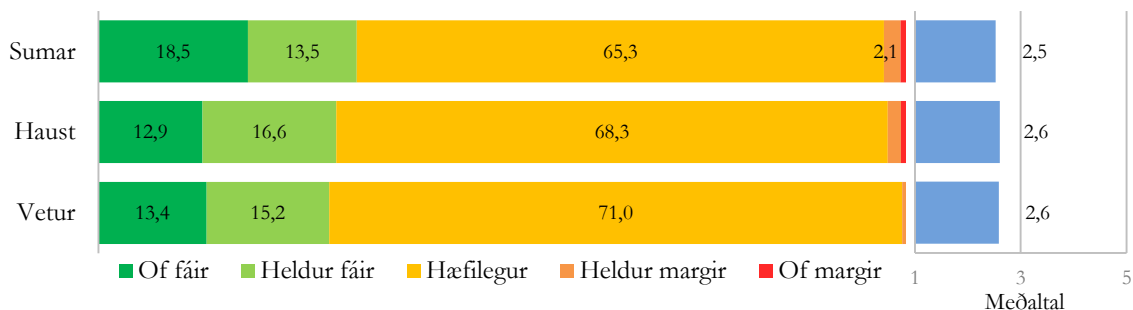
115. mynd. Fjöldi íslenskra ferðamanna við Hraunfossa

Við Jökulsárlón töldu 10% aðspurðra um sumarið og 2% um haustið og veturinn marga íslenska ferðamenn á svæðinu. Fjöldi íslenskra ferðamanna var hæfilegur að mati 65% um sumarið og um 60% um veturinn og haustið. Þeir sem töldu íslenska ferðamenn fáa voru 38% um haustið og veturinn og 24% um sumarið (116. mynd). Íslenskir ferðamenn þóttu marktækt fleiri um sumarið en á öðrum árstíðum ($F=42,596$; $p<0,001$).

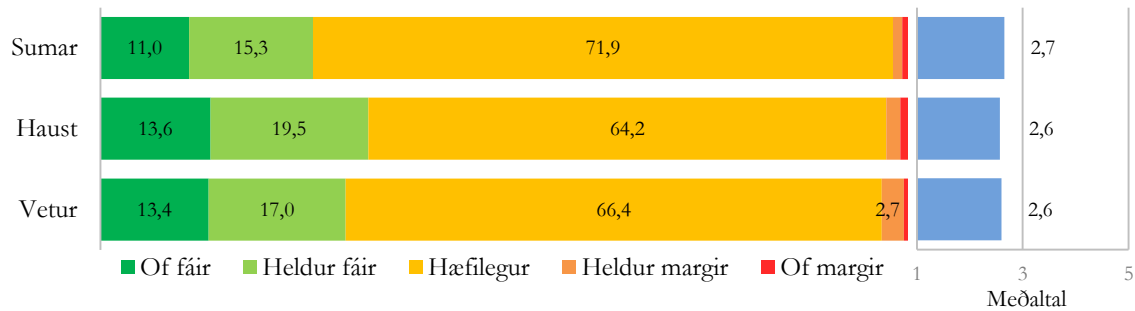
116. mynd. Fjöldi íslenskra ferðamanna við Jökulsárlón.

Við Seltún töldu 1-3% aðspurðra marga íslenska ferðamenn á svæðinu. Fjöldi íslenskra ferðamanna var hæfilegur að mati 71% um veturinn, 68% um haustið og 65% um sumarið. Þeir sem töldu íslenska ferðamenn fáa voru 32% um sumarið, 30% um haustið og 29% um veturinn (117. mynd). Ekki var marktækur munur á milli árstíða ($F=1,641$; $p=0,194$).

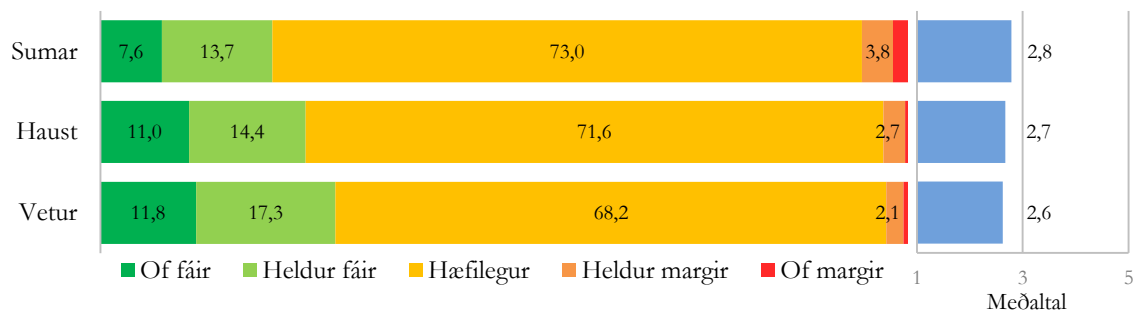
117. mynd. Fjöldi íslenskra ferðamanna við Seltún.

Við Sólheimajökul töldu 2-3% svarenda að margir íslenskir ferðamenn væru á svæðinu. Fjöldi íslenskra ferðamanna var hæfilegur að mati 72% um sumarið, 66% um veturinn og 64% um haustið. Þeir sem töldu þar fáa íslenska ferðamenn voru 33% um haustið, 30% um veturinn og 26% um sumarið (118. mynd). Ekki var marktækur munur á milli árstíða ($F=1,970$; $p=0,140$).

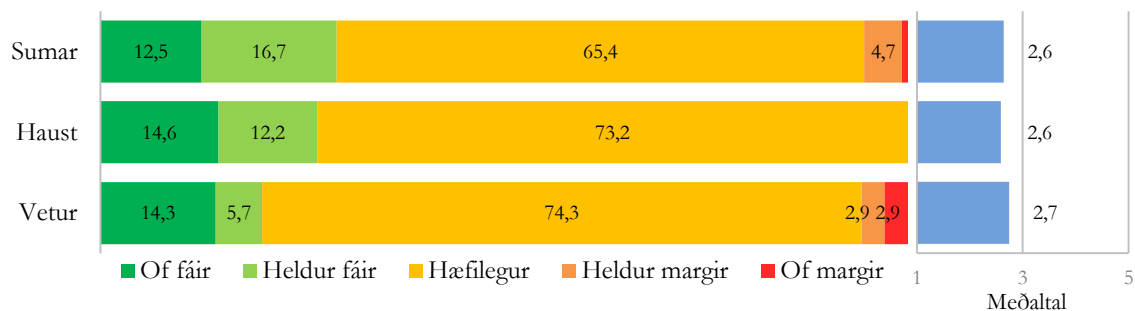
118. mynd. Fjöldi íslenskra ferðamanna við Sólheimajökul.

Á Þingvöllum töldu 6% aðspurðra um sumarið og 3% um haustið og veturinn marga íslenska ferðamenn vera á svæðinu. Fjöldi íslenskra ferðamanna var hæfilegur að mati um 73% um sumarið og haustið, en 68% um veturinn. Þeir sem töldu þar fáa íslenska ferðamenn voru 29% um veturinn, 25% um haustið og 21% um sumarið (119. mynd). Íslenskir ferðamenn voru taldir marktækt fleiri um sumarið en á öðrum árstíðum ($F=30,535$; $p<0,001$).

119. mynd. Fjöldi íslenskra ferðamanna á Þingvöllum.

Í Þórsmörk töldu á bilinu 5-6% um veturinn og sumarið, en enginn um haustið, marga íslenska ferðamenn vera á svæðinu. Fjöldi íslenskra ferðamanna var hæfilegur að mati um 74% um veturinn og haustið, en 65% um sumarið. Þeir sem töldu íslenska ferðamenn fáa voru 29% um sumarið, 27% um haustið og 20% um veturinn (120. mynd). Ekki var marktækur munur á milli árstíða ($F=0,388$; $p=0,679$).

120. mynd. Fjöldi íslenskra ferðamanna í Þórsmörk.

5.7.3 Fjöldi fólksbifreiða

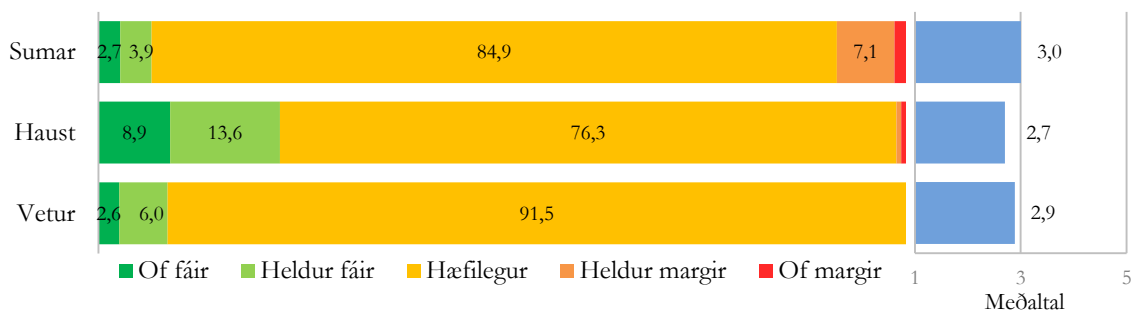
Flestir ferðamenn álitu fjölda fólksbifreiða hæfilegan á stöðunum átta. Fólksbifreiðar þóttu þó flestar við Jökulsárlón og þar næst við Geysi en færstar við Sólheimajökul og Djúpalónssand. Um haustið voru Þingvellir ásamt Jökulsárlóni og Geysi í hópi þeirra staða þar sem fólksbifreiðar voru álitnar flestar.

Munur var milli árstíða á viðhorfum ferðamanna til fjölda fólksbifreiða, en þær þóttu flestar um sumarið og færstar um haustið ($F=584,405$; $p<0,001$) (19. tafla).

19. tafla. Viðhorf til fjölda fólksbifreiða, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða..

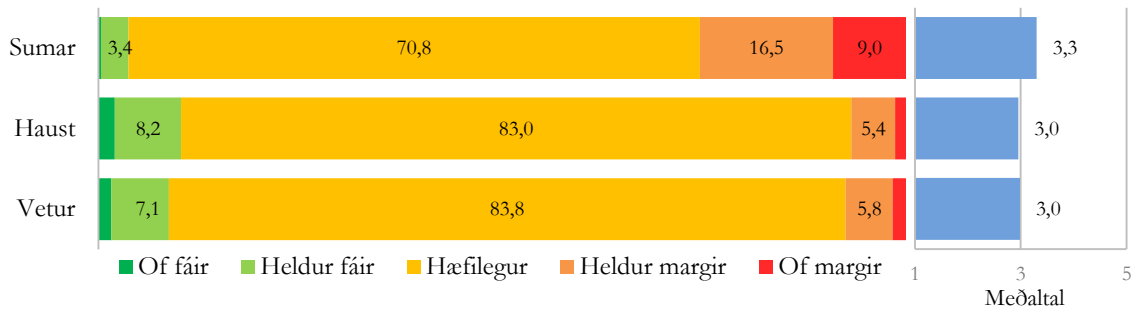
	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	2,94	3,01	2,70	2,89
2 Geysir	3,10	3,30	2,96	2,99
3 Hraunfossar	2,99	3,08	2,79	2,82
4 Jökulsárlón	3,24	3,38	2,93	3,01
5 Seltún	2,95	3,03	2,84	2,91
6 Sólheimajökull	2,88	3,02	2,81	2,91
7 Þingvellir	3,01	3,10	2,95	2,91
8 Þórsmörk	3,10	3,14	2,76	2,97
Allir staðir	3,04	3,18	2,90	2,94

Á Djúpalónssandi töldu 9% ferðamanna um sumarið, 1% um haustið og enginn um veturinn margar fólksbifreiðar vera á svæðinu. Fjöldi fólksbifreiða var hæfilegur að mati 92% um veturinn, 85% um sumarið og 76% um haustið. Þeir sem töldu fólksbifreiða fáar voru 23% um haustið, 9% um veturinn og 7% um sumarið (121. mynd). Marktekur munur var á milli allra árstíða ($F=22,308$; $p<0,001$).

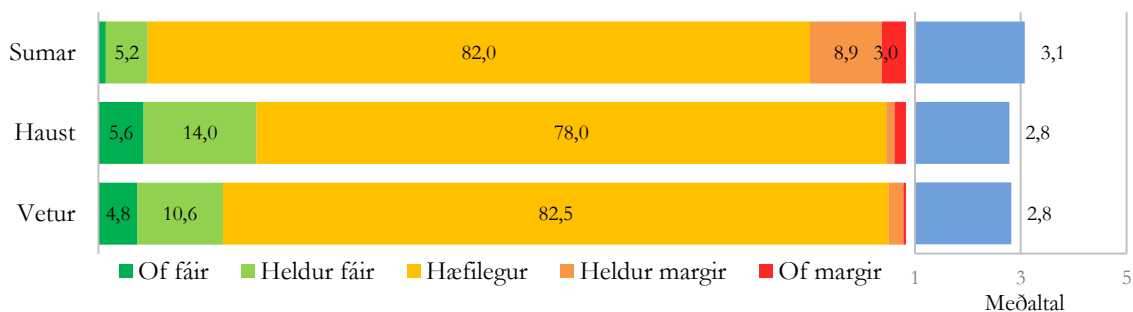
121. mynd. Fjöldi fólksbifreiða á Djúpalónssandi.

Við Geysi töldu 26% ferðamanna um sumarið og 7% um haustið og veturinn margar fólksbifreiðar vera á svæðinu. Fjöldi fólksbifreiða var hæfilegur að mati um 84% svarenda. Þeir sem töldu fólksbifreiðar fáar voru 10% um haustið, 9% um veturinn og 4% um sumarið (122. mynd). Fjöldi fólksbifreiða þótti að mati svarenda við Geysi marktækt meiri um sumarið en á hinum árstíðunum ($F=262,037$; $p<0,001$).

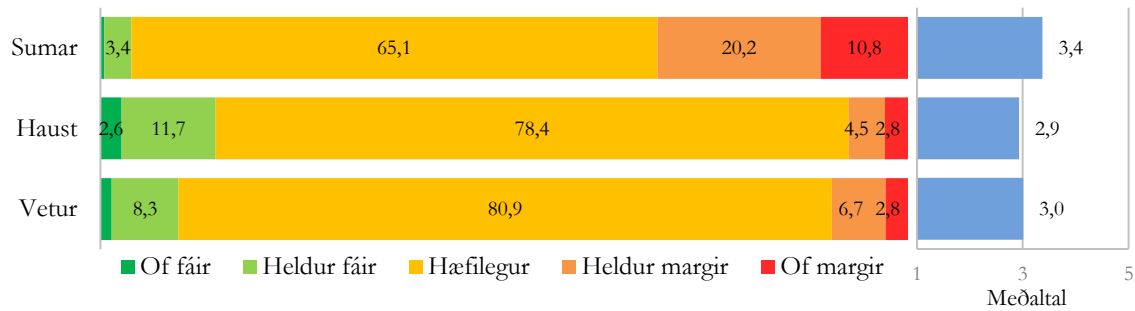
122. mynd. Fjöldi fólksbifreiða við Geysi.

Við Hraunfossa voru þeir sem töldu margar fólksbifreiðar á svæðinu 12% um sumarið og 2% um haustið og veturinn. Fjöldi fólksbifreiða var hæfilegur að mati 82-83% um veturinn og sumarið, en 78% um haustið. Þeir sem töldu fjölda fólksbifreiða lítinn voru 20% um haustið, 15% um veturinn og 6% um sumarið (123. mynd). Ferðamönnum við Hraunfossa þóttu fólksbifreiðar fleiri um sumarið en á hinum árstíðunum ($F=49,634$; $p<0,001$).

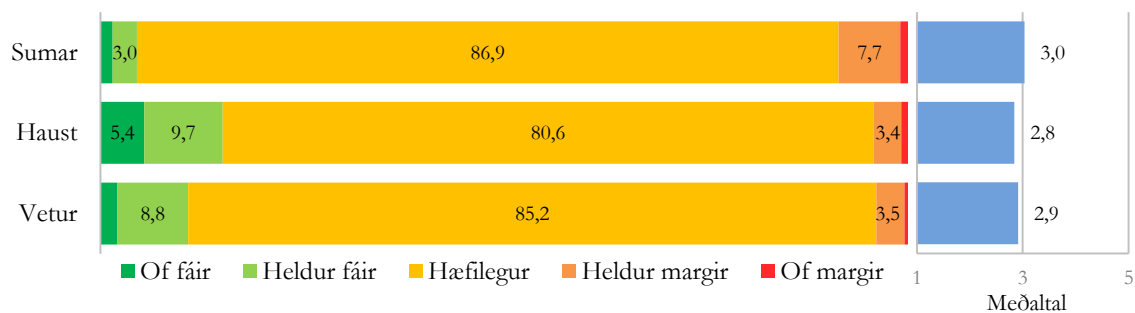
123. mynd. Fjöldi fólksbifreiða við Hraunfossa.

Við Jökulsárlón töldu 31% ferðamanna um sumarið, 10% um veturinn og 7% um haustið fólksbifreiðar vera margar á svæðinu. Fjöldi fólksbifreiða var hæfilegur að mati 81% um veturinn, 78% um haustið og 65% um sumarið. Þeir sem töldu fólksbifreiðar fáar voru 14% um haustið, 10% um veturinn og 4% um sumarið (124. mynd). Marktækur munur var á sumrinu og hinum árstíðunum við Jökulsárlón ($F=111,783$; $p<0,001$).

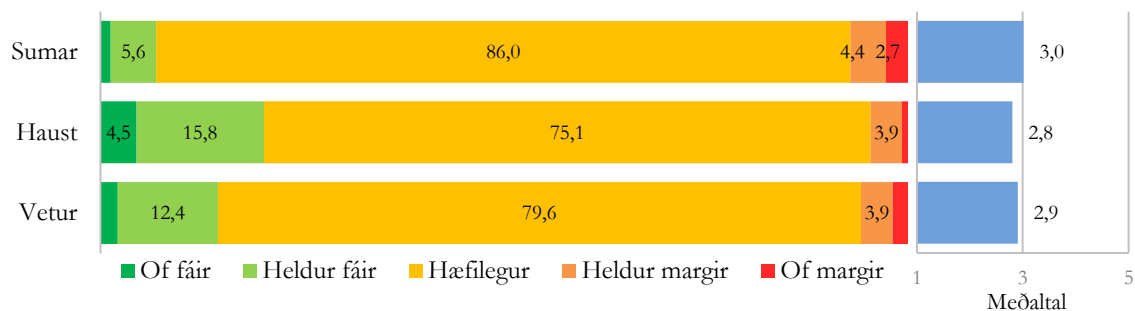
124. mynd. Fjöldi fólksbifreiða við Jökulsárlón.

Við Seltún voru þeir sem töldu margar fólksbifreiðar á svæðinu, 9% um sumarið en 4% um haustið og veturinn. Fjöldi fólksbifreiða var hæfilegur að mati 87% um sumarið, 85% um veturinn og 81% um haustið. Þeir sem töldu fjölda fólksbifreiða lítinn voru 15% um haustið, 11% um veturinn og 5% um sumarið (125.123. mynd). Fólksbifreiðar við Seltún þóttu frekar margar um sumarið en á hinum árstíðunum ($F=24,879$; $p<0,001$).

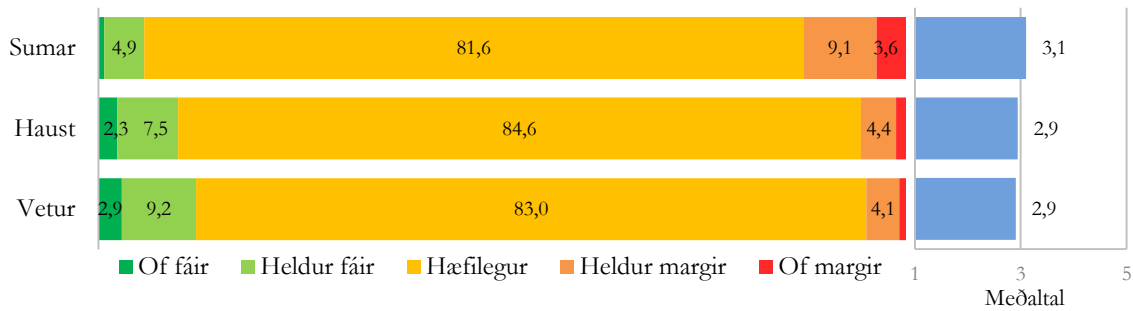
125. mynd. Fjöldi fólksbifreiða við Seltún.

Við Sólheimajökul töldu 7% ferðamanna um sumarið en 5-6% um veturinn og haustið fólksbifreiðar vera margar á svæðinu. Fjöldi fólksbifreiða var hæfilegur að mati 86% um sumarið, 80% um veturinn og 75% um haustið. Þeir sem töldu fjölda fólksbifreiða fáa voru 20% um haustið, 15% um veturinn og 7% um sumarið (126. mynd). Um sumarið þótti svarendum við Sólheimajökul fólksbifreiðar vera fleiri en um haustið og veturinn ($F=24,852$; $p<0,001$).

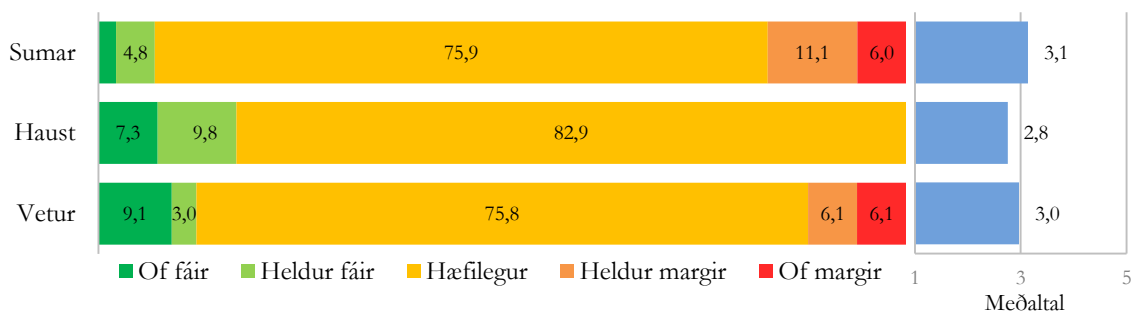
126. mynd. Fjöldi fólksbifreiða við Sólheimajökul.

Á Þingvöllum þótti 13% svarenda um sumarið og 5-6% um haustið og margar fólksbifreiðar vera á svæðinu. Fjöldi fólksbifreiða var hæfilegur að mati 85% um haustið, en um 82-83% yfir veturinn og sumarið. Þeir sem töldu fjölda fólksbifreiða fáa voru 12% um veturinn, 10% um haustið og 6% um sumarið (127. mynd). Um sumarið þóttu fólksbifreiðar á Þingvöllum fleiri en um haustið og veturinn ($F=85,088$; $p<0,001$).

127. mynd. Fjöldi fólksbifreiða á Þingvöllum.

Í Þórsmörk voru þeir sem töldu margar fólksbifreiðar á svæðinu 16% um sumarið og 12% um veturinn, en enginn um haustið. Fjöldi fólksbifreiða var hæfilegur að mati 83% um haustið og 76% um sumarið og veturinn. Þeir sem töldu fjölda fólksbifreiða fáa voru 17% um haustið, 12% um veturinn og 7% um sumarið (128. mynd). Marktækur munur var á sumrinu og hinum árstíðunum ($F=6,389$; $p=0,002$).

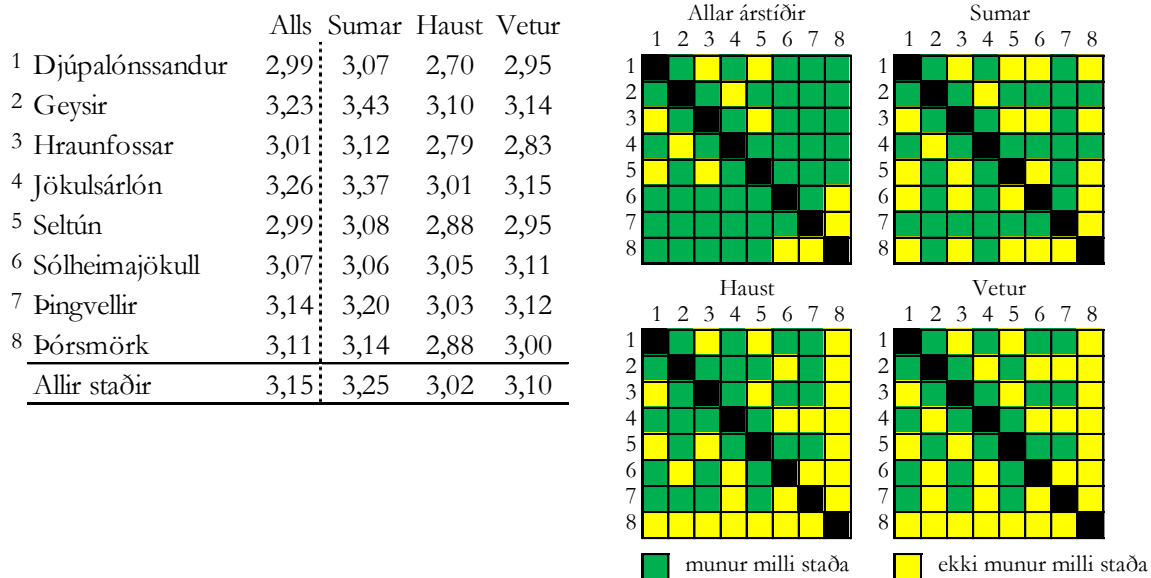
128. mynd. Fjöldi fólksbifreiða í Þórsmörk.

5.7.4 Fjöldi erlendra ferðamanna

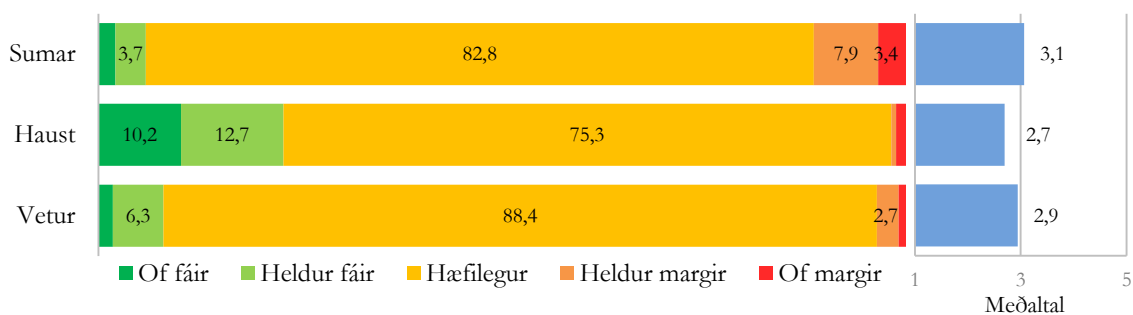
Flestum þótti fjöldi erlendra ferðamanna hæfilegur á rannsóknarstöðunum átta. Algengast var þó að erlendir ferðamenn þættu of margir við Geysi og Jökulsárlón á öllum árstímum, og um sumarið var það einnig algengt á Þingvöllum. Síst töldu ferðamenn of mikið af erlendum ferðamönnum á Djúpálónssandi, við Hraunfossa og Seltún á öllum árstíðum og var marktækur munur á þeim og hinum stöðunum sem skoðaðir voru. Sólheimajökull var eini staðurinn þar sem svarendum þótti fjöldi erlendra ferðamanna mestur um veturinn.

Munur var á viðhorfum aðspurðra til fjölda erlendra ferðamanna eftir árstíðum. Um sumarið þótti hann mestur, en um haustið minnstur ($F=287,866$; $p<0,001$) (20. tafla).

20. tafla. Viðhorf til fjölda erlendra ferðamanna, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.

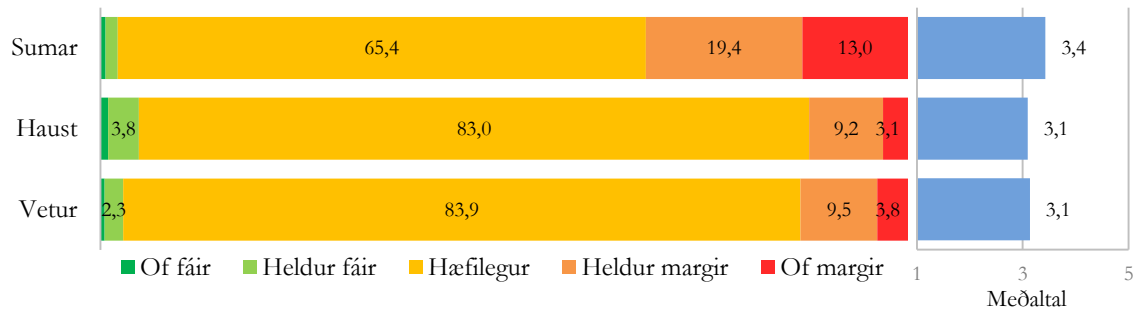

Á Djúpalónssandi voru þeir sem töldu marga erlenda ferðamenn á svæðinu 11% aðspurðra um sumarið, 4% um veturinn og 2% um haustið. Fjöldi erlendra ferðamanna var hæfilegur að mati 88% um veturinn, 83% um sumarið og 75% um haustið. Þeir sem töldu erlenda ferðamenn fáa voru 23% um haustið, 8% um veturinn og 6% um sumarið (129. mynd). Marktækur munur var milli allra árstíðanna, þar sem erlendir ferðamenn þóttu flestir um sumarið en fæstir um haustið ($F=32,556$; $p<0,001$).

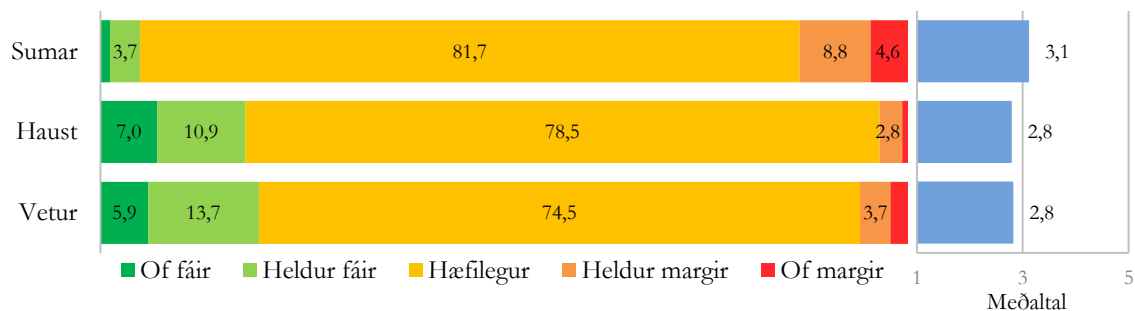
129. mynd. Fjöldi erlendra ferðamanna á Djúpalónssandi.

Við Geysi voru þeir sem töldu marga erlenda ferðamenn 33% um sumarið en 13% um veturinn og haustið. Fjöldi erlendra ferðamanna var hæfilegur að mati um 83% um veturinn og haustið en 65% um sumarið. Þeir sem töldu erlenda ferðamenn fáa voru 5% um haustið og 2-3% um veturinn og sumarið (130. mynd). Marktækur munur var milli allra árstíða ($F=204,701$; $p<0,001$).

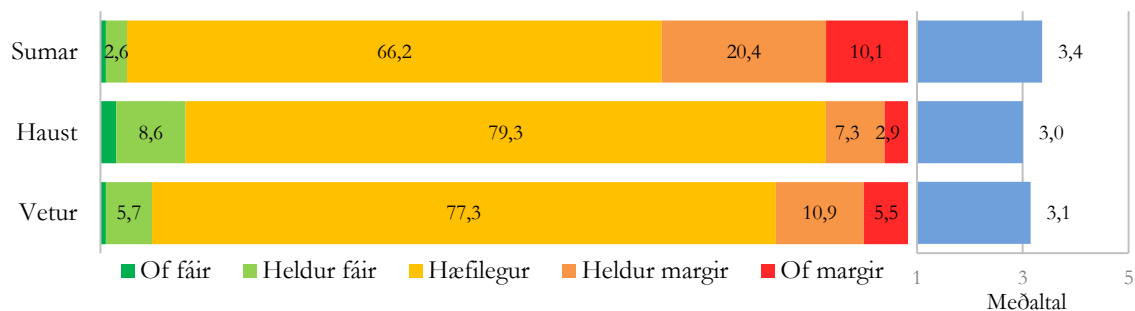
130. mynd. Fjöldi erlendra ferðamanna við Geysi.

Við Hraunfossa töldu 13% aðspurðra um sumarið, 6% um veturinn og 4% um haustið marga erlenda ferðamenn vera á svæðinu. Fjöldi erlendra ferðamanna var hæfilegur að mati 82% um sumarið, 79% um haustið og 75% um veturinn. Þeir sem töldu erlenda ferðamenn fáa voru 20% um veturinn, 18% um haustið og 5% um sumarið (131. mynd). Um sumarið þótti fjöldi erlendra ferðamanna við Hraunfossa vera meiri en um haustið og veturinn ($F=50,826$; $p<0,001$).

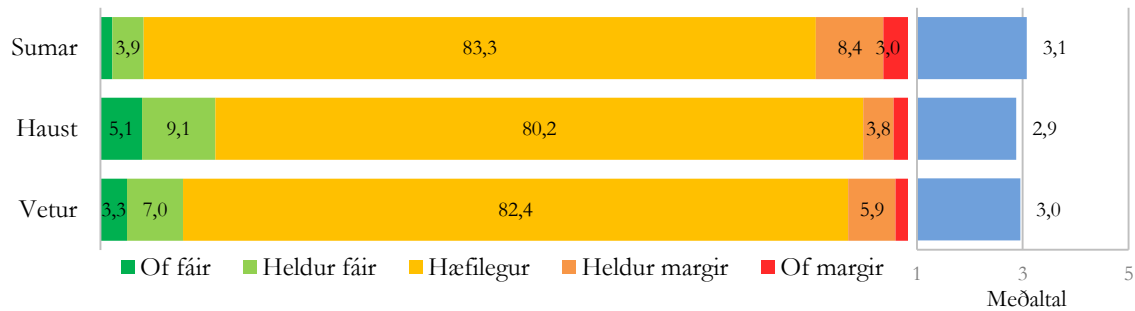
131. mynd. Fjöldi erlendra ferðamanna við Hraunfossa.

Við Jökulsárlón voru þeir sem töldu marga erlenda ferðamenn á svæðinu 30% aðspurðra um sumarið, 16% um haustið og 10% um veturinn. Fjöldi erlendra ferðamanna var hæfilegur að mati 79% um haustið, 77% um veturinn og 66% um sumarið. Þeir sem töldu erlenda ferðamenn fáa voru 11% um haustið, 6% um veturinn og 2% um sumarið (132. mynd). Marktækur munur var milli allra árstíða við Jökulsárlón ($F=62,927$; $p<0,001$).

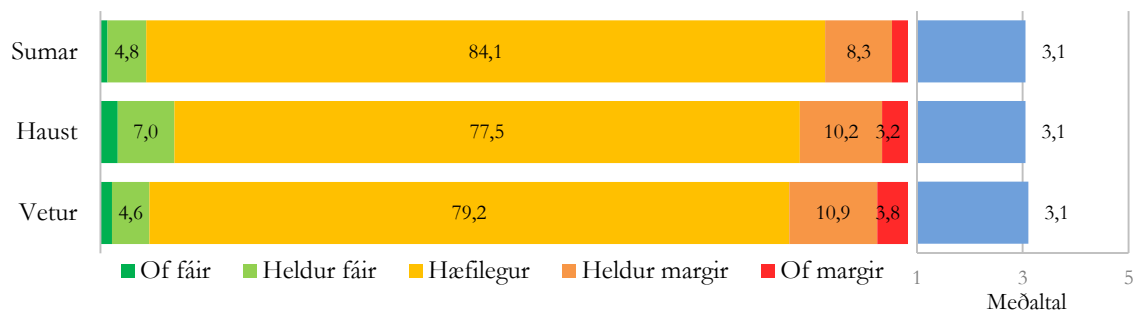
132. mynd. Fjöldi erlendra ferðamanna við Jökulsárlón.

Við Seltún sögðu 10% aðspurðra um sumarið, 7% um veturinn og 5% um haustið að fjöldi erlendra ferðamanna væri mikill. Fjöldi erlendra ferðamanna þótti hæfilegur að mati 82-83% um sumarið og veturinn en 80% um haustið. Þeir sem töldu erlenda ferðamenn fáa voru 14% um haustið, 10% um veturinn og 5% um sumarið (133. mynd). Erlendir ferðamenn við Seltún þóttu fleiri um sumarið en á hinum árstímunum ($F=19,641$; $p<0,001$).

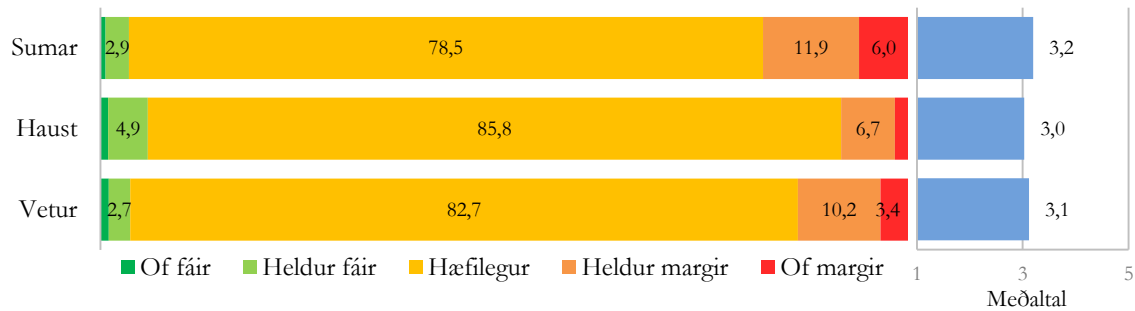
133. mynd. Fjöldi erlendra ferðamanna við Seltún.

Við Sólheimajökull töldu 15% aðspurðra um veturinn, 13% um haustið og 10% um sumarið að margir erlendir ferðamenn væru á svæðinu. Fjöldi erlendra ferðamanna þótti hæfilegur að mati 84% um sumarið en 78-79% um veturinn og haustið. Þeir sem töldu erlenda ferðamenn fáa voru 9% um haustið og 6% um veturinn og sumarið (134. mynd). Ekki var munur milli árstíma hvað þetta varðar ($F=2,578$; $p=0,076$).

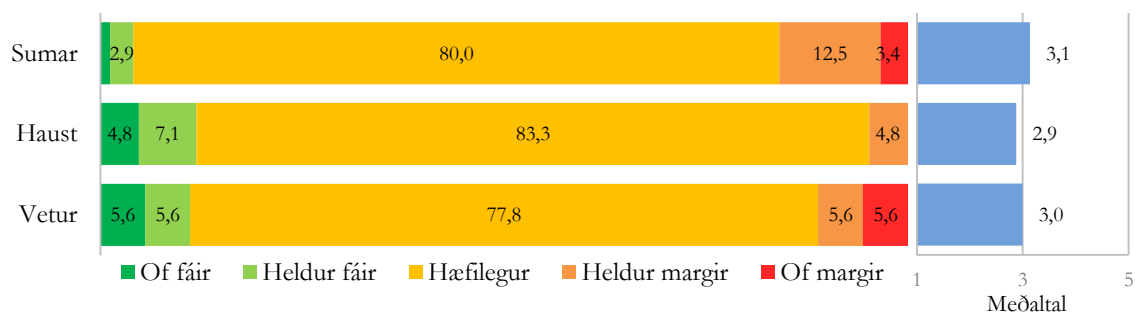
134. mynd. Fjöldi erlendra ferðamanna við Sólheimajökul.

Á Þingvöllum voru þeir sem töldu marga erlenda ferðamenn á svæðinu 17% um sumarið, 14% um veturinn og 8% um haustið. Fjöldi erlendra ferðamanna var hæfilegur að mati 86% um haustið, 83% um veturinn og 79% um sumarið. Þeir sem töldu erlenda ferðamenn fáa voru 6% um haustið en 4% um veturinn og sumarið (135. mynd). Marktækur munur var milli allra árstíða á viðhorfi til fjölda erlendra ferðamanna á Þingvöllum ($F=40,572$; $p<0,001$).

135. mynd. Fjöldi erlendra ferðmanna á Þingvöllum.

Í Þórsmörk töldu 16% aðspurðra um sumarið, 11% um veturinn og 5% um haustið marga erlenda ferðamenn vera á svæðinu. Fjöldi erlendra ferðamanna var hæfilegur að mati 83% um haustið, 80% um sumarið og 78% um veturinn. Þeir sem töldu erlenda ferðamenn fáa voru um 12% um haustið og veturinn en 4% um sumarið (136. mynd). Um sumarið þóttu erlendir ferðamenn í Þórsmörk marktækt fleiri en um haustið ($F=4,479$; $p=0,012$).

136. mynd. Fjöldi erlendra ferðamanna í Þórsmörk.

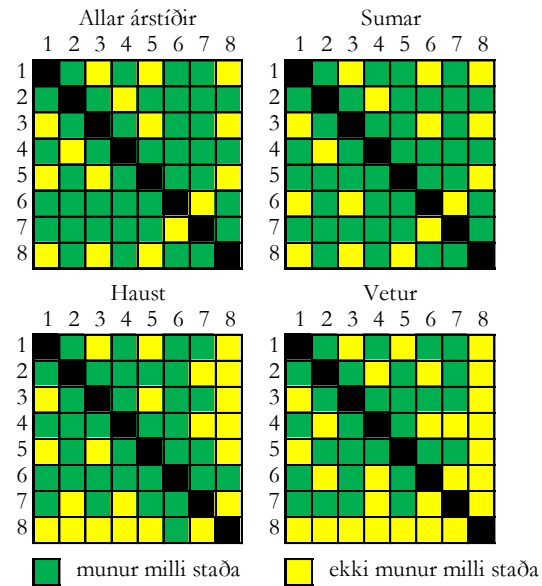
5.7.5 Fjöldi hópferðabifreiða

Flestir svarendur könnunarinnar töldu hópferðabifreiðar hæfilega margar. Algengt var að munur væri milli staða hvað þetta varðar, en hópferðabifreiðar þóttu flestar við Geysi og Jökulsárlón og þar næst við Sólheimajökul og Þingvelli. Fæstar þóttu þær við Djúpalónssand, Hraunfossa og Seltún. Um haustið þótti fjöldi hópferðabifreiða mestur við Sólheimajökul.

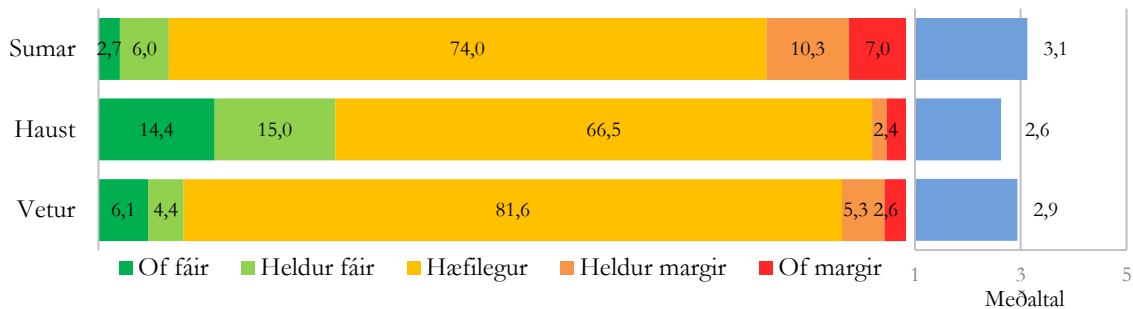
Munur var á viðhorfum ferðamanna til fjölda hópferðabifreiða á milli árstíða. Helst þóttu þær margar um sumarið en síst um haustið ($F=222,280$; $p<0,001$) (21. tafla).

21. tafla. Viðhorf til fjölda hópferðabifreiða, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	3,02	3,13	2,63	2,94
2 Geysir	3,30	3,48	3,11	3,27
3 Hraunfossar	2,98	3,09	2,76	2,74
4 Jökulsárlón	3,34	3,48	2,99	3,17
5 Seltún	2,95	2,98	2,84	3,00
6 Sólheimajökull	3,19	3,20	3,19	3,19
7 Þingvellir	3,20	3,25	3,05	3,19
8 Þórsmörk	2,97	3,01	2,76	2,75
Allir staðir	3,20	3,29	3,05	3,17

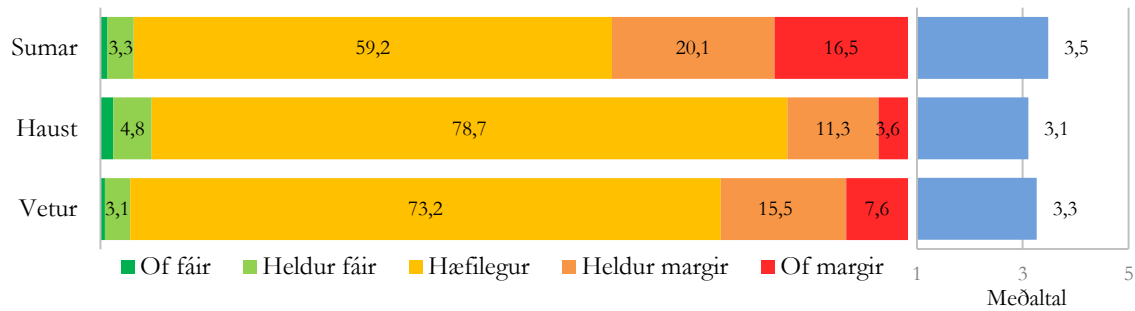

Á Djúpalónssandi voru þeir sem töldu hópferðabifreiðar margar 17% um sumarið, 8% um veturinn og 4% um sumarið. Fjöldi hópferðabifreiða var hæfilegur að mati 82% um veturinn, 74% um sumarið og 67% um haustið. Hópferðabifreiðar voru fáar að mati 29% um haustið, 9% um sumarið og 11% um veturinn (137. mynd). Marktækur munur reyndist vera milli allra árstíða á Djúpalónssandi ($F=31,456$; $p<0,001$).

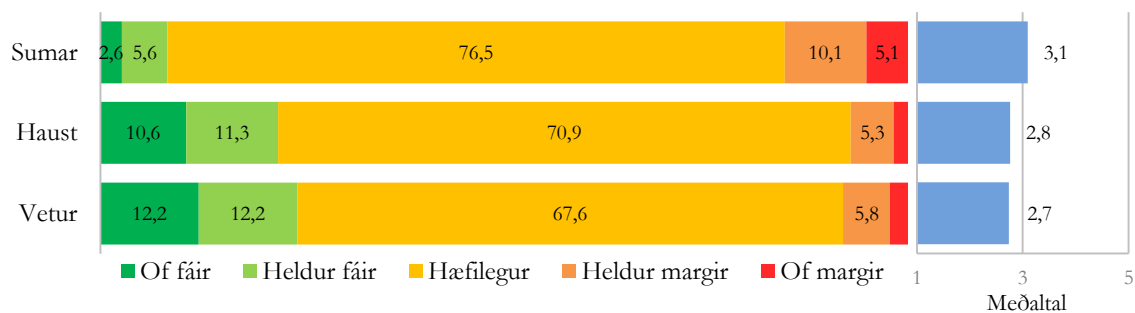
137. mynd. Fjöldi hópferðabifreiða á Djúpalónssandi.

Við Geysi voru þeir sem töldu hópferðabifreiðar margar 37% um sumarið, 23% um veturinn og 15% um sumarið. Fjöldi hópferðabifreiða var hæfilegur að mati 79% um haustið, 73% um veturinn og 59% um sumarið. Hópferðabifreiðar voru fáar að mati 6% um haustið, 4% um sumarið og veturinn (138. mynd). Munurinn milli árstíðanna var marktækur ($F=170,102$; $p<0,001$), en að mati svarenda voru hópferðabifreiðar flestar um sumarið og færast um haustið.

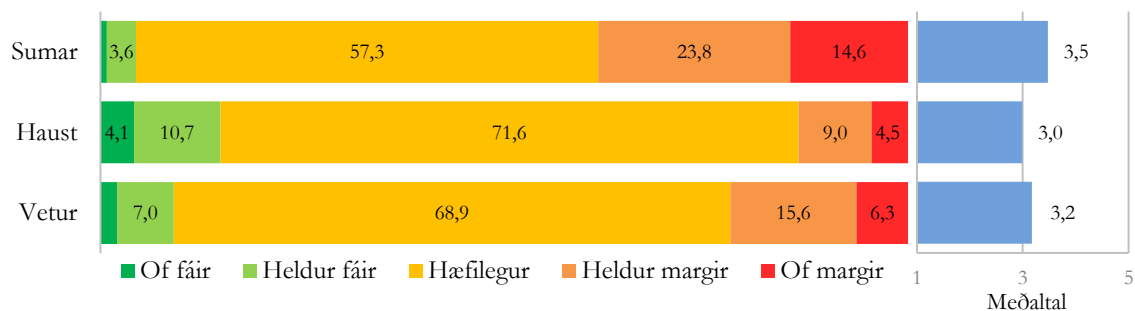
138. mynd. Fjöldi hópferðabifreiða við Geysi.

Við Hraunfossa voru þeir sem töldu hópferðabifreiðar margar 15% um sumarið, 8% um veturinn og 7% um haustið. Fjöldi hópferðabifreiða var hæfilegur að mati 77% um sumarið, 71% um haustið og 68% um veturinn. Hópferðabifreiðar voru fáar að mati 24% um veturinn, 22% um haustið og 8% um sumarið (139. mynd). Um sumarið þóttu hópferðabifreiðar við Hraunfossa marktækt fleiri en um haustið og veturinn ($F=45,462$; $p<0,001$).

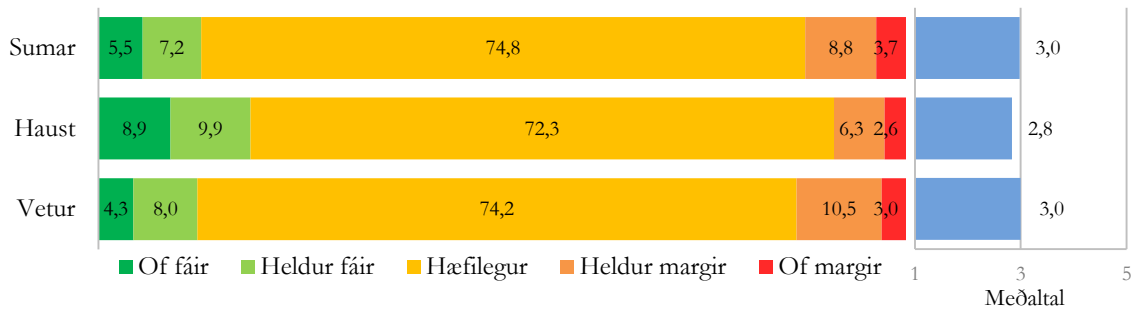
139. mynd. Fjöldi hópferðabifreiða við Hraunfossa.

Við Jökulsárlón voru þeir sem töldu hópferðabifreiðar margar 38% um sumarið, 22% um veturinn og 14% um haustið. Fjöldi hópferðabifreiða var hæfilegur að mati 72% um haustið, 69% um veturinn og 57% um sumarið. Hópferðabifreiðar voru fáar að mati 15% um haustið, 9% um veturinn og 4% um sumarið (140. mynd). Marktækur munur var milli árstíða ($F=91,186$; $p<0,001$) þar sem hópferðabifreiðar þóttu flestar um sumarið en færstar um haustið.

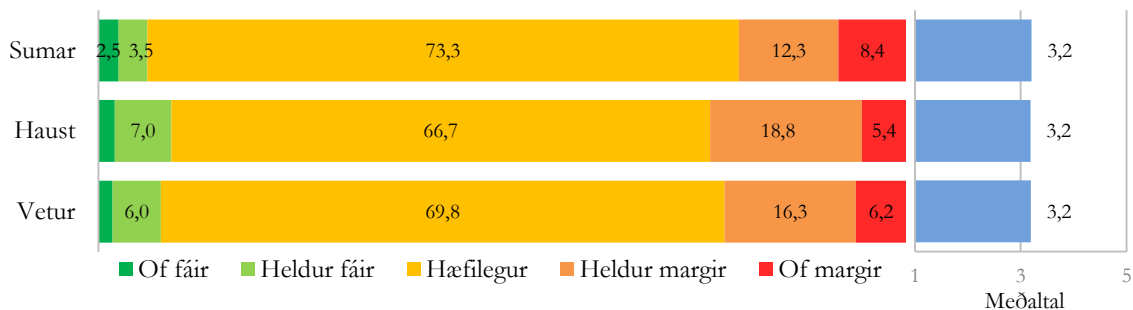
140. mynd. Fjöldi hópferðabifreiða við Jökulsárlón.

Við Seltún voru þeir sem töldu hópferðabifreiðar margar 14% um veturinn, 13% um sumarið og 9% um sumarið. Fjöldi hópferðabifreiða var hæfilegur að mati 75% um sumarið, 74% um veturinn og 72% um haustið. Hópferðabifreiðar voru fáar að mati 19% um haustið, 13% um sumarið og 12% um veturinn (141. mynd). Í Seltúni þóttu hópferðabifreiðar færri um haustið en á hinum árstímunum ($F=7,564$; $p<0,001$).

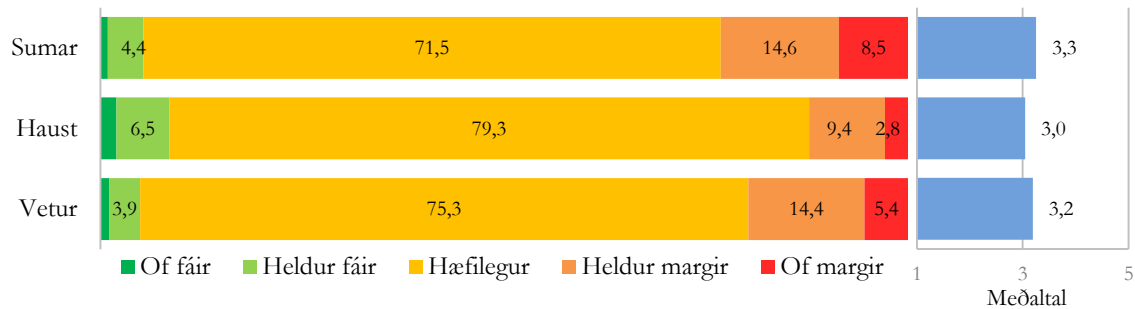
141. mynd. Fjöldi hópferðabifreiða við Seltún.

Við Sólheimajökul voru þeir sem töldu hópferðabifreiðar margar um 24% um haustið og veturinn en 21% um sumarið. Fjöldi hópferðabifreiða var hæfilegur að mati 73% um sumarið, 70% um veturinn og 67% um haustið. Þeir sem töldu hópferðabifreiðar fáar voru 9% um haustið, 8% um veturinn og 6% um sumarið (142. mynd). Enginn munur var milli árstíðanna ($F=0,108$; $p=0,898$).

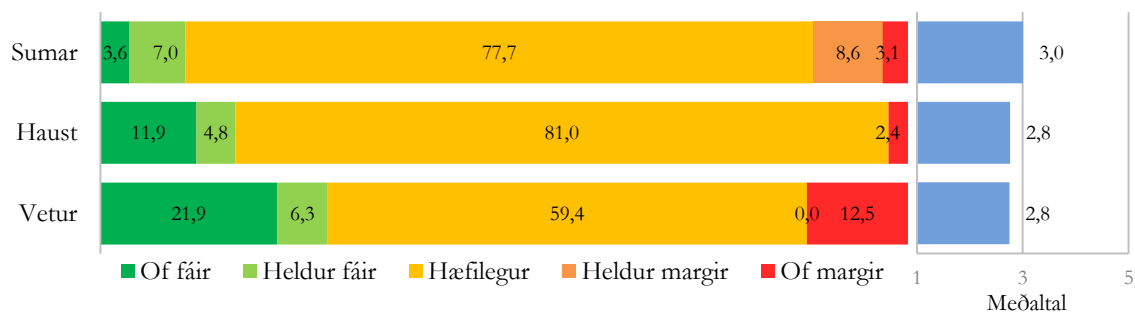
142. mynd. Fjöldi hópferðabifreiða við Sólheimajökul.

Á Þingvöllum voru þeir sem töldu hópferðabifreiðar margar 23% um sumarið, 20% um veturinn og 12% um haustið. Fjöldi hópferðabifreiða var hæfilegur að mati 79% um haustið, 75% um veturinn og 72% um sumarið. Þeir sem töldu hópferðabifreiðar fáar voru 9% um haustið, 5% um sumarið og veturinn (143. mynd). Munur var milli allra árstíða hvað varðar viðhorf til fjölda hópferðabifreiða á Þingvöllum ($F=44,985$; $p<0,001$). Þær þóttu flestar um sumarið og færast um haustið.

143. mynd. Fjöldi hópferðabifreiða á Þingvöllum.

Í Þórsmörk voru þeir sem töldu hópferðabifreiðar margar 13% um veturinn, 12% um sumarið og 2% um sumarið. Fjöldi hópferðabifreiða var hæfilegur að mati 81% um haustið, 78% um sumarið og 59% um veturinn. Þeir sem töldu hópferðabifreiðar fáar voru 28% um veturinn, 17% um haustið og 11% um sumarið (144. mynd). Munurinn milli árstíðanna var þó ekki marktækur ($F=3,935$; $p=0,020$).

144. mynd. Fjöldi hópferðabifreiða í Þórsmörk.

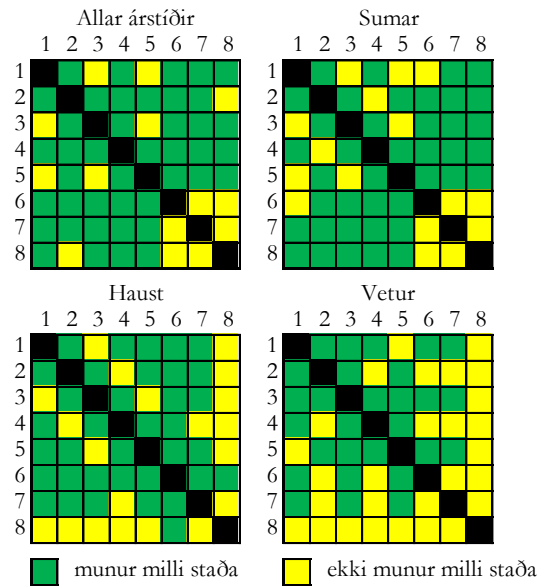
5.7.6 Fjöldi hópferðamanna

Svarendur álitu fjölda hópferðamanna hæfilegan eða ívið of mikinn þegar á heildina er lítið. Hópferðamenn þóttu almennt fleiri við Geysi og Jökulsárlón en á öðrum stöðum. Um haustið þóttu hópferðamenn einnig fleiri við Sólheimajökul en á öðrum stöðum. Við Seltún, Hraunfossa og Djúpalónssand þótti fjöldi ferðamanna síst vera mikill og í flestum tilfellum var munur milli þeirra staða og annarra (22. tafla).

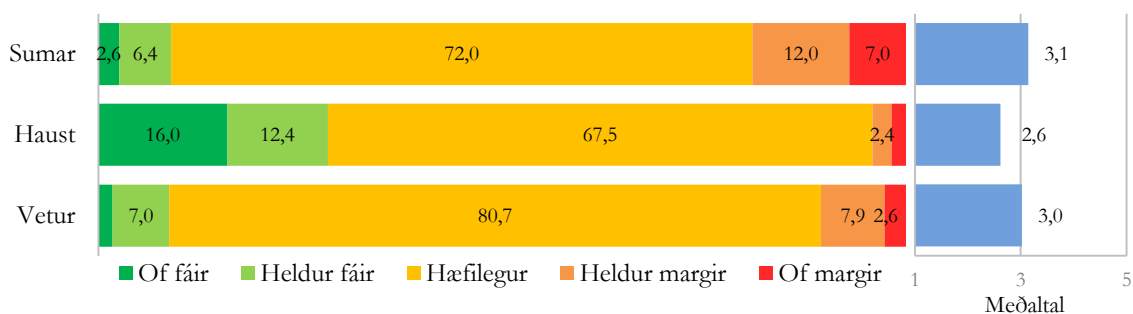
Munur var á milli allra árstíða hvað varðar viðhorf aðspurðra til fjölda hópferðamanna. Helst þóttu þeir margir um sumarið, en síst um haustið ($F=205,837$; $p<0,001$).

22. tafla. Viðhorf til fjölda hópferðamanna, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	3,04	3,14	2,62	3,03
2 Geysir	3,34	3,55	3,16	3,29
3 Hraunfossar	3,00	3,12	2,74	2,81
4 Jökulsárlón	3,40	3,51	3,09	3,33
5 Seltún	2,99	3,04	2,90	2,98
6 Sólheimajökull	3,29	3,24	3,30	3,30
7 Þingvellir	3,25	3,31	3,08	3,26
8 Þórsmörk	3,26	3,32	2,93	3,00
Allir staðir	3,25	3,34	3,11	3,23

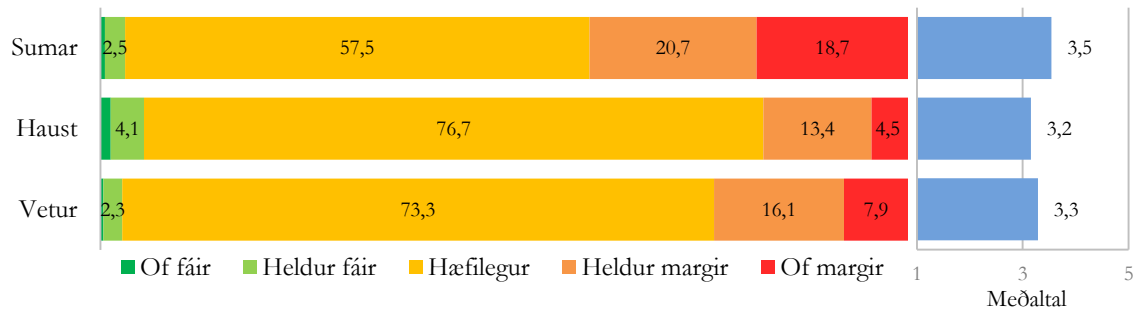

Á Djúpalónssandi voru þeir sem töldu hópferðamenn marga 19% um sumarið, 11% um veturinn og 4% um haustið. Fjöldi hópferðamanna var hæfilegur að mati 81% um veturinn, 72% um sumarið og 68% um haustið. Þeir sem töldu hópferðamenn fáa voru 28% um haustið og 9% um sumarið og veturinn (145. mynd). Fjöldi hópferðamanna á Djúpalónssandi þótti marktækt minni um haustið en um sumarið og veturinn ($F=34,618$; $p<0,001$).

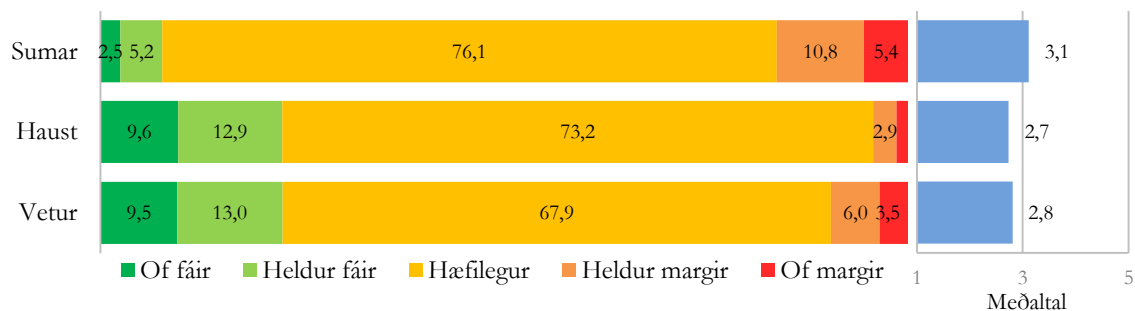
145. mynd. Fjöldi hópferðamanna á Djúpalónssandi.

Við Geysi voru þeir sem töldu hópferðamenn marga 39% um sumarið, 24% um veturinn og 18% um haustið. Fjöldi hópferðamanna var hæfilegur að mati 77% um haustið, 73% um veturinn og 58% um sumarið. Þeir sem töldu hópferðamenn fáa voru 5% um haustið og 3% um sumarið og veturinn (146. mynd). Marktækur munur var á milli allra árstíða ($F=184,652$; $p<0,001$), þar sem hópferðamenn við Geysi þóttu flestir um sumarið og fæstir um haustið.

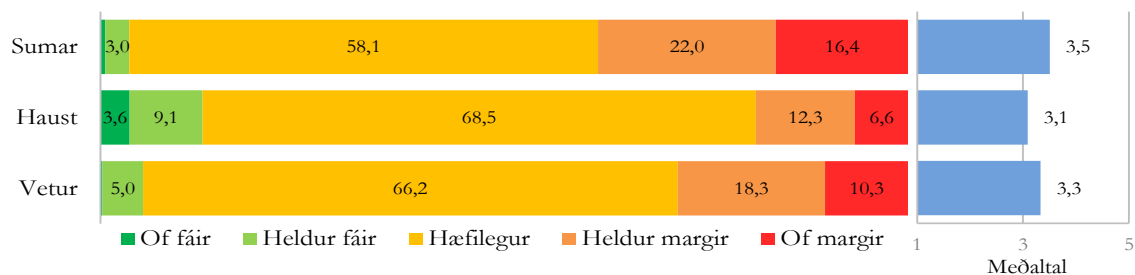
146. mynd. Fjöldi hópferðamanna við Geysi.

Við Hraunfossa voru þeir sem töldu hópferðamenn marga 16% um sumarið, 10% um veturinn og 4% um haustið. Fjöldi hópferðamanna var hæfilegur að mati 76% um sumarið, 73% um haustið og 68% um veturinn. Þeir sem töldu hópferðamenn fáa voru 24% um veturinn, 22% um haustið og 8% um sumarið (147. mynd). Um sumarið þótti fjöldi hópferðamanna við Hraunfossa heldur vera mikill en um haustið og veturinn ($F=46,085$; $p<0,001$).

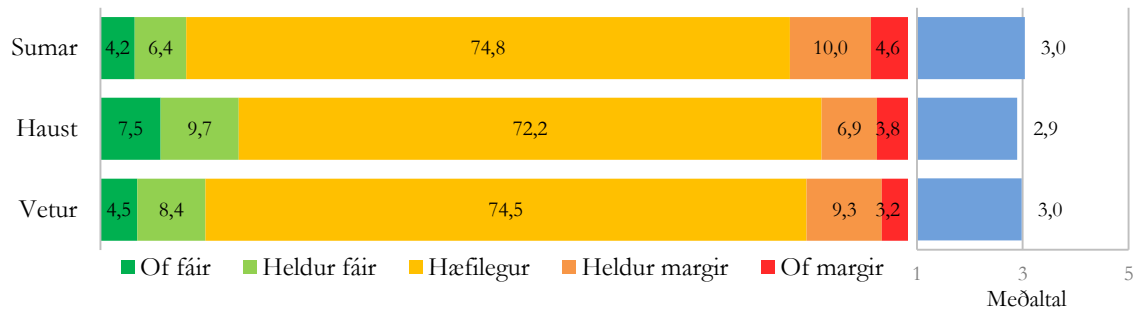
147. mynd. Fjöldi hópferðamanna við Hraunfossa.

Við Jökulsárlón voru þeir sem töldu hópferðamenn marga 38% um sumarið, 29% um veturinn og 19% um haustið. Fjöldi hópferðamanna var hæfilegur að mati 69% um haustið, 66% um veturinn og 58% um sumarið. Þeir sem töldu hópferðamenn fáa voru 13% um haustið og 5% um veturinn og 4% um sumarið (148. mynd). Marktækur munur var milli allra árstíða ($F=56,758$; $p<0,001$), þar sem flestir hópferðamenn þóttu vera við Jökulsárlón um sumarið en færstir um haustið.

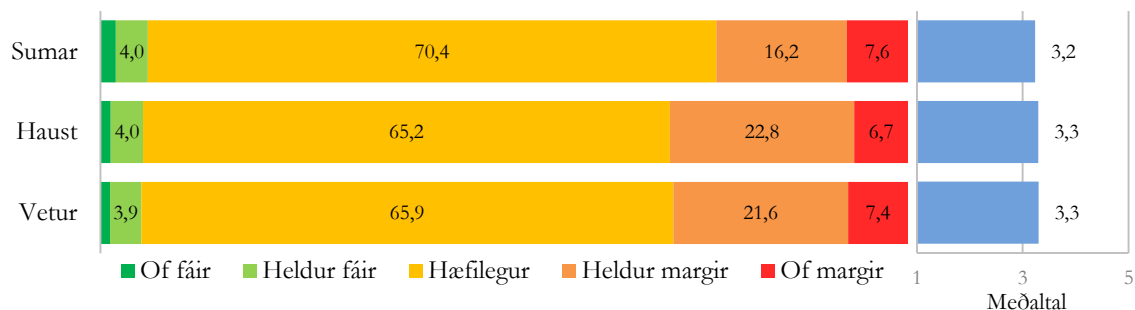
148. mynd. Fjöldi hópferðamanna við Jökulsárlón.

Við Seltún voru þeir sem töldu hópferðamenn marga 15% um sumarið, 13% um veturinn og 11% um haustið. Fjöldi hópferðamanna var hæfilegur að mati 75% um veturinn og sumarið og 72% um haustið. Þeir sem töldu hópferðamenn fáa voru 17% um haustið og 13% um veturinn og 11% um sumarið (149. mynd). Hópferðamenn við Sletún þóttu marktækt fleiri um sumrarið en um haustið ($F=6,055$; $p=0,002$).

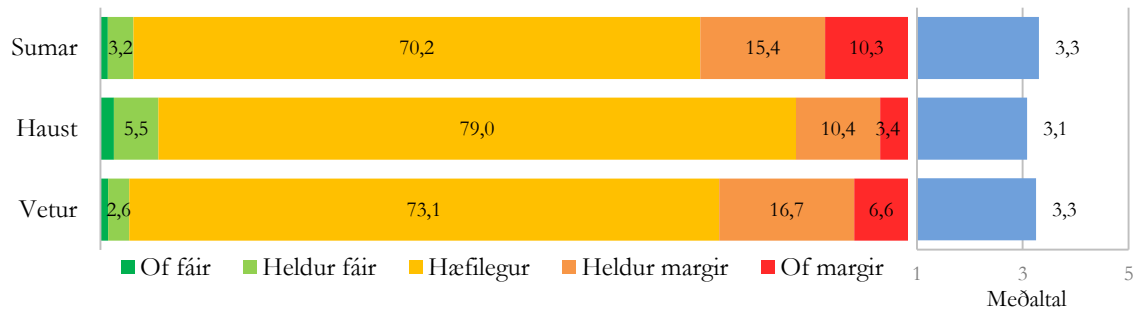
149. mynd. Fjöldi hópferðamanna við Seltún.

Við Sólheimajökul voru þeir sem töldu hópferðamenn marga um 30% um haustið og veturinn, en 24% um sumarið. Fjöldi hópferðamanna var hæfilegur að mati 70% um sumarið, 66% um haustið og 65% um veturinn. Þeir sem töldu hópferðamenn fáa voru 6% um sumarið og 5% um haustið og veturinn (150. mynd). Ekki var munur á árstíðum ($F=1,546$; $p=0,213$).

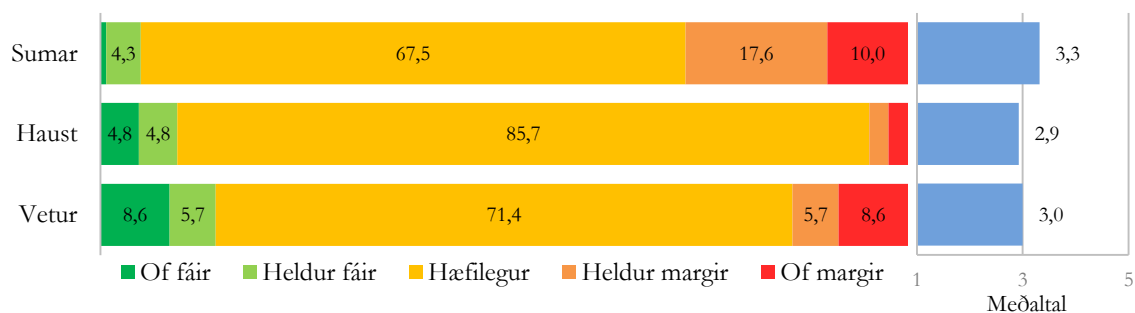
150. mynd. Fjöldi hópferðamanna við Sólheimajökul.

Á Þingvöllum voru þeir sem töldu hópferðamenn marga 26% um sumarið, 23% um veturinn og 14% um haustið. Fjöldi hópferðamanna var hæfilegur að mati 79% um haustið, 73% um veturinn og 70% um sumarið. Þeir sem töldu hópferðamenn fáa voru 7% um haustið, 4% um sumarið og veturinn (151. mynd). Munur var milli allra árstíða á Þingvöllum ($F=49,063$; $p<0,001$), þar sem hópferðamenn þótti flestir um sumarið en fæstir um haustið.

151. mynd. Fjöldi hópferðamanna á Þingvöllum.

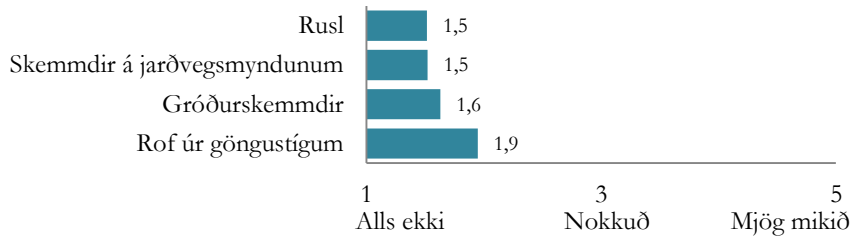
Í Þórsmörk voru þeir sem töldu hópferðamenn marga 28% um sumarið, 14% um veturinn og 4% um haustið. Fjöldi hópferðamanna var hæfilegur að mati 86% um haustið, 71% um veturinn og 68% um sumarið. Þeir sem töldu hópferðamenn fáa voru 14% um veturinn, 10% um haustið og 5% um sumarið (152. mynd). Hópferðamenn þóttu marktækt fleiri í Þórsmörk um sumarið en um haustið ($F=7,644$; $p<0,001$).

152. mynd. Fjöldi hópferðamanna í Þórsmörk.

5.8 Neikvæð áhrif ferðamennsku á umhverfi

Svarendur voru spurðir hvort þeir tækju eftir neikvæðum ummerkjum eftir ferðamenn á svæðunum sem könnuð voru. Spurningin var á fimm stiga kvarða þar sem 1=alls ekki og 5=mjög mikið. Spurningin var í fjórum liðum, þar sem spurt var um hvort ferðamenn hefðu tekið eftir rusli, skemmdum á jarðvegsmyndunum, gróðurskemmdum og rofi úr göngustígum. Mjög lítið var um að ferðamenn tækju eftir þeim ummerkjum sem nefnd voru, en helst urðu svarendur varir við rof úr göngustígum (1,9) og síst við skemmdir á jarðvegsmyndunum og rusl (1,5) (153. mynd). Að jafnaði var meira um að ferðamenn yrðu varir við neikvæð áhrif ferðamennsku á umhverfi um sumarið en á öðrum árstímum.

153. mynd. Yfirlit yfir ummerki eftir ferðamenn, allir staðir saman.

5.8.1 Rusl

Mjög sjaldgæft var að svarendur segðust hafa séð rusl á ferðum sínum um svæðin, en helst gerðist það meðal svarenda við Geysi og Jökulsárlón. Um sumarið var einnig eitthvað um að ferðamenn tækju eftir rusli í Þórsmörk. Minnst var um að ferðamenn sæju rusl við Hraunfossa. Ferðamenn tóku helst eftir rusli um sumarið og minnst um veturinn ($F=29,220$; $p<0,001$).

23. tafla. Rusl, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktæktarprófs milli staða.

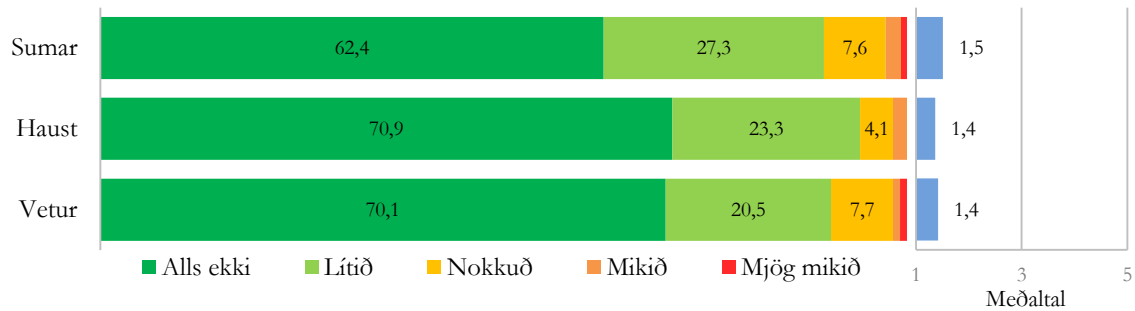
	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	1,48	1,51	1,37	1,42
2 Geysir	1,60	1,63	1,63	1,53
3 Hraunfossar	1,39	1,41	1,35	1,36
4 Jökulsárlón	1,68	1,73	1,58	1,58
5 Seltún	1,51	1,53	1,41	1,55
6 Sólheimajökull	1,45	1,52	1,44	1,42
7 Þingvellir	1,41	1,45	1,41	1,35
8 Þórsmörk	1,62	1,66	1,50	1,22
Allir staðir	1,51	1,55	1,50	1,46

Allar árstíðir		Sumar	
	1 2 3 4 5 6 7 8		1 2 3 4 5 6 7 8
1	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	1	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
2	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	2	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
3	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	3	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
4	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	4	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
5	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	5	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
6	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	6	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
7	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	7	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
8	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	8	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

Haust		Vetur	
	1 2 3 4 5 6 7 8		1 2 3 4 5 6 7 8
1	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	1	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
2	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	2	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
3	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	3	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
4	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	4	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
5	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	5	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
6	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	6	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
7	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	7	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
8	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	8	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

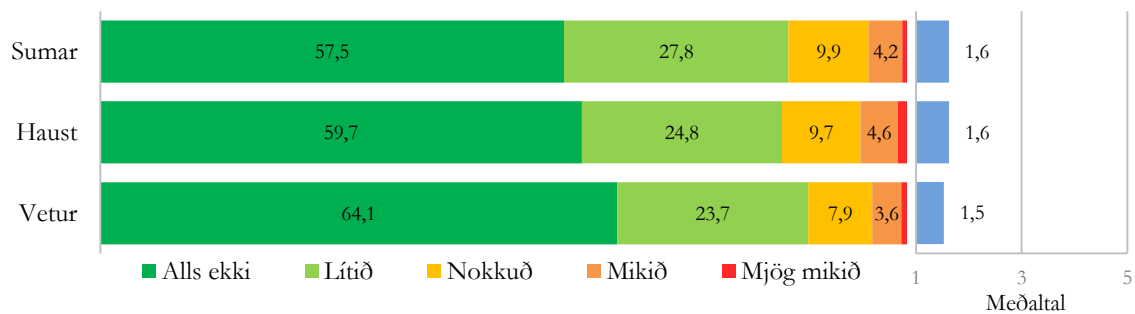
■ munur milli staða ■ ekki munur milli staða

Á Djúpalónssandi tóku 3% svarenda um sumarið og 2% um veturinn og haustið eftir miklu rusli af völdum ferðamanna á svæðinu. Þeir sem tóku eftir litlu eða nokkru rusli voru 35% um sumarið, 27% um haustið og 28% um veturinn. Þá tóku um 70% um haustið og veturinn og 62% um sumarið alls ekki eftir rusli á svæðinu (154. mynd). Ferðamenn um sumarið tóku heldur eftir rusli en um haustið ($F=2,961$; $p=0,052$).

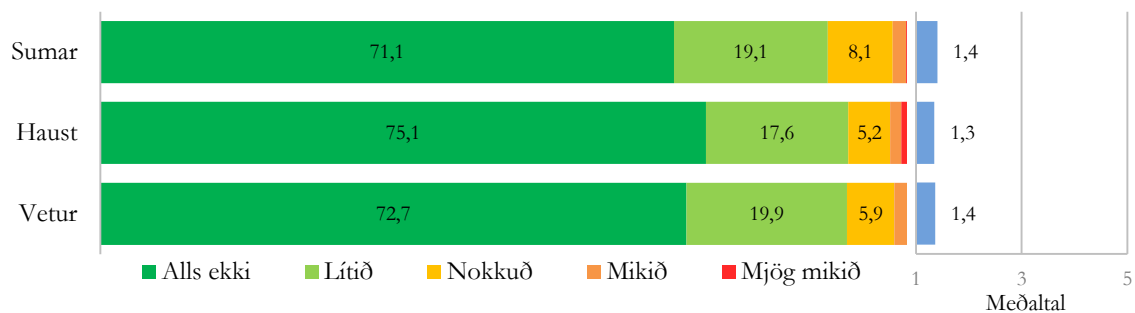
154. mynd. Rusl á Djúpalónssandi.

Við Geysi tóku 6% svarenda um haustið, 5% um sumarið og 4% um veturinn eftir miklu rusli af völdum ferðamanna á svæðinu. Þeir sem tóku eftir litlu eða nokkru rusli voru 38% um sumarið, 35% um haustið og 32% um veturinn. Þá tóku 64% um veturinn, 60% um haustið og 58% um sumarið alls ekki eftir rusli (155. mynd). Ferðamenn um veturinn tóku síður eftir rusli en ferðamenn á öðrum árstíðum ($F=8,536$ $p<0,001$).

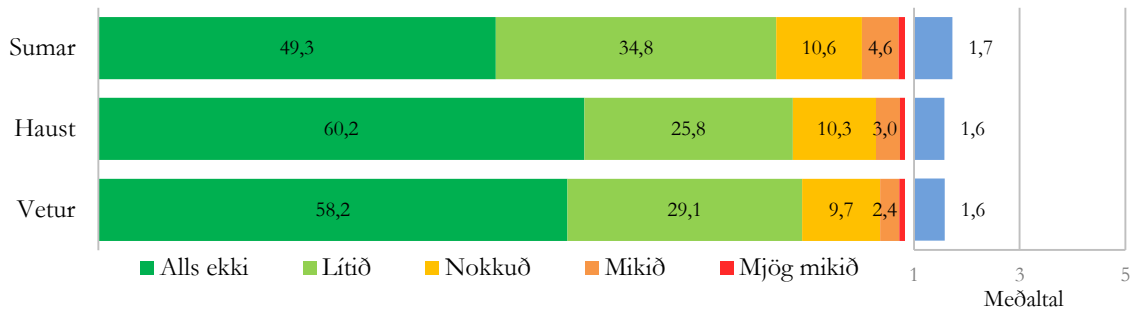
155. mynd. Rusl við Geysi.

Við Hraunfossa tóku 2% svarenda á öllum árstíðum eftir miklu rusli af völdum ferðamanna á svæðinu. Þeir sem tóku eftir litlu eða nokkru rusli voru 27% um sumarið, 26% um veturinn og 23% um haustið. Þá tóku 75% um haustið, 73% um veturinn og 71% um sumarið alls ekki eftir rusli (156. mynd). Ekki var marktækur munur á milli árstíða hvað varðar upplifun ferðamanna á rusli á svæðinu ($F=0,975$; $p=0,377$).

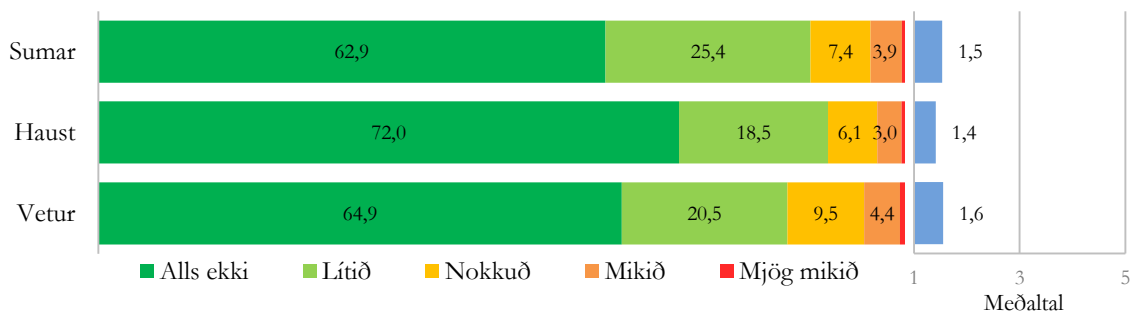
156. mynd. Rusl við Hraunfossa.

Við Jökulsárlón tóku 5% svarenda um sumarið, 4% um haustið og 3% um veturinn eftir miklu rusli af völdum ferðamanna á svæðinu. Þeir sem tóku eftir litlu eða nokkru rusli voru á 45% um sumarið, 39% um veturinn og 36% um haustið. Þá tóku 60% um haustið, 58% um veturinn og 49% um sumarið alls ekki eftir rusli (157. mynd). Ferðamenn um sumarið tóku heldur eftir rusli á svæðinu en á öðrum árstíðum ($F=8,832$; $p<0,001$).

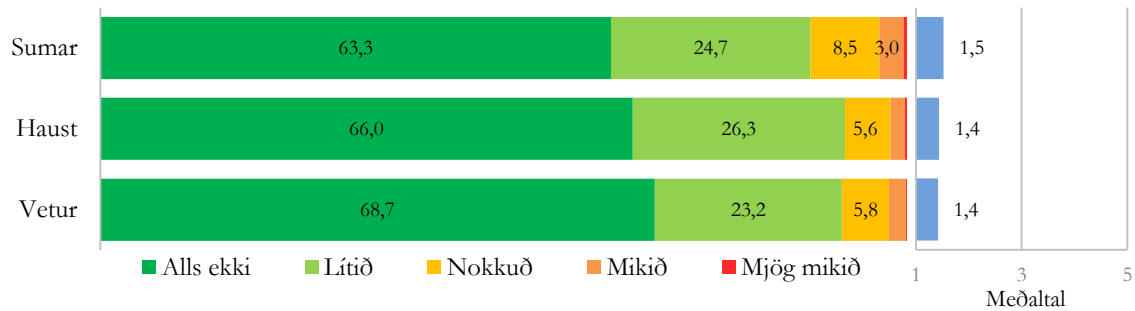
157. mynd. Rusl við Jökulsárlón.

Við Seltún tóku 5% svarenda um veturinn, 4% um sumarið og 3% um haustið eftir miklu rusli af völdum ferðamanna á svæðinu. Þeir sem tóku eftir litlu eða nokkru rusli voru 33% um sumarið, 30% um veturinn og 25% um haustið. Þá tóku 72% um haustið, 65% um veturinn og 63% um sumarið alls ekki eftir rusli (158. mynd). Ferðamenn tóku heldur eftir rusli um sumarið og veturinn en um haustið ($F=4,363$; $p=0,013$).

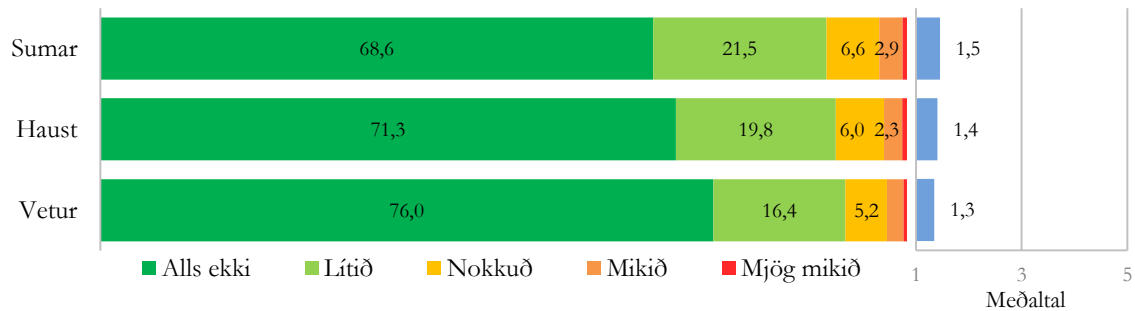
158. mynd. Rusl við Seltún.

Við Sólheimajökul tóku 3% svarenda um sumarið og 2% um haustið og veturinn eftir miklu rusli af völdum ferðamanna á svæðinu. Þeir sem tóku eftir litlu eða nokkru rusli voru 33% um sumarið, 32% um haustið og 29% um veturinn. Þá tóku 69% um veturinn, 66% um haustið og 63% um sumarið alls ekki eftir rusli (159. mynd). Ferðamenn um sumarið tóku heldur eftir rusli en ferðamenn um veturinn ($F=3,446$; $p=0,032$).

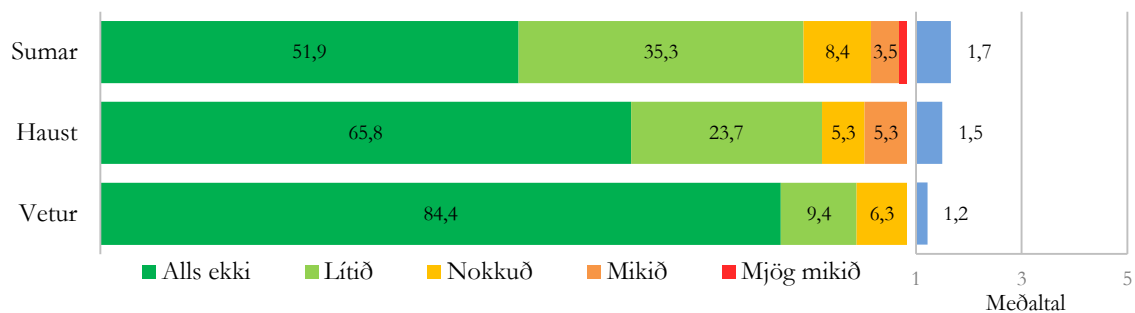
159. mynd. Rusl við Sólheimajökul.

Á Þingvöllum tóku 3% svarenda eftir miklu rusli af völdum ferðamanna á svæðinu. Þeir sem tóku eftir litlu eða nokkru rusli voru 28% um sumarið, 26% um haustið og 22% um veturinn. Þá tóku 76% svarenda um veturinn, 71% um haustið og 69% um sumarið alls ekki eftir rusli (160. mynd). Ferðamenn um sumarið tóku heldur eftir rusli en ferðamenn um veturinn ($F=11,318$; $p<0,001$).

160. mynd. Rusl á Þingvöllum.

Í Þórsmörk tóku 5% svarenda um haustið og sumarið en enginn um veturinn, eftir miklu rusli af völdum ferðamanna á svæðinu. Þeir sem tóku eftir litlu eða nokkru rusli voru 44% um sumarið, 29% um haustið og 16% um veturinn. Þá tóku 84% um veturinn, 66% um haustið og 52% um sumarið alls ekki eftir rusli (161. mynd). Ferðamenn um sumarið tóku heldur eftir rusli en ferðamenn um veturinn ($F=4,708$; $p=0,009$).

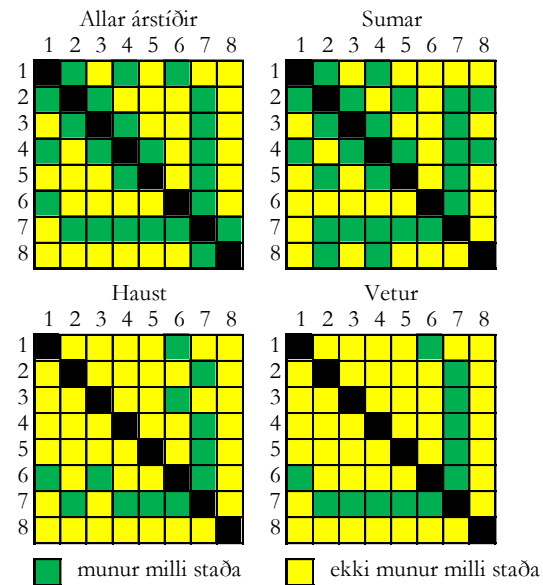
161. mynd. Rusl í Þórsmörk.

5.8.2 Skemmdir á jarðvegsmyndunum

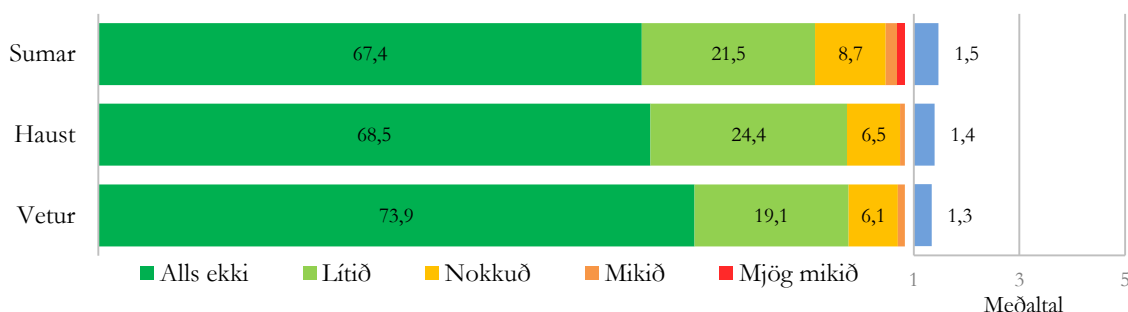
Sjaldgæft var að ferðamenn segðust taka eftir skemmdum á jarðvegsmyndunum, sérstaklega á Þingvöllum. Um sumarið var eitthvað um að svarendur við Geysi og Jökulsárlón tækju eftir skemmdum á jarðvegsmyndunum. Ferðamenn tóku helst eftir skemmdum á jarðvegsmyndunum um sumarið og síst um veturinn ($F=82,177$; $p<0,001$).

24. tafla. Skemmdir á jarðvegsmyndunum, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktæktarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	1,44	1,47	1,39	1,34
2 Geysir	1,59	1,74	1,53	1,47
3 Hraunfossar	1,52	1,57	1,40	1,43
4 Jökulsárlón	1,63	1,70	1,50	1,50
5 Seltún	1,53	1,58	1,50	1,47
6 Sólheimajökull	1,60	1,62	1,61	1,56
7 Þingvellir	1,37	1,44	1,34	1,28
8 Þórsmörk	1,52	1,52	1,75	1,23
Allir staðir	1,52	1,59	1,49	1,42

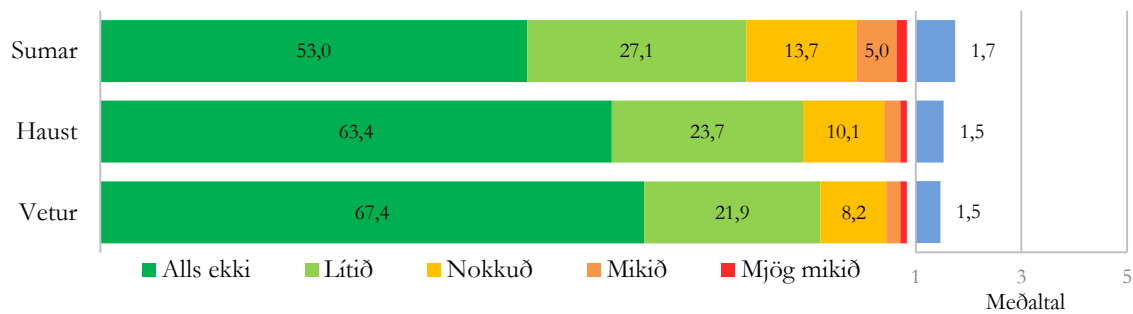

Á Djúpalónssandi tóku 2% svarenda um sumarið og 1% um haustið og veturinn eftir miklum skemmdum á jarðvegsmyndunum af völdum ferðamanna. Þeir sem tóku eftir litlum eða nokkrum skemmdum voru 31% um haustið, 30% um sumarið og 25% um veturinn. Þeir sem tóku alls ekki eftir skemmdum voru 73% um veturinn, 69% um haustið og 67% um sumarið (162. mynd). Ekki var munur á milli árstíða hvað varðar upplifun ferðamanna á skemmdum á jarðvegsmyndunum á Djúpalónssandi ($F=1,917$; $p=0,148$).

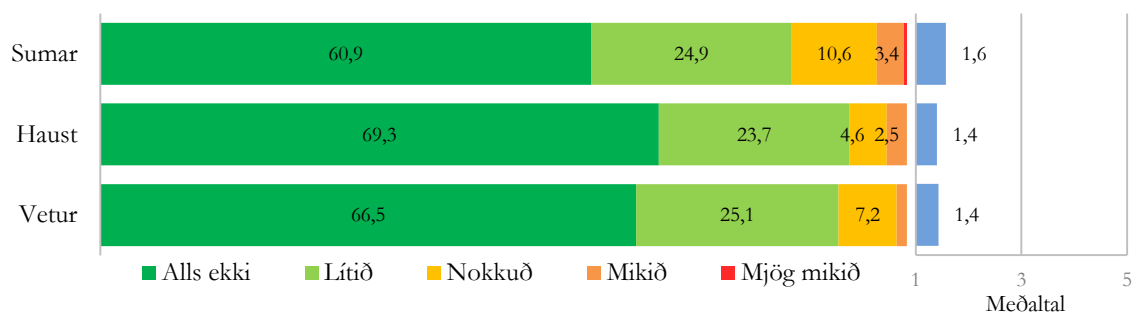
162. mynd. Skemmdir á jarðvegsmyndunum á Djúpalónssandi.

Við Geysi tóku 6% svarenda um sumarið og 3% um haustið og veturinn eftir miklum skemmdum á jarðvegsmyndunum af völdum ferðamanna. Þeir sem tóku eftir litlum eða nokkrum skemmdum voru 41% um sumarið, 34% um haustið og 30% um veturinn. Þeir sem tóku alls ekki eftir skemmdum voru 67% um veturinn, 63% um haustið og 53% um sumarið (163. mynd). Ferðamenn um sumarið tóku helst eftir skemmdum en síst ferðamenn um veturinn en marktækur munur var á milli allra árstíða ($F=66,349$; $p<0,001$).

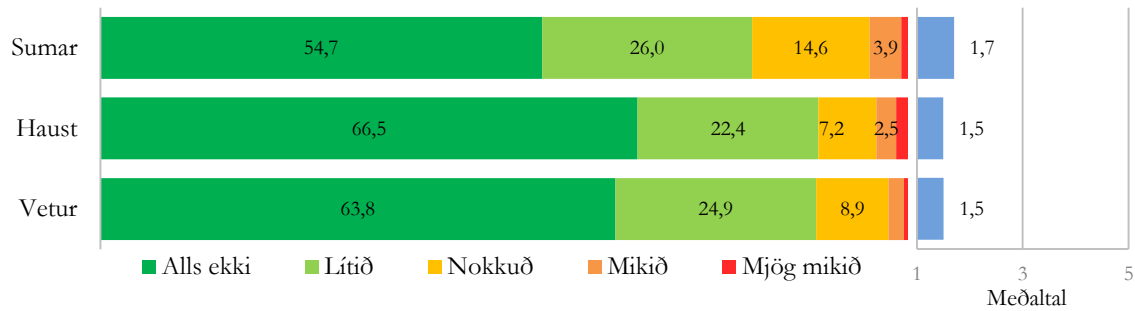
163. mynd. Skemmdir á jarðvegsmyndunum við Geysi.

Við Hraunfossa tóku 4% svarenda um sumarið, 3% um haustið og 1% um veturinn eftir skemmdum á jarðvegsmyndunum af völdum ferðamanna. Þeir sem tóku eftir litlum eða nokkrum skemmdum voru 36% um sumarið, 32% um veturinn og 28% um haustið. Þeir sem tóku alls ekki eftir skemmdum voru 69% um haustið, 67% um veturinn og 61% um sumarið (164. mynd). Ferðamenn um sumarið tóku heldur eftir skemmdum á jarðvegsmyndunum en ferðamenn á öðrum árstíðum ($F=7,695$; $p<0,001$).

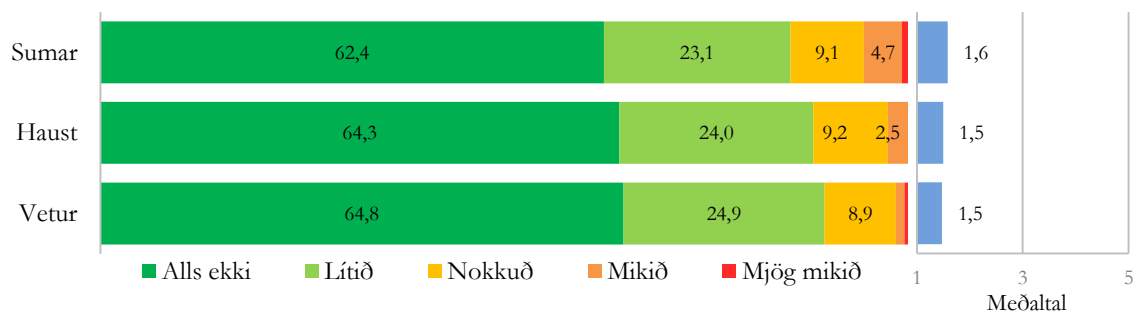
164. mynd. Skemmdir á jarðvegsmyndunum við Hraunfossa.

Við Jökulsárlón tóku 5% svarenda um sumarið, 4% um haustið og 2% um veturinn eftir miklum skemmdum á jarðvegsmyndunum af völdum ferðamann. Þeir sem tóku eftir litlum eða nokkrum skemmdum voru 41% um sumarið, 34% um veturinn og 30% um haustið. Þeir sem tóku alls ekki eftir skemmdum voru 67% um haustið, 64% um veturinn og 55% um sumarið. Ferðamenn um sumarið tóku heldur eftir skemmdum en ferðamenn á öðrum árstíðum ($F=15,222$; $p<0,001$).

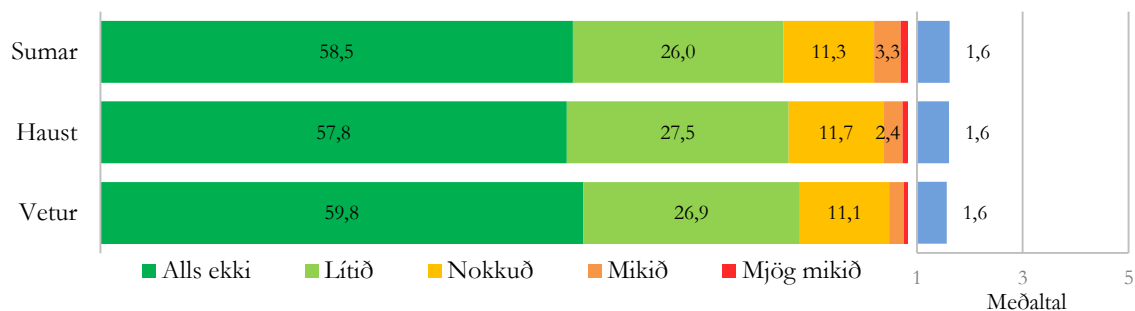
165. mynd. Skemmdir á jarðvegsmýndunum við Jökulsárlón.

Við Seltún tóku 5% um sumarið, 3% um haustið og 1% um veturinn eftir miklum skemmdum á jarðvegsmýndunum af völdum ferðamanna. Þeir sem tóku eftir litlum eða nokkrum skemmdum voru á bilinu 32-34% á öllum árstíðum. Þeir sem tóku alls ekki eftir skemmdum voru 62-65% á öllum árstíðum (166. mynd). Ferðamenn um sumarið tóku heldur eftir skemmdum en ferðamenn um veturinn ($F=3,172$; $p=0,042$).

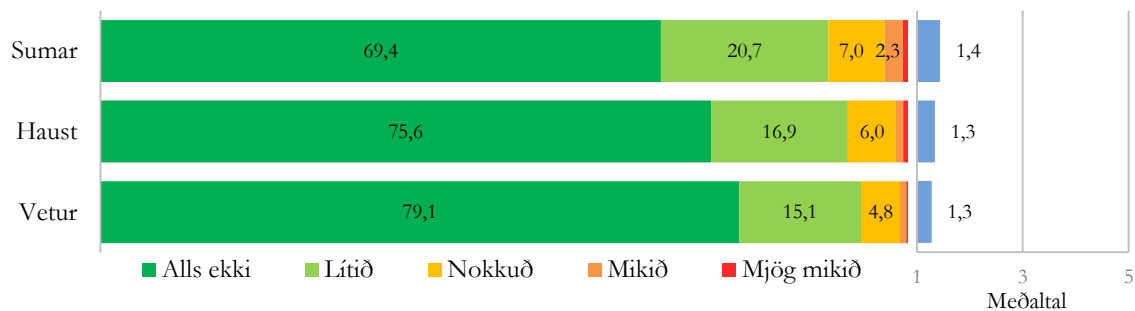
166. mynd. Skemmdir á jarðvegsmýndunum við Seltún.

Við Sólheimajökul tóku 4% ferðamanna um sumarið, 3% um haustið og 2% um veturinn eftir miklum skemmdum á jarðvegsmýndunum af völdum ferðamanna. Þeir sem tóku eftir litlum eða nokkrum skemmdum voru á bilinu 37-39% á öllum árstíðum. Þeir sem tóku alls ekki eftir skemmdum voru á bilinu 58-60% á öllum árstíðum (167. mynd). Enginn munur var á upplifun ferðamanna á skemmdum á jarðvegsmýndunum milli árstíða ($F=0,924$; $p=0,397$).

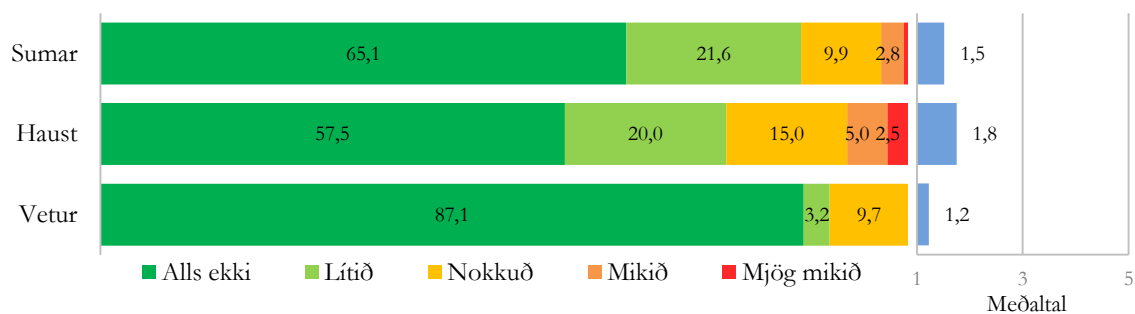
167. mynd. Skemmdir á jarðvegsmýndunum við Sólheimajökul.

Á Þingvöllum tóku 3% um sumarið, 2% um haustið og 1% um veturinn eftir miklum skemmdum á jarðvegsmyndunum af völdum ferðamanna. Þeir sem tóku eftir litlum eða nokkrum skemmdum voru 28% um sumarið, 23% um haustið og 20% um veturinn. Þeir sem tóku alls ekki eftir skemmdum voru 79% um veturinn, 76% um haustið og 69% um sumarið (168. mynd). Ferðamenn um sumarið tóku helst eftir skemmdum og ferðamenn um veturinn síst og mældist marktækur munur milli allra árstíða ($F=29,015$; $p<0,001$).

168. mynd. Skemmdir á jarðvegsmyndunum á Þingvöllum.

Í Þórsmörk tóku 8% svarenda um haustið, 3% um sumarið en enginn um veturinn, eftir miklum skemmdum á jarðvegsmyndunum af völdum ferðamanna. Þeir sem tóku eftir litlum eða nokkrum skemmdum voru 35% um haustið, 32% um sumarið og 13% um veturinn. Þeir sem tóku alls ekki eftir skemmdum voru 87% um veturinn, 65% um sumarið og 58% um haustið. Ferðamenn um sumarið og haustið tóku helst eftir skemmdum en mun síður ferðamenn um veturinn ($F=3,446$; $p=0,033$).

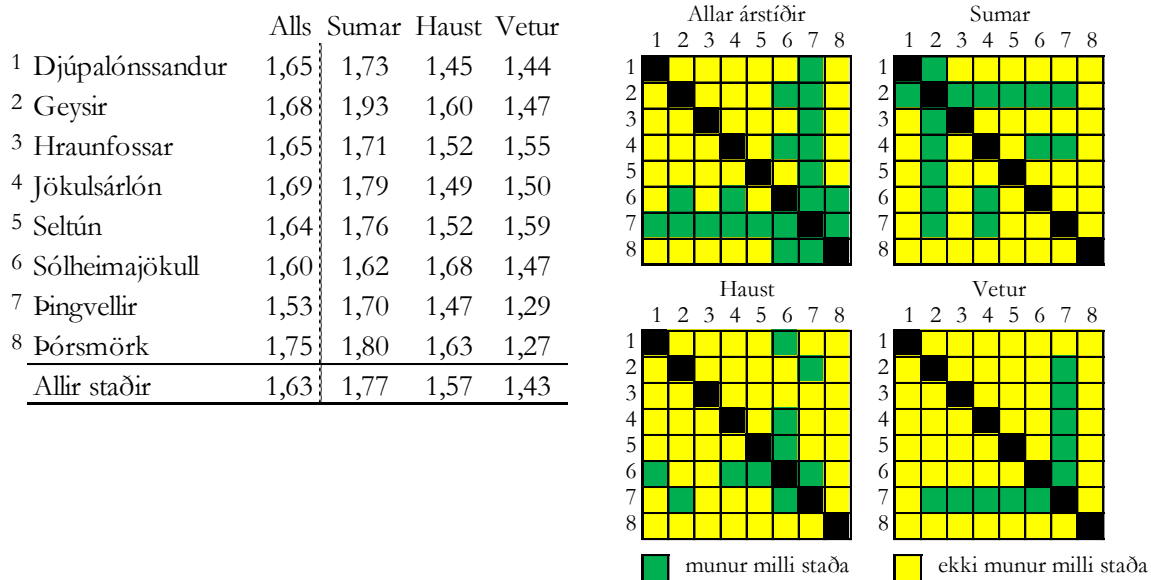
169. mynd. Skemmdir á jarðvegsmyndunum í Þórsmörk.

5.8.3 Gróðurskemmdir

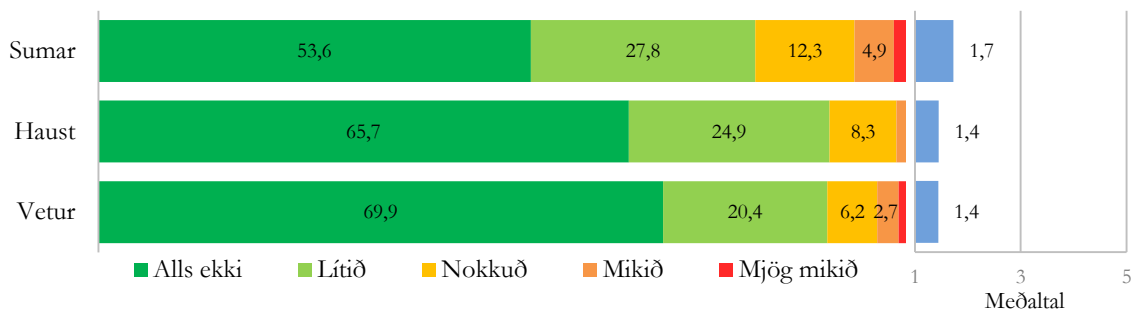
Lítið var um að ferðamenn yrðu varir við gróðurskemmdir og lítið var um mun milli staða hvað það varðar. Svarendur við Geysi tóku þó frekar eftir gróðurskemmdum en á öðrum stöðum um sumarið og um haustið urðu ferðamenn við Sólheimajökul heldur varir við gróðurskemmdir en aðrir. Um veturinn tóku gestir á Þingvöllum síst eftir gróðurskemmdum. Þó ferðamenn hafi ekki

tekið eftir miklum gróðurskemmdum var þónokkur munur milli árstíða. Helst sáust þær um sumarið og síst um veturinn ($F=290,797$; $p<0,001$).

25. tafla. Gróðurskemmdir, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktæktarprófs milli staða.

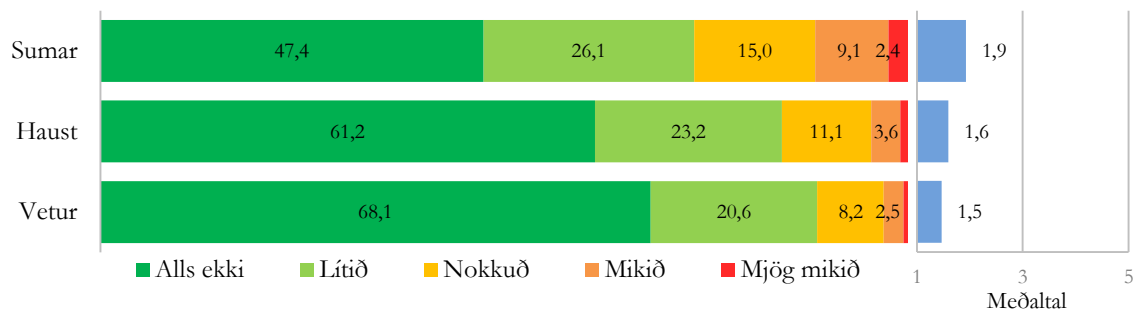
Á Djúpalónssandi tóku 6% svarenda um sumarið, 4% um veturinn og 1% um haustið eftir miklum gróðurskemmdum af völdum ferðamanna. Þeir sem tóku eftir litlum eða nokkrum gróðurskemmdum voru 40% um sumarið, 33% um haustið og 27% um veturinn. Þeir sem tóku alls ekki eftir gróðurskemmdum voru 69% um veturinn, 66% um haustið og 54% um sumarið (170. mynd). Ferðamenn um sumarið tóku heldur eftir gróðurskemmdum en um haustið og veturinn ($F=9,834$; $p<0,001$).

170. mynd. Gróðurskemmdir á Djúpalónssandi.

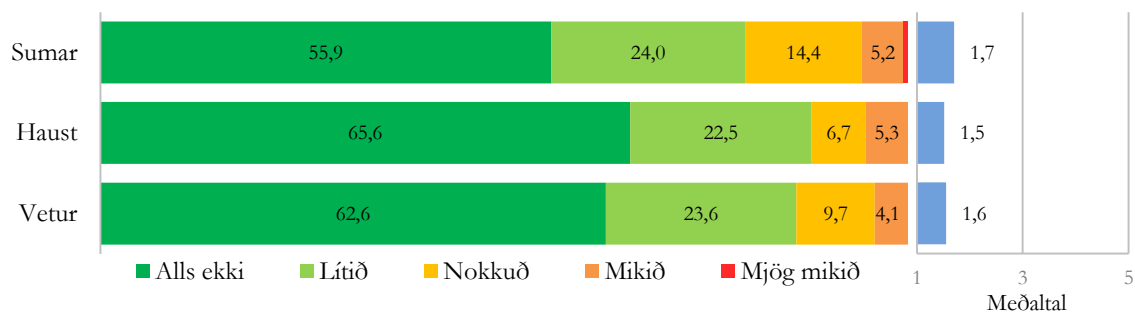
Við Geysi tóku 12% svarenda um sumarið, 5% um haustið og 3% um veturinn, eftir miklum gróðurskemmdum af völdum ferðamanna. Þeir sem tóku eftir litlum eða nokkrum gróðurskemmdum voru 41% um sumarið, 34% um haustið og 29% um veturinn. Þeir sem tóku alls ekki eftir gróðurskemmdum voru 68% um veturinn, 61% um haustið og 47% um sumarið

(171. mynd). Marktækur munur var á öllum árstímum ($F=149,442$; $p<0,001$), en helst bar á gróðurskemmdum um haustið og síst um veturinn að mati svarenda við Geysi..

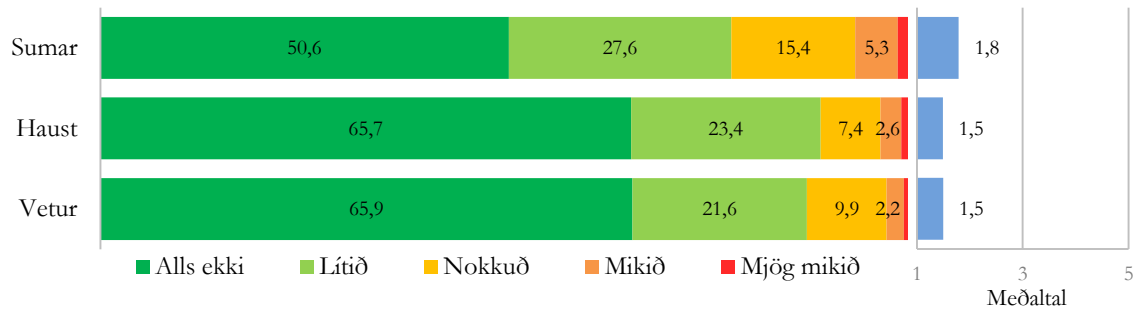
171. mynd. Gróðurskemmdir við Geysi.

Við Hraunfossa tóku 6% svarenda um sumarið, 5% um haustið og 4% um veturinn eftir miklum gróðurskemmdum af völdum ferðamanna. Þeir sem tóku eftir litlum eða nokkrum gróðurskemmdum voru 38% um sumarið, 33% um veturinn og 29% um haustið. Þeir sem tóku alls ekki eftir gróðurskemmdum voru 66% um haustið, 63% um veturinn og 56% um sumarið (172. mynd). Ferðamenn um sumarið tóku heldur eftir gróðurskemmdum en ferðamenn um haustið og veturinn ($F=7,152$; $p=0,001$).

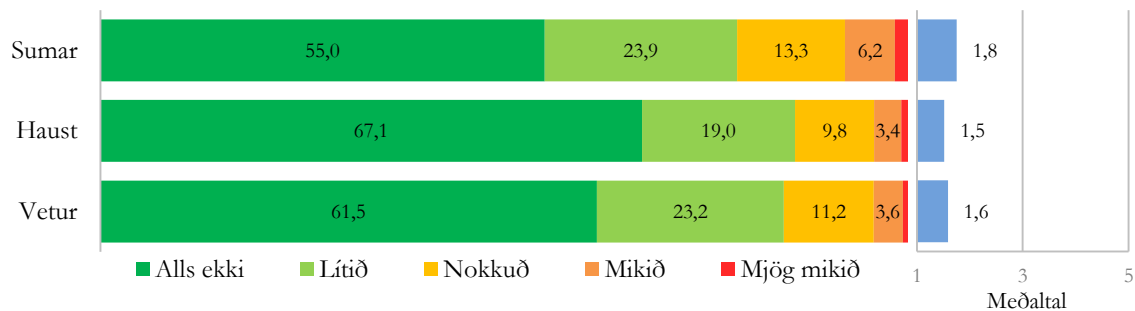
172. mynd. Gróðurskemmdir við Hraunfossa.

Við Jökulsárlón tóku 7% svarenda um sumarið, 3% um haustið og veturinn eftir miklum gróðurskemmdum af völdum ferðamanna. Þeir sem tóku eftir litlum eða nokkrum gróðurskemmdum voru 43% um sumarið, 32% um veturinn og 31% um haustið. Þeir sem tóku alls ekki eftir gróðurskemmdum voru 66% um veturinn og haustið og 51% um sumarið (173. mynd). Ferðamenn um sumarið tóku heldur eftir gróðurskemmdum en ferðamenn um haustið og veturinn ($F=31,481$; $p<0,001$).

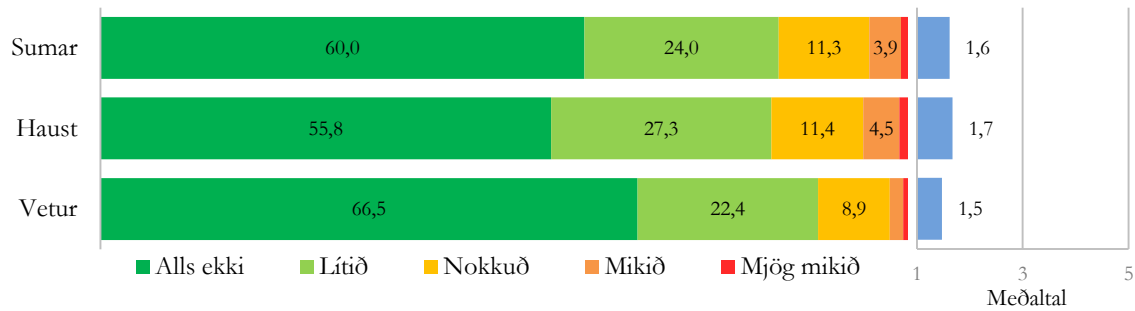
173. mynd. Gróðurskemmdir við Jökulsárlón.

Við Seltún tóku 8% svarenda um sumarið, 4% um haustið og veturinn eftir miklum gróðurskemmdum af völdum ferðamanna. Þeir sem tóku eftir litlum eða nokkrum gróðurskemmdum voru 37% um haustið, 34% um sumarið og 29% um veturinn. Þeir sem tóku alls ekki eftir gróðurskemmdum voru 67% um haustið, 62% um veturinn og 55% um sumarið (174. mynd). Ferðamenn um sumarið tóku heldur eftir gróðurskemmdum en ferðamenn um haustið og veturinn ($F=11,108$; $p<0,001$).

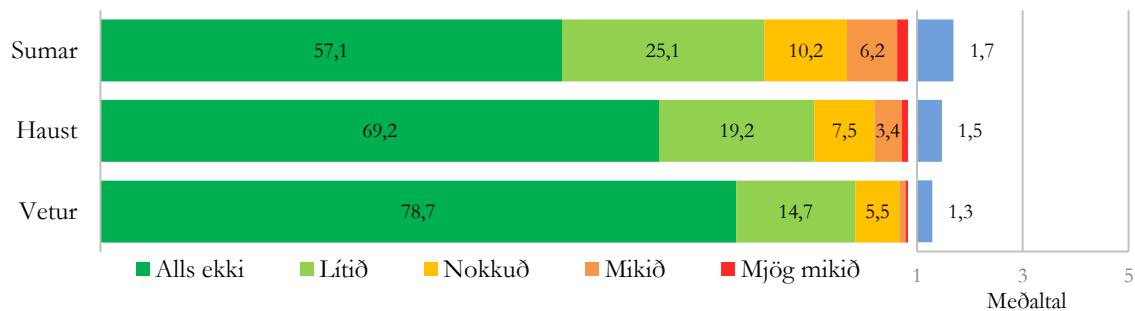
174. mynd. Gróðurskemmdir við Seltún.

Við Sólheimajökul tóku 6% svarenda um haustið, 5% um sumarið og 2% um veturinn eftir miklum gróðurskemmdum af völdum ferðamanna. Þeir sem tóku eftir litlum eða nokkrum gróðurskemmdum voru 39% um haustið, 35% um sumarið og 31% um veturinn. Þeir sem tóku alls ekki eftir gróðurskemmdum voru 67% um veturinn, 60% um sumarið og 56% um haustið (175. mynd). Ferðamenn um veturinn tóku síður eftir gróðurskemmdum en ferðamenn um sumarið og haustið ($F=13,717$; $p<0,001$).

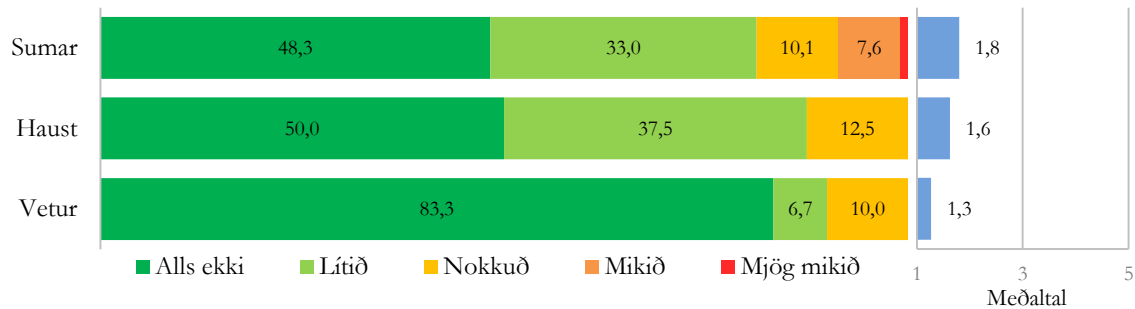
175. mynd. Gróðurskemmdir við Sólheimajökul.

Á Þingvöllum tóku 8% svarenda um sumarið, 4% um haustið og 1% um veturinn eftir miklum gróðurskemmdum af völdum ferðamanna. Þeir sem tóku eftir litlum eða nokkrum gróðurskemmdum voru 35% um sumarið, 27% um haustið og 20% um veturinn. Þeir sem tóku alls ekki eftir gróðurskemmdum voru 79% um veturinn, 69% um haustið og 57% um sumarið (176. mynd). Ferðamenn um sumarið tóku helst eftir gróðurskemmdum en ferðamenn um veturinn síst. Marktækur munur var milli árstíða á upplifun ferðamanna á gróðurskemmdum á Þingvöllum ($F=125,081$; $p<0,001$), en mestar þóttu þær um sumarið og minnstar um veturinn.

176. mynd. Gróðurskemmdir á Þingvöllum.

Í Þórsmörk tóku 9% svarenda um sumarið en enginn um haustið og veturinn eftir miklum gróðurskemmdum af völdum ferðamanna. Þeir sem tóku eftir litlum eða nokkrum gróðurskemmdum voru 50% um haustið, 43% um sumarið og 17% um veturinn. Þeir sem tóku alls ekki eftir gróðurskemmdum voru 83% um veturinn, 50% um haustið og 48% um sumarið (177. mynd). Í Þórsmörk tóku ferðamenn um veturinn síður eftir gróðurskemmdum en ferðamenn um sumarið ($F=4,974$; $p=0,007$).

177. mynd. Gróðurskemmdir í Þórsmörk.

5.8.4 Rof úr göngustígum

Rof úr göngustígum voru þau neikvæðu áhrif, af þeim sem spurt var um, sem svarendur urðu helst varir við. Ferðamenn á Þingvöllum tóku síst eftir rofi úr göngustígum af öllum stöðum en helst við Þórsmörk (um sumarið), Sólheimajökul (um haustið og veturinn) og Seltún (um veturinn). Almennt þótti svarendum mest sjást af rofi úr göngustígum um sumarið, en minnst um veturinn ($F=86,623$; $p<0,001$).

26. tafla. Rof úr göngustígum, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.

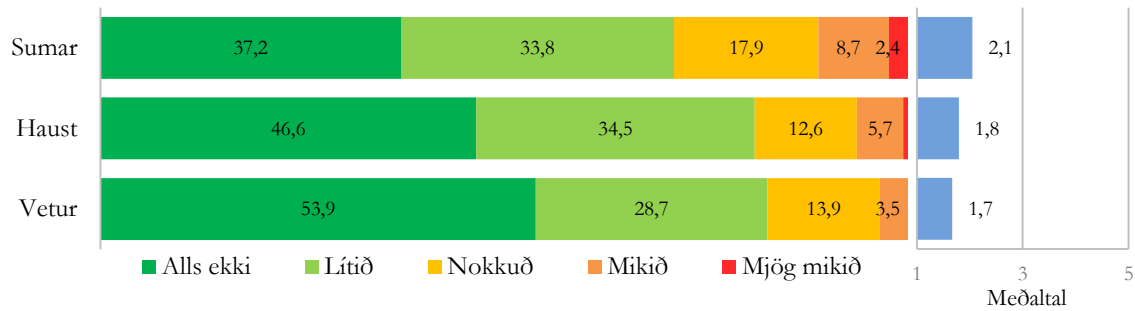
	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	1,96	2,05	1,79	1,67
2 Geysir	2,01	2,22	1,98	1,80
3 Hraunfossar	1,95	1,97	1,82	2,01
4 Jökulsárlón	1,97	2,08	1,75	1,80
5 Seltún	2,05	2,10	1,88	2,15
6 Sólheimajökull	2,15	2,08	2,21	2,11
7 Þingvellir	1,71	1,81	1,66	1,57
8 Þórsmörk	2,29	2,36	2,20	1,41
Allir staðir	1,95	2,03	1,93	1,81

	Allar árstíðir								Sumar							
	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

	Haust								Vetur							
	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

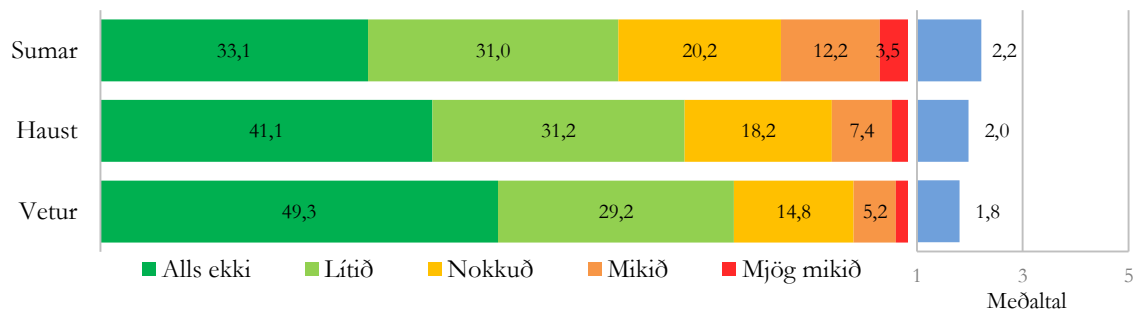
■ munur milli staða ■ ekki munur milli staða

Á Djúpalónssandi tóku 11% svarenda um sumarið, 6% um haust og 4% um veturinn, eftir miklu rofi úr göngustígum af völdum ferðamanna á svæðinu. Þeir sem tóku eftir litlu eða nokkru rofi voru 52% um sumarið, 47% um haustið og 43% um veturinn. Þeir sem tóku alls ekki eftir rofi voru 54% um veturinn, 47% um haustið og 37% um sumarið (178. mynd). Ferðamenn um sumarið tóku heldur eftir rofi úr göngustígum á Djúpalónssandi en ferðamenn um haustið og veturinn ($F=9,973$; $p<0,001$).

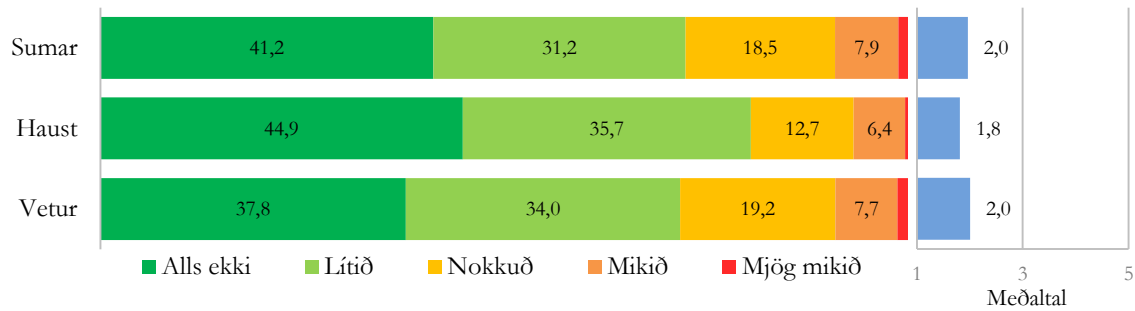
178. mynd. Rof úr göngustígum á Djúpalónssandi.

Við Geysi tóku 16% svarenda um sumarið, 9% um haustið og 7% um veturinn, eftir miklu rofi úr göngustígum af völdum ferðamanna. Þeir sem tóku eftir litlu eða nokkru rofi voru 51% um sumarið, 49% um haustið og 44% um veturinn. Þeir sem tóku alls ekki eftir rofi voru 49% um veturinn, 41% um haustið og 33% um sumarið (179. mynd). Ferðamenn um sumarið tóku heldur eftir rofi en ferðamenn um veturinn síst og var marktækur munur á upplifun ferðamanna milli allra árstíða ($F=88,851$; $p<0,001$).

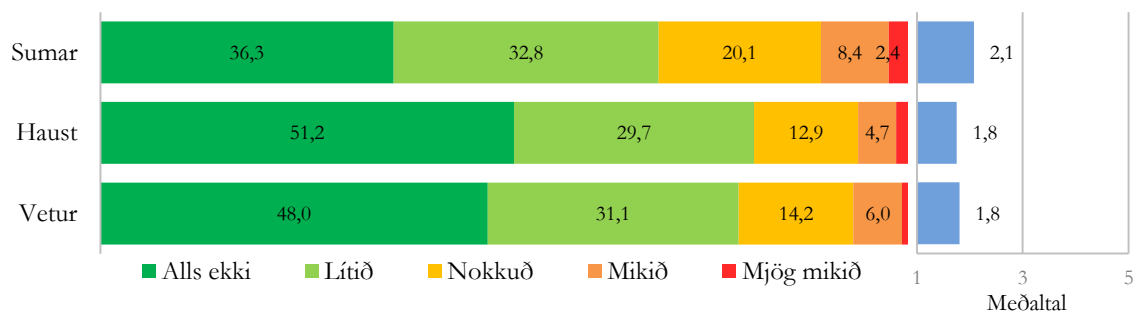
179. mynd. Rof úr göngustígum við Geysi.

Við Hraunfossa tóku 9% svarenda um sumarið og veturinn og 7% um haustið eftir miklu rofi úr göngustígum af völdum ferðamanna. Þeir sem tóku eftir litlu eða nokkru rofi voru 53% um veturinn, 50% um sumarið, 48% um haustið. Þeir sem tóku alls ekki eftir rofi voru 45% um haustið, 41% um sumarið og 38% um veturinn (180. mynd). Ferðamenn um haustið tóku síður eftir rofi úr göngustígum við Hraunfossa en ferðamenn um sumarið og veturinn ($F=3,208$; $p=0,041$).

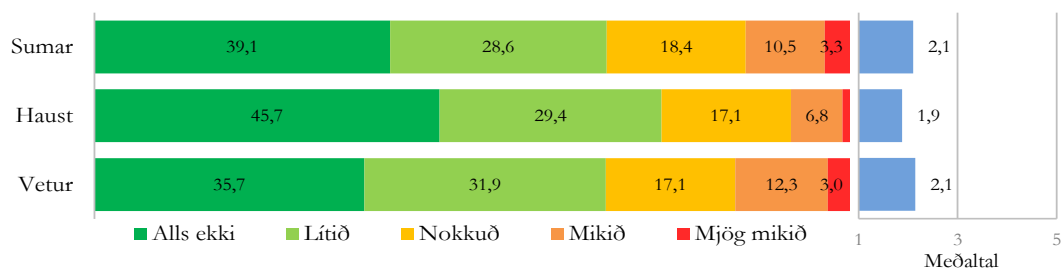
180. mynd. Rof úr göngustígum við Hraunfossa.

Við Jökulsárlón tóku 11% svarenda um sumarið, 7% um veturinn og 6% um haustið, eftir miklu rofi úr göngustígum af völdum ferðamanna á svæðinu. Þeir sem tóku eftir litlu eða nokkru rofi voru 53% um sumarið, 45% um veturinn og 43% um haustið. Þeir sem tóku alls ekki eftir rofi voru 51% um haustið, 48% um veturinn og 36% um sumarið (181. mynd). Ferðamenn um sumarið tóku heldur eftir rofi úr göngustígum við Jökulsárlón en ferðamenn um haustið og veturinn ($F=25,880$; $p<0,001$).

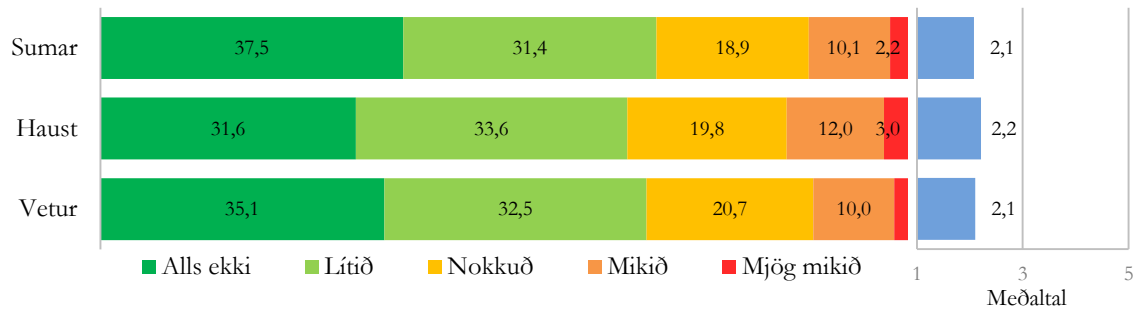
181. mynd. Rof úr göngustígum við Jökulsárlón.

Við Seltún tóku 14% svarenda um sumarið, 15% um veturinn og 8% um haustið eftir miklu rofi úr göngustígum af völdum ferðamanna. Þeir sem tóku eftir litlu eða nokkru rofi voru 49% um veturinn og 47% um sumarið og haustið. Þeir sem tóku alls ekki eftir rofi voru 46% um haustið, 39% um sumarið og 36% um veturinn (182. mynd). Ferðamenn um haustið tóku síður eftir rofi úr göngustígum við Seltún en ferðamenn um sumarið og veturinn ($F=8,744$; $p<0,001$).

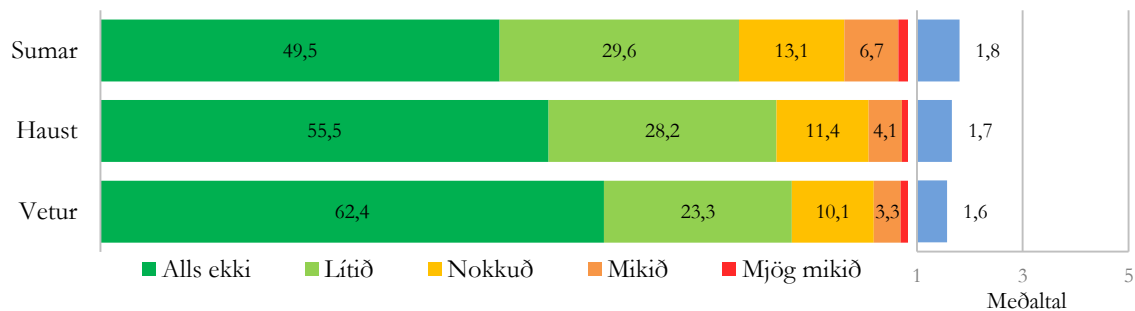
182. mynd. Rof úr göngustígum við Seltún.

Við Sólheimajökul tóku 15% svarenda um haustið og 12% um sumarið og veturinn eftir miklu rofi úr göngustígum af völdum ferðamanna. Þeir sem tóku eftir litlu eða nokkru rofi voru 53% um haustið og veturinn og 50% um sumarið. Þeir sem tóku alls ekki eftir rofi voru 38% um sumarið, 35% um veturinn og 32% um haustið (183. mynd). Ekki var marktækur munur á upplifun ferðamanna á rofi úr göngustígum við Sólheimajökul milli árstíða ($F=3,519$; $p=0,030$).

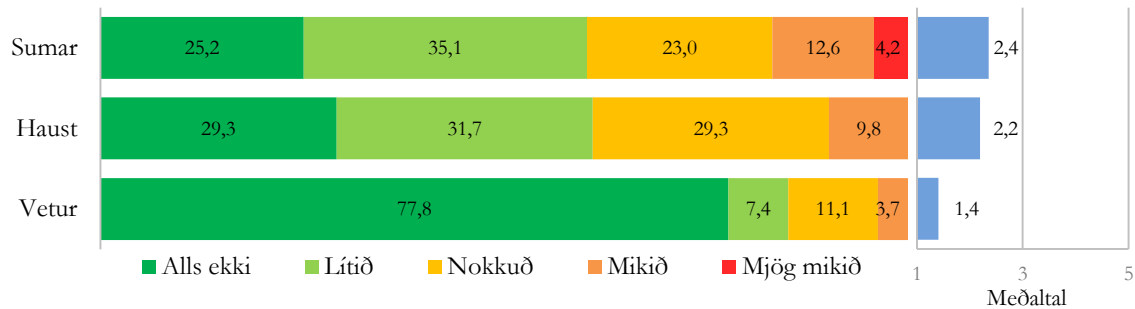
183. mynd. Rof úr göngustígum við Sólheimajökul.

Á Þingvöllum tóku 8% svarenda um sumarið, 5% um haustið og 4% um veturinn, eftir miklu rofi úr göngustígum af völdum ferðamanna á svæðinu. Þeir sem tóku eftir litlu eða nokkru rofi voru 43% um sumarið, 40% um haustið og 33% um veturinn. Þeir sem tóku alls ekki eftir rofi voru 62% um veturinn, 56% um haustið og 50% um sumarið (184. mynd). Ferðamenn tóku helst eftir rofi um sumarið og síst um veturinn en marktækur munur var á upplifun ferðamanna á rofi úr göngustígum milli allra árstíða ($F=35,988$; $p<0,001$).

184. mynd. Rof úr göngustígum á Þingvöllum.

Í Þórsmörk tóku 17% svarenda um sumarið, 10% um haustið og 4% um veturinn, eftir miklu rofi úr göngustígum af völdum ferðamanna á svæðinu. Þeir sem tóku eftir litlu eða nokkru rofi voru 61% um haustið, 58% um sumarið og 19% um veturinn. Þeir sem tóku alls ekki eftir rofi voru 78% um veturinn, 29% um haustið og 25% um sumarið (185. mynd). Ferðamenn um veturinn tóku síður eftir rofi úr göngustígum í Þórsmörk en ferðamenn um sumarið og haustið ($F=9,749$; $p<0,001$).

185. mynd. Rof úr göngustígum í Þórsmörk.

5.9 Skynjun ferðamanna á umhverfinu

Þátttakendur voru beðnir um að lýsa upplifun sinni á eiginleikum svæðanna sem þeir voru staddir á með því að staðsetja þau á 5 stiga kvarða. Kvarðarnir voru eftirfarandi:

mannkert ↔ náttúrulegt þar sem 1 = mjög manngert og 5 = mjög náttúrulegt,

óöruggt ↔ öruggt þar sem 1 = mjög óöruggt og 5 = mjög öruggt,

sóðalegt ↔ hreint þar sem 1 = mjög sóðalegt og 5 = mjög hreint,

hávært ↔ kyrrt þar sem 1 = mjög hávært og 5 = mjög kyrrt,

ljótt ↔ fallett þar sem 1 = mjög ljótt og 5 = mjög fallett.

5.9.1 Mannkert eða náttúrulegt

Umhverfi svæðanna einkennist að mati ferðamanna frekar af því að vera náttúrulegt en manngert. Þeir staðir sem þóttu náttúrulegastir yfir heildina lítið voru Djúpalónssandur og Sólheimajökull. Sá staður sem ferðamenn töldu manngerðastan á öllum árstíðum var Geysir og þá sérstaklega um sumarið. Um haustið þóttu Þingvellir einnig marktækt manngerðara svæði en sum önnur. Um veturinn töldu ferðamenn Þórsmörk lang náttúrulegasta staðinn (27. tafla).

Ef horft er á alla staði saman þóttu svæðin náttúrulegust um veturinn en manngerðust um sumarið en marktækur munur var milli allra árstíða ($F=79,383$; $p<0,001$).

27. tafla. Náttúrulegt eða manngert umhverfi, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	4,67	4,66	4,69	4,66
2 Geysir	4,26	4,08	4,34	4,38
3 Hraunfossar	4,45	4,44	4,46	4,50
4 Jökulsárlón	4,52	4,46	4,64	4,66
5 Seltún	4,46	4,42	4,52	4,45
6 Sólheimajökull	4,66	4,63	4,64	4,70
7 Þingvellir	4,43	4,36	4,44	4,56
8 Þórsmörk	4,53	4,46	4,72	4,96
Allir staðir	4,43	4,36	4,48	4,51

Allar árstíðir								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

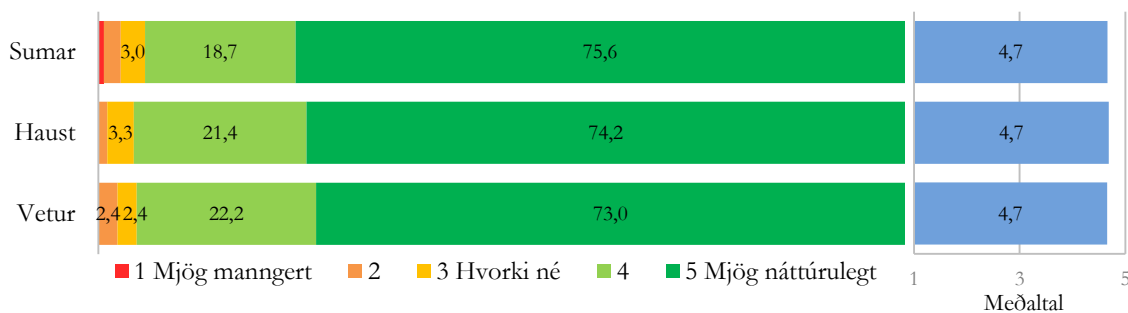
Sumar								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Haust								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Vetur								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

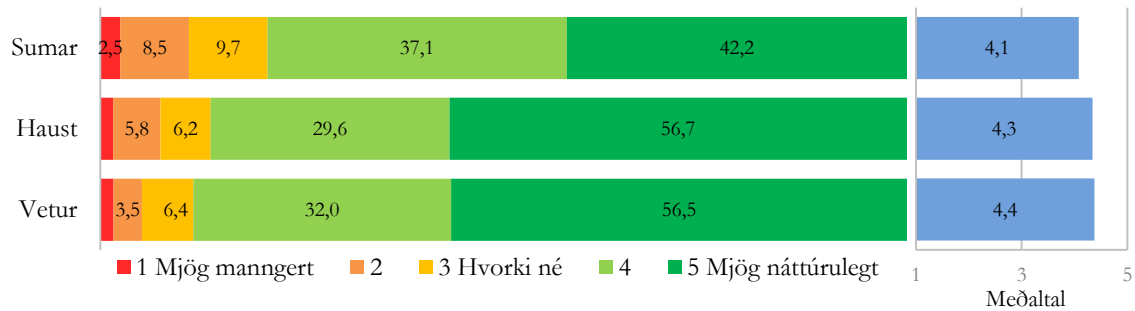
■ munur milli staða ■ ekki munur milli staða

Ferðamönnum þótti Djúpalónssandur náttúrulegur á öllum árstíðum (94-96%). Um 3% ferðamanna svöruðu hvorki né og aðeins 1-3% upplifðu staðinn manngerðan og þá ívið fleiri um sumarið (186. mynd). Munur milli árstíða var ekki marktækur ($F=0,097$; $p=0,907$).

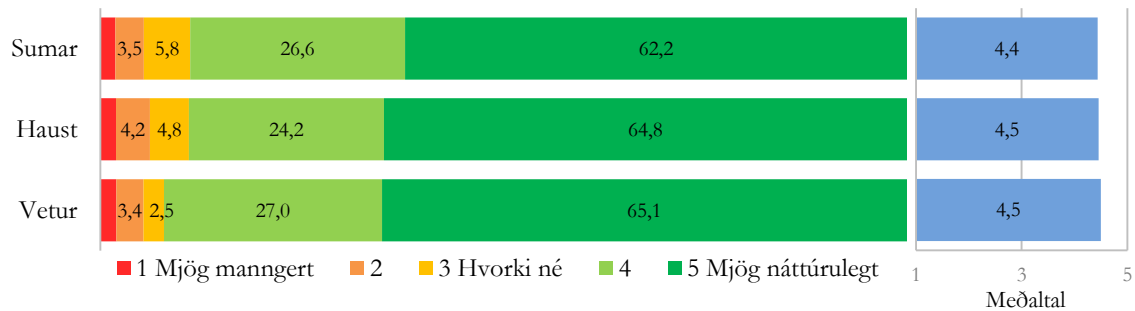
186. mynd. Náttúrulegt eða manngert umhverfi á Djúpalónssandi.

Geysir var sá staður sem ferðamenn upplifðu manngerðastan af stöðunum átta (27. tafla). Við Geysi upplifðu 11% ferðamanna um sumarið, 6% um haustið og 5% um veturinn svæðið sem manngert. Þeir sem upplifðu svæðið sem hvorki náttúrulegt né manngert voru 10% um sumarið og 6% um haustið og veturinn. Svæðið þótti náttúrulegt að mati 89% um veturinn, 86% um haustið og 79% um sumarið (187. mynd). Ferðamenn um sumarið upplifðu svæðið síður náttúrulegt en ferðamenn á öðrum árstíðum ($F=75,294$; $p<0,001$).

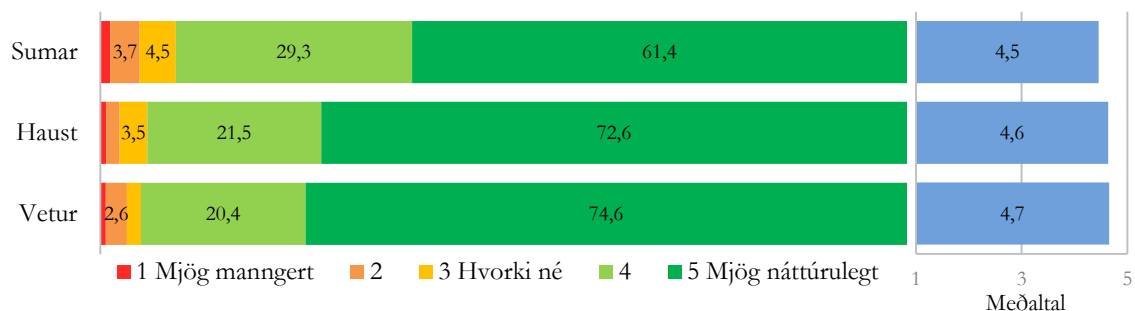
187. mynd. Náttúrulegt eða manngert umhverfi við Geysi.

Við Hraunfossa upplifðu 89-92% svarenda svæðið sem náttúrulegt á öllum árstíðum. Um 5% aðspurðra upplifðu staðinn sem manngerðan (188. mynd). Þeir sem upplifðu staðinn sem hvorki náttúrulegann né manngerðan voru 3-6% og ekki var marktækur munur milli árstíðanna ($F=0,653$; $p=0,521$).

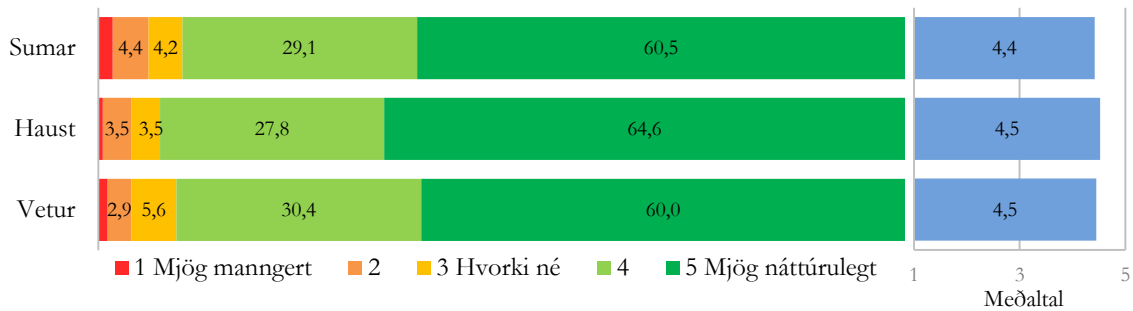
188. mynd. Náttúrulegt eða manngert umhverfi við Hraunfossa.

Við Jökulsárlón upplifðu 95% ferðamanna um veturinn, 94% ferðamanna um haustið og 91% um sumarið svæðið sem náttúrulegt. Þeir sem upplifðu svæðið sem hvorki náttúrulegt né manngert voru 5% um sumarið, 4% um haustið og 2% um veturinn. Svæðið þótti manngert að mati 5% um sumarið og 2-3% á öðrum árstíðum (189. mynd). Umhverfi Jökulsárlón þótti manngerðara um sumarið en um haustið og veturinn ($F=18,313$; $p<0,001$).

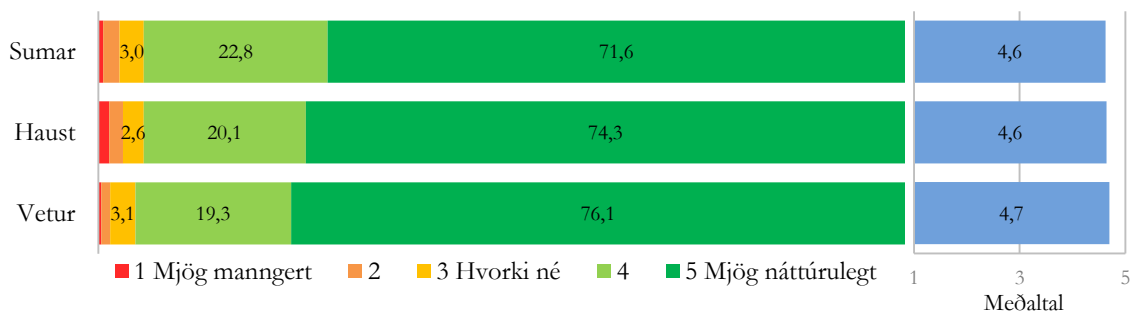
189. mynd. Náttúrulegt eða manngert umhverfi við Jökulsárlón.

Við Seltún upplifðu 92% ferðamanna um haustið, 90 % um veturinn og sumarið svæðið sem náttúrulegt. Þeir sem upplifðu svæðið sem hvorki náttúrulegt né manngert voru 6% um veturinn, 4% um haustið og sumarið. Svæðið þótti manngert að mati 6% um sumarið og 4% um haustið og veturinn (190. mynd). Ekki var marktækur munur milli árstíða hvað þetta varðar ($F=2,441$; $p=0,087$).

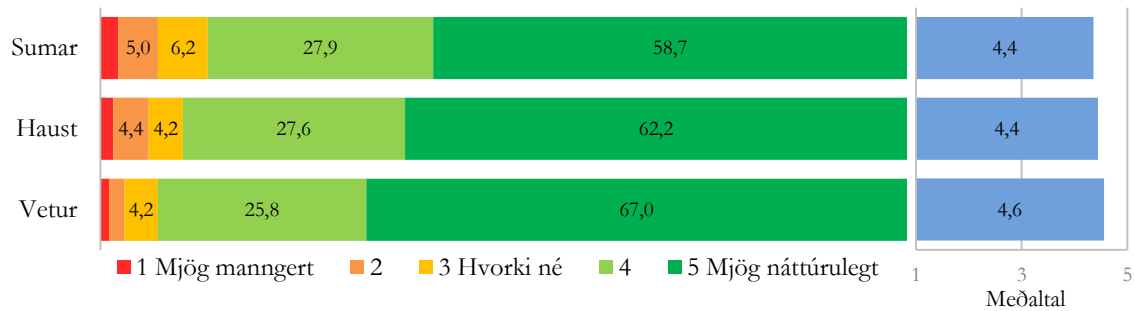
190. mynd. Náttúrulegt eða manngert umhverfi við Seltún.

Við Sólheimajökul upplifðu 3% ferðamanna um sumarið og haustið og 1% um veturinn svæðið sem manngert. Þeir sem upplifðu svæðið sem hvorki náttúrulegt né manngert voru 3% á öllum árstíðum. Svæðið þótti náttúrulegt að mati 94-95% (191. mynd). Ekki var marktækur munur á milli árstíða ($F=2,260$; $p=0,105$).

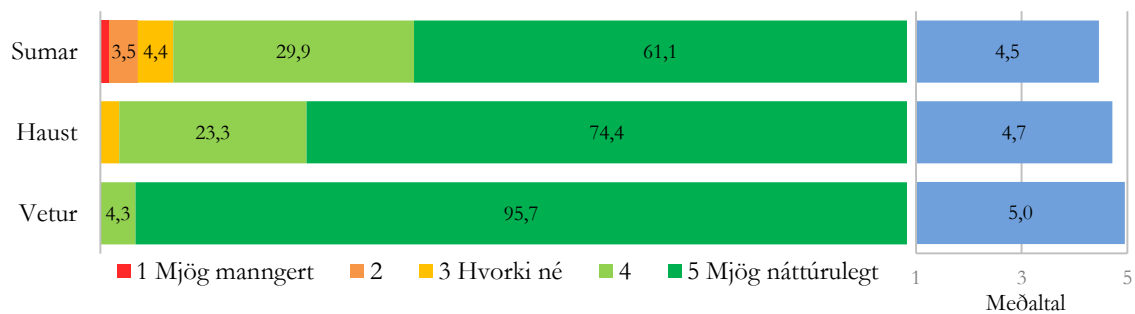
191. mynd. Náttúrulegt eða manngert umhverfi við Sólheimajökul.

Á Þingvöllum upplifðu 7% ferðamanna um sumarið, 6% um haustið og 3% um veturinn svæðið sem manngert. Þeir sem upplifðu svæðið sem hvorki náttúrulegt né manngert voru 6% um sumarið og 4% um haustið og veturinn. Svæðið þótti náttúrulegt að mati 93% um veturinn, 90% um haustið og 87% um sumarið (192. mynd). Marktækur munur var milli allra árstíða ($F=29,828$; $p<0,001$), en umhverfi Þingvalla þótti náttúrulegast um veturinn en síst um sumarið.

192. mynd. Náttúrulegt eða manngert umhverfi á Þingvöllum.

Í Þórsmörk upplifðu 5% ferðamanna um sumarið svæðið sem manngert en enginn á öðrum árstíðum. Þeir sem upplifðu svæðið sem hvorki náttúrulegt né manngert voru 4% um sumarið og 2% um haustið en enginn um veturinn. Svæðið þótti náttúrulegt að allra mati um veturinn, 98% um haustið og 91% um sumarið (193. mynd). Marktækur munur var milli allra árstíðanna ($F=79,383$; $p<0,001$).

193. mynd. Náttúrulegt eða manngert umhverfi í Þórsmörk.

5.9.2 Óöruggt eða öruggt

Almennt upplifðu ferðamenn staðina átta sem mjög örugga. Ferðamenn upplifðu Jökulsárlón sem öruggara svæði en flest önnur á öllum árstíðum en Sólheimajökul sem óöruggara svæði. Um sumarið bættust Geysir og Þingvellir í hóp öruggari svæðanna og Hraunfossar og Seltún í hóp þeirra óöruggari. Um veturinn þóttu Djúpálónssandur, Sólheimajökull og Geysir síður örugg en Hraunfossar og Jökulsárlón (28. tafla).

Veturinn var almennt séð óöruggasta árstíðin en sumarið og haustið þóttu marktækt öruggari ($F=79,757$; $p<0,001$).

28. tafla. Öryggi umhverfisins, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	4,41	4,42	4,51	4,19
2 Geysir	4,43	4,49	4,52	4,27
3 Hraunfossar	4,39	4,35	4,46	4,47
4 Jökulsárlón	4,55	4,54	4,64	4,48
5 Seltún	4,39	4,37	4,45	4,38
6 Sólheimajökull	4,26	4,23	4,28	4,24
7 Þingvellir	4,50	4,58	4,51	4,37
8 Þórsörk	4,47	4,46	4,63	4,47
Allir staðir	4,44	4,48	4,47	4,33

Allar árstíðir								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

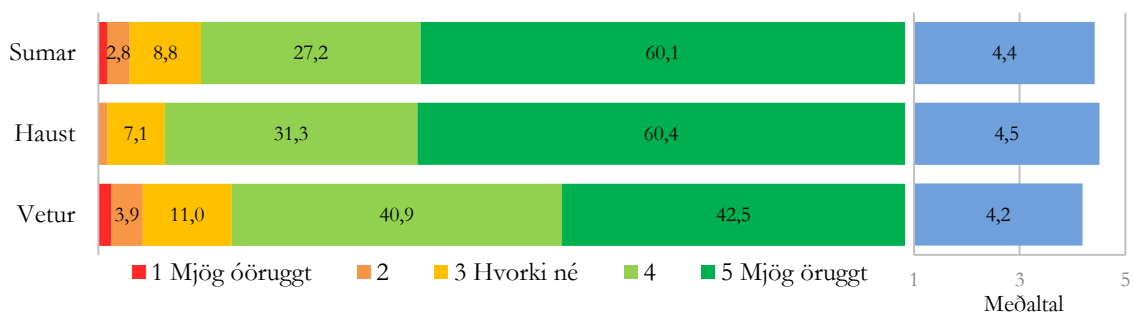
Sumar								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Haust								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Vetur								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

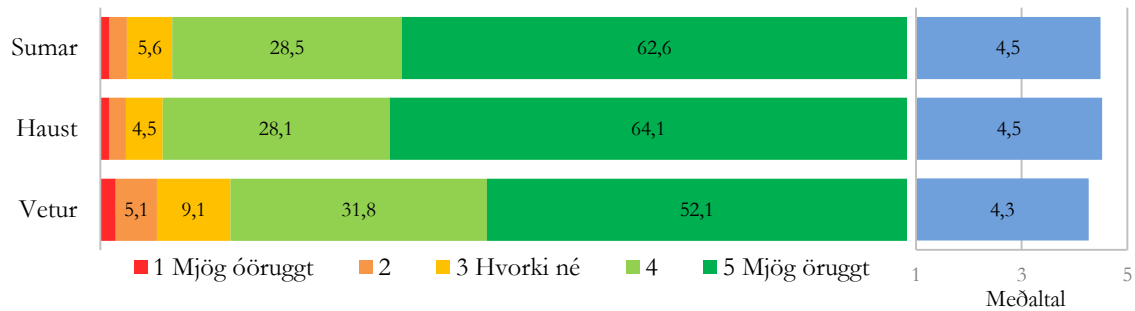
■ munur milli staða ■ ekki munur milli staða

Á Djúpalónssandi voru þeir ferðamenn sem upplifðu umhverfið óöruggt 6% um veturinn, 4% um sumarið og 1% um haustið. Þeir sem upplifðu umhverfið hvorki öruggt né óöruggt voru 11% um veturinn, 9% um sumarið og 7% um haustið. Umhverfið þótti öruggt að mati 92% um haustið, 87% um sumarið og 83% um veturinn (194. mynd). Ferðamenn um veturinn upplifðu umhverfið síður öruggt en ferðamenn á öðrum árstíðum ($F=5,980$; $p=0,003$).

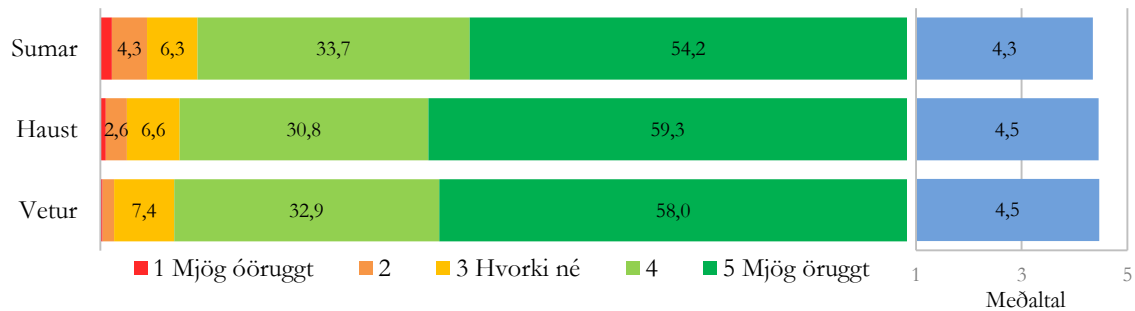
194. mynd. Öryggi umhverfisins á Djúpalónssandi.

Við Geysi voru þeir ferðamenn sem upplifðu umhverfið óöruggt 7% um veturinn og 3% um sumarið og haustið. Þeir sem upplifðu umhverfið hvorki öruggt né óöruggt voru 9% um veturinn, 6% um sumarið og 5% um haustið. Umhverfið þótti öruggt að mati 92% um haustið, 91% um sumarið og 84% um veturinn (195. mynd). Ferðamenn um veturinn upplifðu umhverfið síður öruggt en ferðamenn á öðrum árstíðum ($F=63,172$; $p<0,001$).

195. mynd. Öryggi umhverfisins við Geysi.

Við Hraunfossa voru þeir ferðamenn sem upplifðu umhverfið óöruggt 6% um sumarið, 3% um haustið og 2% um veturinn. Á bilinu 6-7% upplifðu umhverfið hvorki öruggt né óöruggt, en það þótti öruggt að mati 91% um haustið og veturinn og 88% um sumarið (196. mynd). Ferðamenn um sumarið upplifðu svæðið síður öruggt en ferðamenn um veturinn ($F=3,939$; $p=0,020$).

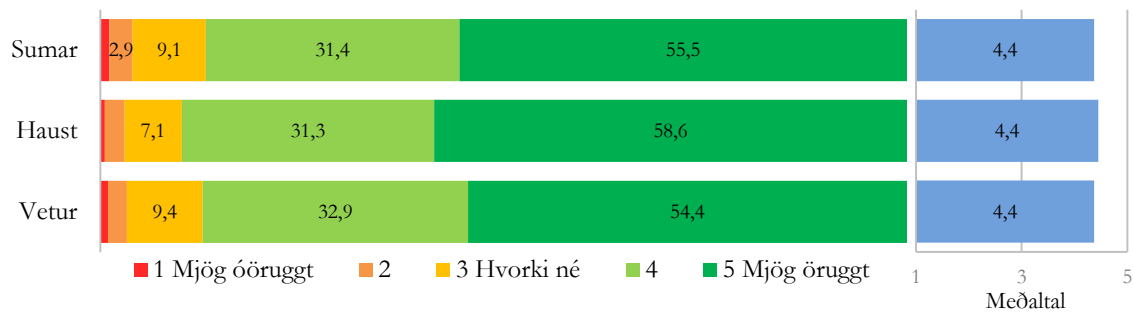
196. mynd. Öryggi umhverfisins við Hraunfossa.

Við Jökulsárlón voru þeir ferðamenn sem upplifðu umhverfið sem óöruggt 4% um veturinn, 3% um sumarið og 2% um haustið. Þeir sem upplifðu umhverfið sem hvorki öruggt né óöruggt voru 7% um veturinn, 5% um sumarið og 3% um haustið. Umhverfið þótti öruggt að mati 95% um haustið, 92% um sumarið og 90% um veturinn (197. mynd). Ferðamönnum um haustið þótti svæðið öruggara en ferðamenn á öðrum árstíðum ($F=6,099$; $p=0,002$).

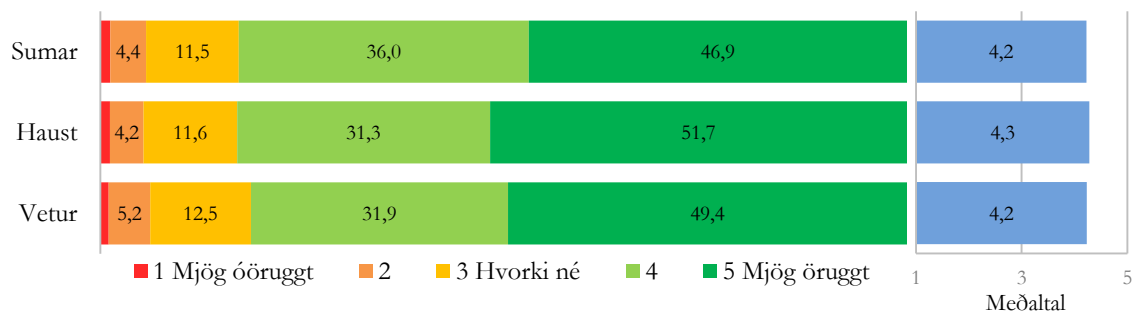
197. mynd. Öryggi umhverfisins við Jökulsárlón.

Við Seltún voru þeir ferðamenn sem upplifðu umhverfið óöruggt 4% um sumarið og 3% um haustið og veturinn. Þeir sem upplifðu umhverfið hvorki öruggt né óöruggt voru 9% um veturinn og sumarið og 7% um haustið. Svæðið þótti öruggt að mati 90% um haustið og 87% um veturinn og sumarið (198. mynd). Ekki var marktækur munur á milli árstíða ($F=1,642$; $p=0,194$).

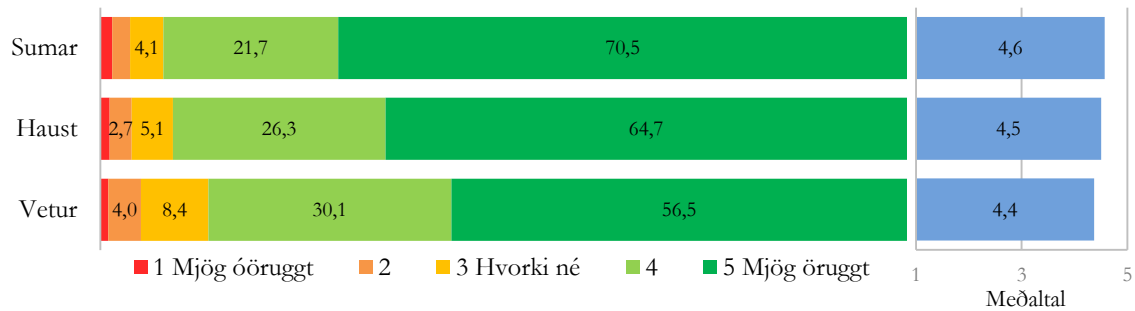
198. mynd. Öryggi umhverfisins við Seltún.

Við Sólheimajökul voru þeir ferðamenn sem upplifðu umhverfið óöruggt 5-6% á öllum árstíðum, en þeir sem upplifðu umhverfið hvorki öruggt né óöruggt voru 12-13%. Umhverfið við Sólheimajökul þótti öruggt að mati 81-83% á öllum árstíðum (199. mynd). Ekki var marktækur munur milli árstíðanna hvað varðar upplifun ferðamanna á öryggi við Sólheimajökul ($F=0,953$; $p=0,385$).

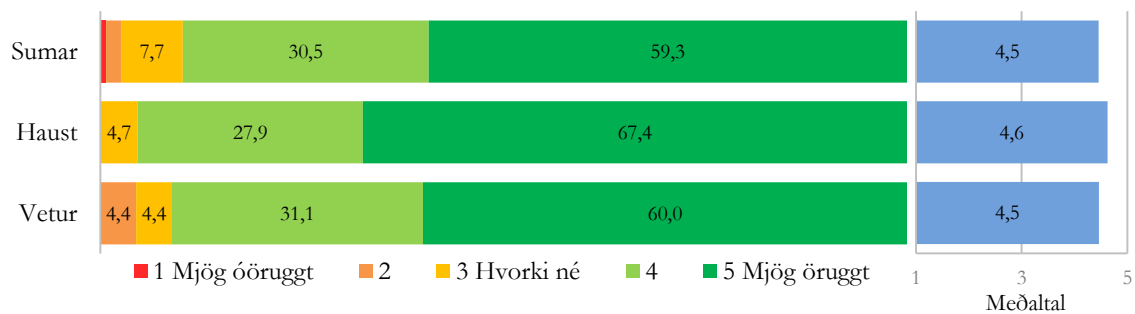
199. mynd. Öryggi umhverfisins við Sólheimajökul.

Á Þingvöllum voru þeir ferðamenn sem upplifðu umhverfið óöruggt 5% um veturinn og 4% um sumarið og haustið. Þeir sem upplifðu umhverfið hvorki öruggt né óöruggt voru 8% um veturinn, 5% um haustið og 4% um sumarið. Umhverfið þótti öruggt að mati 92% um sumarið, 91% um haustið og 87% um veturinn (200. mynd). Marktækur munur var á upplifun ferðamanna á öryggi á Þingvöllum milli allra árstíða ($F=36,874$; $p<0,001$), en svæðið þótti öruggast um sumarið, nokkru síður um haustið og síst um veturinn.

200. mynd. Öryggi umhverfisins á Þingvöllum.

Í Þórsmörk voru þeir ferðamenn sem upplifðu umhverfið óöruggt 3-4% um sumarið og veturinn en enginn um haustið. Þeir sem upplifðu umhverfið hvorki öruggt né óöruggt voru 8% um sumarið, 5% um haustið og 4% um veturinn. Þeir sem upplifðu umhverfið öruggt voru 95% um haustið og 90-91% um sumarið og veturinn (201. mynd). Ekki var marktækur munur á upplifun ferðamanna milli árstíða ($F=0,975$; $p=0,378$).

201. mynd. Öryggi umhverfisins í Þórsmörk.

5.9.3 Sóðalegt eða hreint

Ferðamenn upplifðu svæðin átta mun frekar sem hrein heldur en sóðaleg. Geysir þótti síður hreint svæði en flest önnur á öllum árstímum, en um sumarið voru Jökulsárlón og Þórsmörk álitin enn síður hrein. Um veturinn var Seltún ásamt Geysi síður hreint en mörg önnur svæði. Hraunfossar og Þingvellir þóttu hreinustu svæðin heilt yfir lítið, en um veturinn var Þórsmörk lang hreinlegast að mati ferðamanna (29. tafla).

Um haustið þótti ferðamönnum svæðin ívið hreinni en á hinum árstíðunum ($F=6,735$; $p=0,001$).

29. tafla. Hreinleiki umhverfisins, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	4,67	4,66	4,71	4,62
2 Geysir	4,54	4,57	4,55	4,50
3 Hraunfossar	4,69	4,66	4,78	4,74
4 Jökulsárlón	4,51	4,44	4,67	4,67
5 Seltún	4,65	4,67	4,72	4,52
6 Sólheimajökull	4,62	4,59	4,63	4,63
7 Þingvellir	4,68	4,68	4,70	4,66
8 Þórsmörk	4,55	4,49	4,77	4,91
Allir staðir	4,61	4,60	4,64	4,59

Allar árstíðir								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

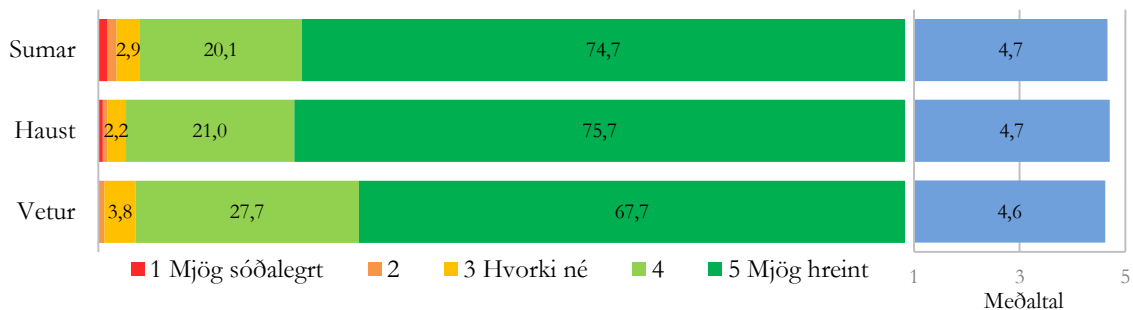
Sumar								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Haust								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Vetur								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

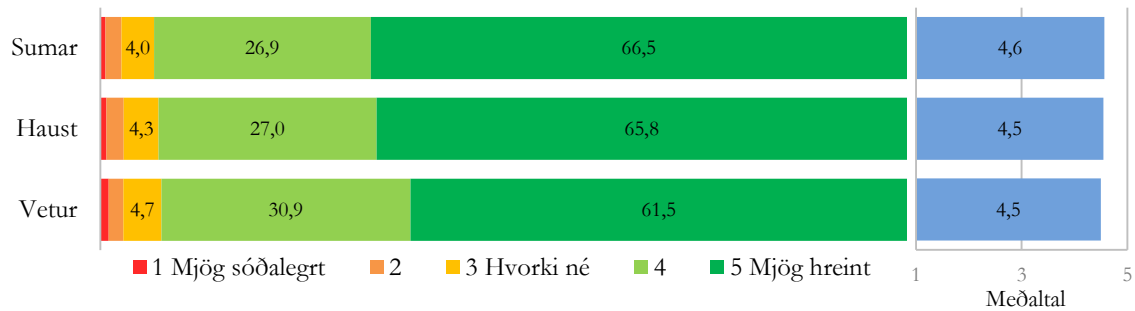
■ munur milli staða ■ ekki munur milli staða

Á Djúpalónssandi voru þeir ferðamenn sem upplifðu umhverfið sóðalegt 2% um sumarið og 1% um haustið og veturinn. Þeir sem upplifðu umhverfið sem hvorki hreint né sóðalegt voru 4% um veturinn, 3% um sumarið og 2% um haustið. Umhverfið þótti hreint að mati 97% um haustið og 95% um veturinn og sumarið (202. mynd). Ekki var marktækur munur á upplifun ferðamanna á hreinleika milli árstíða ($F=0,624$; $0,536$).

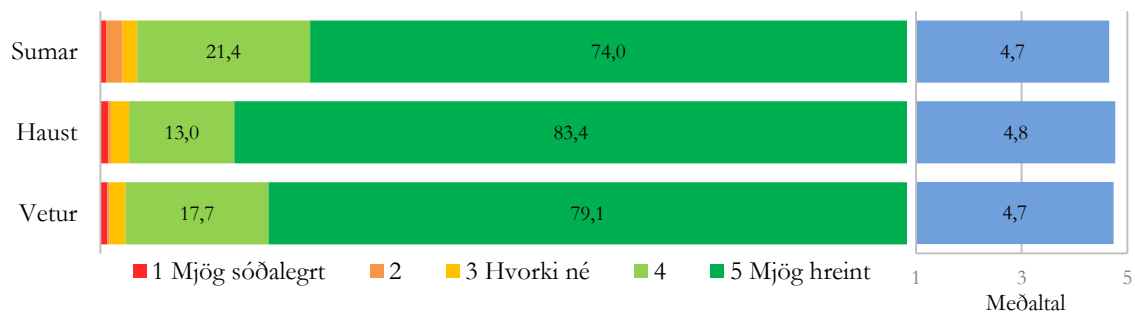
202. mynd. Hreinleiki umhverfisins á Djúpalónssandi.

Við Geysi voru þeir ferðamenn sem upplifðu umhverfið sóðalegt 3% á öllum árstíðum. Þeir sem upplifðu umhverfið sem hvorki hreint né sóðalegt voru 5% um veturinn og 4% um sumarið og haustið. Umhverfið við Geysi þótti hreint að mati 92-93% á öllum árstíðum (203. mynd). Ekki var marktækur munur á upplifun ferðamanna á hreinleika milli árstíða ($F=5,074$; $p=0,006$).

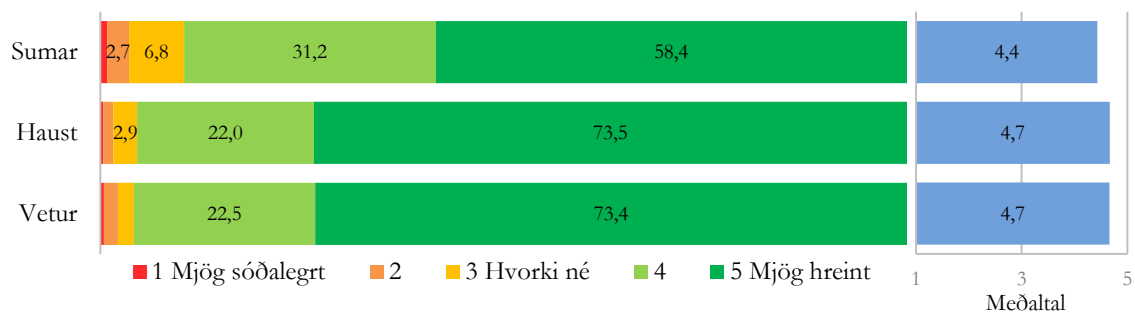
203. mynd. Hreinleiki umhverfisins við Geysi.

Við Hraunfossa voru þeir ferðamenn sem upplifðu umhverfið sóðalegt 3% um sumarið og 1% um veturinn og haustið. Þeir sem upplifðu umhverfið sem hvorki hreint né sóðalegt voru 2% á öllum árstíðum. Umhverfið við Hraunfossa þótti hreint að mati 97% um veturinn, 96% um haustið og 95% um sumarið (204. mynd). Ekki var marktækur munur á upplifun ferðamanna á hreinleika milli árstíða ($F=5,038$; $p=0,007$).

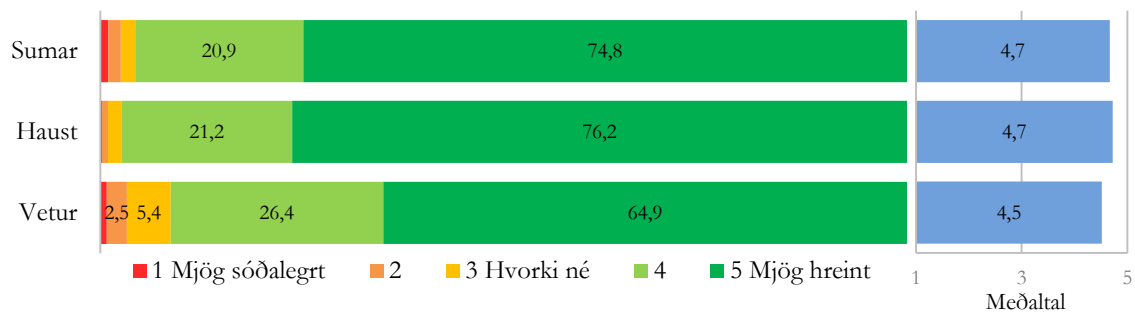
204. mynd. Hreinleiki umhverfisins við Hraunfossa.

Við Jökulsárlón voru þeir ferðamenn sem upplifðu umhverfið sóðalegt 4% um sumarið og 2% um veturinn og haustið. Þeir sem upplifðu umhverfið sem hvorki hreint né sóðalegt voru 7% um sumarið, 3% um haustið og 2% um veturinn. Umhverfið við Jökulsárlón þótti hreint að mati 96% um haustið og veturinn og 90% um sumarið (205. mynd). Ferðamenn um haustið og veturinn upplifðu umhverfið hreinna en ferðamenn um sumarið ($F=31,535$; $p<0,001$).

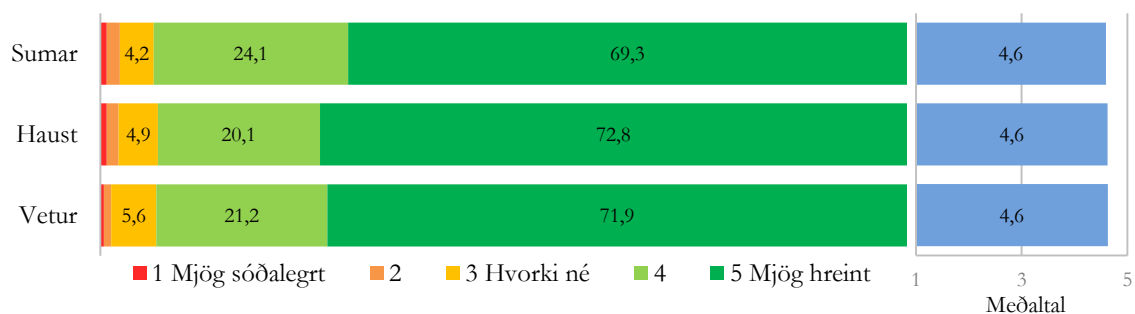
205. mynd. Hreinleiki umhverfisins við Jökulsárlón.

Við Seltún voru þeir ferðamenn sem upplifðu umhverfið sóðalegt 3% um sumarið og veturinn og 1% um haustið. Þeir sem upplifðu umhverfið sem hvorki hreint né sóðalegt voru 5% um sumarið og 2% um haustið og veturinn. Umhverfið við Seltún þótti hreint að mati 97% um haustið, 96% um sumarið og 91% um veturinn (206. mynd). Ferðamenn um sumarið og haustið upplifðu umhverfið hreinnna en ferðamenn um veturinn ($F=12,982$; $p<0,001$).

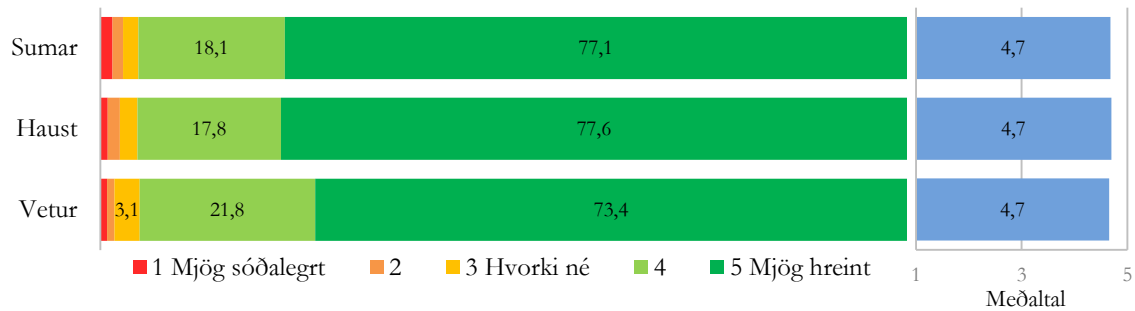
206. mynd. Hreinleiki umhverfisins við Seltún.

Við Sólheimajökul voru þeir ferðamenn sem upplifðu umhverfið sóðalegt 2% um haustið og sumarið og 1% um veturinn. Þeir sem upplifðu umhverfið sem hvorki hreint né sóðalegt voru 6% um veturinn, 5% um haustið og 4% um sumarið. Umhverfið við Sólheimajökul þótti hreint að mati 93% á öllum árstíðum (207. mynd). Ekki var marktækur munur á upplifun ferðamanna á hreinleika milli árstíða ($F=0,480$; $p=0,619$).

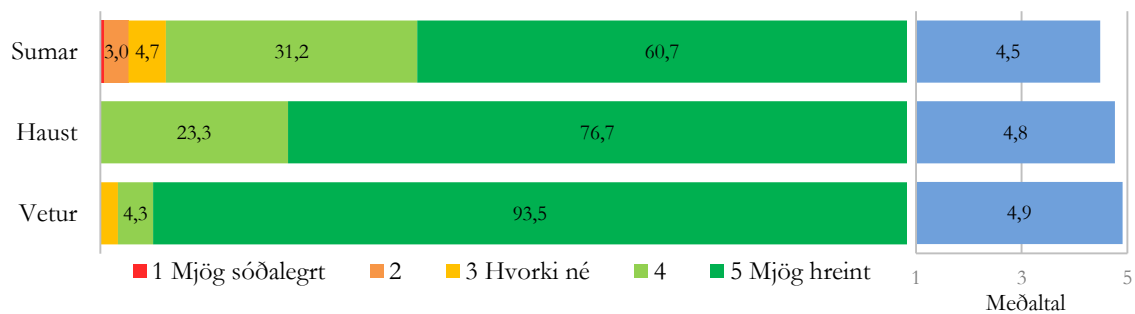
207. mynd. Hreinleiki umhverfisins við Sólheimajökul.

Á Þingvöllum voru þeir ferðamenn sem upplifðu umhverfið sóðalegt 3% um sumarið og 2% um veturinn og haustið. Þeir sem upplifðu umhverfið sem hvorki hreint né sóðalegt voru 3% um veturinn og 2% um haustið og sumarið. Umhverfið á Þingvöllum þótti hreint að mati 95% á öllum árstíðum (208. mynd). Ekki var marktækur munur á upplifun ferðamanna á hreinleika milli árstíða ($F=1,206$; $p=0,300$).

208. mynd. Hreinleiki umhverfisins á Þingvöllum.

Í Þórsmörk voru þeir ferðamenn sem upplifðu umhverfið sóðalegt 4% um sumarið en enginn um haustið og veturinn. Þeir sem upplifðu umhverfið sem hvorki hreint né sóðalegt voru 5% um sumarið, 2% um veturinn og enginn um haustið. Allir ferðamenn upplifðu umhverfið hreint um haustið en 98% um veturinn og 92% um sumarið (209. mynd). Ferðamönnum um haustið og veturinn þótti umhverfið hreinna en ferðamönnum um sumarið ($F=9,637$; $p<0,001$).

209. mynd. Hreinleiki umhverfisins í Þórsmörk.

5.9.4 Hávært eða kyrrt

Algengast var að ferðamenn upplifðu kyrrð á stöðunum átta. Ferðamenn upplifðu síður kyrrð við Geysi en á öðrum stöðum á öllum árstíðum auk Jökulsárlóns um sumarið. Þeir staðir þar sem ferðamenn upplifðu mesta kyrrð voru Djúpalónssandur um sumarið og haustið og Hraunfossar og Þórsmörk um haust og vetur (30. tafla).

Heilt yfir þótti svarendum mest kyrrð vera um haustið, en minnst um sumarið. Marktækur munur var á milli allra árstíðanna ($F=452,809$; $p<0,001$).

30. tafla. Kyrrð umhverfisins, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	4,58	4,52	4,76	4,66
2 Geysir	3,89	3,52	4,13	4,10
3 Hraunfossar	4,36	4,19	4,67	4,74
4 Jökulsárlón	3,91	3,64	4,46	4,45
5 Seltún	4,53	4,41	4,68	4,58
6 Sólheimajökull	4,50	4,47	4,53	4,48
7 Þingvellir	4,31	4,20	4,47	4,40
8 Þórsörk	4,36	4,26	4,81	4,91
Allir staðir	4,19	4,00	4,40	4,35

Allar árstíðir								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Sumar								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Haust								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Vetur								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

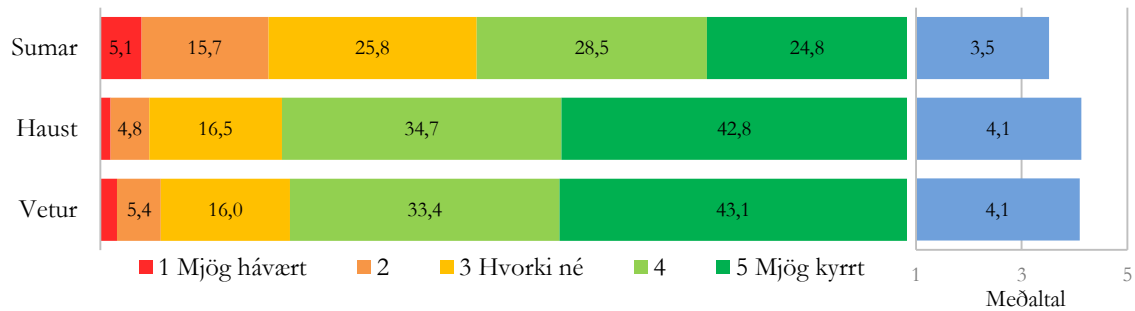
■ munur milli staða ■ ekki munur milli staða

Á Djúpalónssandi voru þeir ferðamenn sem upplifðu svæðið kyrrlátt 97% um haustið, 92% um veturinn og 90% um sumarið. Þeir sem upplifðu svæðið sem hvorki kyrrlátt né hávært voru 7% um sumarið og veturinn og 2% um haustið. Um sumarið upplifði 3% ferðamanna Djúpalónssand sem hávært svæði og 1% á öðrum árstímum (210. mynd). Haustið þótti kyrrlátari árstími en sumarið á Djúpalónssandi ($F=8,844$; $p<0,001$).

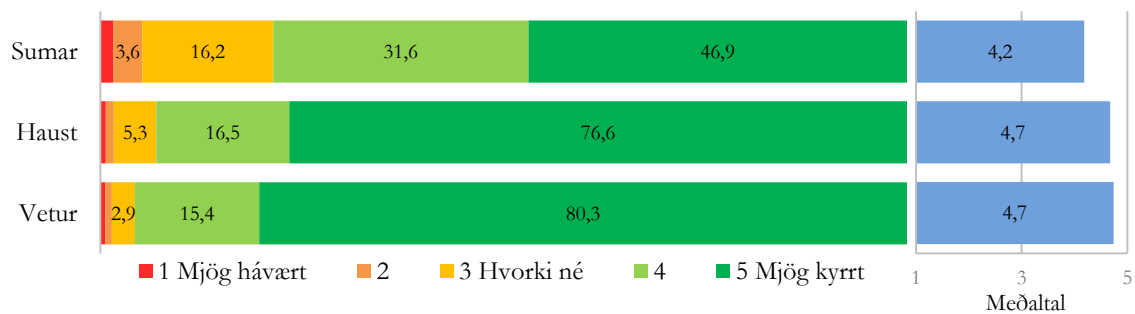
210. mynd. Kyrrð umhverfisins á Djúpalónssandi.

Geysir var sá staður sem ferðamenn upplifðu háværan af stöðunum átta (30. tafla) en 21% ferðamanna upplifði svæðið sem hávært um sumarið, 8% um veturinn og 6% um haustið. Um 53% ferðamanna upplifði svæðið sem kyrrt um sumarið, 78% um haustið og 77% um veturinn. Um sumarið voru 26% ferðamanna hlutlausir en um 16% um haustið og veturinn (211. mynd). Geysissvæðið þótti afgerandi síður kyrrt um sumarið en á hinum árstímum ($F=273,399$; $p<0,001$).

211. mynd. Kyrrð umhverfisins við Geysi.

Flestir upplifðu svæðið við Hraunfossa sem kyrrt um veturinn (96%) og haustið (93%) en mun færri um sumarið (79%). Fleiri upplifðu svæðið sem hávært um sumarið (5%) en um haustið og veturinn (2%) og mun algengara var að ferðamenn væru hlutlausir um sumarið (16%) en á öðrum árstíðum (3-5%) (212. mynd). Ferðamönnum þótti marktækt minni kyrrð við Hraunfossa um sumarið heldur en um haustið og veturinn ($F=81,891$; $p<0,001$).

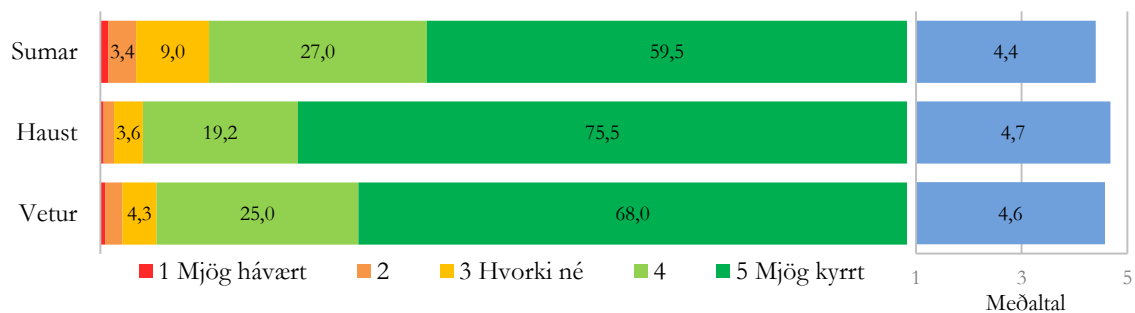
212. mynd. Kyrrð umhverfisins við Hraunfossa.

Jökulsárlón var það svæði, utan Geysis, sem hlutfallslega flestir ferðamenn upplifðu sem hávært um sumarið (19%) af þeim stöðum sem skoðaðir voru, en hlutfallið var mun lægra (4%) á öðrum árstíðum. Aðeins 58% ferðamanna upplifði svæðið sem kyrrt um sumarið en 87-88% á öðrum árstíðum. Mun fleiri voru hlutlausir um sumarið (23%) en á öðrum árstíðum (8%) (213. mynd). Líkt og á flestum öðrum stöðum þótti Jökulsárlón háværara um sumarið en á hinum árstímunum ($F=192,290$; $p<0,001$).

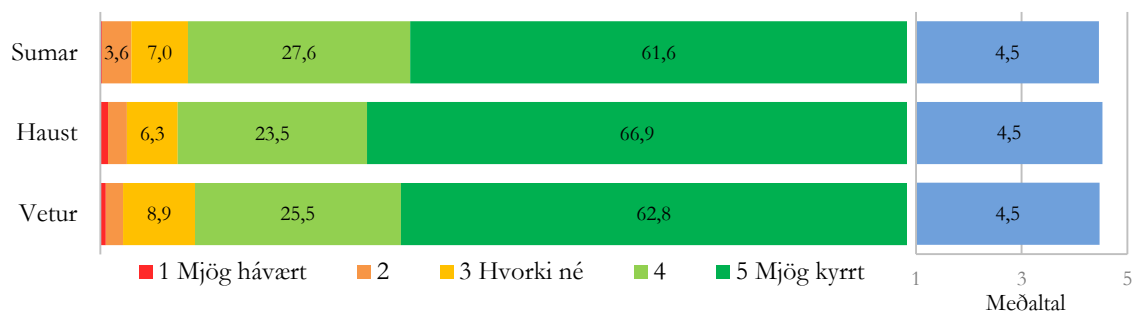
213. mynd. Kyrrð umhverfisins við Jökulsárlón.

Hlutfallslega fleiri ferðamenn upplifðu umhverfið við Seltún sem kyrrt um haustið og veturinn (93-95%) en um sumarið (87%). Um sumarið upplifðu 4% ferðamanna svæðið sem hávært en 2-3% á öðrum árstíðum og hlutfall þeirra sem voru hlutlausir var hæst um sumarið (9%) (214. mynd). Marktækur munur var milli allra árstíða hvað þetta varðar ($F=22,696$; $p<0,001$) þar sem ferðamenn upplifðu mesta kyrrð um haustið en minnsta um sumarið.

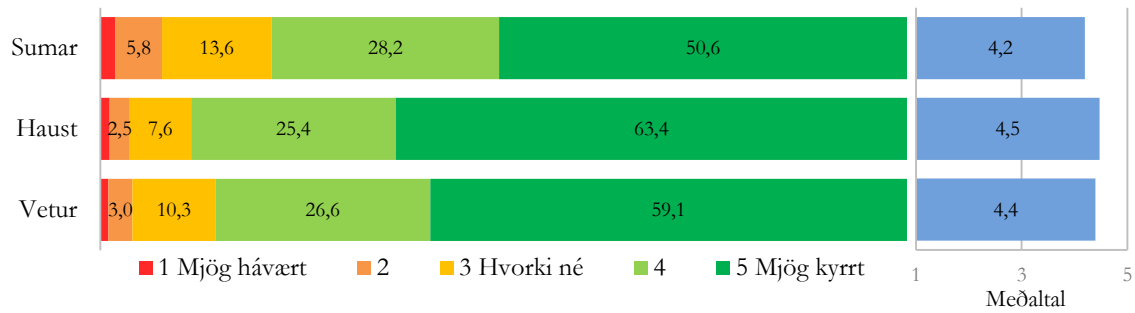
214. mynd. Kyrrð umhverfisins við Seltún.

Flestir (88-90%) upplifðu umhverfi Sólheimajökuls sem kyrrt. Um sumarið upplifðu 4% ferðamanna svæðið sem hávært en 3% á öðrum árstíðum. Hlutfall þeirra sem voru hlutlausir var á bilinu 6-9% og þá hæst um veturinn (215. mynd). Sólheimajökull var eini staðurinn þar sem ekki var marktækur árstíðarmunur á kyrrð svæðisins ($F=1,829$; $p=0,161$).

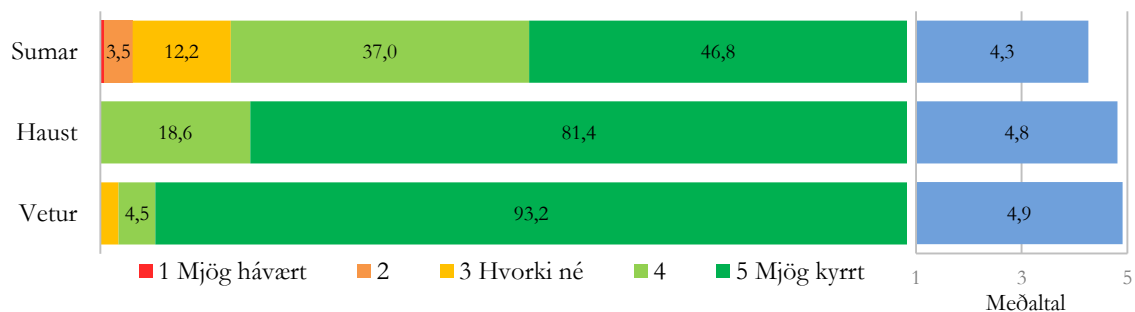
215. mynd. Kyrrð umhverfisins við Sólheimajökul.

Á Þingvöllum voru þeir sem upplifðu svæði sem kyrrlátt 89% um veturinn, 86% um haustið og 79% um sumarið. Þeir sem upplifðu svæðið sem hvorki kyrrlátt né hávært voru 14% um sumarið, 10% um veturinn og 8% um haustið. Þeir sem upplifðu svæðið sem hávært voru 8% um sumarið, 4% um veturinn og 3% um haustið (216. mynd). Marktækur munur var þó milli allra árstíðanna ($F=52,600$; $p<0,001$), kyrrðin þótti mest um haustið en minnst um sumarið.

216. mynd. Kyrrð umhverfisins á Þingvöllum.

Í Þórsmörk voru þeir sem upplifðu allir svæðið sem kyrrlátt um haustið, en 93% um veturinn og 84% um sumarið. Þeir sem upplifðu svæðið sem hvorki kyrrlátt né hávært voru 12% um sumarið og 2% um um veturinn. Svæðið þótti hávært að mati 4% um sumarið en enginn var þeirrar skoðunar á öðrum árstíðum. Meiri kyrrð var í Þórsmörk að mati svarenda um haustið og veturinn en um sumarið ($F=21,399$; $p<0,001$).

217. mynd. Kyrrð umhverfisins í Þórsmörk.

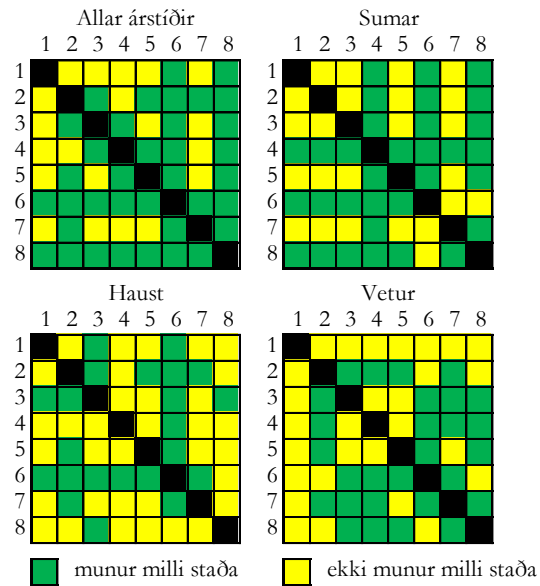
5.9.5 Óaðgengilegt eða aðgengilegt

Algengast var að aðspurðir teldu staðina átta mjög aðgengilega. Þórsmörk var sá staður þar sem svarendum þótti óaðgengilegastur og Sólheimajökull var þar næstur (31. tafla).

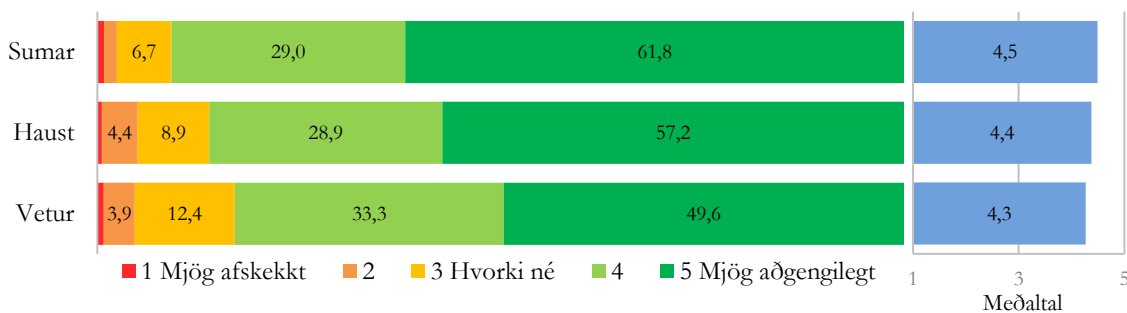
Ferðamönnum fundust svæðin ekki eins aðgengileg um veturinn og þau þóttu um sumarið og haustið ($F=93,465$; $p<0,001$).

31. tafla. Aðgengi á svæðin, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	4,45	4,49	4,38	4,27
2 Geysir	4,38	4,49	4,44	4,20
3 Hraunfossar	4,52	4,50	4,62	4,53
4 Jökulsárlón	4,42	4,38	4,54	4,45
5 Seltún	4,51	4,53	4,55	4,43
6 Sólheimajökull	4,14	4,08	4,15	4,16
7 Þingvellir	4,47	4,52	4,54	4,32
8 Þórsmörk	3,97	4,00	4,05	3,60
Allir staðir	4,40	4,45	4,43	4,28

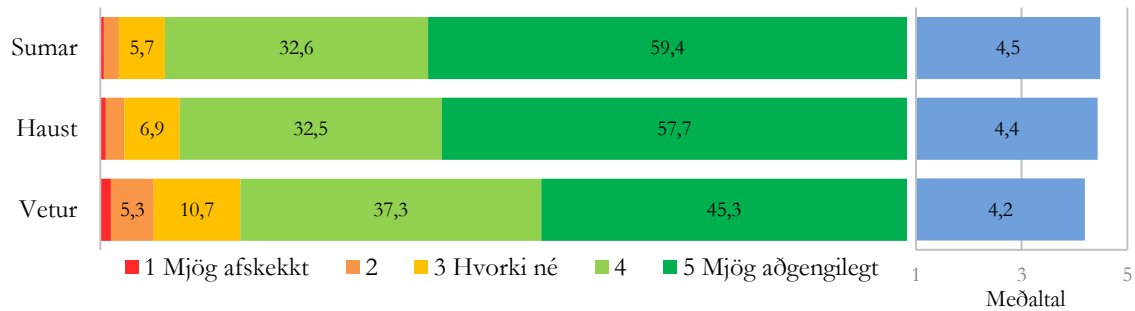

Flestum svarendum (83-91%) þótti Djúpalónssandur vera aðgengilegur, en um veturinn og haustið álitu 5% aðspurðra svæðið afskekkt (218. mynd). Um veturinn þótti Djúpalónssandur marktækt óaðgengilegri en um sumarið ($F=5,113$; $p=0,006$).

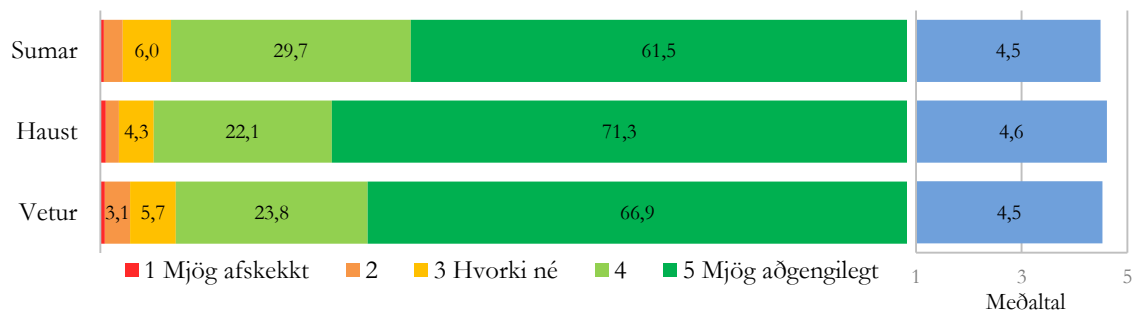
218. mynd. Aðgengi að Djúpalónssandi.

Við Geysi upplifðu flestir að svæðið væri mjög aðgengilegt um sumarið og haustið eða 58-59% en lægra hlutfall um veturinn eða 45%. Ferðamenn töldu einnig að aðgengi væri verra um veturinn en á öðrum árstíðum ($F=86,651$; $p<0,001$) en 7% upplifðu svæðið sem afskekkt að vetri til (219. mynd).

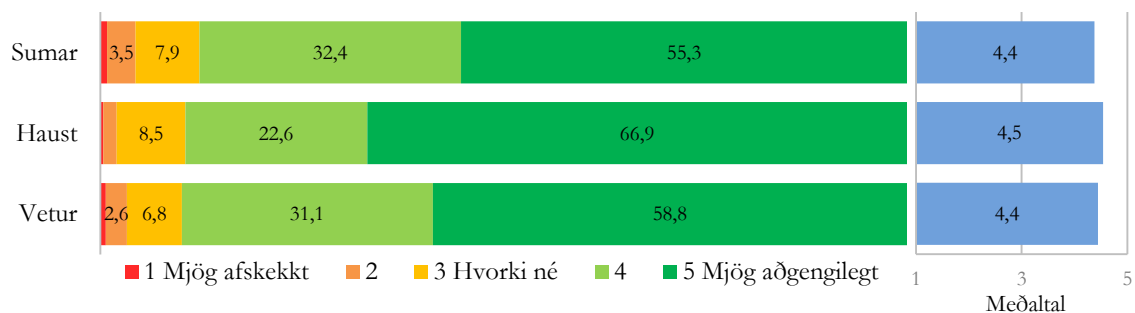
219. mynd. Aðgengi að Geysi.

Lang flestir svarendur upplifðu Hraunfossa sem mjög aðgengilega á öllum árstíðum eða á bilinu 62-71% og rúmlega 20% upplifðu þá sem aðgengilega. Aðeins hærra hlutfall, eða 4% aðspurðra, upplifði svæðið sem afskekkt um veturinn en á öðrum árstíðum (220. mynd). Marktækur munur var á viðhorfum til aðgengis að Hraunfossum milli hausts og veturs ($F=3,296$; $p=0,037$).

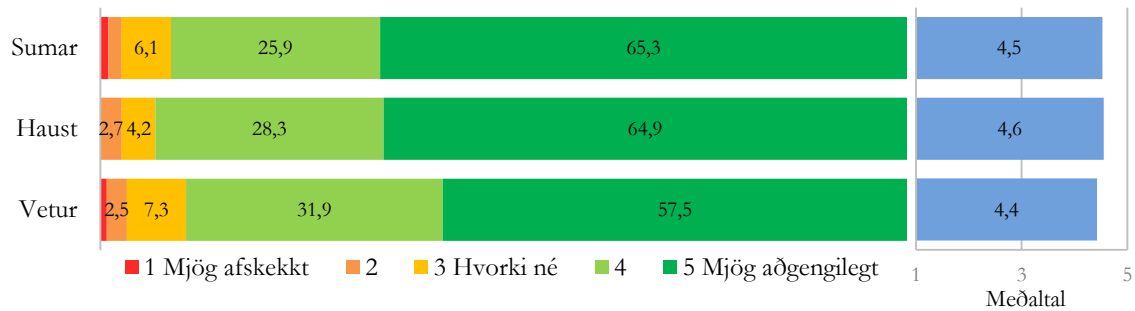
220. mynd. Aðgengi að Hraunfossum.

Flestir ferðamenn upplifðu Jökulsárlón aðgengilegt á öllum árstíðum. Hlutfall þeirra er tölðu svæðið afskekkt var 3-4% um sumarið og veturinn en 2% um haustið (221. mynd). Svarendur um haustið álitu Jökulsárlón aðgengilegra en þeir sem svöruðu um sumarið ($F=8,624$; $p<0,001$).

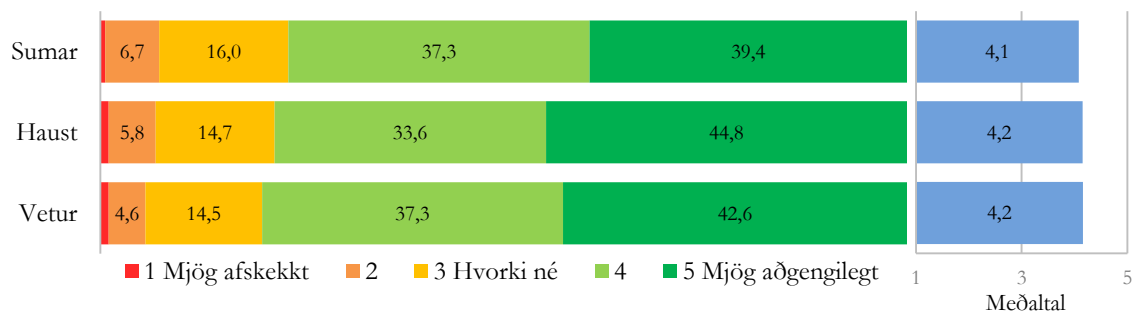
221. mynd. Aðgengi að Jökulsárlóni.

Lang flestir svarendur upplifðu Seltún sem mjög aðgengilegt á öllum árstíðum sérstaklega um sumarið og haustið (65%). Aðeins 3% aðspurðra áleit svæðið afskekkt á öllum árstíðum. Hlutfall hlutlausra var hærra um veturinn en um sumarið og haustið (222. mynd). Marktækur munur var milli svaranna um veturinn og um haustið ($F=4,146$; $p=0,016$).

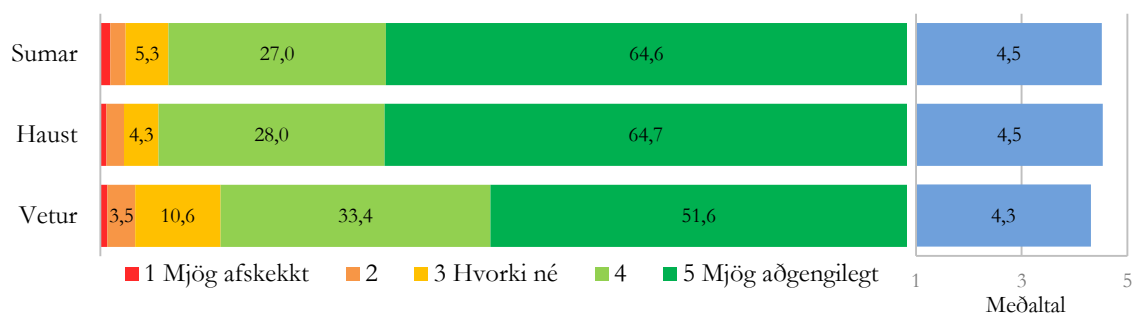
222. mynd. Aðgengi að Seltúni.

Sólheimajökull ásamt Þórsmörk var það svæði sem svarendur upplifðu sem afskekktast af þeim átta stöðum sem skoðaðir voru. Þó flestir hafi talið svæðið aðgengilegt var hlutfall þeirra sem upplifðu það sem afskekkt hærra en á öðrum stöðum eða á bilinu 6-7% (223. mynd). Ekki var munur milli árstíða hvað varðar aðgengileika Sólheimajökuls ($F=1,296$; $p=0,274$).

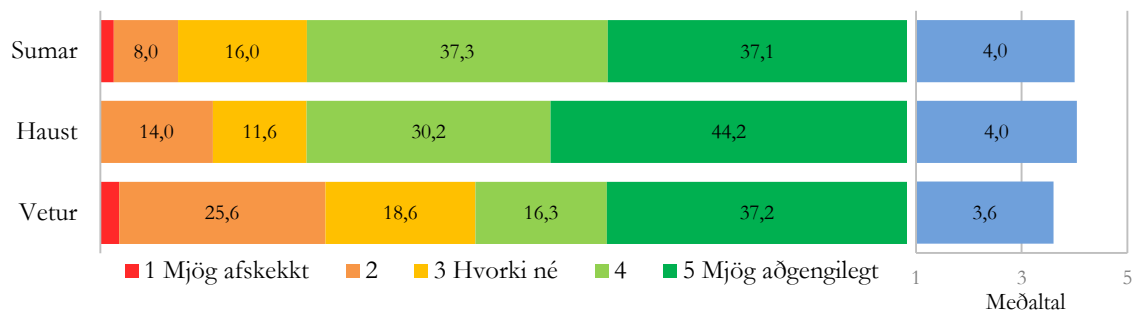
223. mynd. Aðgengi að Sólheimajökli.

Á Þingvöllum upplifðu 65% svæðið sem mjög aðgengilegt um sumarið og haustið en aðeins 52% um veturinn. Fleiri voru hlutlausir um veturinn en um haustið og sumarið, en hlutfall þeirra sem upplifðu svæðið sem afskekkt var nokkuð svipað á öllum árstíðum eða á bilinu 6-7% (224. mynd). Þingvellir þóttu marktækt óaðgengilegri um veturinn en á hinum árstíðunum ($F=44,935$; $p<0,001$).

224. mynd. Aðgengi að Þingvöllum.

Þó svo að flestir svarendur upplifðu Þórsmörk sem mjög aðgengilegt á öllum árstíðum þá var Þórsmörk, ásamt Sólheimajökli, það svæði sem svarendur upplifðu sem afskekktast af þeim átta sem skoðaðir voru. Þetta átti sérstaklega við um veturinn þegar 28% upplifðu það sem afskekkt en hlutfallið var 14% um haustið og 10% um sumarið (225. mynd). Munurinn milli árstíða var þó ekki tölfræðilega marktækur ($F=3,014$; $p=0,050$) þar sem úrtakið í Þórsmörk var fremur smátt um veturinn.

225. mynd. Aðgengi að Þórsmörk.

5.9.6 Ljött eða fallett

Svarendur könnunarinnar voru mjög afgerandi í svörum sínum um að fegurð allra svæðanna væri mikil. Geysir og Seltún voru þó þau svæði sem síst þóttu skarta mikilli fegurð að mati ferðamanna. Um haustið bar Þórsmörk af fyrir mikla fegurð, en Jökulsárlón þótti einnig mjög fallett (32. tafla).

Marktækur munur var milli árstíða hvað varðar fegurð svæðanna ($F=18,701$; $p=0,001$). Svæðin þóttu skarta sínu fegursta um haustið, því næst um veturinn og síst um sumarið.

32. tafla. Fegurð svæðanna, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	4,80	4,78	4,84	4,88
2 Geysir	4,59	4,53	4,65	4,59
3 Hraunfossar	4,79	4,76	4,86	4,86
4 Jökulsárlón	4,81	4,77	4,91	4,86
5 Seltún	4,68	4,66	4,71	4,68
6 Sólheimajökull	4,82	4,79	4,82	4,84
7 Þingvellir	4,77	4,74	4,80	4,79
8 Þórsmörk	4,77	4,73	4,98	4,93
Allir staðir	4,72	4,70	4,76	4,73

Allar árstíðir								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

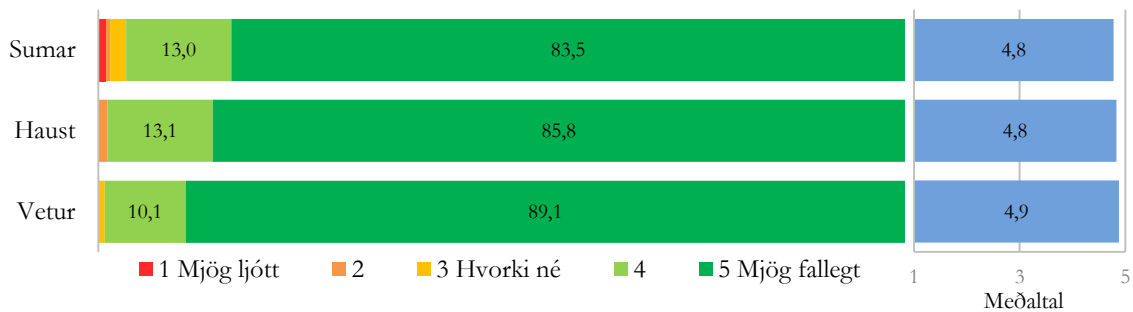
Sumar								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Haust								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Vetur								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

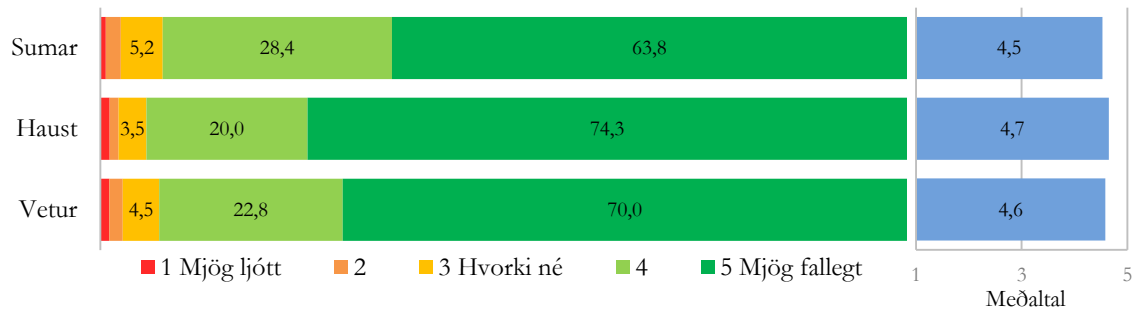
■ munur milli staða ■ ekki munur milli staða

Flestum (84-89%) fannst mjög fallett á Djúpalónssandi og fáum eða 1% aðspurðra fannst svæðið ljótt um haustið og sumarið en engum um veturinn (226. mynd). Fegurð Djúpalónssands var marktækt minni í augum sumargesta en þeirra sem voru á svæðinu um haustið ($F=2,527$; $p=0,080$).

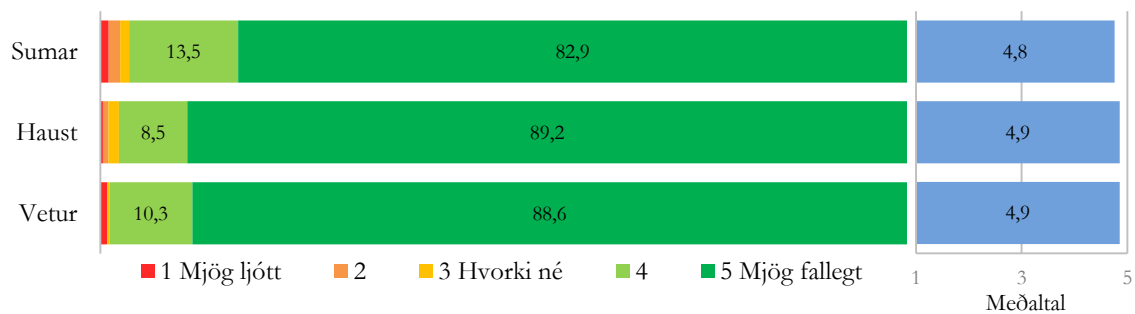
226. mynd. Fegurð Djúpalónssands.

Eins og áður segir var Geysir það svæði af þeim átta sem skoðuð voru þar sem meðaltal var lægst á öllum árstíðum með tilliti til fegurðar (32. tafla) og þá sérstaklega um sumarið. Þrátt fyrir þetta fannst flestum svæðið mjög fallett eða á bilinu 68-74%. Hlutfall þeirra sem töldu svæðið ljótt var 2-3% (227. mynd). Marktækur munur var á milli árstíðanna ($F=17,345$; $p<0,001$). Haustið var sá tími þar sem fegurð svæðisins komst helst til skila, en síst skynjuðu svarendur um sumarið fegurð svæðisins.

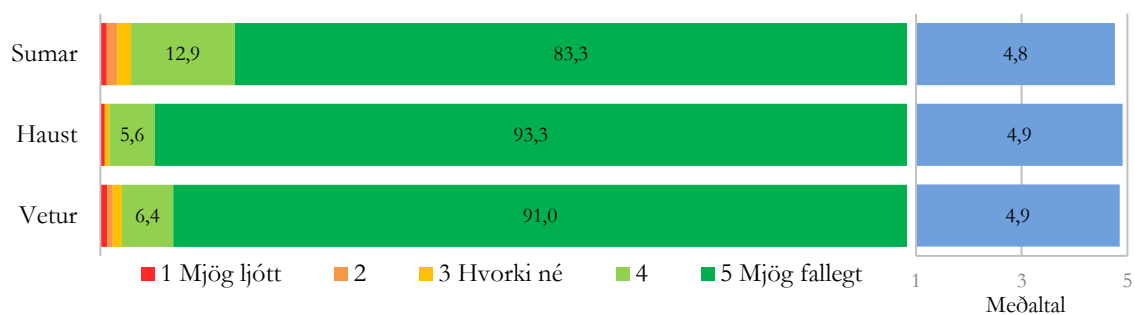
227. mynd. Fegurð Geysissvæðisins.

Flestum fannst svæðið við Hraunfossa mjög fallett en hlutfallið var ívið hærra um haustið og veturinn (89%) en um sumarið (82%). Þá voru 2% svarenda sem töldu svæðið ljótt um sumarið en 1% á öðrum árstíðum. (228. mynd). Um sumarið var minna um að þátttakendur teldu svæðið mjög fallett heldur en á hinum árstímunum ($F=6,024$; $p=0,002$).

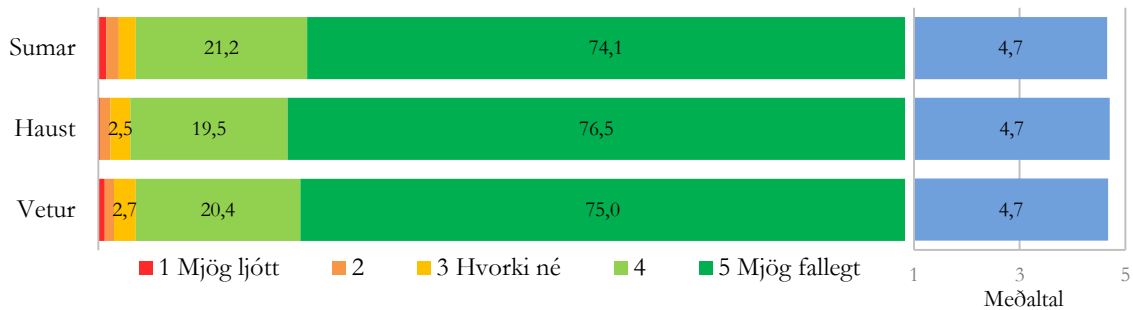
228. mynd. Fegurð við Hraunfossa.

Flestir töldu svæðið við Jökulsárlón mjög fallett en hlutfallið var ívið hærra um haustið og veturinn (91-93%) en um sumarið (83%). Þá voru aðeins 2% svarenda sem töldu svæðið ljótt um sumarið (229. mynd). Meðaltalið við Jökulsárlón var með því hæsta á stöðunum átta (32. tafla). Meðaltalið fyrir sumarið var ívið lægra en það var um haustið og veturinn og á því var marktækur munur ($F=15,870$; $p<0,001$).

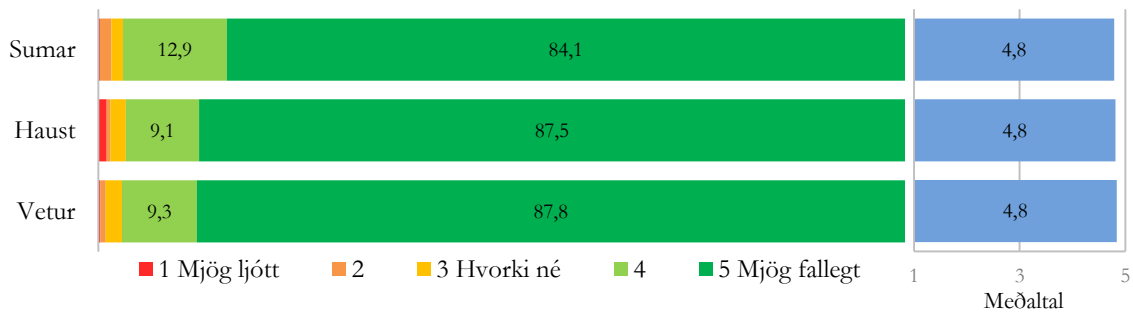
229. mynd. Fegurð við Jökulsárlón.

Flestum fannst mjög fallett í kingum Seltún og var hlutfallið mjög líkt á milli árstíða eða á bilinu 74-76%. Hlutfall þeirra sem upplifðu svæðið sem fallett var á bilinu 20-21% og var mjög óalgennt að svarendum þætti þar ljótt (2-3%) (230. mynd). Ekki var munur milli árstíða hvað þetta varðar ($F=0,922$; $p=0,398$).

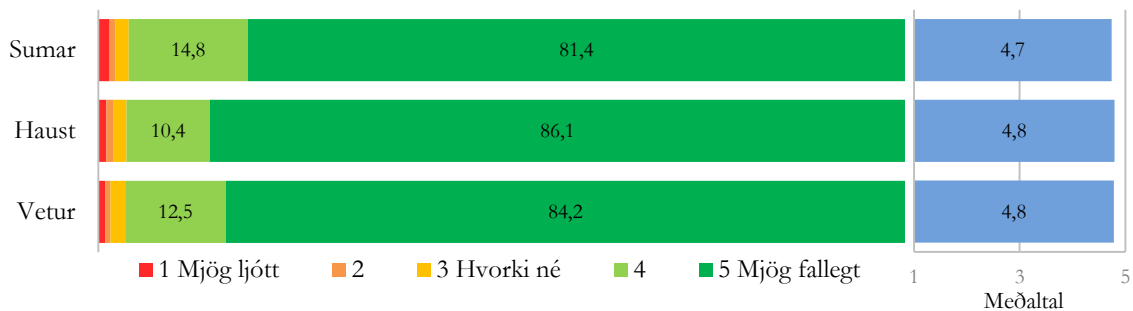
230. mynd. Fegurð við Seltún.

Flestum fannst mjög fallett við Sólheimajökul eða á bilinu 84-88%. Hlutfall þeirra sem fannst svæðið fallett var á bilinu 9-12% en 1-2% fannst það ljótt (231. mynd). Ekki var munur á þessu milli árstíða við Sólheimajökul ($F=1,121$; $p=0,326$).

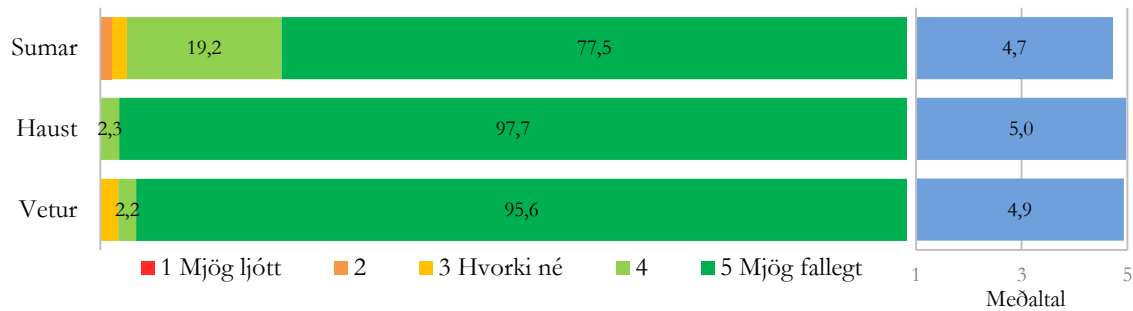
231. mynd. Fegurð við Sólheimajökul.

Flestum (81-86%) fannst mjög fallett á Þingvöllum. Á bilinu 10-15% fannst fallett og 2% töldu svæðið ljótt (232. mynd). Sumargestum fannst síður fallett á Þingvöllum en gestum á öðrum árstímum ($F=5,075$; $p=0,006$).

232. mynd. Fegurð á Þingvöllum.

Um 96-98% fannst Þórsmörk mjög falleg um haustið og veturinn en 78% um sumarið, en þá fannst 19% svæðið fallett. Enginn upplifði svæðið sem ljótt um haustið og veturinn en hlutfallið var 1% um sumarið. Í Þórsmörk var mesti munur á milli árstíða hvað varðar skoðun ferðamanna á fegurð umhverfisins (233. mynd), þar sem sumargestum fannst síður fallett en þeim sem komu um haustið og veturinn ($F=6,793$; $p=0,001$).

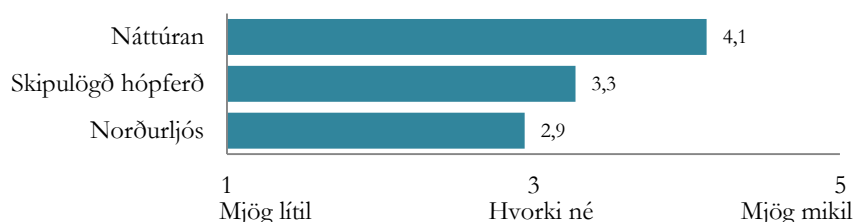

233. mynd. Fegurð umhverfisins í Þórsmörk.

5.10 Áhrifaþættir á ákvörðunartöku ferðamanna um heimsókn á staðinn

Þátttakendur í könnuninni voru beðnir um að segja hversu mikil áhrif nokkrir þættir höfðu á ákvörðun þeirra um að heimsækja rannsóknarstaðina á viðkomandi árstímum. Spurningin var á fimm stiga kvarða þar sem 1=mjög lítil áhrif og 5=mjög mikil áhrif. Þrjú liðir voru notaðir á öllum átta stöðunum: Náttúran, að svæðið var inni í skipulagðri hópferð og norðurljós. Auk þessara liða voru tveir liðir sem bara voru notaðir á Þingvöllum: Heimsminjaskrá UNESCO og köfun í Silfrú. Þá var einn liður aðeins notaður í Þórsmörk: Að svæðið sé áhugavert göngusvæði.

Náttúran var það sem hafði yfir heildina lítið sterkust áhrif (4,1) (234. mynd). Að svæðin hafi verið inni í skipulagðri hópferð hafði í ekki mjög mikil (3,3) áhrif á ákvarðanir ferðamanna um að heimsækja svæðin. Þó meira um haustið og veturinn en um sumarið (34. tafla). Norðurljós höfðu einnig mis mikil áhrif eftir árstíðum eins og fram kemur í 35. töflu. Þau höfðu lítil áhrif um sumarið en frekar mikil um haustið og veturinn.

234. mynd. Áhrif náttúru, hópferðar og norðurljósa á ákvörðunartöku um heimsókn á staðinn - allir staðir saman.

5.10.1 Áhrif náttúru

Almennt hafði náttúran mikil áhrif á ákvörðunartöku ferðamanna um að heimsækja staðina átta og var meðaltal á bilinu 3,9-4,5. Náttúran hafði mest áhrif komu gesta að Jökulsárlóni um haustið og veturinn og í Þórsmörk um sumarið. Um haustið hafði náttúran meiri áhrif á komu ferðamanna á Djúpálónssand en á mörgum öðrum stöðum. Um sumarið hafði náttúran mun minni áhrif á komu gesta að Þingvöllum en á öðrum stöðum (33. tafla). Marktækur munur var milli allra árstíða ($F=29,311$; $p<0,001$) þar sem náttúran hafði mest áhrif um sumarið en síst um haustið.

33. tafla. Áhrif náttúru á ákvörðunartöku um heimsókn á svæðið, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktæktarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpálónssandur	4,28	4,26	4,29	4,34
2 Geysir	4,07	4,18	3,95	4,06
3 Hraunfossar	4,22	4,20	4,21	4,27
4 Jökulsárlón	4,36	4,32	4,38	4,51
5 Seltún	4,13	4,22	3,98	4,14
6 Sólheimajökull	4,08	4,25	3,92	4,21
7 Þingvellir	4,02	4,03	4,02	4,01
8 Þórsmörk	4,41	4,44	4,40	4,10
Allir staðir	4,13	4,18	4,03	4,13

Allar árstíðir								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

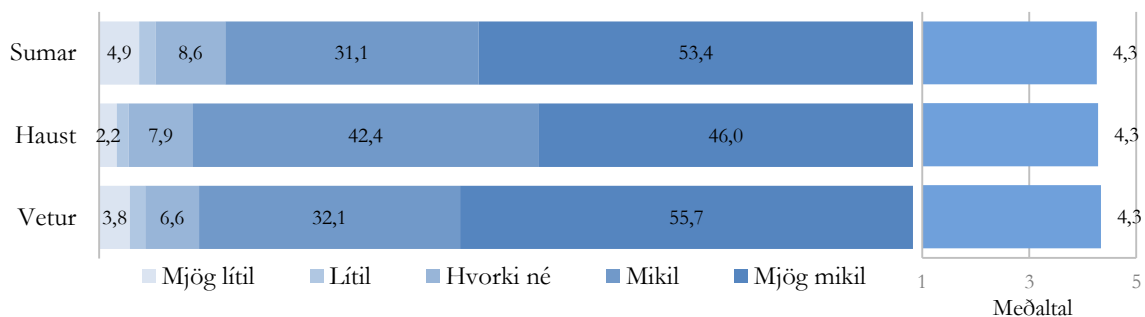
Sumar								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Haust								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Vetur								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

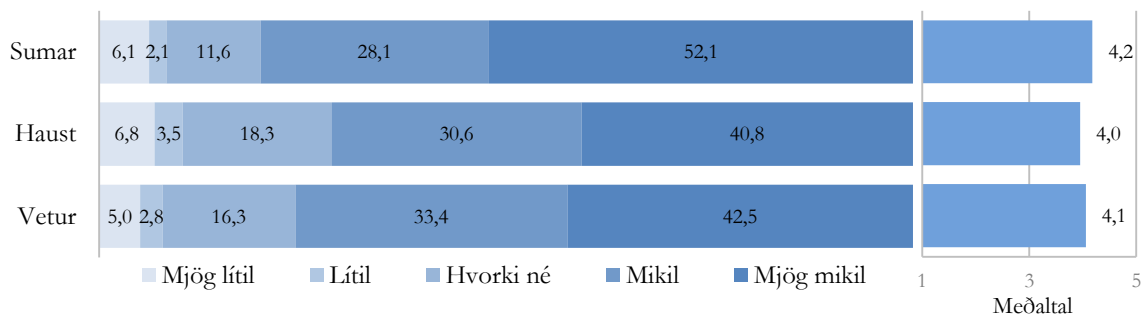
■ munur milli staða ■ ekki munur milli staða

Á Djúpálónssandi sögðu á bilinu 85-88% ferðamanna að náttúran hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma þangað en 4-7% sögðu náttúruna hafa haft lítil áhrif. Á bilinu 7-9% voru hlutlaus (235. mynd). Ekki var marktækur árstíðarmunur á áhrifum náttúrunnar á ákvörðun ferðamanna um að koma á Djúpálónssand ($F=0,292$; $p=0,747$).

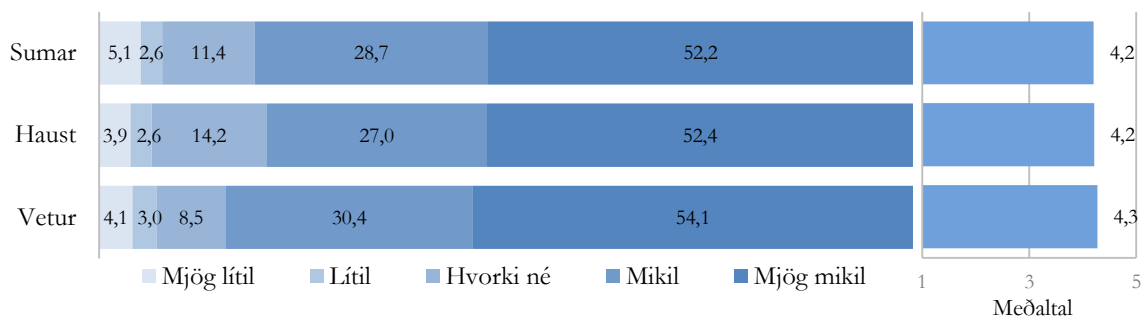
235. mynd. Áhrif náttúrunnar á ákvörðun um ferð á Djúpálónssand.

Við Geysi sögðu 80% ferðamanna um sumarið, 76% um veturinn og 71% um haustið, að náttúran hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að ferðast þangað. Þá sögðu 10% um haustið og 8% um sumarið og veturinn að náttúran hafi haft lítil áhrif. Um sumarið voru 12% hlutlaus en 16-18% um veturinn og haustið (236. mynd). Marktækur munur var milli allra árstíða ($F=17,865$; $p<0,001$), en náttúran hafði mest áhrif á ákvörðun ferðamanna um að heimsækja Geysi um sumarið en minnst um haustið.

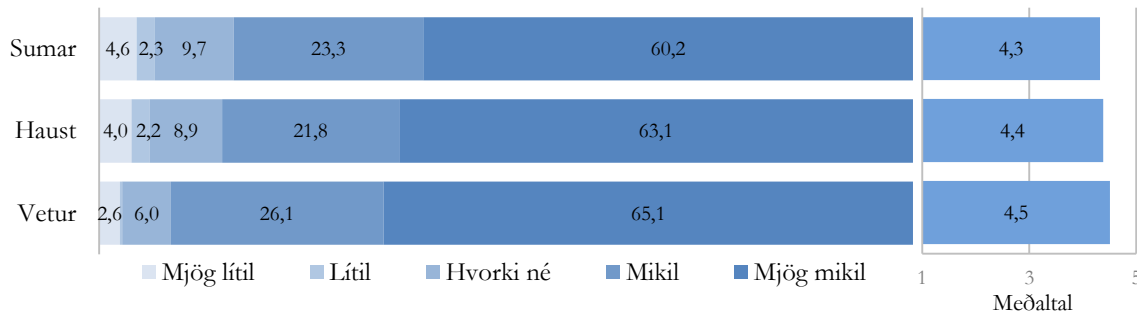
236. mynd. Áhrif náttúrunnar á ákvörðun um ferð á Geysi.

Við Hraunfossa sögðu 85% ferðamanna um veturinn, 81% um sumarið og 79% um haustið, að náttúran hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að ferðast þangað en 7-8% ferðamanna sögðu náttúruna hafa haft lítil áhrif. Um veturinn voru 9% hlutlaus en 11-14% á öðrum árstíðum (237. mynd). Á þessu var ekki tölfræðilega marktækur munur milli árstíða ($F=0,473$; $p=0,623$).

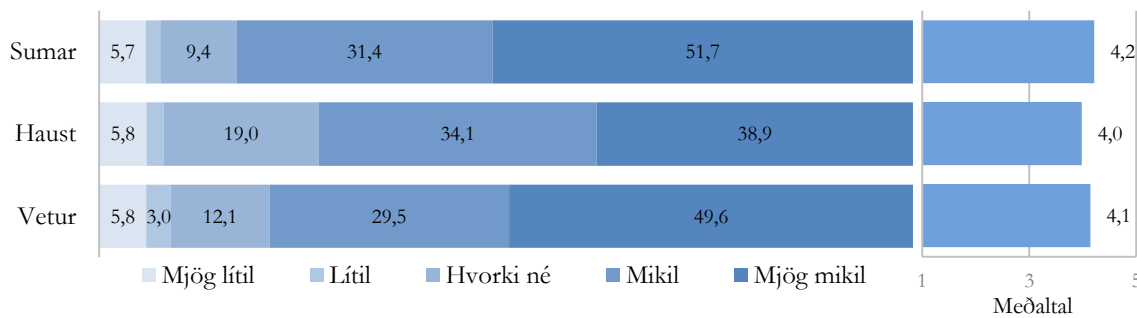
237. mynd. Áhrif náttúrunnar á ákvörðun um ferð að Hraunfossu.

Við Jökulsárlón sagði 91% ferðamanna um veturinn, 85% um haustið og 84% um sumarið að náttúran hafi haft mikil áhrif á ákvörðun sína um að ferðast þangað. Þá sögðu 3% ferðamanna um veturinn, náttúruna hafa haft lítil áhrif en 6-7% um sumarið og haustið. Hlutlaus voru á bilinu 9-10% um haustið og sumarið en 6% um veturinn (238. mynd). Náttúran þótti hafa meiri áhrif á ákvörðun um að koma að Jökulsárlóni um veturinn en um sumarið ($F=4,908$; $p=0,008$).

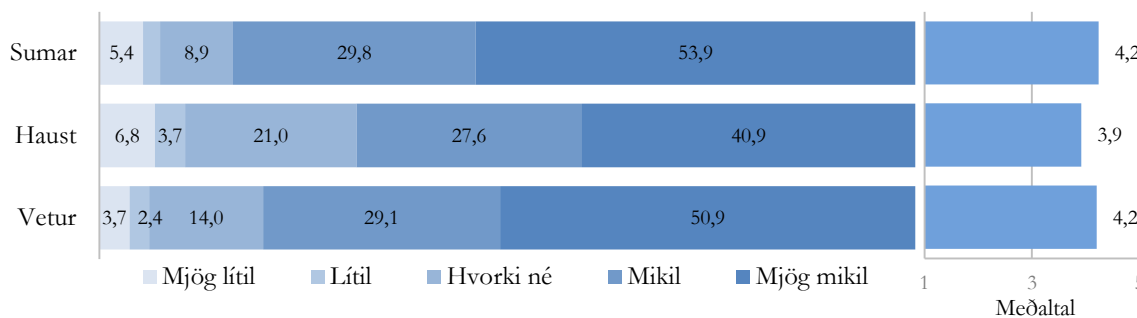
238. mynd. Áhrif náttúrunnar á ákvörðun um ferð að Jökulsárlóni.

Við Seltún sögðu 83% ferðamanna um sumarið, 79% um veturinn og 73% um haustið að náttúran hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að ferðast þangað. Á bilinu 7-9% sögðu náttúruna hafa haft lítil áhrif. Þá voru 19% hlutlaus um haustið, 12% um veturinn og 9% um sumarið (239. mynd). Náttúran reyndist hafa marktækt meiri áhrif á komu fólks að Seltúni um sumarið en um haustið ($F=5,446$; $p=0,004$).

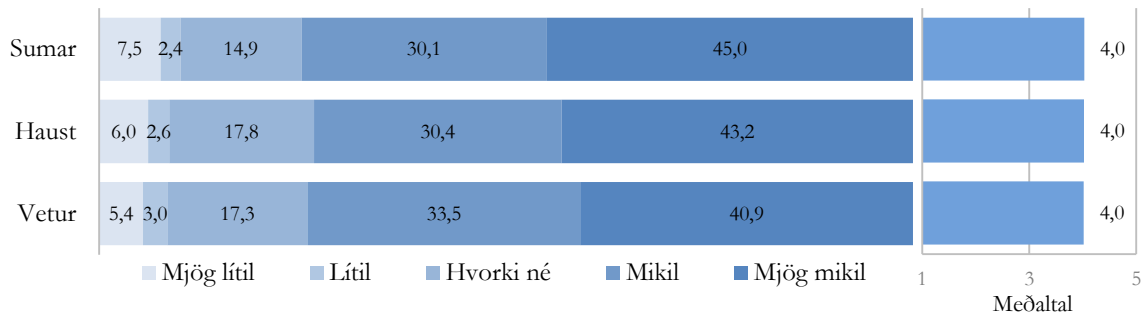
239. mynd. Áhrif náttúrunnar á ákvörðun um ferð að Seltúni.

Við Sólheimajökul sögðu 69% ferðamanna um haustið, 84% um sumarið og 80% um veturinn, að náttúran hafi haft mikil áhrif á ákvörðun sína um að ferðast þangað. Um haustið sögðu 11% að náttúran hafi haft lítil áhrif en 6-8% á öðrum árstíðum. Þá voru 21% hlutlaus um haustið, 14% um veturinn og 9% um sumarið (240. mynd). Um haustið hafði náttúran marktækt minni áhrif á komu ferðamanna að Sólheimajökli en um sumarið og veturinn ($F=17,297$; $p<0,001$).

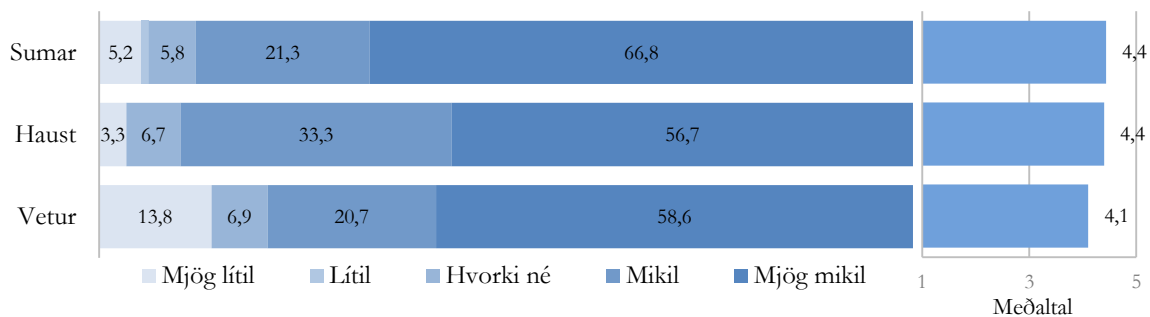
240. mynd. Áhrif náttúrunnar á ákvörðun um ferð að Sólheimajökli.

Á Þingvöllum sögðu um 75% ferðamanna að náttúran hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að ferðast þangað en 8-10% sögðu náttúruna hafa haft lítil áhrif og 15-18% ferðamanna voru hlutlaus (241. mynd). Ekki var munur milli árstíða hvað varðar áhrif náttúrunnar á komu til Þingvalla ($F=0,046$;

241. mynd. Áhrif náttúrunnar á ákvörðun um ferð á Þingvelli.

Í Þórsmörk sögðu 90% ferðamanna um haustið, 88% um sumarið og 79% um veturinn að náttúran hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að fara þangað. Þá sögðu 21% um veturinn en um 3-6% um haustið og sumarið að náttúran hafi haft lítil áhrif. Á bilinu 6-7% voru hlutlaus (242. mynd). Þó meðaltal svaranna um veturinn hafi verið lægri en um sumarið og haustið var munurinn ekki marktækur vegna smæðar úrtaksins um veturinn ($F=1,353$; $p=0,260$).

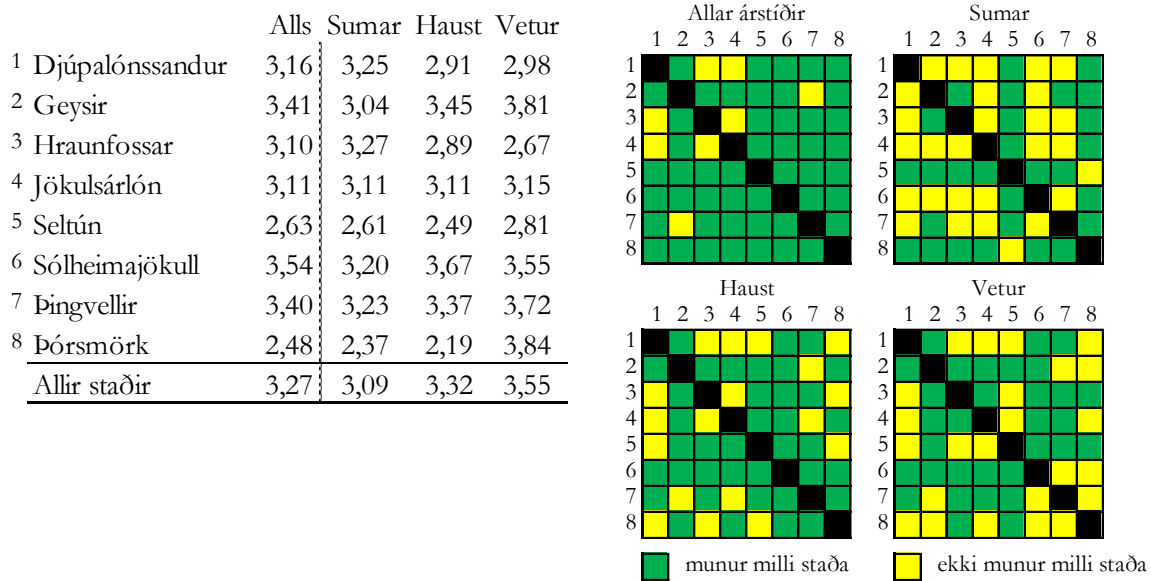

242. mynd. Áhrif náttúrunnar á ákvörðun um ferð í Þórsmörk.

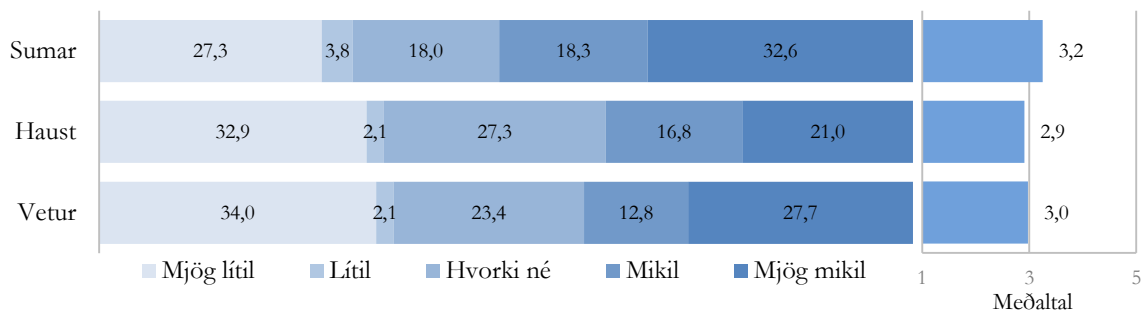
5.10.2 Áhrif skipulagðrar hópferðar

Hópferðir höfðu mikil áhrif á komu ferðamanna að Geysi og Sólheimajökli um haustið og veturinn. Þær höfðu hinsvegar lítil áhrif á komu ferðamanna í Seltún og Þórsmörk um sumarið og haustið og að Hraunfoss um veturinn (34. tafla). Marktækur munur var milli allra árstíða ($F=158,966$; $p<0,001$) en skipulagðar hópferðir höfðu lang mest áhrif á komu ferðamanna á staðina að vetri til, en minnst um sumarið.

34. tafla. Áhrif skipulagðrar hópferðar á ákvarðanatöku um heimsókn á svæðið, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.

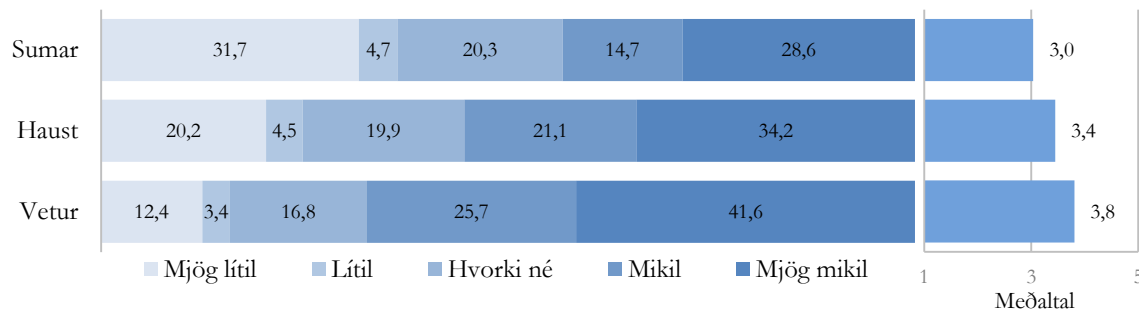

Við Djúpalónssand sagði 51% ferðamanna um sumarið, 41% um veturinn og 38% um haustið að skipulögð ferð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun sína um að koma þangað. Á bilinu 31-36% sögðu það hafa haft lítil áhrif. Þá voru 27% um haustið, 23% um veturinn og 18% um sumarið hlutlaus (243. mynd). Um sumarið höfðu skipulagðar hópferðir frekar áhrif á komu fólks að Djúpalónssandi en um haustið ($F=3,378$; $p=0,035$).

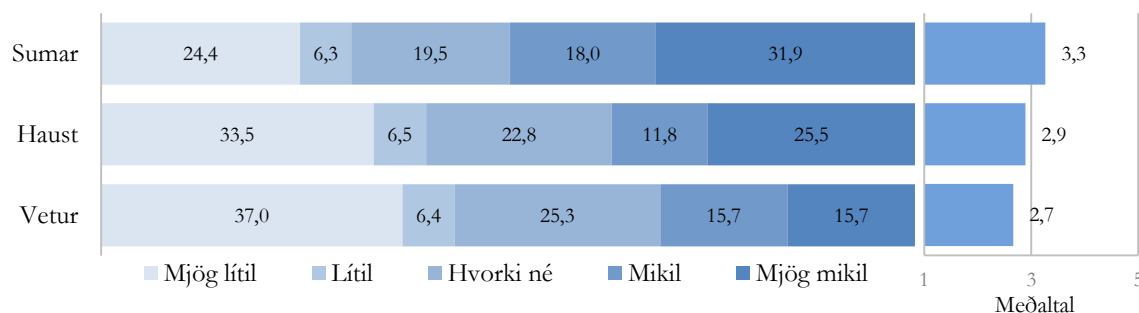
243. mynd. Áhrif þess að Djúpalónssandur var inni í skipulagðri ferð, á ákvarðanatöku um heimsókn á þangað.

Við Geysi sögðu 67% ferðamanna um veturinn, 55% um haustið og 43% um sumarið að skipulögð ferð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að ferðast þangað. Þá sögðu 36% ferðamanna um sumarið, 25% um haustið og 16% um veturinn að það hafi haft lítil áhrif en hlutlaus voru á bilinu 17-20% (244. mynd). Munur var milli árstíða, þar sem skipulagðar hópferðir höfðu mest áhrif á komu fólks að Geysi um veturinn en minnst um sumarið ($F=135,976$; $p<0,001$).

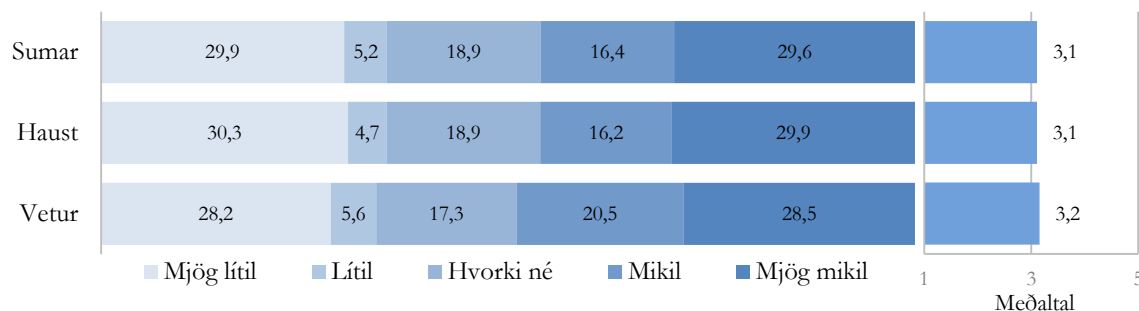
244. mynd. Áhrif þess að Geysir var inni í skipulagðri ferð, á ákvarðanatöku um heimsókn þangað.

Við Hraunfossa sagði helmingur ferðamanna um sumarið, 37% um haustið og 31% um veturinn að skipulögð ferð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að ferðast þangað. Þá sögðu 43% um veturinn, 40% um haustið og 31% um sumarið að það hafi haft lítill áhrif og á bilinu 20-25% voru hlutlaus (245. mynd). Um sumarið höfðu hópferðir marktækt meiri áhrif á komu fólks að Hraunfossum heldur en um haustið og veturinn ($F=19,352$; $p<0,001$).

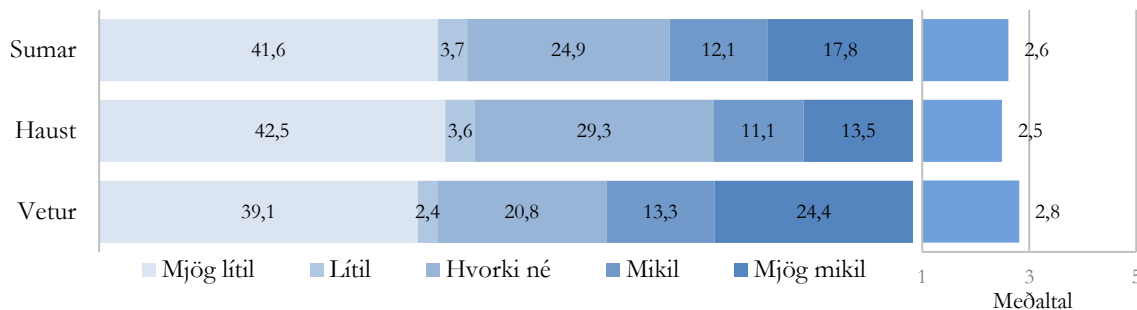
245. mynd. Áhrif þess að Hraunfossar voru inni í skipulagðri ferð, á ákvarðanatöku um heimsókn á þangað.

Við Jökulsárlón sögðu á bilinu 46-49% ferðamanna að skipulögð ferð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að ferðast þangað. Þá sögðu um 35% ferðamanna að það hafi haft lítill áhrif og 17-19% voru hlutlaus (246. mynd). Jökulsárlón var eini staðurinn af rannsóknarstöðunum átta þar sem ekki var árstíðarmunur á áhrifum hópferða á ákvörðun um heimsóknina ($F=0,140$; $p=0,869$).

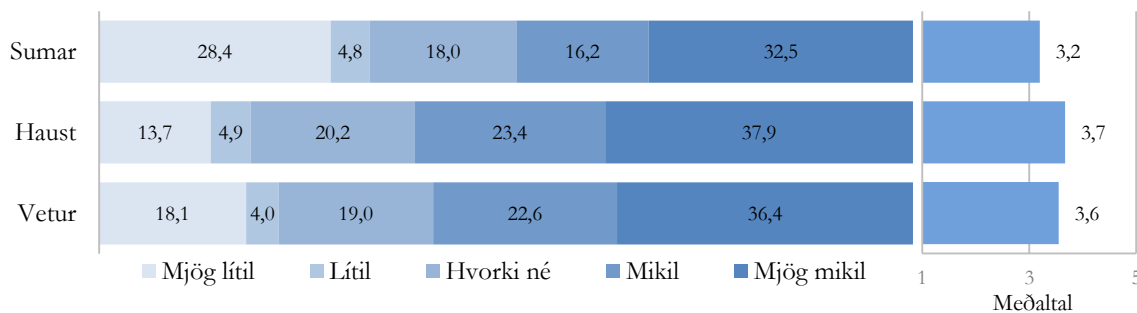
246. mynd. Áhrif þess að Jökulsárlón var inni í skipulagðri ferð, á ákvarðanatöku um heimsókn á þangað..

Við Seltún sögðu 38% ferðamanna um veturinn, 30% um sumarið og 25% um haustið að skipulögð ferð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að ferðast þangað. Á bilinu 42-46% ferðamanna sögðu það hafi haft lítil áhrif. Á bilinu 21-29% voru hlutlaus (247. mynd). Um veturinn höfðu hópferðir meiri áhrif á komu fólks að Seltúni en um haustið ($F=4,623$; $p=0,010$).

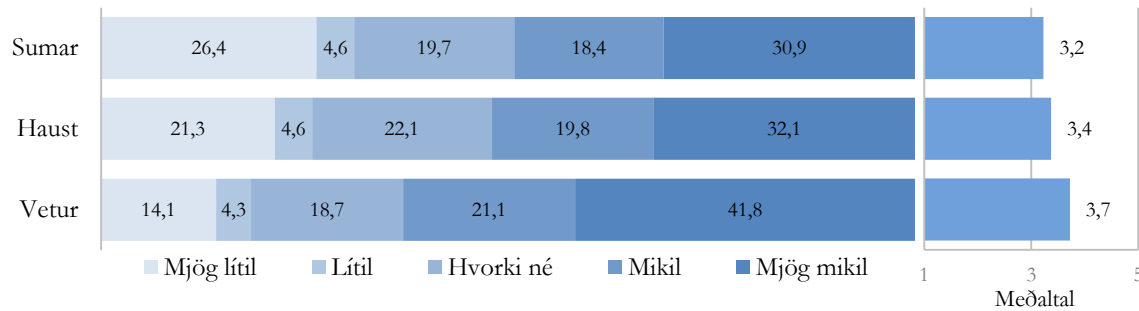
247. mynd. Áhrif þess að Seltún var inni í skipulagðri ferð, á ákvarðanatöku um heimsókn á þangað..

Við Sólheimajökul sagði 61% ferðamanna um haustið, 59% um veturinn og 49% um sumarið að skipulögð ferð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun sína um að fara þangað. Þá sögðu 33% um sumarið, 22% um veturinn og 19% um haustið að það hafi haft lítil áhrif. 18-20% voru hlutlaus (248. mynd). Hópferðir höfðu síður áhrif á komu ferðamanna að Sólheimajökli um sumarið en um haustið og veturinn ($F=15,214$; $p<0,001$).

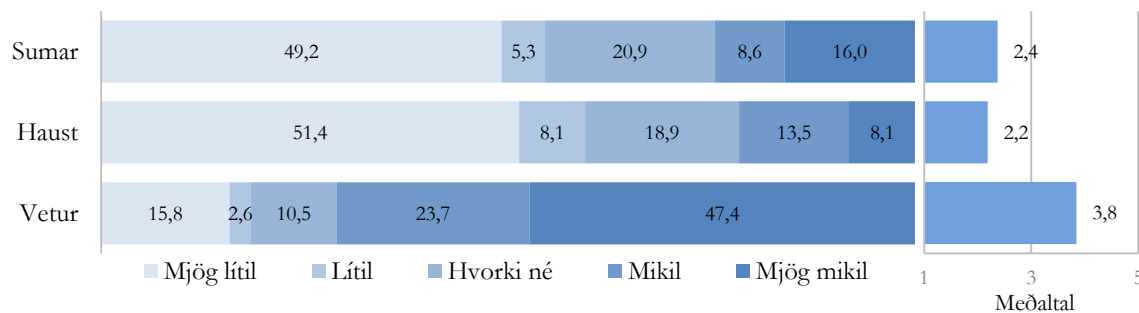
248. mynd. Áhrif þess að Sólheimajökull var inni í skipulagðri ferð, á ákvarðanatöku um heimsókn á þangað..

Á Þingvöllum sögðu 63% ferðamanna um veturinn, 52% um haustið og 49% um sumarið að skipulögð ferð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að fara þangað. Þá sögðu 31% um sumarið, 26% um haustið og 18% um veturinn að það hafi haft lítil áhrif. Á bilinu 19-22% voru hlutlaus (249. mynd). Munur var milli árstíða, en helst höfðu skipulagðar hópferðir áhrif á ákvörðun um heimsókn á Þingvelli um veturinn og síst um sumarið ($F=55,909$; $p<0,001$).

249. mynd. Áhrif þess að Þingvellir voru inni í skipulagðri ferð, á ákvarðanatöku um heimsókn á þangað..

Í Þórsmörk sagði 71% ferðamanna um veturinn, 25% um sumarið og 22% um haustið að skipulögð ferð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun sína um að ferðast þangað. Um sumarið og haustið sögðu á bilinu 55-60% ferðamanna það hafa haft lítil áhrif en 18% um veturinn. Um haustið voru 11% hlutlaus en 19-21% á öðrum árstíðum (250. mynd). Skipulagðar hópferðir höfðu mun meiri áhrif á ákvarðanatöku um komu í Þórsmörk um veturinn en á öðrum árstíðum ($F=16,943$; $p<0,001$).

250. mynd. Áhrif þess að Þórsmörk var inni í skipulagðri ferð, á ákvarðanatöku um heimsókn á þangað..

5.10.3 Áhrif norðurljósa

Eins og hægt er að gera ráð fyrir höfðu norðurljós mest áhrif á komu ferðamanna á staðina um veturinn og minnst um sumarið ($F=4103,775$; $p<0,001$). Þetta á við hvort sem allir staðir eru skoðaðir saman eða hver fyrir sig. Um haustið höfðu norðurljós mest áhrif á komu ferðamanna að Jökulsárlóni – marktækt meiri en að Seltúni, Sólheimajökili og Þingvöllum. Um veturinn höfðu norðurljós einnig mest áhrif á ferðmenn við Jökulsárlón, en einnig mikil áhrif við Geysi. Um veturinn höfðu norðurljós minnst áhrif á svarendur í Seltúni (35. tafla).

35. tafla. Áhrif norðurljósa á ákvarðanatöku um heimsókn á svæðið, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	2,50	1,84	3,45	3,69
2 Geysir	3,18	1,94	3,47	4,07
3 Hraunfossar	2,65	1,82	3,51	3,79
4 Jökulsárlón	2,76	1,87	3,68	4,27
5 Seltún	2,82	1,94	3,21	3,54
6 Sólheimajökull	3,33	1,78	3,40	3,85
7 Þingvellir	2,84	1,94	3,26	3,83
8 Þórsmörk	2,20	1,82	3,23	4,38
Allir staðir	2,94	1,90	3,41	3,92

Allar árstíðir								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

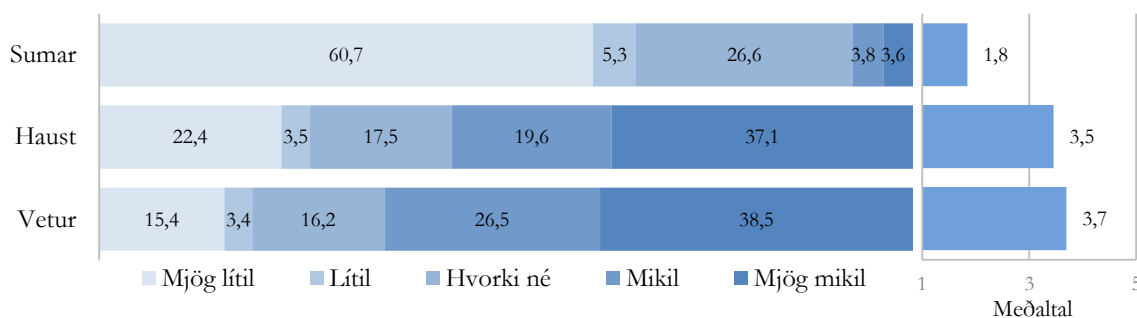
Sumar								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Haust								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Vetur								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

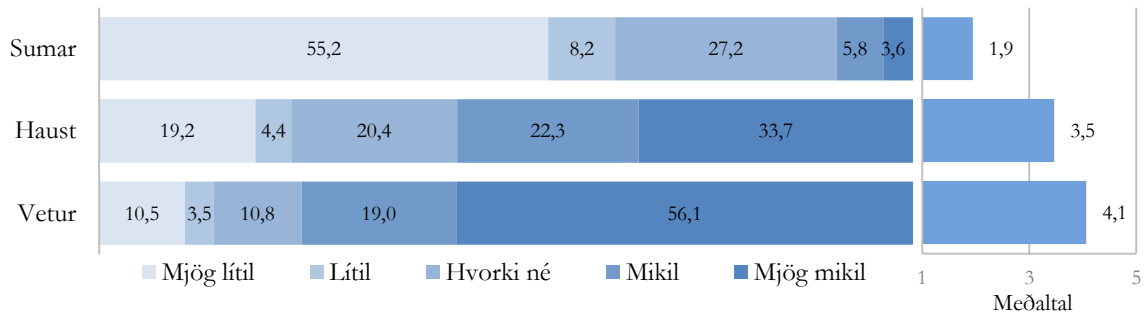
■ munur milli staða ■ ekki munur milli staða

Við Djúpalónssand sögðu 65% ferðamanna um veturinn, 57% um haustið og 7% um sumarið að norðurljós hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að ferðast þangað. Þá sögðu 66% ferðamanna um sumarið, 26% um haustið og 19% um veturinn að norðurljós hafi haft lítil áhrif. Á bilinu 16-18% ferðamanna voru hlutlaus um veturinn og haustið en 27% um sumarið (251. mynd).

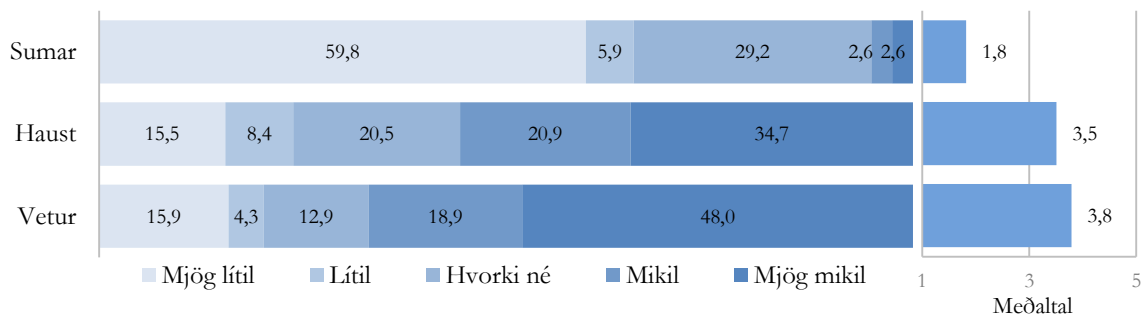
251. mynd. Áhrif norðurljósa á ákvörðun um ferð á Djúpalónssand.

Á Geysi sögðu 75% ferðamanna um veturinn, 56% um haustið og 9% um sumarið að norðurljós hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að ferðast þangað. Þá sögðu 63% um sumarið, 24% um haustið og 14% um veturinn að norðurljós hafi haft lítil áhrif. Um haustið voru 20% hlutlaus, 11% um veturinn og 8% um sumarið (252. mynd).

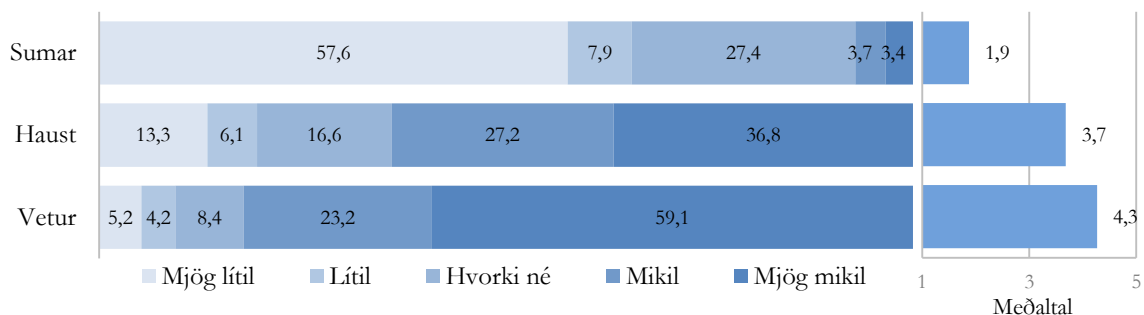
252. mynd. Áhrif norðurljósa á ákvörðun um ferð á Geysissvæðið.

Við Hraunfossa sögðu 67% ferðamanna um veturinn, 56% um haustið og 5% um sumarið að norðurljós hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að ferðast þangað. Þá sögðu 66% um sumarið, 24% um haustið og 20% um veturinn að norðurljós hafi haft lítil áhrif. Um sumarið voru 29% hlutlaus, 21% um haustið og 13% um veturinn (253. mynd).

253. mynd. Áhrif norðurljósa á ákvörðun um ferð að Hraunfossum.

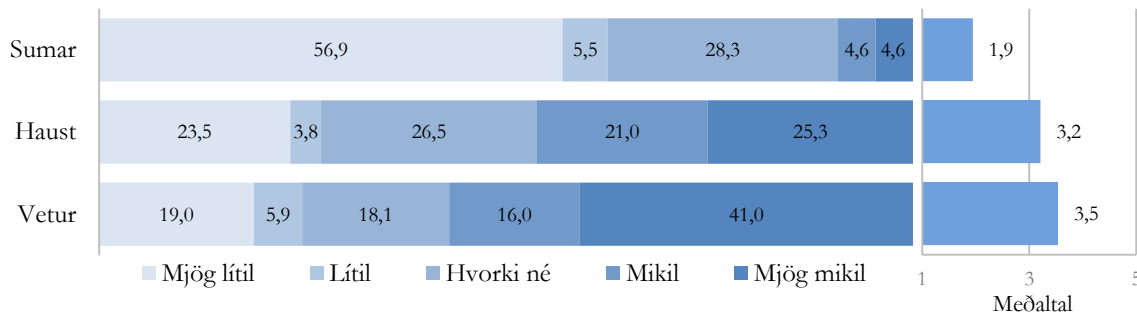
Við Jökulsárlón sögðu 82% ferðamanna um veturinn, 64% um haustið og 7% um sumarið að norðurljós hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að fara þangað. Þá sögðu 66% um sumarið, 19% um haustið og 9% um veturinn að norðurljós hafi haft lítil áhrif. Um sumarið voru 27% hlutlaus en 17% um haustið og aðeins 8% um veturinn (254. mynd).

254. mynd. Áhrif norðurljósa á ákvörðun um ferð að Jökulsárlóni.

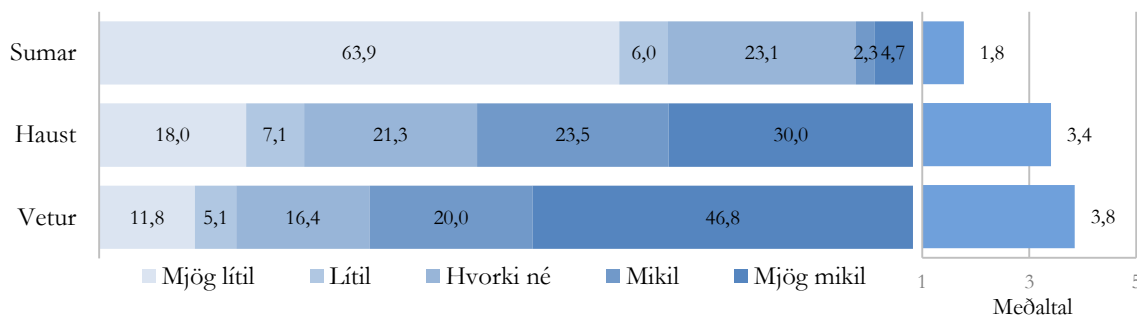
Við Seltún sögðu 57% ferðamanna um veturinn, 46% um haustið og 7% um sumarið að norðurljós hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að ferðast þangað. Þá sögðu 62% um

sumarið, 27% um haustið og 25% um veturinn að norðurljós hafi haft lítil áhrif. Á bilinu 27-28% voru hlutlaus um haustið og sumarið en 18% um veturinn (255. mynd).

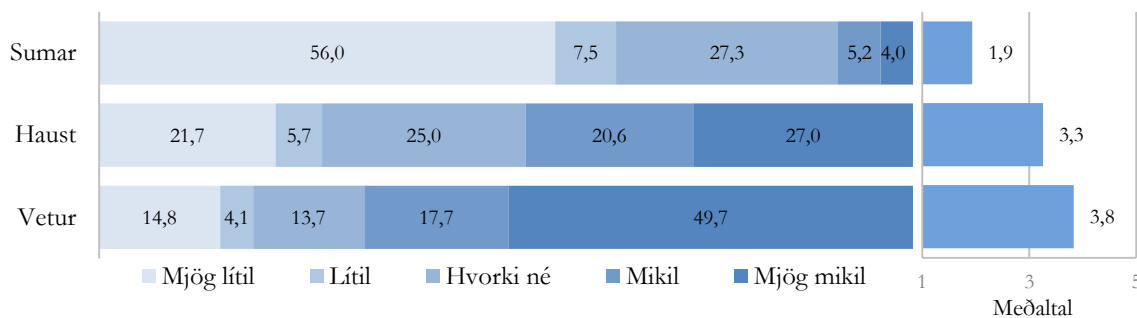
255. mynd. Áhrif norðurljósa á ákvörðun um ferð að Seltúni.

Við Sólheimajökul sögðu 67% ferðamanna um veturinn, 54% um haustið og 7% um sumarið að norðurljós hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að ferðast þangað. Þá sögðu 70% ferðamanna um sumarið, 25% um haustið og 17% um veturinn að norðurljós hafi haft lítil áhrif. Á bilinu 21-23% voru hlutlaus um haustið og sumarið en 16% um veturinn (256. mynd).

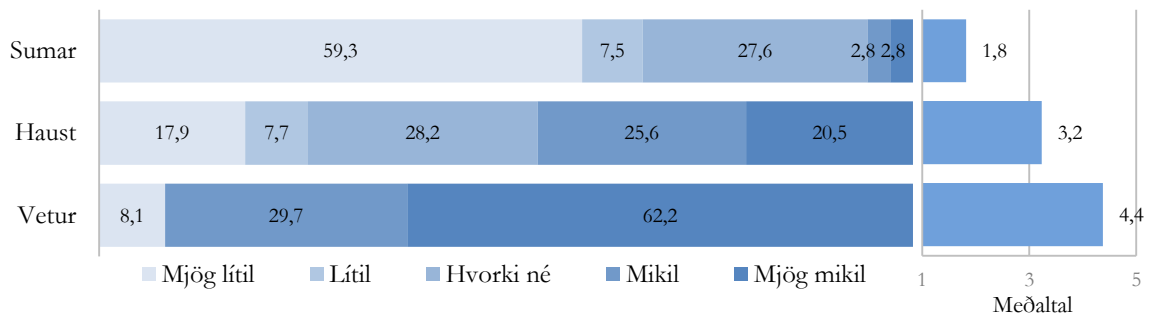
256. mynd. Áhrif norðurljósa á ákvörðun um ferð að Sólheimajökli.

Á Þingvöllum sögðu 67% ferðamanna um veturinn, 48% um haustið og 9% um sumarið að norðurljós hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að ferðast þangað. Þá sögðu 64% ferðamanna um sumarið, 27% um haustið og 19% um veturinn að norðurljós hafi haft lítil áhrif. Á bilinu 25-27% voru hlutlaus um haustið og sumarið en 14% um veturinn (257. mynd).

257. mynd. Áhrif norðurljósa á ákvörðun um ferð á Þingvelli.

Í Þórsmörk sögðu 92% ferðamanna um veturinn, 46% um haustið og 6% um sumarið að norðurljós hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að ferðast þangað. Þá sögðu 67% um sumarið, 26% um haustið og 8% um veturinn að norðurljós hafi haft lítil áhrif. Um sumarið og haustið voru 27-28% hlutlaus en enginn um veturinn (258. mynd).

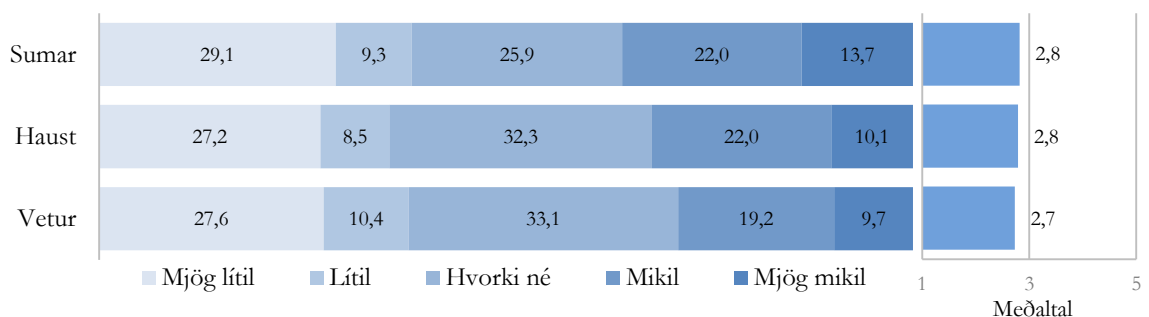

258. mynd. Áhrif norðurljósa á ákvörðun um ferð í Þórsmörk.

5.10.4 Þingvellir: Áhrif heimsminjaskrár UNESCO og köfunar í Silfru

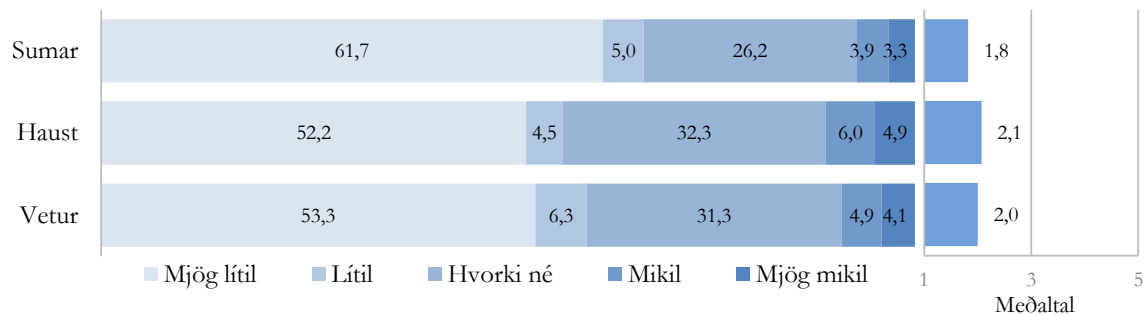
Á Þingvöllum voru ferðamenn spurðir um áhrif þess að Þingvellir eru á heimsminjaskrá UNESCO og að hægt sé að stunda köfun í gjánni Silfru í Þingvallavatni.

Heimsminjaskrá UNESCO hafði mikil áhrif á ákvörðunartöku 36% ferðamanna um sumarið, 32% um haustið og 29% um veturinn. Á bilinu 26-33% ferðamanna var hlutlaus með tilliti til þess hvort að vera Þingvalla á heimsminjaskránni hefði áhrif og á bilinu 36-38% sögðu að heimsminjaskrá hefði lítil áhrif (259. mynd). Ekki var marktækur munur milli árstíða á þessu atriði ($F=2,022$; $p=0,133$).

259. mynd. Áhrif heimsminjaskrár UNESCO á ákvörðun um ferð á Þingvelli.

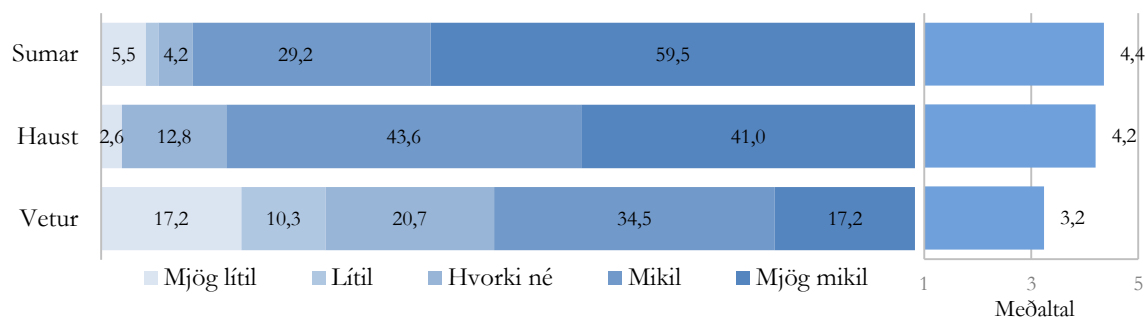
Köfun í Silfru hafði mikil áhrif á komu 11% ferðamanna á Þingvelli um haustið, 9% um veturinn og 7% um sumarið. Á bilinu 26-32% voru hlutlaus en flestir ferðamenn sögðu köfun í Silfru hafa haft lítil áhrif eða 67% um sumarið, 60% um veturinn og 57% um haustið (260. mynd). Köfun í Silfru hafði meiri áhrif á áhuga ferðamanna á að heimsækja Þingvelli um haustið og veturinn en um sumarið ($F=19,290$; $p<0,001$).

260. mynd. Áhrif köfunar í Silfru á ákvörðun um ferð á Þingvelli.

5.10.5 Þórsörk: Áhrif áhugaverðs göngusvæðis

Í Þórsörk voru ferðamenn spurðir um áhrif þess að svæðið sé áhugavert göngusvæði á ákvörðunartöku þeirra um að fara þangað. Það hafði mikil áhrif á ákvörðunartöku 89% ferðamanna um sumarið, 85% um haustið og 52% um veturinn. Það hafði aftur á móti lítil áhrif á 28% ferðamanna um veturinn og á bilinu 3-7% ferðamanna á öðrum árstíðum (261. mynd). Það að Þórsörk væri áhugavert göngusvæði hafði mun minni áhrif um veturinn en um sumarið og haustið ($F=15,521$; $p<0,001$).

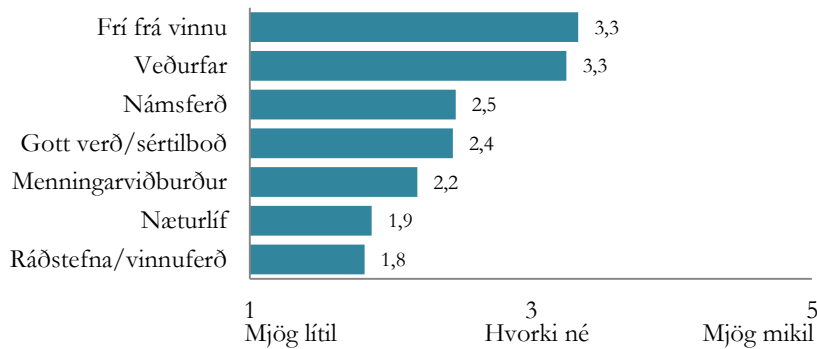
261. mynd. Áhrif áhugaverðs göngusvæðis á ákvörðun um ferð í Þórsörk.

5.11 Áhrifaþættir á ákvörðunartöku um Íslandsheimsókn

Erlendir þátttakendur í könnuninni voru spurðir um áhrif ákveðinna þátta á ákvörðun þeirra um að ferðast til Íslands á þeim árstíma sem svarað var. Spurningin var á fimm stiga kvarða þar sem 1=mjög lítil áhrif og 5=mjög mikil áhrif. Hún var í 7 liðum þar sem spurt var um áhrif veðurfars, menningarviðburða, frís frá vinnu, námsferðar, ráðstefnu-/vinnuferðar, næturlífs og góðs verðs/sértilboðs á ákvörðunartöku aðspurðra um að ferðast til landsins.

Frí frá vinnu og veðurfar hafði, af þeim þáttum sem kannaðir voru, mest áhrif á ákvörðunartöku ferðamanna um að koma til Íslands á þeim árstíma sem það kom og var meðaltal

í báðum liðum 3,3. Námsferðir og gott verð/sértilboð höfðu nokkur áhrif og var meðaltal á bilinu 2,4-2,5. Menningarviðburðir höfðu ívíg minni áhrif og var meðaltal í þeim lið 2,2. Að lokum voru það liðirnir næturlíf auk ráðstefnu/vinnuferð sem höfðu minnst áhrif á Íslandsheimsókn, en þar var meðaltal á bilinu 1,8-1,9 (262. mynd).

262. mynd. Áhrifaþættir á ákvörðunartöku erlendra ferðamanna um Íslandsheimsókn - allir staðir saman.

5.11.1 Áhrif frís frá vinnu

Frí frá vinnu hafði mest áhrif á ákvörðunartöku erlendra ferðamanna um að koma til Íslands og hafði mest áhrif um sumarið þegar yfir heildina er litið, en síst um veturinn ($F=97,490$; $p<0,001$). Lítil munur var milli staða um haustið og veturinn, helst að frí hafði meiri áhrif á Íslandsheimsóknir gesta Sólheimajökuls (3,4) um veturinn en á nokkrum öðrum stöðum. Um sumarið hafði frí mest áhrif á Íslandsheimsóknir gesta við Geysi og Seltún (3,8) en minnst á ferðamenn á Djúpalónssandi (3,1) (36. tafla).

36. tafla. Áhrif frís frá vinnu á ákvörðanatöku um Íslandsheimsókn, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	3,15	3,06	3,48	3,13
2 Geysir	3,40	3,75	3,29	3,07
3 Hraunfossar	3,29	3,36	3,27	3,12
4 Jökulsárlón	3,41	3,55	3,35	2,96
5 Seltún	3,45	3,77	3,36	3,00
6 Sólheimajökull	3,24	3,31	3,12	3,36
7 Þingvellir	3,25	3,22	3,42	3,20
8 Þórsmörk	3,56	3,63	3,57	2,87
Allir staðir	3,33	3,47	3,30	3,14

Allar árstíðir								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

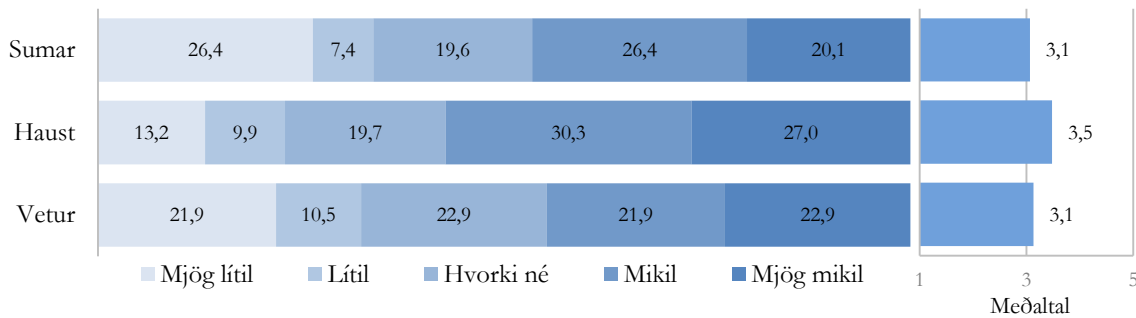
Sumar								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Haust								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Vetur								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

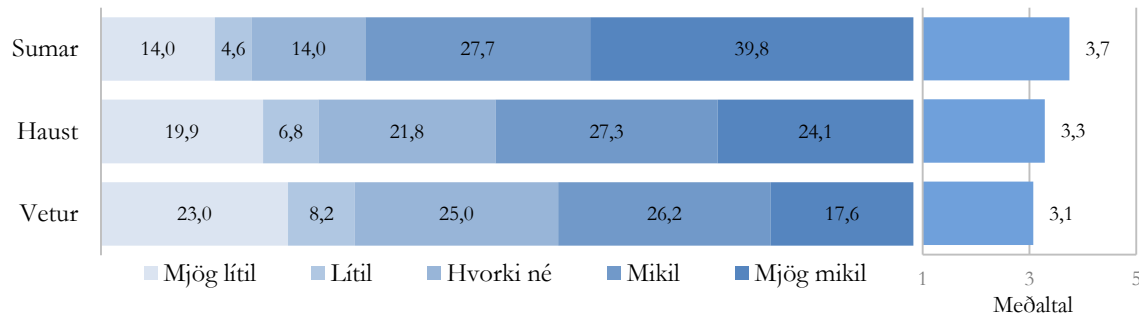
■ munur milli staða ■ ekki munur milli staða

Á Djúpalónssandi sögðu 57% erlendra ferðamanna um haustið og 45-47% um veturinn og sumarið að frí frá vinnu hafi haft mikil áhrif á ákvörðunartöku þeirra um að koma til Íslands. Um veturinn og sumarið sögðu 32-34% erlendra ferðamanna frí frá vinnu hafa haft lítil áhrif en 23% um haustið. Á bilinu 20-22% voru hlutlaus (263. mynd). Frí frá vinnu hafði meiri áhrif á Íslandsheimsókn ferðamanna á Djúpalónssandi um haustið en um sumarið ($F=4,910$; $p=0,008$).

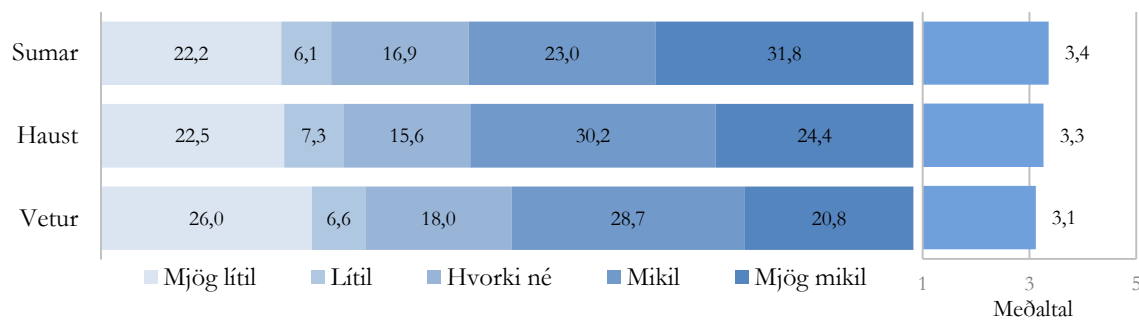
263. mynd. Áhrif frís frá vinnu á ákvörðun erlendra ferðamanna á Djúpalónssandi um Íslandsheimsókn.

Við Geysi sögðu 68% erlendra ferðamanna um sumarið, 51% um haustið og 44% um veturinn að frí frá vinnu hafi haft mikil áhrif á ákvörðunartöku þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu á bilinu 27-31% erlendra ferðamanna um haustið og veturinn og 19% um sumarið að frí frá vinnu hafi haft lítil áhrif (264. mynd). Munur var milli allra árstíða ($F=132,344$; $p<0,001$) þar sem frí frá vinnu hafði mest áhrif á Íslandsheimsóknir ferðamanna sem svöruðu við Geysi um sumarið, en minnst um veturinn.

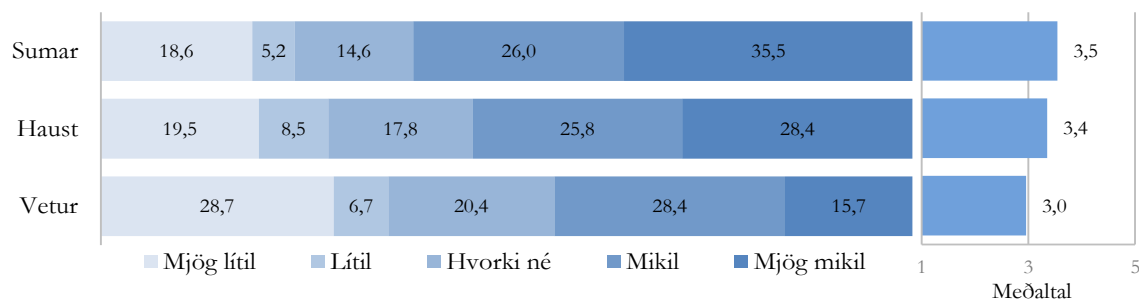
264. mynd. Áhrif frís frá vinnu á ákvörðun erlendra ferðamanna við Geysi um Íslandsheimsókn.

Við Hraunfossa sögðu 55% erlendra ferðamanna um sumarið og haustið og 51% um veturinn að frí frá vinnu hafi haft mikil áhrif á ákvörðunartöku þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 33% um veturinn, 30% um haustið og 28% um sumarið það hafa haft lítil áhrif og 16-18% voru hlutlaus (265. mynd). Frí frá vinnu hafði marktækt meiri áhrif á Íslandsheimsókn ferðamanna við Hraunfossa um sumarið en um veturinn ($F=2,884$; $p=0,056$).

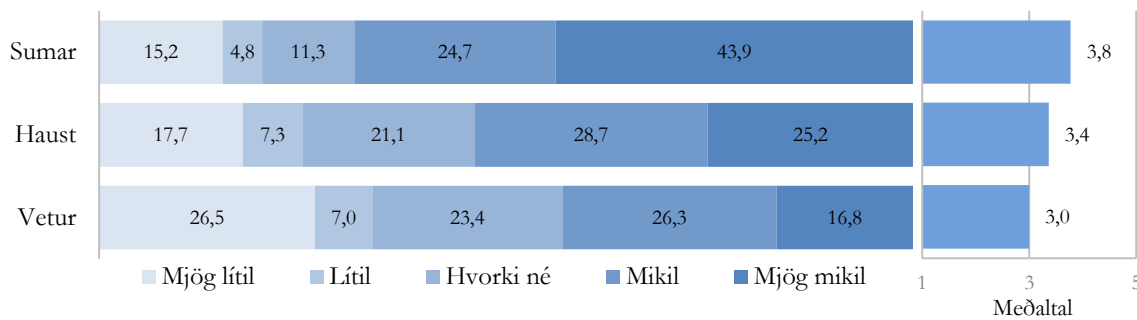
265. mynd. Áhrif frís frá vinnu á ákvörðun erlendra ferðamanna við Hraunfossa um Íslandsheimsókn.

Við Jökulsárlón sögðu 62% erlendra ferðamanna um sumarið, 54% um haustið og 43% um haustið að frí frá vinnu hafi haft mikil áhrif á ákvörðunartöku þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 35% erlendra ferðamanna um veturinn, 28% um haustið og 24% um veturinn að frí hafi haft lítil áhrif (266. mynd). Marktækur munur var milli allra árstíða ($F=26,302$; $p<0,001$) þar sem frí frá vinnu hafði mest áhrif á Íslandsheimsókn erlendra gesta við Jökulsárlón um sumarið, en minnst um veturinn.

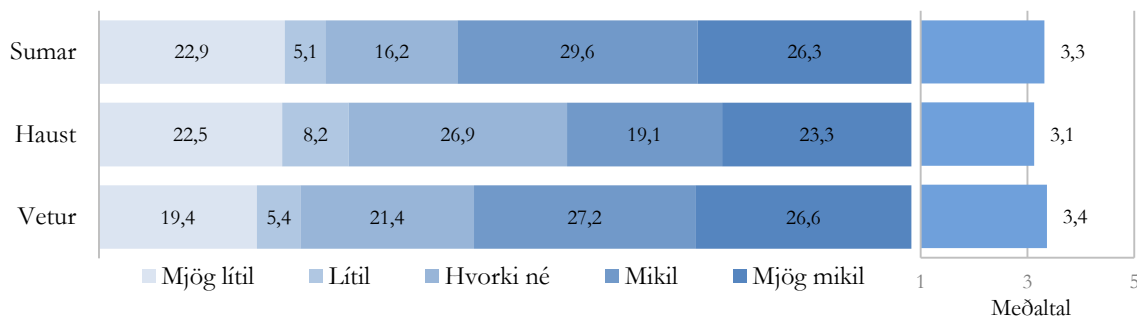
266. mynd. Áhrif frís frá vinnu á ákvörðun erlendra ferðamanna við Jökulsárlón um Íslandsheimsókn.

Við Seltún sögðu 60% erlendra ferðamanna um sumarið, 54% um haustið og 43% um veturinn að frí frá vinnu hafi haft mikil áhrif á ákvörðunartöku þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 34% um veturinn, 25% um haustið og 20% um sumarið að það hafi haft lítil áhrif (267. mynd). Marktækur munur var milli allra árstíða ($F=41,570$; $p<0,001$), en frí frá vinnu hafði mest áhrif á Íslandsheimsóknir ferðamanna við Seltún um sumarið en minnst um veturinn.

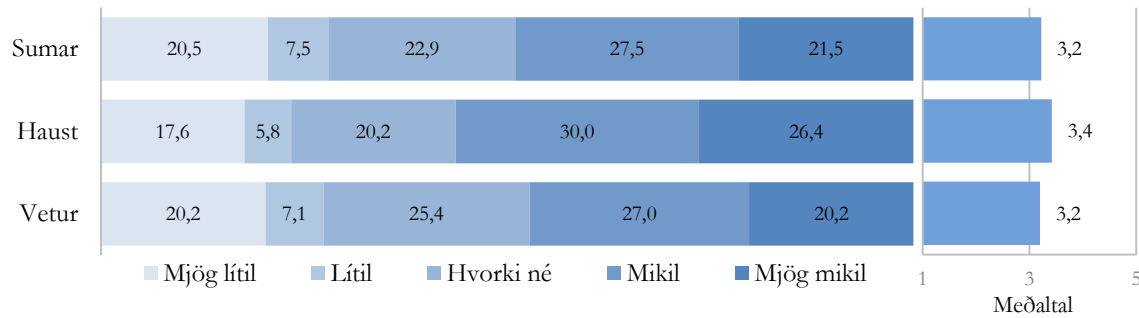
267. mynd. Áhrif frís frá vinnu á ákvörðun erlendra ferðamanna við Seltún um Íslandsheimsókn.

Við Sólheimajökul sögðu um 55% erlendra ferðamanna um veturinn og sumarið og 42% um haustið að frí frá vinnu hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 31% um haustið og á bilinu 25-28% um veturinn og sumarið að frí hafi haft lítil áhrif (268. mynd). Frí frá vinnu hafði marktækt meiri áhrif á Íslandsheimsóknir gesta við Sólheimajökul um veturinn en um haustið ($F=7,099$; $p=0,001$).

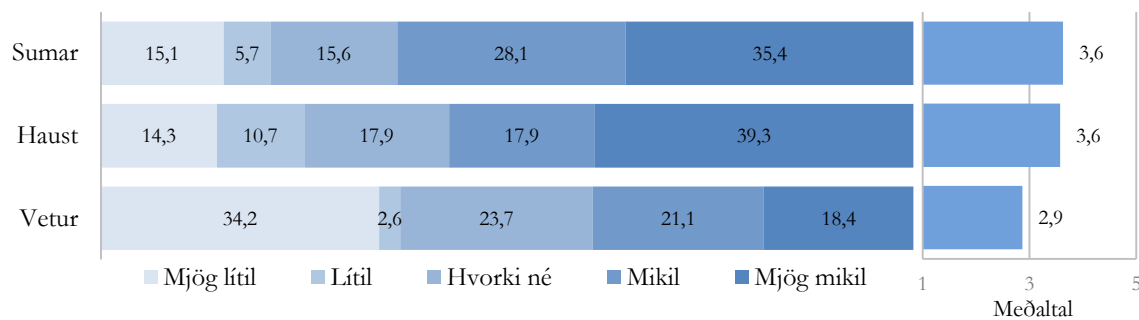
268. mynd. Áhrif frís frá vinnu á ákvörðun erlendra ferðamanna við Sólheimajökul um Íslandsheimsókn.

Á Þingvöllum sögðu 56% erlendra ferðamanna um haustið og á bilinu 47-49% um veturinn og sumarið að frí frá vinnu hafi haft mikil áhrif á Íslandsheimsóknir þeirra. Um 28% erlendra ferðamanna um sumarið og veturinn og 23% um haustið sögðu það hafa haft lítil áhrif (269. mynd). Um haustið hafði þessi þáttur marktækt meiri áhrif en hann hafði um sumarið og veturinn ($F=9,799$; $p<0,001$).

269. mynd. Áhrif frís frá vinnu á ákvörðun erlendra ferðamanna á Þingvöllum um Íslandsheimsókn.

Í Þórsmörk sögðu 64% erlendra ferðamanna um sumarið, 57% um haustið og aðeins 39% um veturinn að frí frá vinnu hafi haft mikil áhrif á ákvörðunartöku þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 37% um veturinn og 21-25% á öðrum árstíðum það hafa haft lítil áhrif (270. mynd). Frí frá vinnu hafði marktækt meiri áhrif á Íslandsheimsókn sumargesta en vetrargesta í Þórsmörk ($F=4,980$; $p=0,007$).

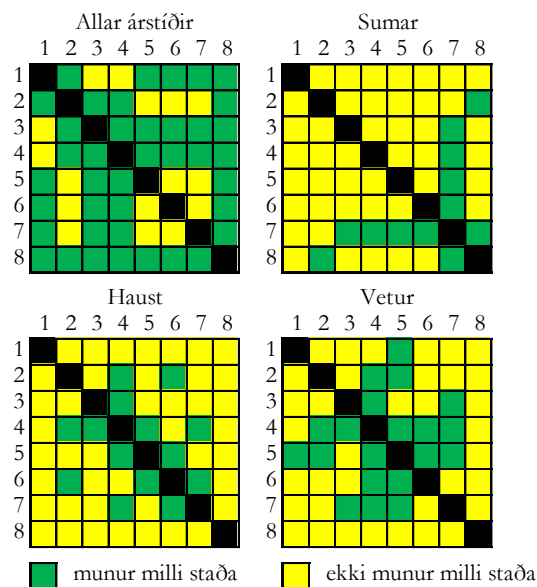
270. mynd. Áhrif frís frá vinnu á ákvörðun erlendra ferðamanna í Þórsmörk um Íslandsheimsókn.

5.11.2 Áhrif veðurfars

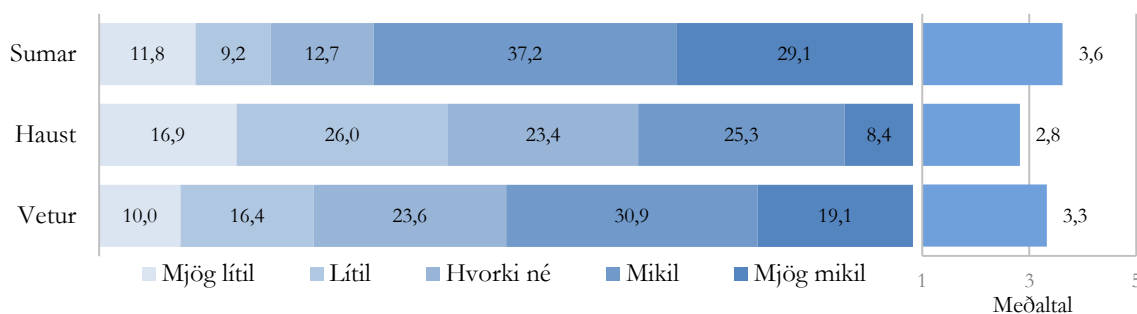
Veðurfar hafði talsverð áhrif á ákvörðunartöku erlendra ferðamanna um að koma til Íslands en nokkur munur var á því hversu mikil áhrifin voru milli árstíða ($F=745,034$; $p<0,001$). Almennt séð hafði veðurfar mest áhrif á ákvörðunartöku erlendra ferðamanna um sumarið en minnst um haustið. Lítið var um marktækan mun milli staða þegar horft er á hverja árstíð fyrir sig: Veðurfar hafði minnst áhrif á Íslandsheimsóknir gesta Þingvalla um sumarið en minnst áhrif á gesti í Seltúni um veturinn. Um haustið og veturinn hafði veðurfar mest áhrif á svarendur við Jökulsárlón (37. tafla).

37. tafla. Áhrif veðurfars á ákvörðanatöku um Íslandsheimsókn, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	3,45	3,63	2,82	3,33
2 Geysir	3,15	3,55	2,70	3,10
3 Hraunfossar	3,37	3,69	2,74	2,89
4 Jökulsárlón	3,54	3,68	3,12	3,43
5 Seltún	3,15	3,65	2,65	2,80
6 Sólheimajökull	3,12	3,72	2,95	3,04
7 Þingvellir	3,22	3,47	2,61	3,18
8 Þórsmörk	3,76	3,84	3,25	3,34
Allir staðir	3,25	3,59	2,77	3,11

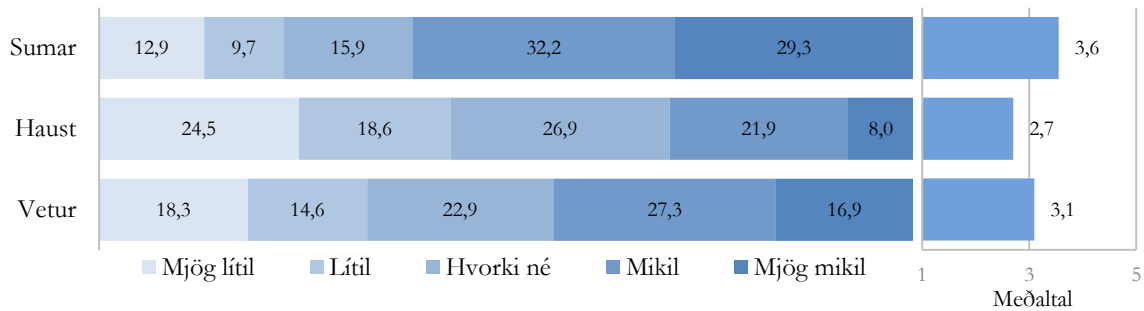

Á Djúpalónssandi sögðu 66% erlendra ferðamanna um sumarið, 50% um veturinn og 34% um haustið að veðurfar hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 43% um haustið, 26% um veturinn og 21% um sumarið að veðurfar hafi haft lítil áhrif. Hlutlaus voru 23-24% um haustið og veturinn en 13% um sumarið (271. mynd). Á Djúpalónssandi sögðu erlendir ferðamenn um haustið síður en sumar- og vetrargestir að veðurfar hafi haft áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands ($F=23,302$; $p<0,001$).

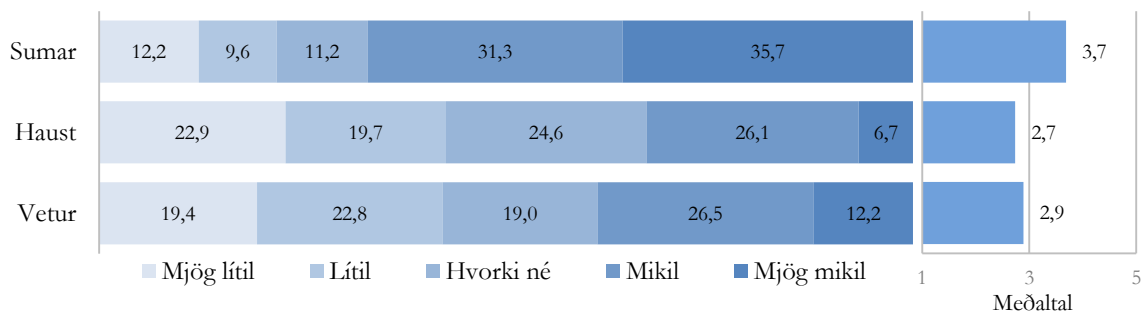
271. mynd. Áhrif veðurfars á ákvörðun erlendra ferðamanna við Djúpalónssand um Íslandsheimsókn.

Við Geysi sögðu 62% erlendra ferðamanna um sumarið, 44% um veturinn og 30% um haustið að veðurfar hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 43% erlendra ferðamanna um haustið, 33% um veturinn og 23% um sumarið að veðurfar hafi haft lítil áhrif (272. mynd). Marktækur munur var á milli allra árstíðanna ($F=225,319$; $p<0,001$), en veðurfar hafði mest áhrif á ákvörðun um Íslandsheimsókn gesta við Geysi um sumarið, en minnst um haustið.

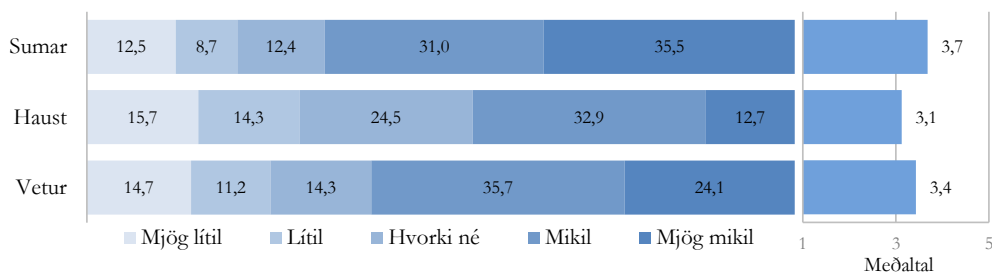
272. mynd. Áhrif veðurfars á ákvörðun erlendra ferðamanna við Geysi um Íslandsheimsókn.

Við Hraunfossa sögðu 67% erlendra ferðamanna um sumarið, 39% um veturinn og 33% um haustið veðurfar hafa haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Um haustið og veturinn sögðu um 43% erlendra ferðamanna að veðurfar hafi haft lítil áhrif en 23% um sumarið (273. mynd). Veðurfar hafði síður áhrif um sumarið en á hinum árstímunum ($F=78,109$; $p<0,001$).

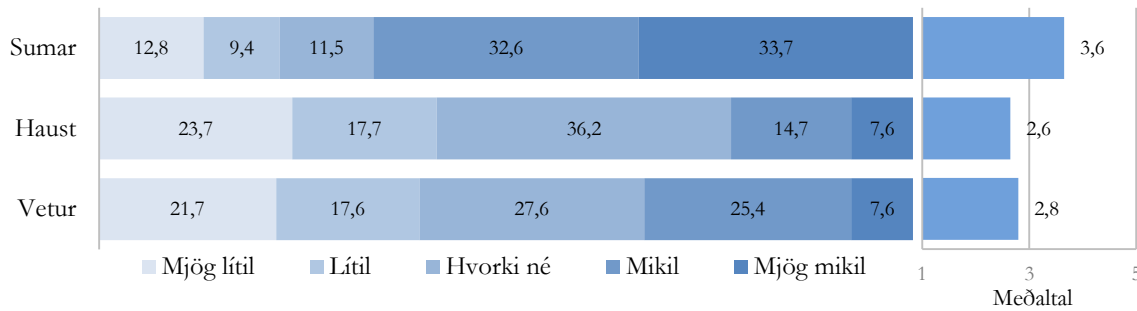
273. mynd. Áhrif veðurfars á ákvörðun ferðamanna við Hraunfossa um Íslandsheimsókn.

Við Jökulsárlón sögðu 67% erlendra ferðamanna um sumarið, 60% um veturinn og 45% um haustið að veðurfar hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 30% erlendra ferðamanna um haustið, 26% um veturinn og 21% um sumarið veðurfar hafa haft lítil áhrif (274. mynd). Munur var milli allra árstíða á áhrifum veðurfars á ákvörðun gesta við Jökulsárlón um Íslandsheimsókn ($F=34,301$; $p<0,001$). Það hafði minnst áhrif um haustið, en mest um sumarið.

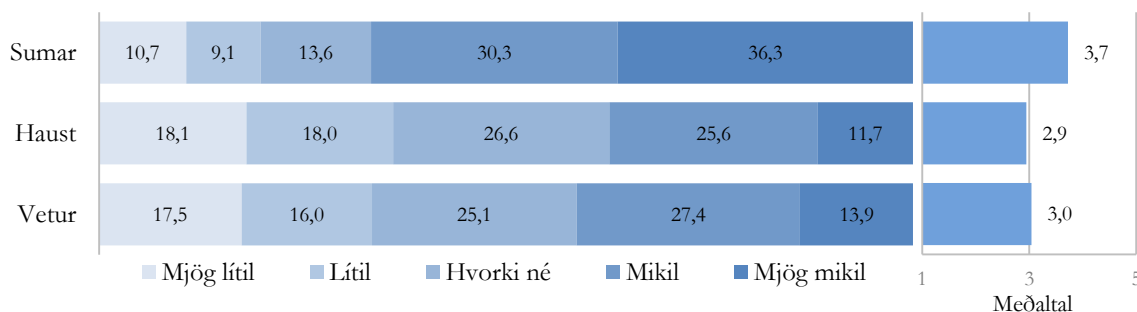
274. mynd. Áhrif veðurfars á ákvörðun erlendra ferðamanna við Jökulsárlón um Íslandsheimsókn.

Við Seltún sögðu 65% erlendra ferðamanna um sumarið, 33% um veturinn og 22% um haustið að veðurfar hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Þá sagði 41% erlendra ferðamanna um haustið, 39% um veturinn og 22% um sumarið, veðurfar hafa haft lítil áhrif (275. mynd). Við Seltún hafði veðurfar mun meiri áhrif á Íslandsheimsókn ferðamanna um sumarið en um haustið og veturinn ($F=106,602$; $p<0,001$).

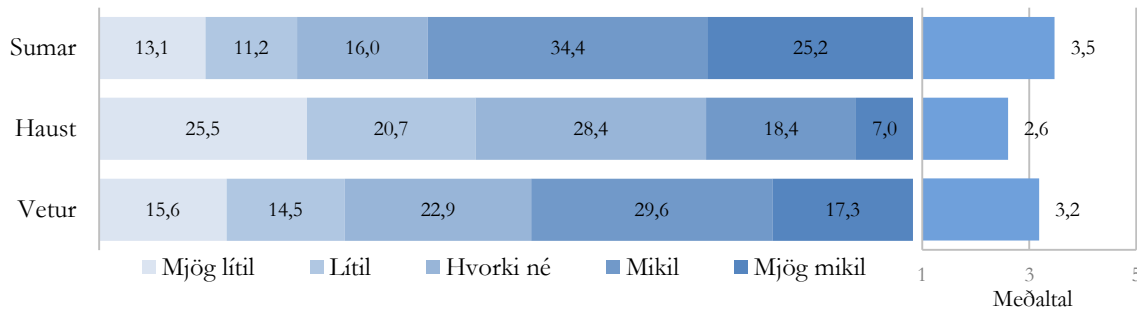
275. mynd. Áhrif veðurfars á ákvörðun erlendra ferðamanna við Seltún um Íslandsheimsókn.

Við Sólheimajökul sögðu 67% erlendra ferðamanna um sumarið, 41% um veturinn og 37% um haustið að veðurfar hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Veðurfar hafði lítil áhrif á 34-36% erlendra ferðamanna um veturinn og haustið og 20% um sumarið (276. mynd). Við Sólheimajökul hafði veðurfar mun meiri áhrif á Íslandsheimsókn ferðamanna um sumarið en um haustið og veturinn ($F=60,697$; $p<0,001$).

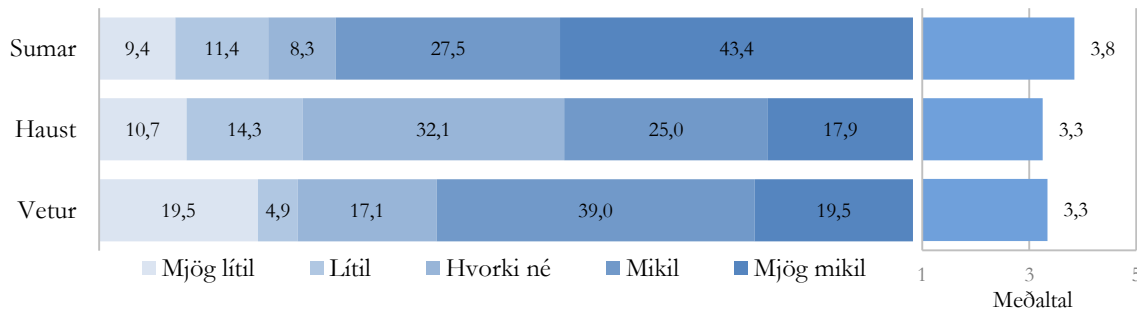
276. mynd. Áhrif veðurfars á ákvörðun erlendra ferðamanna við Sólheimajökul um Íslandsheimsókn.

Á Þingvöllum sögðu 60% erlendra ferðamanna um sumarið, 47% um veturinn og 25% um haustið að veðurfar hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 46% um haustið, 30% um veturinn og 24% um sumarið að veðurfar hafi haft lítil áhrif (277. mynd). Munur var milli allra árstíða hvað þetta varðar ($F=179,664$; $p<0,001$), en veðurfar hafði mest áhrif á Íslandsheimsókn ferðamanna á Þingvöllum um sumarið og minnst um haustið.

277. mynd. Áhrif veðurfars á ákvörðun erlendra ferðamanna á Þingvöllum um Íslandsheimsókn.

Í Þórsmörk sagði 71% erlendra ferðamanna um sumarið, 59% um veturinn og 42% um haustið að veðurfar hafi haft mikil áhrif á ákvörðun sína um að koma til Íslands. Á bilinu 21-25% erlendra ferðamanna sögðu veðurfar hafa haft lítil áhrif (278. mynd). Ekki var marktækur árstíðamunur á þessu atriði í Þórsmörk ($F=4,753$; $p=0,009$).

278. mynd. Áhrif veðurfars á ákvörðun ferðamanna í Þórsmörk um Íslandsheimsókn.

5.11.3 Áhrif námsferðar

Yfir heildina litið hafði námsferð (e. educational trip) meiri áhrif á ákvörðunartöku um Íslandsheimsókn um haustið en á öðrum árstíðum, en minnst um sumarið ($F=132,300$; $p<0,001$). Námsferð virðist þó ekki hafa haft afgerandi áhrif á ákvörðunartöku svarenda um að ferðast til Íslands. Meðaltal allra staðanna átta var yfirleitt á bilinu 2,2-2,8 nema við Sólheimajökul um haustið þar sem það var lang hæst (3,4) og í Þórsmörk um sumarið þar sem það var lægst (1,9). Um veturinn hafði námsferð talsvert meiri áhrif á gesti við Seltún, Sólheimajökul og Þingvelli en gesti á Djúpálónssandi, Geysi, Hraunfossum og Jökulsárlóni (38. tafla).

38. tafla. Áhrif námsferðar á ákvarðanatöku um Íslandsheimsókn, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	2,34	2,35	2,45	2,16
2 Geysir	2,39	2,28	2,51	2,41
3 Hraunfossar	2,23	2,16	2,35	2,32
4 Jökulsárlón	2,24	2,19	2,49	2,13
5 Seltún	2,40	2,27	2,33	2,68
6 Sólheimajökull	3,06	2,48	3,44	2,83
7 Þingvellir	2,52	2,44	2,43	2,72
8 Þórsmörk	1,98	1,92	2,79	1,97
Allir staðir	2,46	2,30	2,66	2,55

Allar árstíðir								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

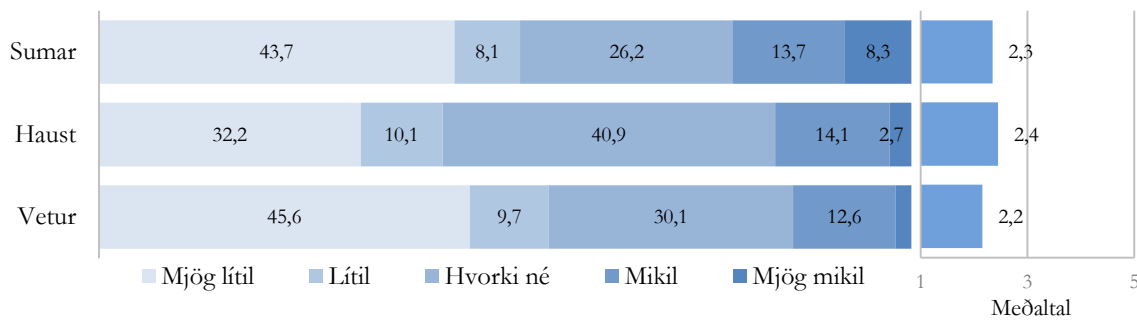
Sumar								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Haust								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Vetur								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

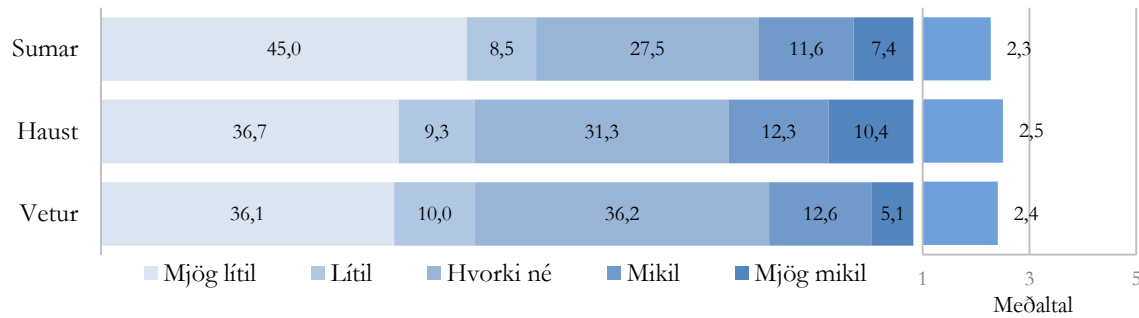
■ munur milli staða ■ ekki munur milli staða

Á Djúpalónssandi sögðu 22% erlendra ferðamanna um sumarið og á bilinu 15-17% um veturinn og haustið að námsferð hafi haft mikil áhrif á ákvörðunartöku þeirra um að koma til Íslands. Um sumarið og veturinn sögðu á bilinu 52-55% og 42% um haustið, það hafa haft lítil áhrif. Hlutfaus voru 41% um haustið, 30% um veturinn og 26% um sumarið (279. mynd). Á þessu var ekki marktækur munur milli árstíða ($F=1,555$; $p=0,212$).

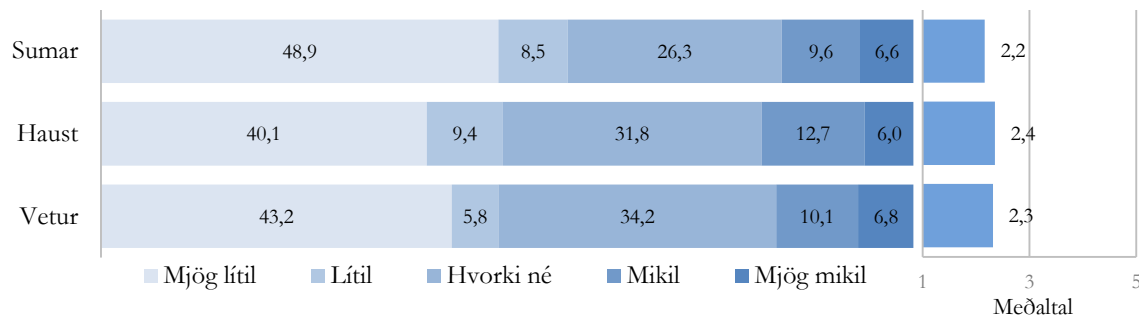
279. mynd. Áhrif námsferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna á Djúpalónssandi um Íslandsheimsókn.

Við Geysi sögðu 23% erlendra ferðamanna um haustið og um 18% á öðrum árstíðum, að námsferð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 54% um sumarið og 46% á öðrum árstíðum það hafa haft lítil áhrif (280. mynd). Námsferðir höfðu minni áhrif á Íslandsheimsókn ferðamanna við Geysi um sumarið en á hinum tveimur árstíðunum ($F=15,291$; $p<0,001$).

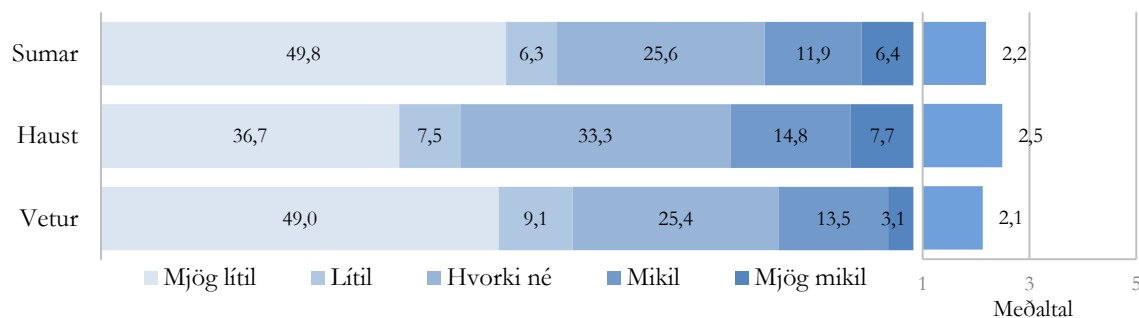
280. mynd. Áhrif námsferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Geysi um að Íslandsheimsókn.

Við Hraunfossa sögðu 19% erlendra ferðamanna um haustið, 17% um veturinn og 16% um sumarið að námsferð hafi haft mikil áhrif á ákvörðunartöku þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 57% erlendra ferðamanna um sumarið og um helmingur á öðrum árstíðum að námsferð hafi haft lítil áhrif. Á bilinu 26-34% erlendra ferðamanna við Hraunfossa voru hlutlaus á öllum árstíðum (281. mynd). Ekki var árstíðabundinn munur á áhrifum námsferðar á Íslandsheimsókn gesta við Hraunfossa ($F=2,823$; $p=0,060$).

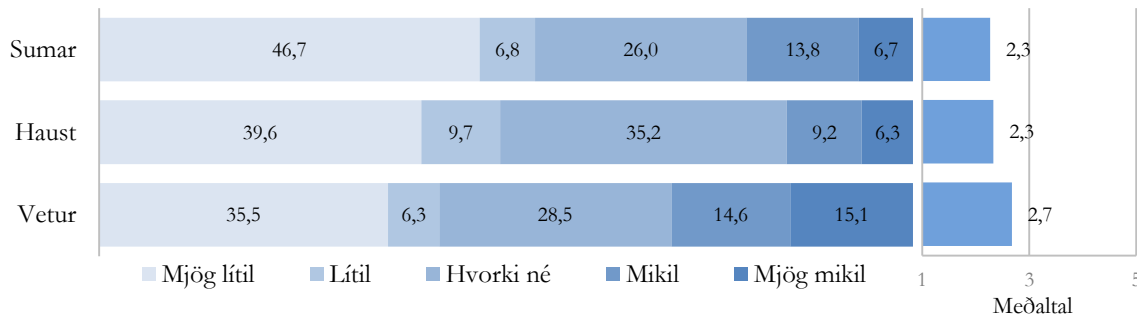
281. mynd. Áhrif námsferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Hraunfossa um Íslandsheimsókn.

Við Jökulsárlón sögðu 22% erlendra ferðamanna um haustið og um 17% á öðrum árstíðum að námsferð hafi haft mikil áhrif á ákvörðunartöku þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 56-58% um sumarið og veturinn og 44% um haustið það hafa haft lítil áhrif (282. mynd). Námsferðir höfðu meiri áhrif á komu ferðamanna við Jökulsárlón til Íslands um haustið en á öðrum árstíðum ($F=11,281$; $p<0,001$).

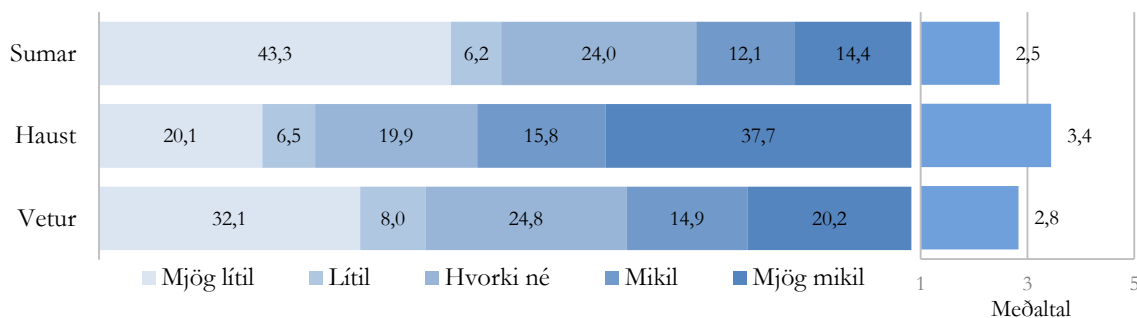
282. mynd. Áhrif námsferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Jökulsárlón um Íslandsheimsókn.

Við Seltún sögðu 30% ferðamanna um veturinn, 21% um sumarið og 16% um haustið að námsferð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun um þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 54% um sumarið, 49% um haustið og 42% um veturinn það hafa haft haft lítil áhrif og á bilinu 26-35% voru hlutlaus (283. mynd). Námsferðir höfðu meiri áhrif á komu ferðamanna við Seltún til Íslands um veturinn en á hinum árstímunum ($F=12,588$; $p<0,001$).

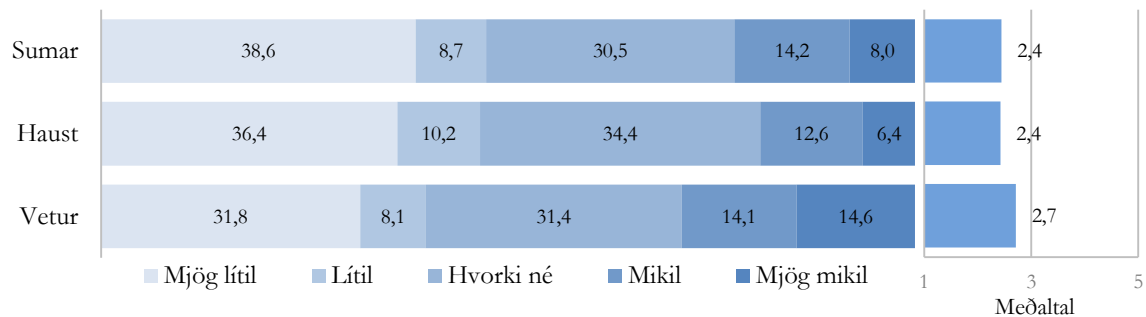
283. mynd. Áhrif námsferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Seltún um Íslandsheimsókn.

Við Sólheimajökul sögðu 54% erlendra ferðamanna um haustið, 35% um veturinn og 27% um sumarið að námsferð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Helmingur ferðamanna um sumarið, 40% um veturinn og 27% um haustið sagði námsferð það hafa haft lítil áhrif. Á bilinu 20-25% voru hlutlaus (284. mynd). Við Sólheimajökul var marktækur munur milli allra árstíðanna ($F=74,084$; $p<0,001$) þar sem námsferðir höfðu mest áhrif um haustið og minnst um sumarið.

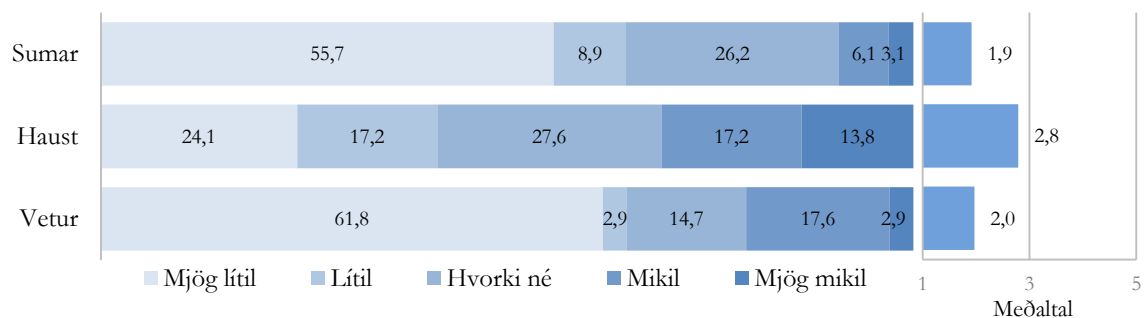
284. mynd. Áhrif námsferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Sólheimajökul um Íslandsheimsókn.

Á Þingvöllum sögðu 29% erlendra ferðamanna um veturinn, 22% um sumarið og 19% um haustið að námsferð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Um veturinn sögðu 40% það hafa haft lítil áhrif, en 47% um sumarið og haustið. Hlutlaus voru á bilinu 31-34% (285. mynd). Námsferðir höfðu meiri áhrif á Íslandsheimsóknir ferðamanna á Þingvöllum um veturinn en um sumarið og haustið ($F=22,820$; $p<0,001$).

285. mynd. Áhrif námsferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna á Þingvöllum um Íslandsheimsókn.

Í Þórsörk sagði 31% erlendra ferðamanna um haustið, 21% um veturinn og aðeins 9% um sumarið að námsferð hafi haft mikil áhrif á ákvörðunartöku sína um að koma til Íslands. Um 66% sögðu það hafa haft lítil áhrif um sumarið og veturinn og 40% um haustið. Um veturinn voru 15% hlutlausir en um 27% á öðrum árstíðum (286. mynd). Um haustið höfðu námsferðir meiri áhrif á Íslandsheimsóknir svarenda í Þórsörk heldur en um sumarið ($F=7,274$; $p=0,001$).

286. mynd. Áhrif námsferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna í Þórsörk um Íslandsheimsókn.

5.11.4 Áhrif góðs verðs eða sértílbóðs

Áhrif góðs verðs eða sértílbóðs var nokkuð breytilegt á milli árstíða á stöðunum átta. Sértílbóð höfðu mun minni áhrif um sumarið en á hinum árstímum, en mest um veturinn ($F=710,318$; $p<0,001$). Um sumarið höfðu sértílbóð mest áhrif á Íslandsheimsóknir gesta á Þingvöllum. Mjög lítil munur var milli staða um haustið, en um veturinn höfðu sértílbóð mest áhrif á svarendur við Geysi og Þingvelli og minnst í Þórsörk (39. tafla).

39. tafla. Áhrif góðs verðs eða sértíloðs á ákvarðanatöku um Íslandsheimsókn, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	2,29	2,04	2,69	2,97
2 Geysir	2,57	2,02	2,69	3,06
3 Hraunfossar	2,24	2,02	2,48	2,63
4 Jökulsárlón	2,12	1,89	2,65	2,39
5 Seltún	2,35	1,92	2,76	2,61
6 Sólheimajökull	2,48	2,12	2,51	2,63
7 Þingvellir	2,58	2,30	2,78	2,91
8 Þórsmörk	1,86	1,81	2,59	1,72
Allir staðir	2,44	2,07	2,66	2,84

Allar árstíðir								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

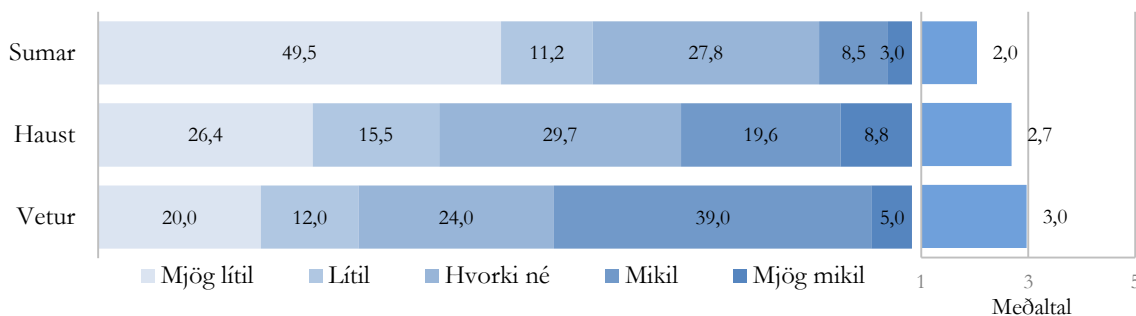
Sumar								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Haust								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

Vetur								
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■

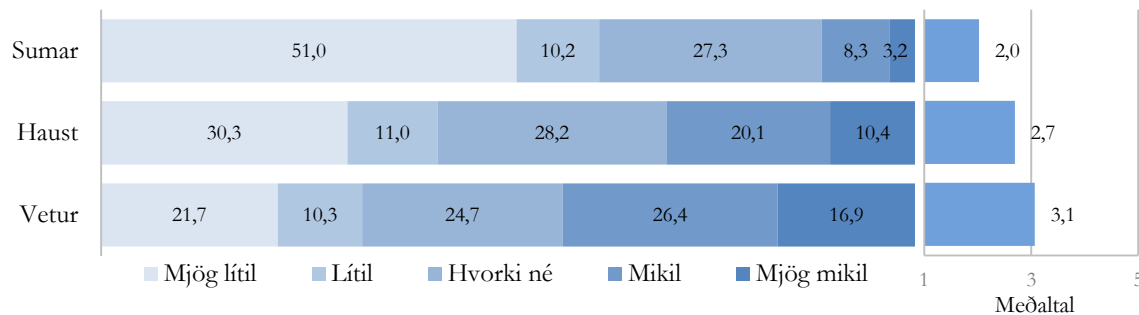
■ munur milli staða ■ ekki munur milli staða

Á Djúpalónssandi sögðu 44% erlendra ferðamanna um veturinn, 29% um haustið og 12% um sumarið að gott verð eða sértíloð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Þá sagði 61% um sumarið, 42% um haustið og aðeins 32% um veturinn það hafa haft lítil áhrif. Á bilinu 24-30% voru hlutlausir (287. mynd). Gott verð og sértíloð höfðu minni áhrif á Íslandsheimsóknir ferðamanna við Djúpalónssand um sumarið en um haustið og veturinn ($F=34,741$; $p<0,001$).

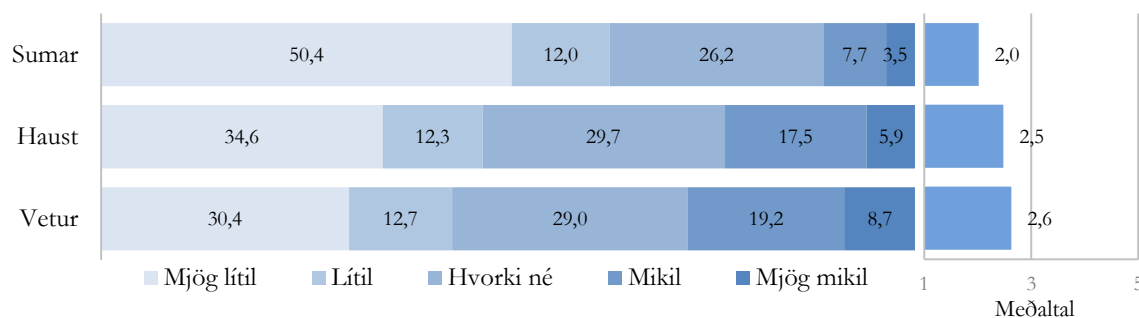
287. mynd. Áhrif góðs verðs eða sértíloðs á ákvörðun erlendra ferðamanna á Djúpalónssandi um Íslandsheimsókn.

Við Geysi sögðu 43% erlendra ferðamanna um veturinn, 31% um haustið og 12% um sumarið að gott verð eða sértíloð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Þá sagði 61% um sumarið, 41% um haustið og 32% um veturinn það aftur á móti hafa haft lítil áhrif. Á bilinu 25-28% voru hlutlaus (288. mynd). Marktækur munur var milli allra árstíða ($F=331,272$; $p<0,001$) þar sem gott verð eða sértíloð hafði mest áhrif á Íslandsheimsóknir ferðamanna við Geysi um veturinn en minnst áhrif um sumarið.

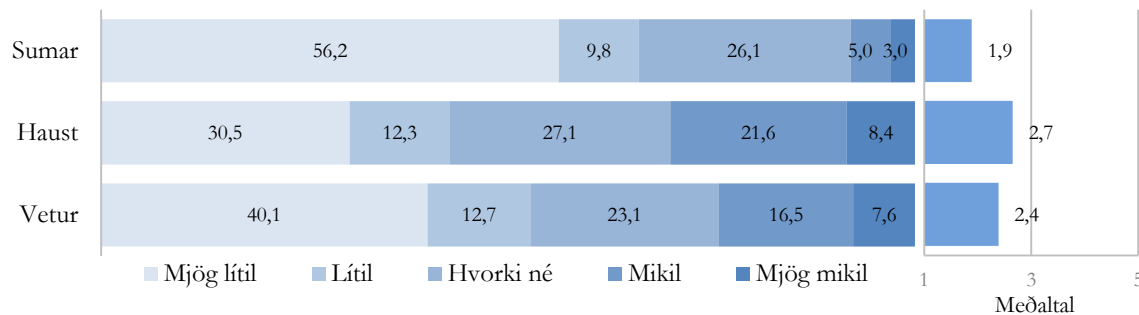
288. mynd. Áhrif góðs verðs eða sértíloðs á ákvörðun erlendra ferðamanna við Geysi um Íslandsheimsókn.

Við Hraunfossa sögðu 28% erlendra ferðamanna um veturinn, 23% um haustið og 11% um sumarið að gott verð eða sértíloð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 62% um sumarið og á bilinu 43-47% á öðrum árstíðum að það hafi haft lítil áhrif. Hlutlaus voru á bilinu 26-30% erlendra ferðamanna (289. mynd). Gott verð og sértíloð höfðu minni áhrif á Íslandsheimsóknir ferðamanna við Hraunfossa um sumarið en um haustið og veturinn ($F=31,544$; $p<0,001$).

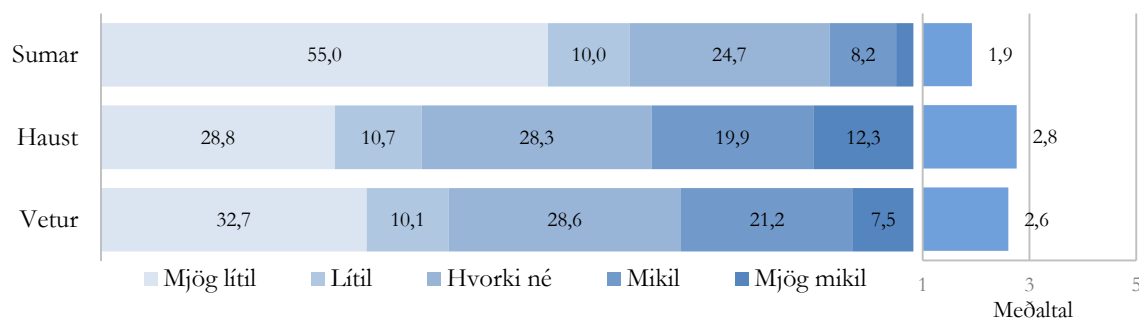
289. mynd. Áhrif góðs verðs eða sértíloðs á ákvörðun erlendra ferðamanna við Hraunfossa um Íslandsheimsókn.

Við Jökulsárlón sögðu 30% erlendra ferðamanna um haustið, 24% um veturinn og 8% um sumarið að gott verð eða sértíloð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 66% um sumarið, 53% um veturinn og 41% um haustið, það hafa haft lítil áhrif. Á bilinu 23-27% voru hlutlaus (290. mynd). Marktækur munur var milli allra árstíða ($F=81,278$; $p<0,001$) þar sem gott verð eða sértíloð hafði mest áhrif á Íslandsheimsóknir ferðamanna við Jökulsárlón um haustið en minnst áhrif um sumarið.

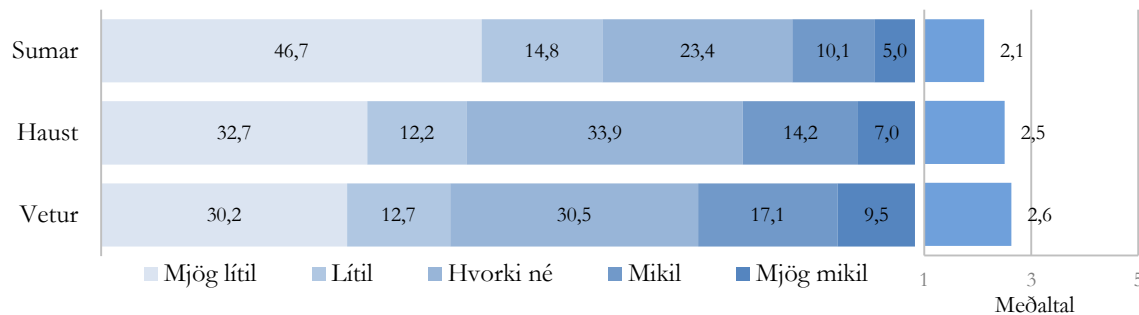
290. mynd. Áhrif góðs verðs eða sértíloðs á ákvörðun erlendra ferðamanna við Jökulsárlón um Íslandsheimsókn.

Við Seltún sögðu 32% erlendra ferðamanna um haustið, 29% um veturinn og 10% um sumarið að gott verð eða sértíloð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 65% um sumarið og 40-43% um haustið og veturinn að það hafi haft lítil áhrif. Á bilinu 25-29% ferðamanna voru hlutlaus (291. mynd). Gott verð og sértíloð höfðu minni áhrif á Íslandsheimsóknir ferðamanna við Seltún um sumarið en um haustið og veturinn ($F=66,997$; $p<0,001$).

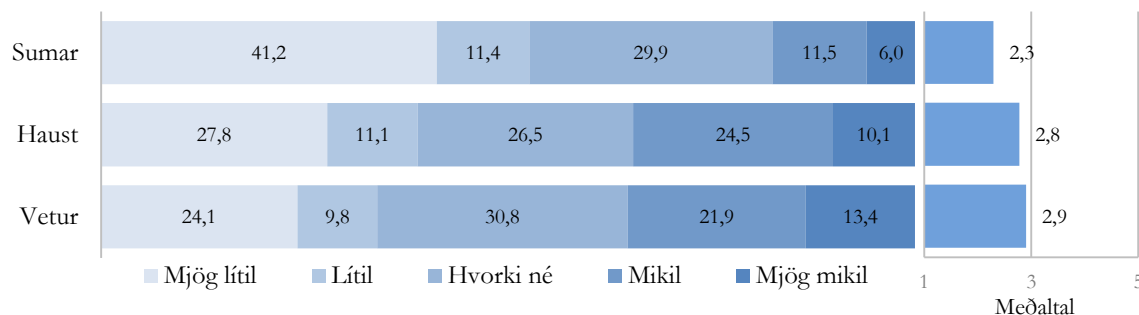
291. mynd. Áhrif góðs verðs eða sértíloðs á ákvörðun erlendra ferðamanna við Seltún um Íslandsheimsókn.

Við Sólheimajökul sögðu 27% erlendra ferðamanna um veturinn, 21% um haustið og 15% um sumarið að gott verð eða sértíloð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 62% um sumarið og 43-45% um veturinn og haustið það hafi haft lítil áhrif. Um þriðjungur var hlutlaus um haustið og veturinn og 23% um sumarið (292. mynd). Gott verð og sértíloð höfðu minni áhrif á Íslandsheimsóknir ferðamanna við Sólheimajökul um sumarið en um haustið og veturinn ($F=21,364$; $p<0,001$).

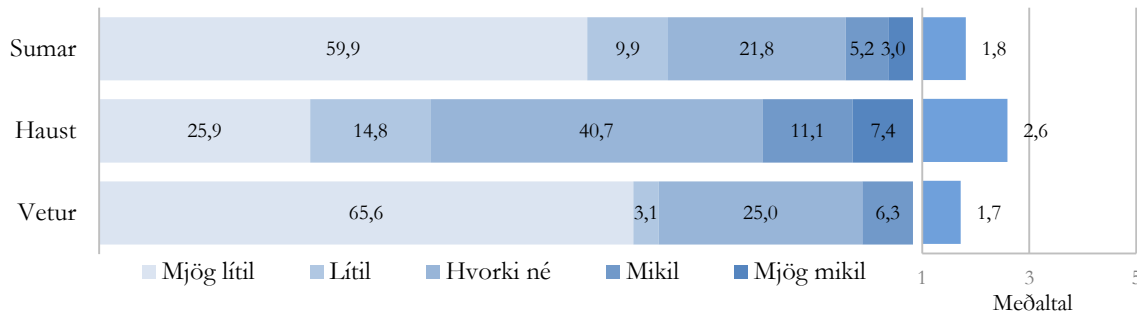
292. mynd. Áhrif góðs verðs eða sértíloðs á ákvörðun erlendra ferðamanna við Sólheimajökul um Íslandsheimsókn.

Á Þingvöllum sögðu 35% erlendra ferðamanna um haustið og veturinn og 18% um sumarið að gott verð eða sértíloð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 53% um sumarið og 34-39% um veturinn og haustið það hafa haft lítil áhrif. Á bilinu 27-31% voru hlutlaus (293. mynd). Marktækur munur var milli allra árstíða ($F=118,143$; $p<0,001$) þar sem gott verð eða sértíloð hafði mest áhrif á Íslandsheimsóknir ferðamanna á Þingvöllum um haustið en minnst áhrif um sumarið.

293. mynd. Áhrif góðs verðs eða sértíloðs á ákvörðun erlendra ferðamanna á Þingvöllum um Íslandsheimsókn.

Í Þórsmörk sögðu 19% ferðamanna um haustið og 6-8% um veturinn og sumarið að gott verð eða sértíloð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 70% um sumarið, 69% um veturinn og 41% um haustið að það hafi haft lítil áhrif. Hlutlaus voru 41% um haustið og á bilinu 22-25% á öðrum árstíðum (294. mynd). Gott verð eða sértíloð hafði meiri áhrif á komu svarenda í Þórsmörk til Íslands um haustið en á hinum árstímum ($F=6,236$; $p=0,002$).

294. mynd. Áhrif góðs verðs eða sértíloðs á ákvörðun erlendra ferðamanna í Þórsmörk um Íslandsheimsókn.

5.11.5 Áhrif menningarviðburða

Menningarviðburðir höfðu ekki mikil áhrif á ákvörðun ferðamanna um að koma til landsins. Þó meira um haustið og veturinn en um sumarið ($F=67,809$; $p<0,001$). Menningarviðburðir höfðu minnst áhrif á Íslandsheimsóknir svarenda í Þórsmörk (1,8) en mest á ferðamenn á Þingvöllum (2,3). Um haustið höfðu menningarviðburðir mest áhrif á Íslandsheimsóknir þeirra sem svöruðu í Seltúni (2,6), en lítil áhrif á ferðamenn við Hraunfossa (2,0). Um veturinn höfðu menningarviðburðir talsvert meiri áhrif á ferðamenn við Geysi og Þingvelli (2,4) en á öðrum stöðum (40. tafla).

40. tafla. Áhrif menningarviðburðar á ákvarðanatöku um Íslandsheimsókn, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	2,07	2,05	2,13	2,07
2 Geysir	2,22	2,03	2,29	2,39
3 Hraunfossar	2,01	2,04	2,00	1,95
4 Jökulsárlón	2,00	1,92	2,22	2,04
5 Seltún	2,20	1,97	2,63	2,14
6 Sólheimajökull	2,20	2,09	2,26	2,18
7 Þingvellir	2,34	2,33	2,28	2,38
8 Þórsmörk	1,82	1,78	2,45	1,74
Allir staðir	2,19	2,09	2,28	2,28

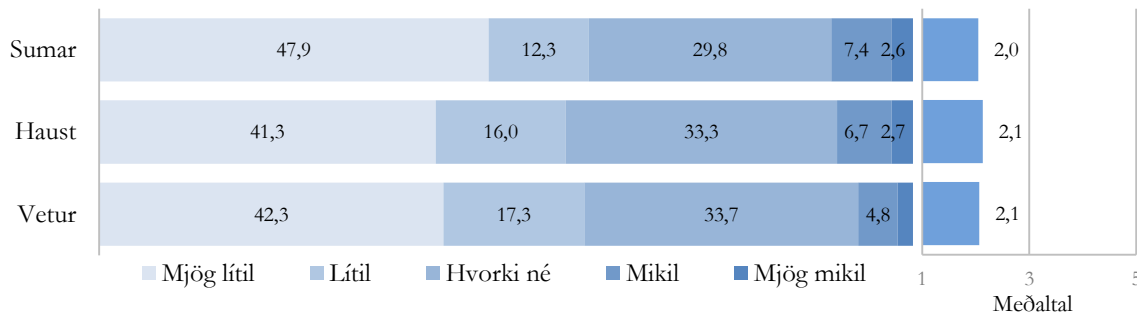
Allar árstíðir		Sumar	
	1 2 3 4 5 6 7 8		1 2 3 4 5 6 7 8
1	■	■	■
2	■	■	■
3	■	■	■
4	■	■	■
5	■	■	■
6	■	■	■
7	■	■	■
8	■	■	■

Haust		Vetur	
	1 2 3 4 5 6 7 8		1 2 3 4 5 6 7 8
1	■	■	■
2	■	■	■
3	■	■	■
4	■	■	■
5	■	■	■
6	■	■	■
7	■	■	■
8	■	■	■

■ munur milli staða ■ ekki munur milli staða

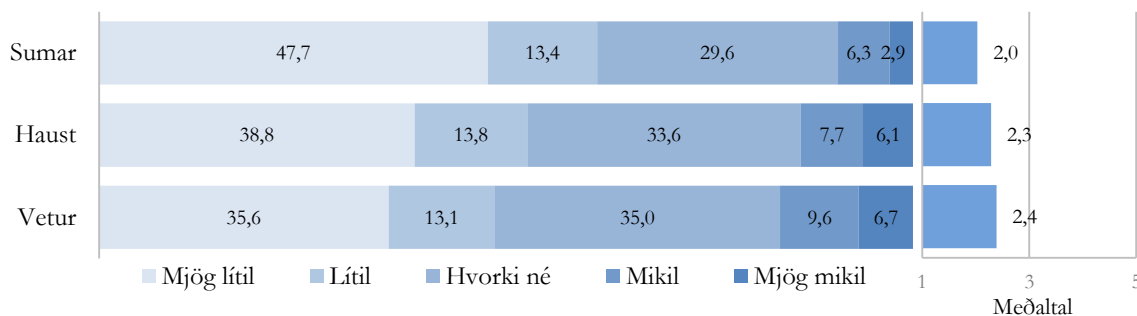
Á Djúpalónssandi sögðu 10% erlendra ferðamanna um sumarið, 9% um haustið og 7% um veturinn að menningarviðburður hafi haft mikil áhrif á ákvörðunartöku þeirra um að koma til Ísland. Á bilinu 57-60% erlendra ferðamanna sagði að menningarviðburður hafi haft lítil áhrif

(295. mynd). Enginn árstíðarmunur var á því hve mikil áhrif menningarviðburður hafði á komu ferðamanna við Djúpalónssand til Íslands ($F=0,347$; $p=0,707$).

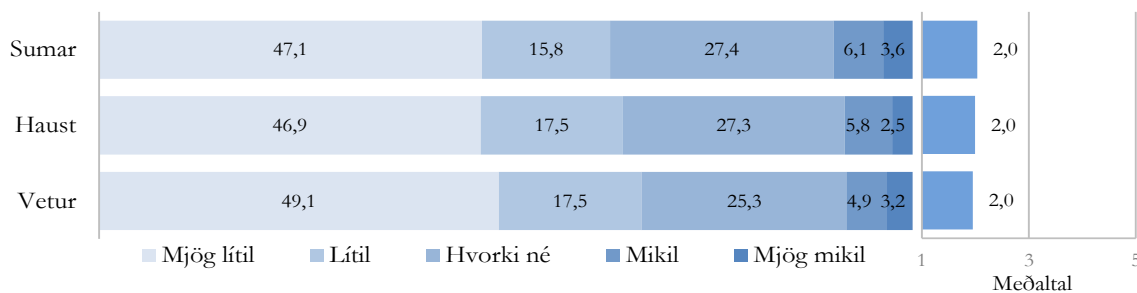
295. mynd. Áhrif menningarviðburðar á ákvörðun erlendra ferðamanna á Djúpalónssandi um Íslandsheimsókn.

Við Geysi sögðu 16% ferðamanna um veturinn, 14% um haustið og 9% um sumarið að menningarviðburður hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Menningarviðburður hafði lítil áhrif á 48% ferðamanna um sumarið en 36-39% um veturinn og haustið (296. mynd). Menningarviðburðir höfðu helst áhrif á Íslandsheimsóknir ferðamanna á Geysi um veturinn og síst um sumarið ($F=50,083$; $p<0,001$).

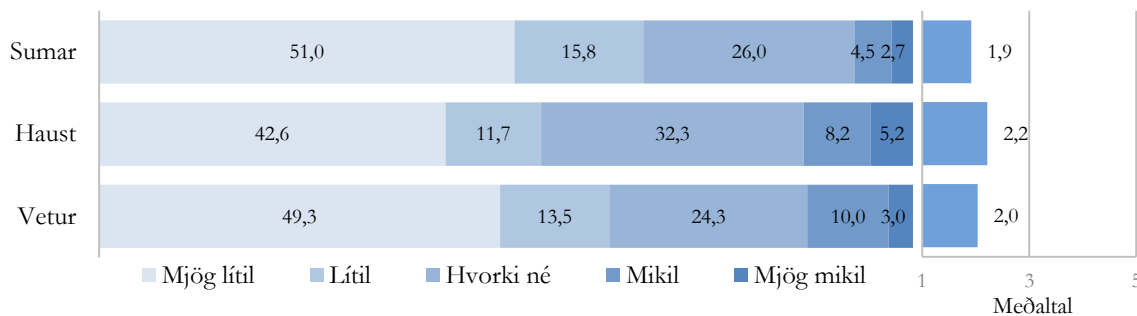
296. mynd. Áhrif menningarviðburðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Geysi um Íslandsheimsókn.

Við Hraunfossa sögðu 10% erlendra ferðamanna um sumarið og 8% um haustið og veturinn að menningarviðburður hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Á bilinu 63-67% sagði það hafa haft lítil áhrif (297. mynd). Ekki var marktækur munur milli árstíða ($F=0,581$; $p=0,559$).

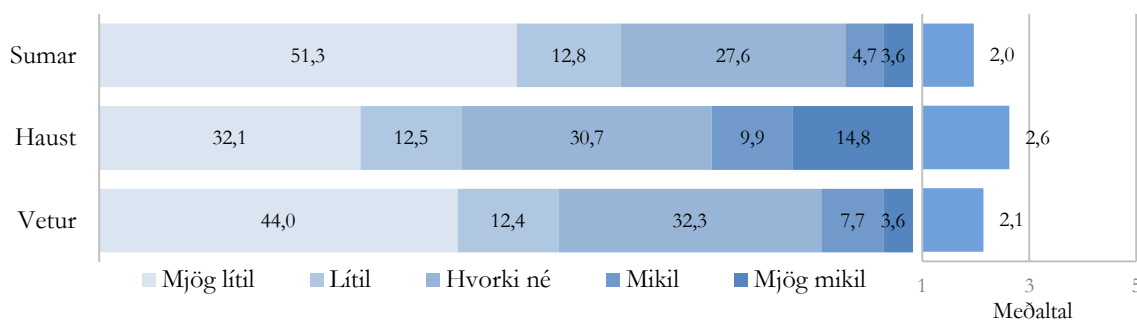
297. mynd. Áhrif menningarviðburðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Hraunfossa um Íslandsheimsókn.

Við Jökulsárlón sögðu 13% erlendra ferðamanna bæði um haustið og veturinn og 8% um sumarið að menningarviðburður hafi haft mikil áhrif á ákvörðun sína um að koma til Íslands. Á bilinu 63-67% erlendra ferðamanna um sumarið og veturinn og 57% um haustið sögðu menningarviðburð hafa lítil áhrif á ákvörðunartöku þeirra (298. mynd). Menningarviðburðir höfðu meiri áhrif á ákvörðun ferðamanna við Jökulsárlón um að ferðast til Íslands um haustið en um sumarið ($F=13,069$; $p<0,001$).

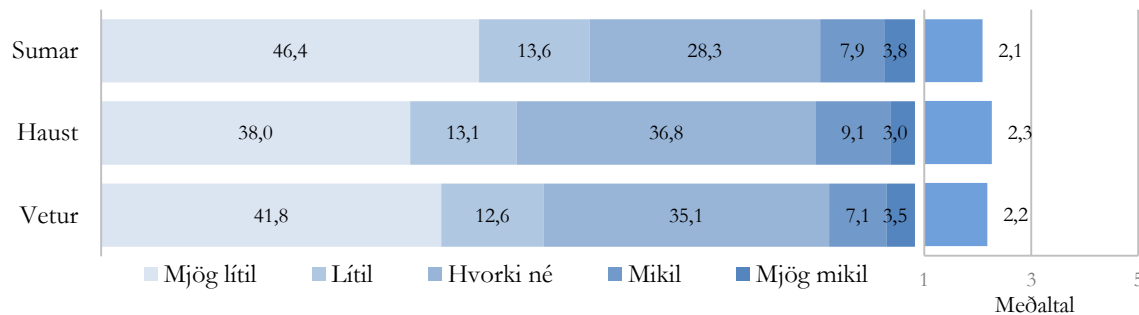
298. mynd. Áhrif menningarviðburðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Jökulsárlón um að ferðast til Íslands.

Við Seltún sagði fjórðungur erlendra ferðamanna um haustið, 11% um veturinn og 8% um sumarið að menningarviðburður hafi haft mikil áhrif á ákvörðun sína um að koma til Íslands. Þá sögðu 64% ferðamanna um sumarið, 56% um veturinn og 45% um haustið að það hafi haft lítil áhrif (299. mynd). Munur var milli allra árstíða á áhrifum menningarviðburða á Íslandsheimsóknir ferðamanna við Seltún ($F=39,511$; $p<0,001$). Þeir höfðu helst áhrif um haustið en minnst um sumarið.

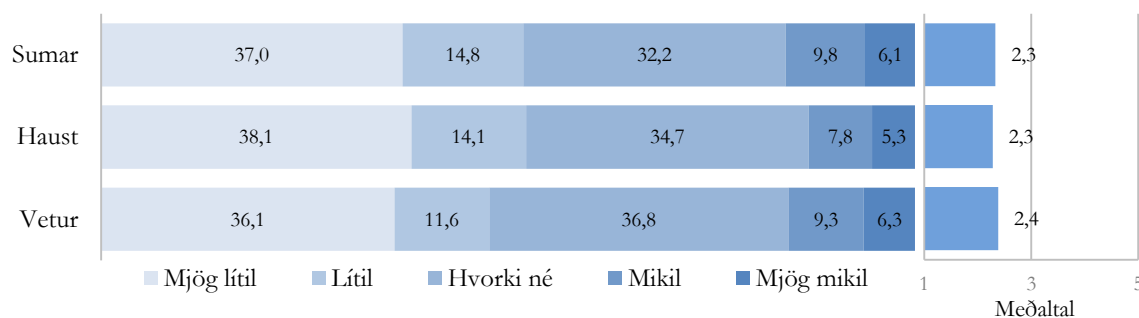
299. mynd. Áhrif menningarviðburðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Seltún um Íslandsheimsókn.

Um 11% erlendra ferðamanna við Sólheimajökul sögðu menningarviðburð hafa haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands óháð árstíð. Á bilinu 28-37% sögðust vera hlutlaus. Þá sögðu 60% erlendra ferðamanna um sumarið, 54% um veturinn og 51% um haustið að menningarviðburður hafi haft lítil áhrif (300. mynd). Menningarviðburðir höfðu meiri áhrif á ákvörðun um Íslandsheimsókn gesta við Sólheimajökul um haustið en um sumarið ($F=3,624$; $p=0,027$).

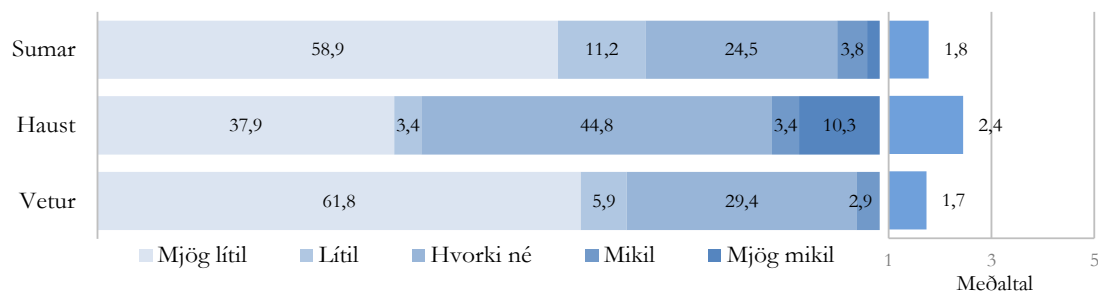
300. mynd. Áhrif menningarviðburðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Sólheimajökul um Íslandsheimsókn.

Á Þingvöllum sögðu á bilinu 13-16% erlendra ferðamanna menningarviðburð hafa haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Á bilinu 32-37% ferðamanna var hlutlaus og 48-52% sögðu menningarviðburð hafa haft lítil áhrif (301. mynd). Ekki var marktækur munur milli árstíða á áhrifum menningarviðburða á ákvörðun ferðamanna á Þingvöllum um Íslandsheimsókn ($F=2,211$; $p=0,110$).

301. mynd. Áhrif menningarviðburðar á ákvörðun erlendra ferðamanna á Þingvöllum um Íslandsheimsókn.

Í Þórsmörk sögðu 14% erlendra ferðamanna um haustið og 3-4% á öðrum árstíðum að menningarviðburður hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 70% erlendra ferðamanna um sumarið, 68% um veturinn og 41% um haustið að menningarviðburður hafi haft lítil áhrif (302. mynd). Menningarviðburðir höfðu meiri áhrif á ákvörðun ferðamanna í Þórsmörk um að heimsækja Ísland um haustið en um sumarið ($F=5,430$; $p=0,005$).

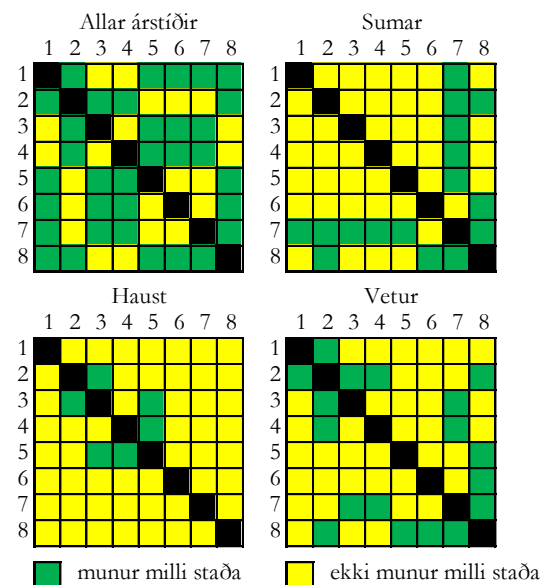
302. mynd. Áhrif menningarviðburðar á ákvörðun erlendra ferðamanna í Þórsmörk um Íslandsheimsókn.

5.11.6 Áhrif næturlífs

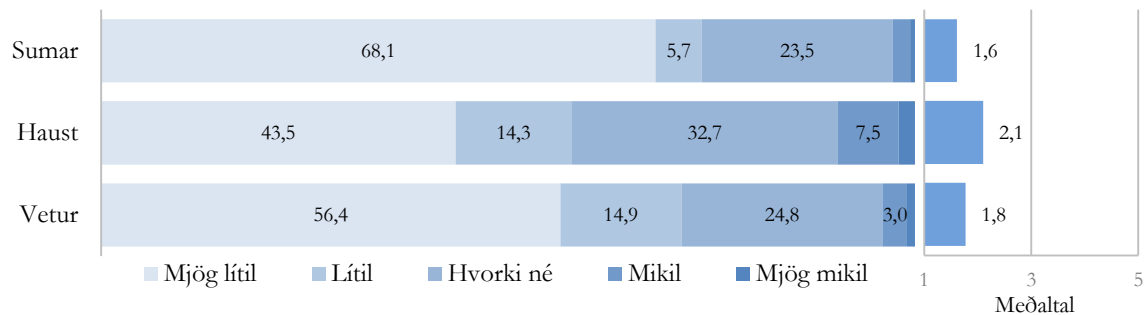
Næturlíf hafði almennt lítil áhrif á ákvörðunartöku um Íslandsheimsókn ferðamanna á stöðunum átta. Það hafði þó meiri áhrif um haustið og veturinn en um sumarið ($F=199,579$; $p<0,001$). Í töflu 41 þar sem árstíðir eru sýndar saman sést að staðirnir skiptast í tvo hópa eftir því hve mikil áhrif næturlíf hafði á ákvarðanir um Íslandsheimsókn: Við Djúpalónssand, Hraunfossa, Jökulsárlón og Þórsmörk hafði það almennt minni áhrif en við Geysi, Seltún, Sólheimajökul og Þingvelli. Ekki var mikill munur milli staða á hverri árstíð fyrir sig, en um sumarið hafði næturlíf mest áhrif á svarendur á Þingvöllum (1,9), um haustið í Seltúni (2,2) og um veturinn mest á Geysi (2,1) en minnst í Þórsmörk (1,4).

41. tafla. Áhrif næturlífs á ákvarðanatöku um Íslandsheimsókn, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.

	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	1,73	1,61	2,10	1,77
2 Geysir	1,92	1,69	2,01	2,09
3 Hraunfossar	1,67	1,59	1,79	1,78
4 Jökulsárlón	1,69	1,60	1,88	1,80
5 Seltún	1,89	1,62	2,19	2,01
6 Sólheimajökull	1,94	1,75	2,00	1,95
7 Þingvellir	1,95	1,86	1,99	2,09
8 Þórsmörk	1,54	1,51	2,07	1,44
Allir staðir	1,87	1,70	2,00	2,02

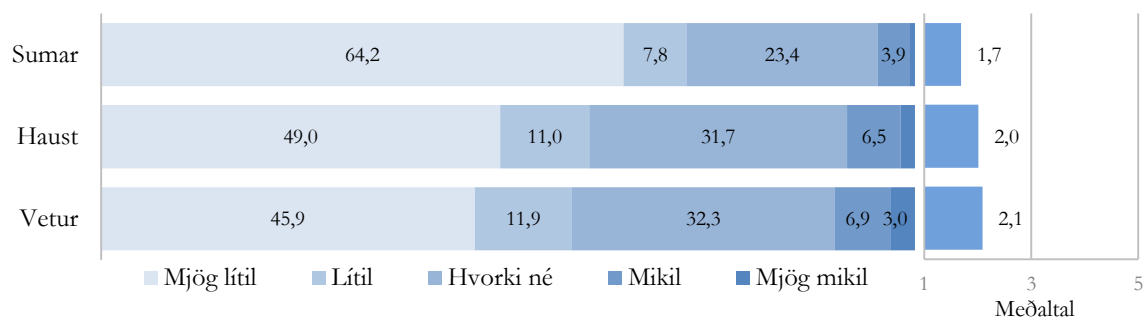

Á Djúpalónssandi sögðu 10% ferðamanna um haustið og um 4% um veturinn og sumarið að næturlíf hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Næturlíf hafði lítil áhrif að mati 71-74% ferðamanna um veturinn og sumarið og 58% um haustið. Um fjórðungur var hlutlaus um sumarið og veturinn og þriðjungur um haustið (303. mynd). Næturlíf hafði meiri áhrif á komu ferðamanna á Djúpalónssandi til Íslands um haustið heldur en um sumarið og veturinn ($F=13,926$; $p<0,001$).

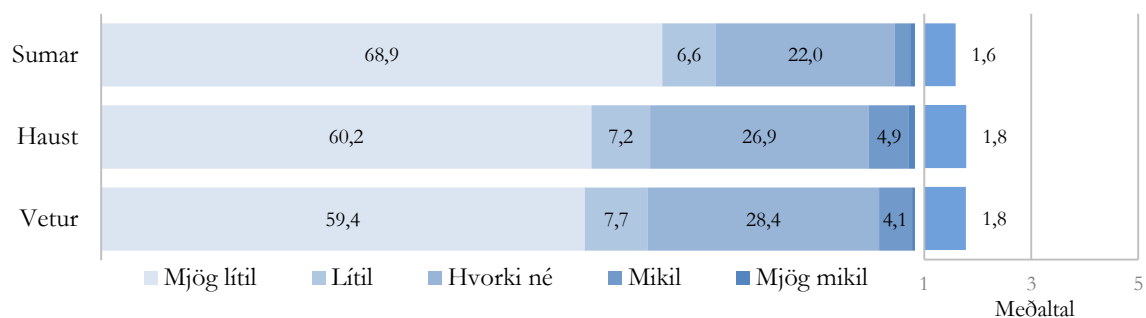
303. mynd. Áhrif næturlífs á ákvörðun erlendra ferðamanna á Djúpalónssandi um Íslandsheimsókn.

Við Geysi sögðu 10% ferðamanna um veturinn, 8% um haustið og 5% um sumarið að næturlíf hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Um sumarið sögðu 72% það hafa haft lítil áhrif en 56-60% um veturinn og haustið. Um 32% voru hlutlaus um haustið og veturinn og 23% um sumarið (304. mynd). Næturlíf hafði minni áhrif á Íslandsheimsóknir gesta við Geysi um sumarið en um haustið og veturinn ($F=77,702$; $p<0,001$).

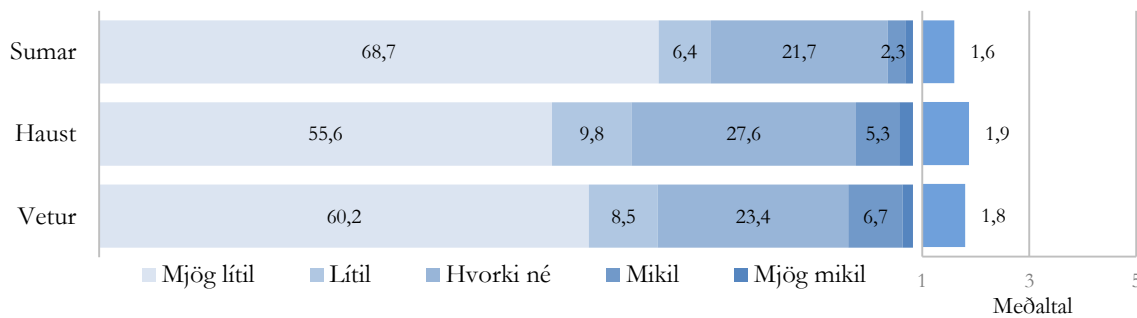
304. mynd. Áhrif næturlífs á ákvörðun erlendra ferðamanna við Geysi um Íslandsheimsókn.

Við Hraunfossa sögðu í kringum 5% ferðamanna um veturinn og haustið og 3% um sumarið að næturlíf hafi haft mikil áhrif á ákvörðunartöku þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 76% um sumarið og 67% um haustið og veturinn það hafa haft lítil áhrif. Hlutlaus voru 22% um sumarið og 27-28% um haustið og veturinn (305. mynd). Næturlíf hafði minni áhrif á Íslandsheimsóknir gesta við Hraunfossa um sumarið en um haustið og veturinn ($F=6,697$; $p=0,001$).

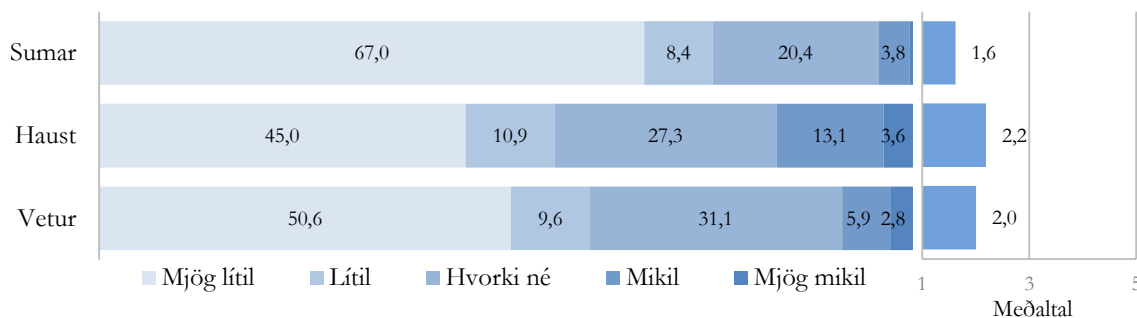
305. mynd. Áhrif næturlífs á ákvörðun erlendra ferðamanna við Hraunfossa um Íslandsheimsókn.

Við Jökulsárlón sögðu 8% erlendra ferðamanna um veturinn, 7% um haustið og 3% um sumarið næturlíf hafa haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 75% um sumarið og 65-69% um haustið og veturinn það hafa haft lítil áhrif. Hlutlaus voru 28% um haustið og 22-23% um sumarið og veturinn (306. mynd). Næturlíf hafði minni áhrif á Íslandsheimsóknir gesta við Jökulsárlón um sumarið en um haustið og veturinn ($F=16,551$; $p<0,001$).

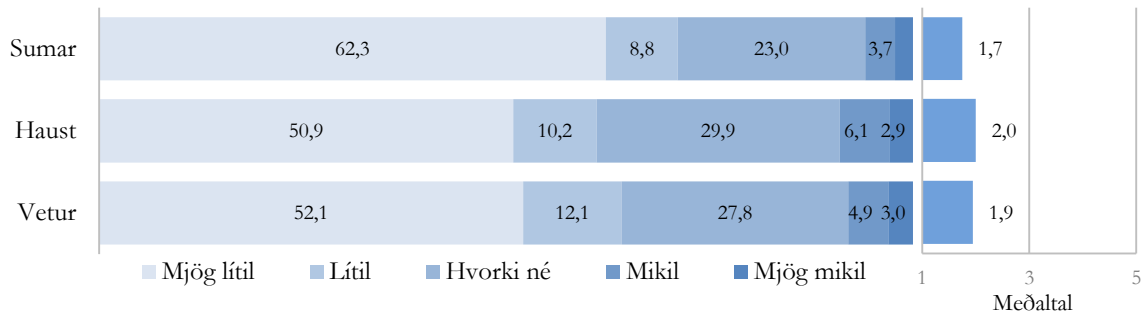
306. mynd. Áhrif næturlífs á ákvörðun erlendra ferðamanna við Jökulsárlón um Íslandsheimsókn.

Við Seltún sögðu 17% ferðamanna um haustið, 9% um veturinn og 4% um sumarið að næturlíf hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 75% um sumarið, 60% um veturinn og 56% um haustið það hafa lítil áhrif. Á bilinu 27-31% var hlutlaus um haustið og veturinn en 20% um sumarið (307. mynd). Næturlíf hafði minni áhrif á Íslandsheimsóknir gesta við Seltún um sumarið en um haustið og veturinn ($F=37,524$; $p<0,001$).

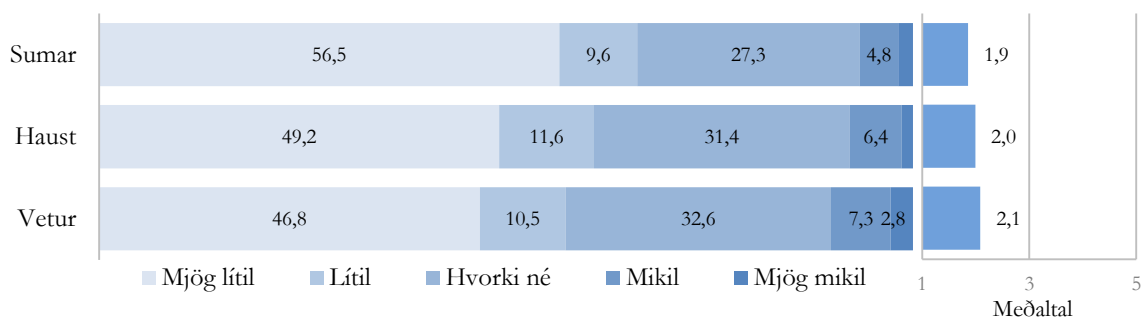
307. mynd. Áhrif næturlífs á ákvörðun erlendra ferðamanna við Seltún um Íslandsheimsókn.

Við Sólheimajökul sögðu um það bil 8% erlendra ferðamanna um veturinn og haustið og 6% um sumarið að næturlíf hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Þá sagði 71% um sumarið og á bilinu 61-64% um haustið og veturinn það hafa lítil áhrif. Hlutlaus voru á bilinu 28-30% um haustið og veturinn en 23% um sumarið (308. mynd). Næturlíf hafði minni áhrif á Íslandsheimsóknir gesta við Sólheimajökul um sumarið en um haustið og veturinn ($F=7,519$; $p=0,001$).

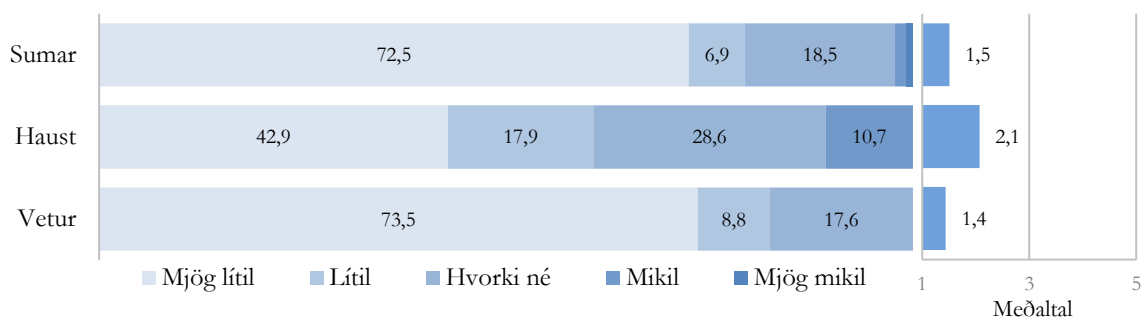
308. mynd. Áhrif næturlífs á ákvörðun erlendra ferðamanna við Sólheimajökul um Íslandsheimsókn.

Á Þingvöllum sögðu 10% erlendra ferðamanna um veturinn, 8% um haustið og 7% um sumarið að næturlíf hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 66% um sumarið, 61% um haustið og 57% um veturinn að það hafi haft lítil áhrif. Á bilinu 27-33% voru hlutlaus (309. mynd). Næturlíf hafði minni áhrif á Íslandsheimsóknir gesta á Þingvöllum um sumarið en um haustið og veturinn ($F=21,127$; $p<0,001$).

309. mynd. Áhrif næturlífs á ákvörðun ferðamanna á Þingvöllum um Íslandsheimsókn.

Í Þórsmörk sögðu 11% erlendra ferðamanna um haustið, 2% um sumarið og enginn um veturinn að næturlíf hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 82% um veturinn, 79% um sumarið og 61% um haustið að það hafi haft lítil áhrif. Hlutlaus voru 29% um haustið en 18-19% á öðrum árstíðum (310. mynd). Næturlíf hafði meiri áhrif á Íslandsheimsóknir ferðamanna í Þórsmörk um haustið en um sumarið og veturinn ($F=5,237$; $p=0,006$).

310. mynd. Áhrif næturlífs á ákvörðun erlendra ferðamanna í Þórsmörk um Íslandsheimsókn.

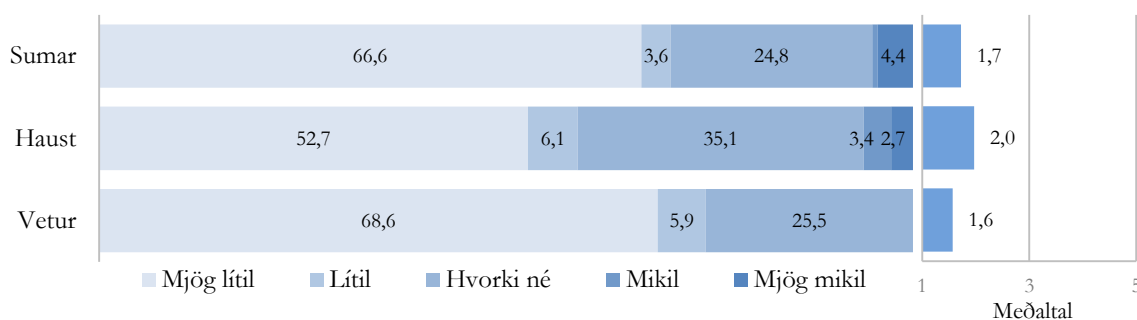
5.11.7 Áhrif ráðstefnu- eða vinnuferðar

Ráðstefnu- eða vinnuferð hafði almennt lítil áhrif á ákvörðunartöku svarenda um að koma til Íslands. Helst þó um haustið en síst um sumarið ($F=106,389$; $p<0,001$). Meðaltalið var á bilinu 1,6-2,0 á öllum stöðunum átta og var ekki um mikinn mun að ræða milli staða að öðru leyti en því að um sumarið höfðu ráðstefnur meiri áhrif á svarendur á Þingvöllum en á flestum öðrum stöðum (42. tafla).

42. tafla. Áhrif ráðstefnu eða vinnuferðar á ákvarðanatöku um Íslandsheimsókn, meðaltöl á hverjum stað og árstíma og niðurstöður marktektarprófs milli staða.

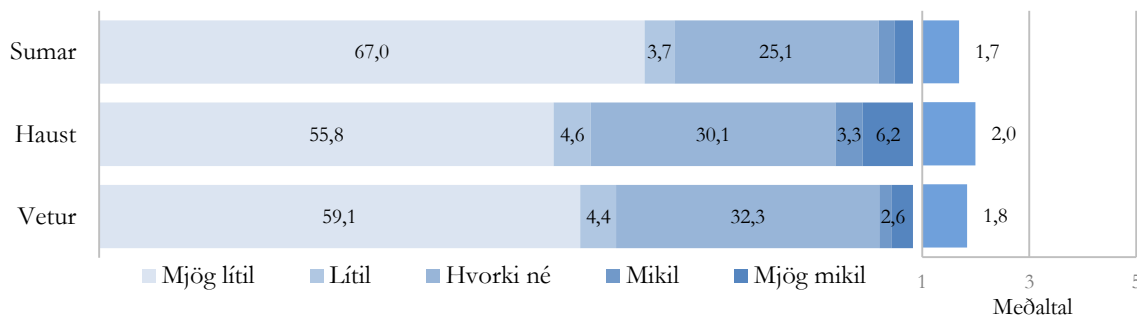
	Alls	Sumar	Haust	Vetur
1 Djúpalónssandur	1,75	1,73	1,97	1,57
2 Geysir	1,83	1,69	2,00	1,84
3 Hraunfossar	1,68	1,57	1,88	1,79
4 Jökulsárlón	1,70	1,61	1,99	1,68
5 Seltún	1,79	1,60	2,00	1,87
6 Sólheimajökull	1,88	1,74	1,98	1,80
7 Þingvellir	1,90	1,86	2,03	1,85
8 Þórsörk	1,66	1,61	1,81	1,95
Allir staðir	1,82	1,71	1,99	1,82

Á Djúpalónssandi sagði enginn um veturinn en um 5% um sumarið og haustið að ráðstefnu- eða vinnuferð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun sína um að koma til Íslands. Á bilinu 70-75% um sumarið og 59% um haustið, sögðu það hafa haft lítil áhrif. Þá voru 35% um haustið og um fjórðungur á öðrum árstíðum hlutlausir (311. mynd). Um haustið höfðu ráðstefnur eða vinnuferðir meiri áhrif á Íslandsheimsókn ferðamanna á Djúpalónssandi heldur en um veturinn ($F=4,601$; $p=0,010$).

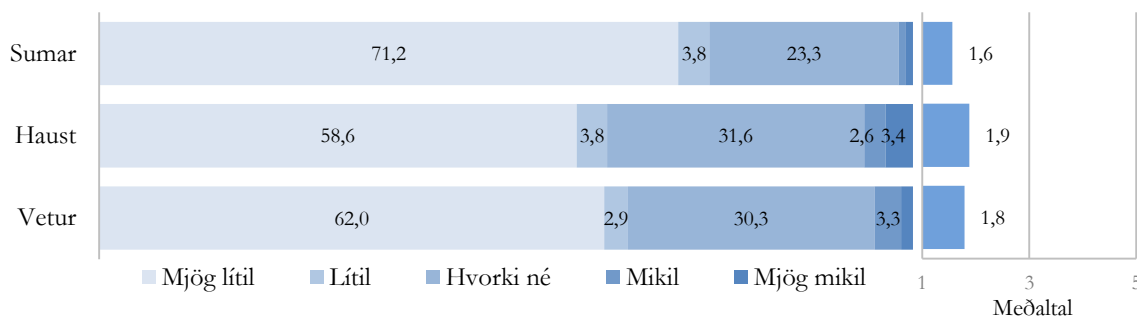
311. mynd. Áhrif ráðstefnu eða vinnuferðar á ákvörðun erl. ferðamanna á Djúpalónssandi um Íslandsheimsókn.

Við Geysi sögðu 10% erlendra ferðamanna um haustið, 4% um sumarið og veturinn að ráðstefna- eða vinnuferð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Þá sagði 71% ferðamanna um sumarið, 64% um veturinn og 60% um haustið það hafa haft lítil áhrif. Hlutlaus voru á bilinu 30-32% um haustið og veturinn og 25% um sumarið (312. mynd). Munur var á öllum árstímum hvað þetta varðar ($F=36,621$; $p<0,001$) þar sem ráðstefna eða vinnuferð hafði mest áhrif um haustið en minnst um sumarið.

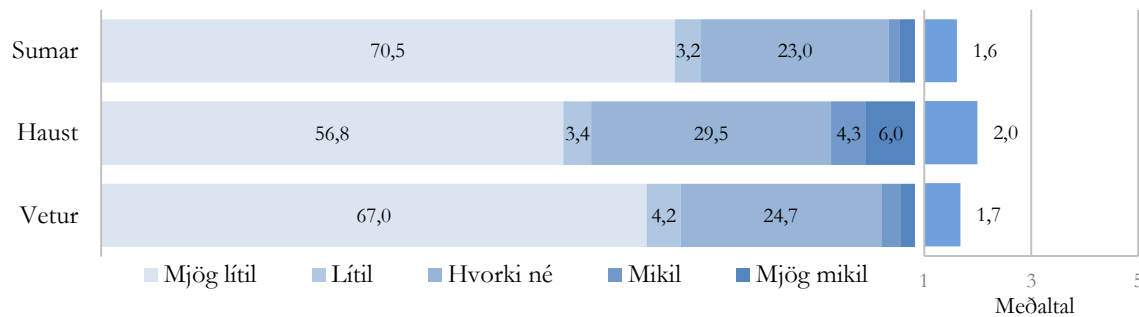
312. mynd. Áhrif ráðstefnu eða vinnuferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Geysi um Íslandsheimsókn.

Við Hraunfossa sögðu 5-6% erlendra ferðamanna um veturinn og haustið og 2% um sumarið að ráðstefnu- eða vinnuferð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 75% um sumarið, 65% um veturinn og 62% um haustið það hafa haft lítil áhrif. Hlutlaus voru á bilinu 30-32% um veturinn og haustið og 23% um sumarið (313. mynd). Ráðstefna eða vinnuferð hafði minni áhrif á Íslandsheimsóknir gesta við Hraunfossa um sumarið heldur en um haustið og veturinn ($F=12,193$; $p<0,001$).

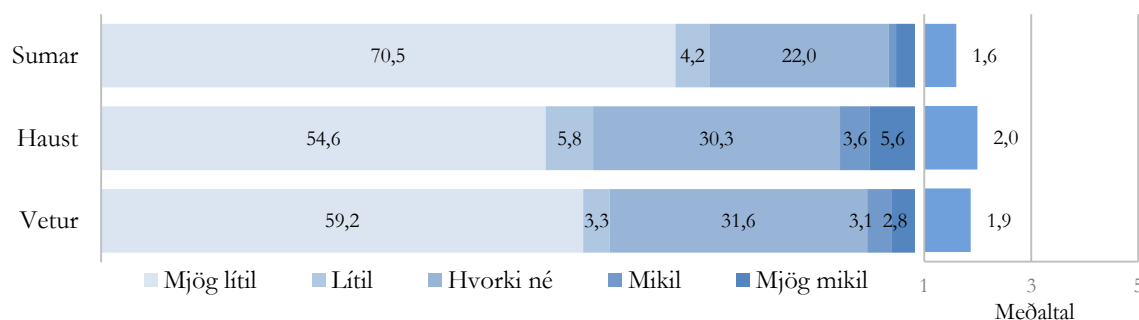
313. mynd. Áhrif ráðstefnu eða vinnuferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Hraunfossa um Íslandsheimsókn.

Við Jökulsárlón sögðu 10% erlendra ferðamanna um haustið og um 3% á öðrum árstíðum að ráðstefnu- eða vinnuferð hafi haft mikil áhrif á ákvörðunartöku þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 74% um sumarið, 71% um veturinn og 60% um haustið það hafa haft lítil áhrif. Á bilinu 23-25% ferðamanna voru hlutlaus um sumarið og veturinn og 30% um haustið (314. mynd). Ráðstefna eða vinnuferð hafði meiri áhrif á Íslandsheimsóknir ferðamanna við Jökulsárlón um haustið heldur en um sumarið og veturinn ($F=22,995$; $p<0,001$).

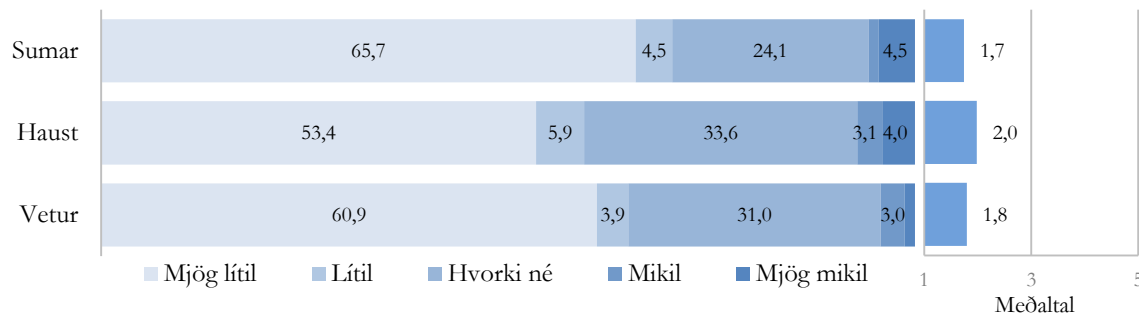
314. mynd. Áhrif ráðstefnu eða vinnuferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Jökulsárlón um Íslandsheimsókn.

Við Seltún sögðu 9% ferðamanna um haustið, 6% um veturinn og 3% um sumarið að ráðstefnu- eða vinnuferð hafi haft mikil áhrif á ákvörðunartöku þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 75% um sumarið, 63% um veturinn og 60% um haustið að það hafi haft lítil áhrif. Hlutfaus voru á bilinu 30-32% haustið og veturinn en 22% um sumarið (315. mynd). Um sumarið höfðu ráðstefnur eða vinnuferðir minni áhrif á Íslandsheimsóknir ferðamanna við Seltún heldur en um haustið og veturinn ($F=17,569$; $p<0,001$).

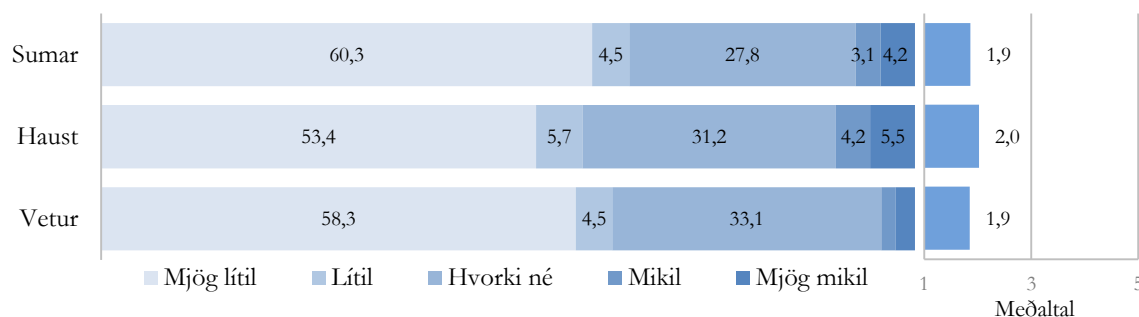
315. mynd. Áhrif ráðstefnu eða vinnuferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Seltún um Íslandsheimsókn.

Við Sólheimajökul sögðu 7% erlendra ferðamanna um haustið, 6% um sumarið og 4% um veturinn að ráðstefnu- eða vinnuferð hafi haft mikil áhrif á ákvörðunartöku þeirra um að koma til Íslands. Þá sögðu 70% um sumarið, 65% um veturinn og 59% um haustið það hafa haft lítil áhrif. Hlutfaus voru á bilinu 31-34% um veturinn og haustið og 24% um sumarið (316. mynd). Um haustið höfðu ráðstefnur og vinnuferðir meiri áhrif á erlenda ferðamenn við Sólheimajökul en um sumarið og veturinn ($F=9,622$; $p<0,001$).

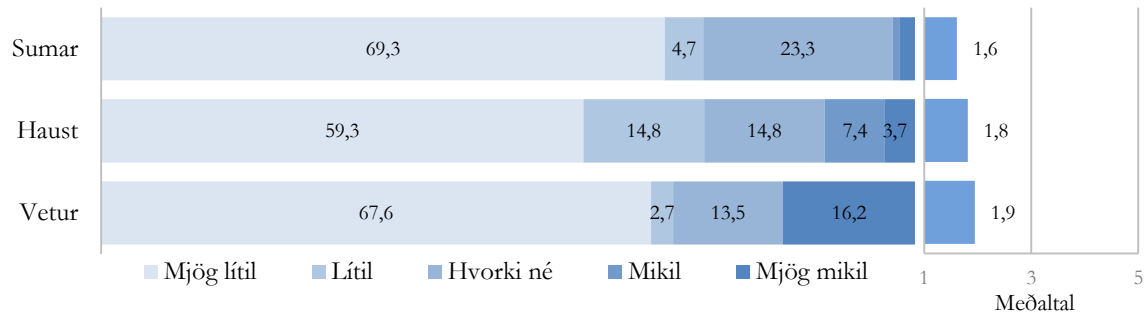
316. mynd. Áhrif ráðstefnu eða vinnuferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna við Sólheimajökul um Íslandsheimsókn.

Á Þingvöllum sögðu 10% erlendra ferðamanna um haustið, 7% um sumarið og 4% um veturinn að ráðstefnu- eða vinnuferð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Á bilinu 59-65% ferðamanna sögðu það hafa haft lítil áhrif á öllum árstíðum og 28-33% voru hlutlaus (317. mynd). Á Þingvöllum höfðu ráðstefnur eða vinnuferðir meiri áhrif á Íslandsheimsóknir heldur en um sumarið og veturinn ($F=8,817$; $p<0,001$).

317. mynd. Áhrif ráðstefnu eða vinnuferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna á Þingvöllum um Íslandsheimsókn.

Í Þórsmörk sögðu 16% um veturinn og 11% um haustið en 3% um sumarið að ráðstefnu- eða vinnuferð hafi haft mikil áhrif á ákvörðun þeirra um að koma til Íslands. Á bilinu 70-74% ferðamanna sögðu það hafa haft lítil áhrif. Þá voru 23% hlutlaus um sumarið og um 14% á öðrum árstíðum (318. mynd). Ekki var marktækur árstíðamunur á svörum úr þessum lið í Þórsmörk ($F=1,952$; $p=0,143$).

318. mynd. Áhrif ráðstefnu eða vinnuferðar á ákvörðun erlendra ferðamanna í Þórsmörk um Íslandsheimsókn.

6 Umræður og ályktanir

6.1 Áhrif vaxandi náttúruferðamennsku

Ferðamönnum í heiminum hefur fjölgað mjög mikið undanfarna áratugi. Alþjóðlegu ferðamálasamtökin spá áframhaldandi fjölgun á heimsvísu, sem nemur um 3,3% á ári. Fjölgunin er hins vegar mjög mismunandi eftir löndum og heimshlutum. Mest er hún í Asíu, á Kyrrahafssvæðinu og í Ameríku en hins vegar hægari í Evrópu. Innan Evrópu er vöxturinn mestur í suðurhluta og norðurhluta álfunnar eða um 6-7% frá 2013 til 2014 (UNWTO, 2015). Af Norður-Evrópu ríkjunum er fjölgunin mest hér á landi og stefnir í að verða 30% frá 2014 til 2015.

Eftirspurn eftir náttúruferðamennsku fer vaxandi á heimsvísu og nýtur lítt spillt náttúra á Norðurslóðum vaxandi vinsælda ferðamanna (Hall og Saarinen, 2010b). Náttúran er því orðin verðmæt auðlind fyrir samfélög, en að sama skapi er hún takmörkuð og á stöðugt undir högg að sækja vegna vaxandi umsvifa manna (sjá t.d. Boyd og Butler, 2009; Fredman og Sandell, 2009; Hall o.fl., 2009; Talbot, 1998). Ferðalög um náttúrulegt umhverfi eru ein þeirra athafna sem ganga á þessa auðlind og geta haft óafturkræfar afleiðingar í för með sér. Ferðamennsku sem gerir út á náttúruna þarf því að skipuleggja með það að leiðarljósi að náttúran skerðist sem minnst og á þann hátt að ferðamennskan grafi ekki undan tilvist sinni. Öðruvísi er ekki hægt að tryggja sjálfbærni ferðaþjónustunnar til framtíðar (Butler, 2006). Þetta er vandasamt því ferðamennskan sjálf veldur því óhjákvæmilega að staðir breytast. Eftir því sem staðir öðlast meiri vinsældir og ferðamönnum fjölgar því meira nálgast þeir þolmörk sín. Fjöldinn kallar á aukna uppbyggingu þjónustu og innviða sem svo veldur auknu álagi á umhverfið og leiðir til þess að upplifun ferðamanna skerðist. Þegar þolmörkum hefur verið náð fer stöðunum að hnigna, þar sem gengið hefur verið á náttúrulegt aðdráttarafl þeirra, ánægja gesta minnkar og að lokum fer ferðamönnum að fækka (Butler 1980).

Ísland hefur aldrei fyrr tekið á móti jafn mörgum ferðamönnum og hlutfallslega hefur fjölgunin aldrei verið meiri en á síðustu árum. Fjölgun erlendra ferðmanna var lang mest um sumarið en þó var fjölgun ferðamanna á öðrum árstímum meiri en nokkru sinni. Í raun hefur ferðamönnum fjölgað milli ára á öllum mánuðum undanfarin ár (Ferðamálastofa, 2015a).

Til þess að styrkja samkeppnisstöðu og stuðla að sjálfbærni ferðaþjónustu á Íslandi er mikilvægt að vita hver eru ríkjandi viðhorf þeirra ferðamanna sem áfangastaðirnir laða að sér og haga uppbyggingu staðanna í samræmi við þann markaðshluta sem býður upp á mesta möguleika

sem markhópur til lengri tíma litið, og sem hentar jafnframt náttúruferðum og aðstæðum á hverjum stað. Rannsóknir eins og sú sem hér er kynnt geta gefið mikilvægar upplýsingar hvað þetta varðar.

6.2 Viðhorf ferðamanna á vinsælum náttúruskoðunarstöðum

Í þessari skýrslu eru kynntar meginniðurstöður viðhorfskönnunar sem gerð var meðal ferðamanna á átta vinsælum náttúruskoðunarstöðum á Suður- og Vesturlandi. Könnunin sýnir að erlendir ferðamenn voru um 94% þeirra gesta sem komu á staðina. Bretar voru fjölmennastir allra þjóðerna um veturinn (43%) og voru einnig fjölmennir um haustið, en voru þó ekki nema 9% gesta á rannsóknarstöðunum um sumarið. Þjóðverjar voru hins vegar fjölmennastir um sumarið (22%), en einungis 7-8% gesta um haustið og veturinn. Þetta er í góðu samræmi við komur erlendra ferðamanna hingað til lands en Bretar eru fjölmennastir um veturinn og Þjóðverjar fjölmennastir um sumarið (Ferðamálastofa, 2015a). Yfir helmingur gesta á þessum átta náttúruskoðunarstöðum kom í hópferðabílum um haustið og veturinn en tæplega helmingur um sumarið en þá voru fleiri á bílaleigubílum.

Þrátt fyrir að fjöldi erlendra ferðamanna hingað til lands hafi aukist mjög ört undanfarin ár voru flestir ferðamenn ánægðir með náttúruna og dvölinu á stöðunum sem kannaðir voru. Ánægja var einnig mikil með göngustíga og þá sérstaklega á haustin. Ánægja með bílastæði var sömuleiðis mest á haustin. Ánægja var ekki eins mikil með þjónustu, sérstaklega um sumarið. Almennt þótti hreint á svæðunum en þó síst við Jökulsárlón og í Þórsmörk um sumarið. Geysir þótti hins vegar síst hreint af svæðunum um haustið og veturinn. Fáir urðu varir við rusl, skemmdir á náttúrunni, skemmdir á jarðmyndunum og gróðurskemmdir af völdum ferðamanna, en þó helst um sumarið. Sú umhverfisröskun sem ferðamenn tóku helst eftir var rof úr göngustígum og þá sérstaklega í Þórsmörk og við Geysi að sumarlagi en við Sólheimajökul um haustið og veturinn. Svæðin þóttu jafnframt náttúrulegust að vetrarlagi auk þess sem þau voru talin aðeins óöruggari um veturinn en um sumarið (þ.e. 4,33 af 5 sem stendur fyrir mjög öruggt). Gott verð eða sértíllboð hafði nokkur áhrif á ákvörðun ferðamanna um að koma til landsins um haust og vetur.

Þrátt fyrir góðan árangur við að fá fleiri erlenda ferðamenn til landsins utan háannar kemur enn um helmingur erlendra gesta yfir sumarmánuðina þrjá (Ferðamálastofa, 2015a). Vinsælustu náttúruskoðunarstaðir erlendra ferðamanna nú á dögum eru margir þeir sömu og nutu mestra vinsælda þegar fyrstu erlendu ferðamennirnir komu til landsins á seinni hluta 18. aldar. Fyrir utan Reykjavík heimsóttu þeir helst Þingvelli, Geysi, Gullfoss, Borgarfjörð, Snæfellsnes, Reykjanes, Akureyri, Mývatn og Dettifoss. Auk þess sem mestu garparnir gengu á Heklu (Thoroddsen, 1900-1902/2005). Sumarið 2014 heimsótti tæplega 60% erlendra ferðamanna Geysi, 50% Þingvelli og

42% Jökulsárlón (Ferðamálastofa, 2014a). Það þýðir að um 250-300 þúsund erlendir ferðamenn komu á þessa staði yfir sumarið. Þá viku sem spurningalistunum var dreift á hverjum þessara staða um sumarið komu 21.600 gestir að Geysi, 16.500 á Þingvöll og 13.700 að Jökulsárlóni (Anna Dóra Sæþórsdóttir, 2015). Könnun þessi leiddi í ljós að flestir töldu fjölda ferðamanna og bifreiða hæfilegan en þó upplifðu ferðamenn frekar að það væru of margir aðrir ferðamenn á stöðunum um sumarið en um haustið. Algengast var að ferðamönnum við Geysi þætti þar mikið af öðrum ferðamönnum; 36% um sumarið, 15% um veturinn og 10% um haustið. Næst algengast var þetta viðhorf meðal ferðamanna við Jökulsárlón; 35% um sumarið, 16% um veturinn og 8% um haustið. Á Þingvöllum var einnig talsvert um að ferðamenn þættu margir og einnig var nokkuð um það í Þórsmörk um sumarið. Ýmislegt getur skýrt ástæðu þess að ferðamenn upplifðu margmenni á þessum ferðamannastöðum t.d. ólíkir markhópar, ástand innviða (t.d. göngustíga), landslag og þjónusta. Mun færri ferðamenn heimsóttu hina rannsóknastaðina fimm enda upplifðu aðspurðir síður margmenni þar. Undantekning var þó í Þórsmörk þar sem 14% svarenda töldu marga ferðamenn vera þar um sumarið. Staðsetning Þórsmörkur við jaðar hálendisins hefur hér væntanlega áhrif þar sem víðerni, óspillt náttúra og fámenni eru almennt aðal aðdráttarafl hálendisins og þeir sem þangað sækja viðkvæmir fyrir fjöldanum (Anna Dóra Sæþórsdóttir, 2012).

6.3 Helstu niðurstöður frá hverjum rannsóknarstað

6.3.1 Djúpalónssandur

Hlutfallslega margir Bandaríkjamenn heimsóttu Djúpalónssand á öllum árstímum. Um sumarið var einnig mikið af Þjóðverjum og um haustið voru Asíubúar nokkuð áberandi. Þar var hins vegar ekki mikið af Bretum og heldur ekki mikið um hópferðamenn miðað við flesta hina staðina. Meðalaldur ferðamanna var hæstur við Djúpalónssand og þar reyndist ánægja ferðamanna með ferðina vera mest. Djúpalónssandur var jafnframt annar tveggja staða sem þóttu náttúrulegastir og var sá staður þar sem ferðamenn upplifðu helst kyrrð um sumarið og haustið. Staðurinn þótti hins vegar frekar óöruggur um veturinn og ferðamenn voru síður ánægðir með göngustíga þar um veturinn. Fáir voru á þeirri skoðun að ferðamenn á Djúpalónssandi væru margir aðrir ferðamenn, sérstaklega um haustið.

6.3.2 Geysir

Við Geysi voru Bretar um helmingur gesta um veturinn, um þriðjungur um haustið en hins vegar aðeins lítill hluti ferðamanna um sumarið. Bandaríkjamenn voru hins vegar hlutfallslega álíka

marginir á öllum árstímum (15-18%) og Norðurlandabúar voru nokkuð fjölmennir eða um 16% um haustið. Hlutfallslega fleiri notuðu hópferðabifreiðar um veturinn (80%) og haustið (61%) en um sumarið (34%) á meðan mun fleiri ferðuðust með bílaleigubílum um sumarið (45%) en á öðrum árstímum. Þar ásamt Jökulsárlóni var jafnframt mest af hópferðamönnum. Norðurljós höfðu mikil áhrif á ákvörðun ferðamanna um að heimsækja svæðið um veturinn en þó síður en á ferðamenn við Jökulsárlón. Menningarviðburðir höfðu einnig nokkur áhrif á að ferðamenn við Geysi heimsóttu Ísland um veturinn.

Ferðamenn við Geysi voru síst ánægðir með ferðina í heild af öllum stöðunum sem skoðaðir voru auk þess að þar var ánægja með náttúruna minni en annars staðar. Geysissvæðið þótti einnig manngerðasta svæðið, sérstaklega um sumarið auk þess sem eitthvað var um að ferðamenn tækju eftir rofi úr göngustígum um sumarið. Ferðamenn upplifðu meiri hávaða við Geysi en annars staðar. Aftur á móti var meiri ánægja með þjónustu en annars staðar og þar var ánægja með salerni mest af öllum rannsóknarsvæðunum. Ferðamenn við Geysi upplifðu frekar að þar væru margir ferðamenn en annars staðar, en 36% aðspurðra töldu vera marga ferðamenn á svæðinu um sumarið, 15% um veturinn og 10% um haustið

6.3.3 Hraunfossar

Íslendingar og Þjóðverjar voru hlutfallslega fjölmennir við Hraunfossa um sumarið, Bandaríkjamenn um haustið og Þjóðverjar um veturinn. Þar var jafnframt næst hæsti meðalaldur ferðamanna. Öfugt við Geysi, þá var hlutfall þeirra sem ferðaðist með hópferðabifreið hærra um sumarið (37%) en á öðrum árstímum (26% um haustið og 7% um sumarið). Hlutfall þeirra sem ferðaðist með bílaleigubifreiðum var aftur á móti mun hærra um haust (66%) og vetur (72%).

Ferðamenn við Hraunfossa voru síður ánægðir með bílastæði um sumarið og þar var minni ánægja með þjónustu en annars staðar. Um 14% ferðamanna fannst margir ferðamenn vera á svæðinu um sumarið en mun færri á öðrum árstímum. Svæðið þótti mjög öruggt um veturinn og þar þótti vera mest kyrrð allra staða um haustið og veturinn.

6.3.4 Jökulsárlón

Þjóðverjar voru fjölmennir við Jökulsárlón um sumarið, Bandaríkjamenn og Asíubúar um haustið og Bretar og Asíubúar um veturinn. Þar ásamt Geysi var mest af hópferðamönnum. Við Jökulsárlón höfðu Norðurljós mest áhrif á ákvörðun ferðamanna um að heimsækja svæðið.

Ánægja ferðamanna með náttúru svæðisins var mjög mikil og hafði náttúran mest áhrif á ákvörðun ferðamanna um að heimsækja svæðið af rannóknarstöðunum. Jökulsárlón þótti einnig öruggasta svæðið. Þar var hins vegar næst algengast (á eftir Geysi) að ferðamenn teldu að margir

ferðamenn væru á svæðinu, sérstaklega um sumarið og þar þótti hávaði meiri en annars staðar. Ánægja með göngustíga var minni við Jökulsárlón en á hinum rannsóknarsvæðunum, ánægja með bílastæði var minni um sumarið og ánægja með merkingar var minni um sumarið.

6.3.5 Seltún

Við Seltún var mikið um Þjóðverja, Frakka, Ítali og Spánverja um sumarið. Frakkar og Bandaríkjamenn voru áberandi um haustið og Þjóðverjar, Frakkar, Bretar og Bandaríkjamenn um veturinn. Miðað við hina rannsóknarstaðina var ekki mikið um hópferðamenn við Seltún. Norðurljós höfðu minnst áhrif á komu ferðamanna við Seltún en aftur á móti höfðu menningarviðburðir nokkur áhrif á komu ferðamanna til Íslands um haustið.

Af rannsóknarstöðunum átta var næst minnst ánægja meðal ferðamanna við Seltún á eftir Geysi. Þar upplifðu ferðamenn hins vegar síður en annars staðar að þar væru margir ferðamenn. Ánægja með þjónustu var minni við Seltún en annars staðar.

6.3.6 Sólheimajökull

Við Sólheimajökul var mikið af Bretum á öllum árstímum og um sumarið var einnig mikið af Bandaríkjamönnum. Hópferðabifreiðar voru áberandi um haust og vetur (76-66%) en bílaleigubílar um sumarið (45%). Meðalaldur ferðamanna var lægstur við Sólheimajökul enda var þar mikið af skólakrökkum í námsferð um veturinn og haustið.

Svæðið í kringum Sólheimajökul þótti náttúrulegast af rannsóknarsvæðunum átta og þar var mikil ánægja meðal gesta. Svæðið þótti hins vegar óöruggasta svæðið og eitthvað var um að ferðamenn yrðu varir við rof úr göngustígum um haustið. Um 11-13% ferðamanna við Sólheimajökul fannst mikill fjöldi ferðamanna á svæðinu og var þetta eini staðurinn þar sem svipað viðhorf var til fjöldans um sumar og vetur. Hópferðamenn var sá hópur sem svarendum við Sólheimajökul þótti hest vera mikið af og þá sérstaklega um haustið.

6.3.7 Þingvellir

Mikið af Bretum heimsóttu Þingvelli um veturinn og um haustið. Bandaríkjamenn voru einnig fjölmennir um haustið og voru einnig, auk Þjóðverja, fjölmennastir um sumarið. Hlutfallslega fleiri komu með hópferðabílum á Þingvöll um veturinn (75%) og um haustið (57%) en um sumarið (45%) en hlutfall þeirra sem kom með bílaleigubíl var hærra um sumarið (39%) og haustið (36%) en um veturinn (20%). Aldur þeirra sem komu til Þingvalla var lægri um veturinn en á öðrum árstímum. Náttúran hafði minni áhrif á komu fólks um sumarið en á öðrum stöðum en áhrif menningarviðburða á Íslandsheimsókn voru nokkur um sumarið og veturinn.

Á Þingvöllum var talsvert um að aðspurðum þætti margir ferðamenn á svæðinu eða 20% um sumarið, 13% um veturinn og 6% um haustið. Þegar spurt var sérstaklega um hópferðamenn töldu 26% þá vera marga um sumarið, 23% um veturinn og 14% um haustið. Ánægja með göngustíga í Þjóðgarðinum var meiri en á öðrum stöðum.

6.3.8 Þórsmörk

Þjóðverjar, Frakkar, Belgar og Hollendingar voru fjölmennir í Þórsmörk um sumarið, Íslendingar, Bandaríkjamenn og Asíubúar um haustið og Þjóðverjar, Frakkar og Bretar um veturinn. Mikið var um göngufólk um sumarið og um veturinn voru ferðamenn einkum í jeppaferðum eða á bílaleigubílum. Meðalaldur sumargesta í Þórsmörk var lægri en á hinum rannsóknarstöðunum. Náttúran hafði mikil áhrif á ákvörðun ferðamanna um að heimsækja Þórsmörk, sérstaklega um sumarið. Um 14% aðspurðra fannst margir ferðamenn í Þórsmörk um sumarið, 5% um veturinn og 2% um haustið. Svæðið þótti manngerðara um sumarið en um haustið og veturinn og ferðamenn tóku nokkuð eftir rofi úr göngustígum um sumarið og haustið. Þar var hins vegar meiri ánægja með göngustíga en á öðrum stöðum auk þess sem ánægja með þjónustu var meiri þar en á flestum hinna staðanna. Ferðamenn upplifðu sérstaklega mikla kyrrð í Þórsmörk um haustið og veturinn.

6.4 Áskorun stefnumótunar

Mikilvægt er fyrir ferðaþjónustu sem byggir á viðkvæmri náttúru og ímynd hins óspillta og villta, eins og hér á landi, að skipuleggja náttúruskoðunarstaði á sjálfbæran hátt og með tilliti til þolmarka ferðamennsku (Butler, 1997, 2004, 2010; Saarinen, 2013, 2014). Stjórnvöld og hagsmunaaðilar ferðaþjónustunnar hvetja enda til notkunar á niðurstöðum þolmarkarannsóknna í almennri stefnumótun til að stuðla að sjálfbærri þróun greinarinnar (Kristján Ólafsson og Oddný Þóra Óladóttir, 2013; Umhverfisstofnun, 2010). Samtök ferðaþjónustunnar (SAF, 2009) hafa einnig sett fram þau markmið að Íslandi skuli verða þekkt sem áfangastaður sjálfbærrar ferðaþjónustu. Samkeppni á milli ferðamannastaða í heiminum vex hratt og spáð er að hún verði enn harðari í framtíðinni. Í ljósi þess er mikilvægara en nokkru sinni að vera meðvitaður um markhópa áfangastaða og væntingar þeirra (Mariani o.fl., 2014).

Eins og áður segir þurfa að liggja fyrir skýr markmið um hvaða upplifun stöðum er ætlað að veita og eða til hvaða markhópa þeir eiga að höfða í skipulagi ferðamannastaða. Slík markmið hafa ekki verið sett fyrir rannsóknastaðina átta og því ekki er hægt að fullyrða hvort félagslegum þolmörkum ferðamann sé náð. Niðurstöður þessarar rannsóknar gefa þó vísbindingu um að þeir markhópar sem nú skoða Geysi og Jökulsárlón séu mögulega að nálgast þessi þolmörk en aðrir

staðir virðast í betra horfi. Hér er rétt að hafa í huga að með tímanum þróast og breytast áfangastaðir og samhliða því einnig markhóparnir sem þá sækja. Þólmörkum ákveðinna markhópa á fyrrnefndum stöðum hefur nú þegar eflaust verið náð og þeir heimsækja því ekki lengur þessa staði. Þessir markhópar forðast fjölmenna áfangastaði og leita uppi svæði þar sem færri fara um, eins og t.d. hálandið (Anna Dóra Sæþórsdóttir, 2012; Anna Dóra Sæþórsdóttir og Rögnvaldur Ólafsson, 2012; Anna Dóra Sæþórsdóttir og Þorkell Stefánsson, 2012; Sæþórsdóttir, 2014).

Í ljósi þessa er mikilvægt að mótuð sé stefna um hvernig nýta eigi landið fyrir ferðaþjónustuna, hvers konar ferðamennsku eigi að stunda á mismunandi svæðum og til hvaða markhópa eigi að höfða. Yfirvöld ferðamála hafa enda sett sem forgangsmál í verkefnaáætlun 2016-2017 að það skuli meðal annars „Vinna að mörkun (e. branding) Íslands sem áfangastaðar, skilgreina markhópa og markaðssetja í samræmi við það“ og „Gera vandaðar stefnumótandi stjórnunaráætlanir fyrir ferðaþjónustuna í hverjum landshluta (Destination Management Plan, DMP)“ (Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið og Samtök ferðaþjónustunnar, 2015, bls. 9).

Stefnumótun ferðamennsku er hins vegar flókið ferli og getur bæði verið erfitt að samþætta hana við aðrar greinar og einnig að fá ferðaþjónustuna til að tala einni röddu því hagsmunir fyrirtækja í greininni eru margskonar og geta verið ólíkir (Holden, 2008). Einnig felst mikil áskorun í því hvernig stýra á nýtingu á sameignarauðlind (e. common pool resources) eins og náttúrufegurð og landið sjálft sem er söluvara ferðaþjónustunnar. Kenning Garrett Hardin (1968) um bölvun sameignarinnar (e. the tragedy of the commons) skýrir vandann sem við er að etja. Hún leitast við að skýra þá skammtímahagsmuni sem eru ráðandi hjá notandanum þegar kemur að nýtingu á sameignarauðlind þar sem sérhver notandi sér hag sinn í að auka sína einkanýtingu því hann fær allar tekjurnar af því en ber aðeins brot af tapinu sem ofnýting auðlindar hefur í för með sér. Þetta hefur sýnt sig t.d. með ofveiði fiskistofna og ofbeit í landbúnaði og gildir í raun einnig í ferðaþjónustunni. Ánægja ferðamanna minnkar með vaxandi fjölda ferðamanna á áfangastað. Það leiðir af sér minni hagnað á hvern ferðamann en þrátt fyrir það halda ferðaþjónustuaðilar áfram að senda ferðamenn þangað. Það er vegna þess að aðilinn sem selur viðkomandi ferðamanni/hóp ferðamanna ferðina fær í sinn vasa andvirði sölunnar en hins vegar leggst tapið (lækkun á verði ferðarinnar) á alla ferðaþjónustuaðila sem gera út á staðinn. Með öðrum orðum þá fær söluaðilinn allan ágóðann af „viðbótar-ferðamanninum“ en ber aðeins lítinn hluta af tapinu sem hins vegar deilist á alla sem selja ferðir á staðinn. Þetta leiðir því til þess að ákveðin svæði verða ofnýtt af ferðaþjónustunni ef ekkert er að gert.

Til að forðast ofnýtingu sem þessa er skýrt og vel útfært skipulag, þar sem þólmörk og sjálfbær þróun eru höfð að leiðarljósi, lykilatriði til að náttúruskoðunarstaðir haldi áfram að vera

auðlind fyrir ferðaþjónustuna. Ákveða þarf á hvaða stöðum þarf að stýra aðgangi og hvaða leiðir eigi að fara til þess. Þetta hefur verið gert á vinsælum og eða viðkvæmum ferðamannastöðum víða um heim. Sem dæmi má nefna musterin við Angkor í norðvestur Kambódíu sem er á heimsminjaskrá UNESCO. Þar voru sett þau mörk að ekki kæmu fleiri en hálf milljón gesta á ári og að ekki væru fleiri en 300-500 ferðamann í einu á svæðinu (Hall og Page, 2014). Einnig má nefna Galapagoseyjar undan strönd Ekvadors sem eru á heimsminjaskrá UNESCO fyrir einstakt dýralíf og vistkerfi. Eyjarnar urðu vinsæll áfangastaður fyrir náttúruferðamennsku, það vinsæll að árið 2007 voru eyjarnar settar á lista UNESCO yfir staði á heimsminjaskrá sem eru í hættu („World Heritage in Danger“) og var það fyrst og fremst vegna neikvæðra umhverfisáhrifa ferðamenskunnar. Eyjarnar voru síðan teknar af listanum árið 2010, eftir að stjórnvöld í Ekvador lofuðu að bæta stýringu á umferð ferðamanna og umgengni ferðaþjónustunnar um eyjarnar (Lovelock og Lovelock, 2013)

Ýmsar leiðir eru færar til að stýra aðgengi og álagi á áfangastöðum eins og t.d. að loka svæðum, takmarka umferð einkabíla, stýra flæði með upplýsingum, innviðum eða lokunum (varanlega eða tímabundið) auk gjaldtöku. Tillögur í þessa átt koma fram sem forgangsmál í verkefnaáætlun stjórnvalda 2016-2017 þ.e. að „Ákveða hvaða áfangastaðir ferðamanna í hverjum landshluta þarfnast aðgangsstýringar og stýra umferð um þá með umhverfisleg og félagsleg þolmörk og öryggi ferðamanna að leiðarljósi.“ (Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið og Samtök ferðaþjónustunnar, 2015, bls. 9). Þessi rannsókn á viðhorfum og upplifun ferðamanna á fjölsóttum áfangastöðum á að skapa grunnupplýsingar til að byggja ákvörðun sem þessa á og getur því nýst beint inn í skipulag og stefnumótun á svæðunum. Með því móti næst æskileg nýting á landinu fyrir fjölbreytta ferðamennsku, styrkari stöðum er rennt undir ferðaþjónustu og betur er stuðlað að sjálfbærri þróun greinarinnar. Þannig verður hægt að taka á móti ferðamönnum af mismunandi gerðum, án þess að ganga meira en nauðsyn krefur á þær auðlindir sem ferðamennska byggir á. Rannsóknir á þolmörkum ferðamanna geta leiðbeint um hvers konar ferðamennska hentar hverjum stað þannig að náttúran þurfi ekki að gjalda fyrir og tryggja að sú ferðamennska sem stunduð er á svæðunum geti dafnað um ókomna tíð.

7 Heimildir

- Anna Dóra Sæþórsdóttir (2012). *Ferðamennska á miðhálandi Íslands: Staða og spá um framtíðarhorfur*. Reykjavík: Land- og ferðamálafræðistofa, Líf- og umhverfisvísindadeild Háskóla Íslands.
- Anna Dóra Sæþórsdóttir (2015). *Þolmörk ferðamanna á átta vinsælum ferðamannastöðum á Suður- og Vesturlandi sumarið 2014*. Ferðamálastofa.
- Anna Dóra Sæþórsdóttir, Guðrún Gísladóttir, Arnar Már Ólafsson, Björn M. Sigurjónsson og Aradóttir, B. (2001). *Þolmörk ferðamennsku í þjóðgarðinum í Skaftafelli*. Reykjavík: Ferðamálaráð Íslands, Háskóli Íslands og Háskólinn á Akureyri.
- Anna Dóra Sæþórsdóttir, Guðrún Gísladóttir, Bergþóra Aradóttir, Arnar Már Ólafsson og Gunnþóra Ólafsdóttir (2003). *Þolmörk ferðamennsku í friðlandi á Lónsöræfum*. Akureyri: Ferðamálaráð Íslands, Háskóli Íslands og Háskólinn á Akureyri.
- Anna Dóra Sæþórsdóttir, Rannveig Ólafsdóttir og Rögnvaldur Ólafsson (2007). *Ferðamennska við Laka*. Höfn.
- Anna Dóra Sæþórsdóttir og Rögnvaldur Ólafsson (2012). *Áhrif Hólmsárvirksjunar á ferðamennsku og útivist*. Reykjavík: Landsvirkjun og Orkusalan.
- Anna Dóra Sæþórsdóttir og Þorkell Stefánsson (2012). *Þolmörk ferðamanna í Friðlandi að Fjallabaki*. Reykjavík: Land- og ferðamálafræðistofa, Líf- og umhverfisvísindadeild Háskóla Íslands.
- Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið og Samtök ferðaþjónustunnar (2015). *Vegvísir í ferðaþjónustu* (25). Reykjavík: Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið.
- Bergþóra Aradóttir, Anna Dóra Sæþórsdóttir, Guðrún Gísladóttir og Arnar Már Ólafsson (2003). *Þolmörk ferðamennsku í Landmannalaugum*. Akureyri: Ferðamálaráð Íslands, Háskóli Íslands og Háskólinn á Akureyri.
- Boyd, S. W. og Butler, R. W. (2009). Tourism and the Canadian national park system: protection, use and balance. Í W. Frost og C. M. Hall (Ritstj.), *Tourism and national parks: International perspectives on development, histories and change* (bls. 102-113). London: Routledge.
- Boyd, S. W. og Hall, C. M. (2005). *Nature-based tourism in peripheral areas : development or disaster?* Clevedon: Channel View Publications.
- Butler, R. W. (1997). The concept of carrying capacity for tourism destinations: Dead or merely buried? Í C. Cooper og S. Wanhill (Ritstj.), *Tourism development - Environmental and community issues* (bls. 11-21). Chichester: John Wiley & Sons.
- Butler, R. W. (2004). Tourism, environment, and sustainable development. *Tourism: Critical Concepts in the Social Sciences*, 18(3), 201-209.
- Butler, R. W. (2006). *The tourism area life cycle: Application and modifications*. Clevedon, England: Channel View.
- Butler, R. W. (2010). Carrying capacity in tourism. Í D. P. Pearce og R. W. Butler (Ritstj.), *Tourism Research. A 20-20 vision* (bls. 53-64). Oxford: Goodfellow Publishers Limited.
- Cole, D. N. (2004). Carrying capacity and visitor management: Facts, values, and the role of science. Í D. Harmon, B. M. Kilgore og G. E. Vietzke (Ritstj.), *Protecting Our Diverse Heritage: The Role of Parks, Protected Areas, and Cultural Sites. (Proceedings of the 2003 George Wright Society / National Park Service Joint Conference.)*. Hancock, Michigan: The George Wright Society.
- Development), W. W. C. o. E. a. (1987). *Our common future*. Oxford: Oxford University Press.
- Du Pisani, J. A. (2006). Sustainable development - Historical roots of the concept. *Environmental Sciences*, 3(2), 83-96.
- Fennell, D. A. (2003). *Ecotourism* (2nd útgáfa). London: Routledge.
- Ferðamálastofa (2014a). Erlendir ferðamenn á Íslandi. Sumar 2014. Reykjavík: Ferðamálastofa.
- Ferðamálastofa (2014b). Erlendir ferðamenn á Íslandi. Vetur 2013/2014. Reykjavík: Ferðamálastofa.

- Ferðamálastofa (2015a). *Ferðamenn um Keflavíkurlflugvöll*. Sótt 17. desember 2015 af <http://www.ferdamalastofa.is/is/tolur-og-utgafur/fjoldi-ferdamanna/talningar-ferdamalastofu-i-flugstod-leifs-eirikssonar>
- Ferðamálastofa (2015b). *Heildarfjöldi erlendra ferðamanna 1949-2015*. Sótt 17. desember 2015 af <http://www.ferdamalastofa.is/is/tolur-og-utgafur/fjoldi-ferdamanna/heildarfjoldi-erlendra-ferdamanna-1949-2013>
- Fredman, P. og Sandell, K. (2009). 'Protect, preserve, present' – the role of tourism in Swedish national parks. Í W. Frost og C. M. Hall (Ritstj.), *Tourism and national parks: International perspectives on development, histories and change* (bls. 197-208). London: Routledge.
- Fredman, P. og Tyrväinen, L. (2010). Frontiers in nature-based tourism. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*, 10(3), 177 - 189. Sótt 24. júní 2011
- Goodwin, H. (1996). In pursuit of ecotourism. *Biodiversity and conservation*, 5(3), 277-291.
- Hall, C. M., Müller, D. K. og Saarinen, J. (2009). *Nordic tourism: Issues and cases*. Bristol: Channel View.
- Hall, C. M. og Page, S. J. (2014). *The geography of tourism and recreation: environment, place, and space* (4th útgáfa). New York, N.Y.: Routledge.
- Hall, C. M. og Saarinen, J. (2010a). Polar tourism: Definitions and dimensions. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*, 10(4), 1-13.
- Hall, C. M. og Saarinen, J. (2010b). Tourism and Change in the Polar Regions: Introduction – Definitions, Locations, Places and Dimensions. Í C. M. Hall og J. Saarinen (Ritstj.), *Tourism and Change in the Polar Regions: Climate, Environment and Experiences* (bls. 1–41). London: Routledge.
- Hardin, G. (1968). The Tragedy of the Commons. *Science*, 162(3859), 1243-1248. af <http://www.jstor.org/stable/1724745?seq=1>
- Holden, A. (2008). *Environment and tourism* (2. útgáfa). London, New York: Routledge. af http://www.amazon.com/Environment-Tourism-Routledge-Introductions/dp/0415207185#reader_0415207185
- Kristján Ólafsson og Oddný Þóra Óladóttir (2013). *Þörfin fyrir rannsóknir í íslenski ferðaþjónustu – greining hagsmunaaðila*. Reykjavík.
- Lonely Planet (2012). af <http://www.lonelyplanet.com/europe/travel-tips-and-articles/76855>
- Lovelock, B. og Lovelock, K. M. (2013). *The ethics of tourism*. Oxon: Routledge.
- Making Tourism More Sustainable - A Guide for Policy Makers (2005). WTO.
- Mariani, M. M., Buhalis, D., Longhi, C. og Vitouladiti, O. (2014). Managing change in tourism destinations: Key issues and current trends. *Journal of Destination Marketing & Management*, 2(4), 269-272. af <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2212571X13000577>
- Martin, B. S. og Uysal, M. (1990). An examination of the Relationship Between Carrying Capacity and the Tourism Lifecycle: Management and Policy Implications. *Journal of Environmental Management*, 31, 327-333.
- Mathieson, A. og Wall, G. (1982). *Tourism; economic, physical and social impacts*. London and New York: Longman.
- McCool, S. F., Clark, R. og Stankey, G. H. (2007). *An assessment of frameworks useful for public land recreation planning*. Portland, OR: U.S. Department of Agriculture, Forest Service, Pacific Northwest Research Station.
- McCool, S. F. og Lime, D. W. (2001). Tourism carrying capacity: Tempting fantasy or useful reality? *Journal of Sustainable Tourism*, 9(5), 372-388.
- Robinson, M. (1996). Sustainable tourism for Spain: Principles, prospects and problems. Í M. Barke, J. Towner og M. T. Newton (Ritstj.), *Tourism in Spain* (bls. 401-426). Oxon: CAB International.
- Saarinen, J. (2013). Critical Sustainability: Setting the Limits to Growth and Responsibility in Tourism. *Sustainability*, 6(1), 1-17.

- Saarinen, J. (2014). Conflicting limits to growth in sustainable tourism. *Current Issues in Tourism*, 18(10).
- SAF (2009). af <http://www.saf.is/umhverfismal/>
- Sæþórsdóttir, A. D. (2014). Preserving wilderness at an emerging tourist destination. *Journal of Management and Sustainability*, 4(3).
- Talbot, C. (1998). The wilderness narrative and the cultural logic of capitalism. Í J. B. Callicott og M. P. Nelson (Ritstj.), *The great new wilderness debate* (bls. 325-336). Athens: The University of Georgia Press.
- Travel, F. s. (2012). af <http://www.fodors.com/world/europe/iceland/>
- Umhverfisstjórnuneytið (2002). Velferð til framtíðar. Sjálfbær þróun í íslensku samfélagi. Stefnunámur til 2020 (82). Reykjavík: Umhverfisstjórnuneytið.
- Umhverfisstjórnuneytið (2010). Velferð til framtíðar. Sjálfbær þróun í íslensku samfélagi. Áherslur 2010–2013. Reykjavík: Umhverfisstjórnuneytið.
- UNWTO (2015). *Tourism highlights*. Sótt 17. desember 2015 af <http://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284416899>
- Weaver, D. B. (2013). *Sustainable tourism*. New York: Routledge.
- Williams, P. W. og Ponsford, I. F. (2009). Confronting tourism's environmental paradox: Transitioning for sustainable tourism. *Futures*, 41, 396-404.
- World Travel and Tourism Council, World Tourism Organization og Council, E. (1995). *Agenda 21 for the travel & tourism industry : towards environmentally sustainable development*. London; Madrid; San José, Costa Rica: World Travel & Tourism Council ; World Tourism Organization ; Earth Council.

